

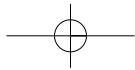
Edicija: Dokumenta

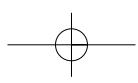
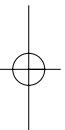
OTMICA U ŠTRPCIMA

**Analiza suđenja za ratni zločin
Činjenice, pravna pitanja
i političke implikacije**

Fond za humanitarno pravo

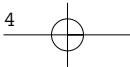
Analiza sudenja za ratni zločin

Pred Višim sudom u Bijelom Polju u Republici Crnoj Gori 9. septembra 2002. godine izrečena je i objavljena presuda Nebojši Ranisavljeviću za krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 KZ SRJ, kojom je osuđen na 15 godina zatvora, zbog učešća u otmici i likvidaciji 19 građana SR Jugoslavije 27. februara 1993. godine.

Iz voza 671, koji je saobraćao na relaciji Beograd - Bar, u stanici Štrpci, 27. februara 1993. godine, oteti su sledeći građani Savezne Republike Jugoslavije:

Halil Zupčević (1944), Senad Đečević (1975), Esad Kapetanović (1954), Iljaz Ličina (1947), Fehim Bakija (1950), Rifat Husović (1958), Ismet Babačić (1963), Šećo Softić (1945), Adem Alomerović (1935), Rasim Čorić (1953), Fikret Memović (1939), Fevzija Zeković (1939), Džafer Topuzović (1938), Muhedin Hanić (1966), Safet Preljević (1971), Nijazim Kajević (1963), Zvjezdan Zuličić (1960), Jusuf Rastoder (1938) i Tomo Buzov (1940).

Krivica Nebojše Ranisavljevića u potpunosti je dokazana. Njegov iskaz dat pred istražnim sudijom Branislavom Joksimovićem je autentičan, dokumentovan i sadrži podatke, opise, događaje i činjenice o kojima policajci, koji su uhapsili Ranisavljevića, nisu ništa znali, niti su mogli znati. Prema tome, policajci, istražni sudija ili bilo ko drugi nisu mogli da prisile Ranisavljevića da prizna činjenice koje njima nisu bile poznate. To, što je Ranisavljević u većem delu iskaza pred istražnim sudijom rekao nije u trenutku davanja iskaza moglo biti poznato policiji, istražnom sudiji, tužiocu ili bilo kom drugom ko je učestvovao u istražnom postupku protiv Ranisavljevića.

Otmica u Štrpcima

Iskaz okrivljenog na glavnom pretresu o tome da mu je iskaz iz istrage iznuđen, da je fizičkim i psihičkim maltretiranjem prisiljen da prizna i da je pred istražnim sudijom pričao ono što su mu rekli u policiji, a da je istražni sudija diktirao kao njegov iskaz, tekst koji je već imao napisan, sračunat je na izbegavanje krivične odgovornosti, na pokušaj da se priznanje iz istrage opovrgne i kompletna stvar prikaže drugačije, povoljnije po njega.

Da je iskaz Ranisavljevića, koji je dao istražnom sudiji 22. oktobra 1996. godine, autentičan, istinit, dokumentovan i potkrepljen drugim materijalnim dokazima, egzaktnim i empirijski proverljivim činjenicama, izjavama neutralnih i nezavisnih svedoka, koji su o činjenicama iz Ranisavljevićevog priznanja došli na osnovu različitih izvora saznanja od Ranisavljevićevih, kao i da o nekim činjenicama iz Ranisavljevićevog iskaza niko od učesnika u Ranisavljevićevom privođenju, hapšenju i ispitivanju nije mogao znati u momentu kada je Ranisavljević davao iskaz istražnom sudiji, proizlazi iz sledećeg:

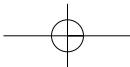
4

1. Sam Ranisavljević u svojim iskazima na glavnom pretresu tvrdi da pred istražnim sudijom nije fizički maltretiran, niti je prisiljavan da nešto izjavi. Izjavio je čak da je pred istražnim sudijom ponuđen kafom dok je davao iskaz.

Na glavnom pretresu 7. juna 2000. godine, Ranisavljević je rekao:

Kod istražnog sudije u Bijelom Polju ja nijesam fizički maltretiran niti sam prisiljavan...

Ja sam tada bio prvi put kod sudije tako da sam bio neuk i nijesam se kasnije protivio, kada je trebalo da potpišem tu izjavu...

Analiza sudenja za ratni zločin

Dakle, uslovi prilikom davanja iskaza pred istražnim sudijom, 22. oktobra 1996. godine, bili su potpuno regularni i okriviljeni je mogao da stavi primedbu u vezi sa bilo kojim pitanjem vezanim za saslušanje.

2. U, svojom rukom pisanoj žalbi, 25. oktobra 1996. godine, ponavlja navode iz iskaza pred istražnim sudijom i to ključne delove iskaza gde opisuje način organizovanja akcije i otmice i način likvidacije otetih putnika. U toj, svojeručno pisanoj, žalbi ne negira, niti na bilo koji način osporava ili dovodi u sumnju bilo šta, bilo koji detalj, bilo koju činjenicu iz iskaza pred istražnim sudijom od 22. oktobra 1996. godine, već samo iznosi i ponavlja tvrdnju iz iskaza istražnom sudiji da on nikoga od putnika nije ubio, već je samo jednog ranio.

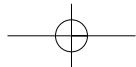
U pomenu toj žalbi Ranislavljević piše:

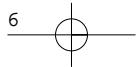
...Kao prvo priznao sam sve ali nemojte da mi stavljate na teret da sam ovog putnika ubio – ja jesam rekao da sam pucao u njega, da je on pao a posle jaukao i zvao majku u pomoć. Kada je Milan Lukić izašao iz kuće i pitao je ko je pucao ja sam mu rekao da sam pucao i pokazao u pravcu ovog ranjenog putnika on mu je prišao i nožem to jest vojničkim bajonetom (48) prerezao grkljan i rekao tako se to radi.

5

To tvrdim i da se nisam sa njima dogovarao u vezi te otmice da sam to jutro stigo iz Srbije i posedujem dokument da sam bio kući 24. II 1993. godine do 27. II 1993. godine i da su me pokupili da idem u akciju. Kao što sam rekao da sam znao na pola puta gde idemo. Ali pošto sam znao već ko vodi akciju tu nema odustajanja...

Iz žalbe se vidi se da on ne negira ništa iz iskaza datog istražnom sudiji, već ga ponavlja i čak produbljuje i bliže objašnjava.

Otmica u Štrpcima

Ranisavljević u žalbi reaguje na rešenje o sprovođenju istrage, preciznije na formulaciju iz dispozitiva rešenja koja glasi:

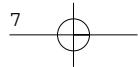
“...a kada su dva putnika počela da bježe, okriviljeni Ranisavljević Nebojša je u pravcu jednog putnika ispalio rafal iz automatske puške i ubio ga na licu mjesta...“

Pored toga što žalbom potvrđuje odbranu iznetu pred istražnim sudijom, okriviljeni Ranisavljević, podnoseći žalbu, pokazuje da je uočio da ga terete da je ubio putnika koji je pokušao da pobegne, a on ga je samo ranio na način kako je objasnio istražnom sudiji. Sadržajem žalbe Nebojša Ranisavljević potpuno negira navode svoje odbrane na glavnom pretresu od 7. juna 2000. godine, o tome da on nije govorio to što je istražni sudija unosio u zapisnik, već da je sudija to diktirao iz nekih spisa koje je imao kod sebe. Iz žalbe se vidi da Ranisavljević zna šta piše u izjavi, što dalje znači da ju je on izlagao i na osnovu njegovog izlaganja sudija upisivao u zapisnik. Da je to sudija diktirao iz nekih svojih spisa Ranisavljević ne bi uočio razliku između ranjavanja i ubijanja o kojoj piše u žalbi, a koja postoji između izjave i rešenja.

6

Okriviljeni je rekao da se sam odlučio da piše žalbu, da mu niko nije sugerisao šta da piše, niti ga je bilo ko prisiljavao da piše.

Postavlja se logično pitanje zbog čega to piše, zbog čega ponavlja odbranu, ako to nije tačno. Ako ima opravdanje da je pod fizičkim i psihičkim maltretiranjem policije, bio prinuđen da prizna pred istražnim sudijom, zbog čega to priznanje ponavlja po sopstvenoj inicijativi u žalbi koju sam svojom rukom piše i to tri dana nakon što je dao iskaz istražnom sudiji.

Analiza sudenja za ratni zločin

Ova situacija sa žalbom okriviljenog je izuzetan dokaz da je iskaz pred istražnim sudijom autentičan i istinit u svakom pogledu i u svakom svom segmentu.

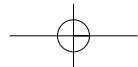
U vezi sa pomenutom žalbom relevantno je istaći da je Ranisavljević zaista pred istražnim sudijom rekao da su u tom spaljenom selu, u jednoj kući koja je bila udaljena od reke Drine 10 - 15 metara, čiji je gornji sprat spaljen, u prizemlju (ili garaži) koja je bila očuvana, likvidirani putnici. Putnici su iz kamiona izvođeni u grupama od po 3 - 4 vezani žicom, zatim uvođeni u garažu gde su ih ubijali Lukić i Indić. Ranisavljević je objasnio da je grupa ljudi uvedena u garažu, zatim su u nju ušli Lukić i Indić. Čulo se samo: „Lezi dolje“ i pucnji iz pištolja. Čulo se onoliko pucnjeva koliko je ljudi bilo u garaži. Lukić je Ranisavljevića odredio da čuva stražu i da puca ako neko pokuša da beži, što je on i uradio na način kako je opisao u žalbi.

7

Ovo pucanje u one koji pokušaju da beže iz prostora u koji su zatvoreni, specijalnost je Milana Lukića u njegovoj akciji etničkog čišćenja Višegrada i okoline. Tako u optužnici pred Haškim tribunalom, koju je protiv Lukića i drugih podigao tužilac Tribunal u predmetu BR - IT - 98 - 32 - I piše:

“Otprilike sredinom juna 1992. godine, Milan Lukić, Sredoje Lukić, Mitar Vasiljević i drugi prisilili su otprilike 65 žena, djece i starijih muškaraca bosanskih Muslimana, od kojih je većina bila iz sela Koritnik, da uđu u jednu sobu u kući Adema Omeragića u Pionirskoj ulici u Višegradu, u naselju Nova Mahala...

Milan Lukić, Sredoje Lukić i Mitar Vasiljević zaključali su i zabarikadirali ove ljudi u kuću kako bi sprječili njihov bijeg. Kasnije, dok su Sredoje Lukić i Mitar Vasiljević sta-

Otmica u Štrpcima

jali iza njega, Milan Lukić je otvorio vrata, na pod stavio zapaljivu napravu i zapalio fitilj. Cijelu kuću je za nekoliko sekundi zahvatio plamen i ona je nastavila gorjeti sljedećih sat vremena.

Neki ljudi pokušali su iskočiti kroz prozor, ali Milan Lukić i Sredoje Lukić stajali su vani i pucali na njih dok je Mitar Vasiljević osvetljavo žrtve.

Povici i vrisak ljudi u kući mogli su se čuti još otprilike dva sata nakon što je započeo požar. Svi ljudi zaključani u kući, osim njih šestoro, su izgubili život. Žrtve su ili poginule u požaru ili su ustreljene pokušavajući pobeći. Među žrtvama je bilo nekoliko male djece i beba...“

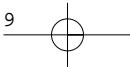
8

Ovaj karakterističan način „rada“ Lukića i u ranijim slučajevima, pre ubijanja putnika koji opisuje Ranislavljević i koji se poklapa sa Ranisavljevićevom pričom, ukazuje da je ono što je Ranisavljević izložio istražnom sudiji i napisao u žalbi tačno.

3. Na dan 1. novembra 1996. godine, Ranisavljević je ponovo ispitan pred istražnim sudijom, dakle, devet dana nakon davanja prvog iskaza istražnom sudiji. Na tom ispitivanju ne menja svoj prvi iskaz. Iz ovog saslušanja se vidi da on ostaje u celini kod prvog iskaza. Naime, u ovom iskazu on kaže da ne može da se seti da li je među otetim putnicima bio i Fevzija Zeković čija mu je fotografija pokazana, pa je on doslovno izjavio u zapisnik:

... ne mogu da se sjetim da li je to lice bilo u ovoj grupi otetih putnika.

Dakle, on ostaje pri priči da je učestvovao u otmici, ali, samo ne može da se seti tog Zekovića.

Analiza sudenja za ratni zločin

Zbog čega nakon devet dana, okrivljeni ne kaže ono što je rekao na glavnom pretresu, da mu je naređeno i iznuđeno priznanje na saslušanju 22. oktobra 1996. godine. To se može objasniti samo time da je na prvom saslušanju okrivljeni govorio istinu, a na glavnom pretresu pokušava da se opravdava, da prikriva istinu da bi izbegao odgovornost.

4. Treći put Ranislavljević je ispitivan pred istražnim sudijom 8. novembra 1996. godine. Ovom saslušanju prisustvovali su branioci okrivljenog, Goran Krasić i Slaviša Jovanović, advokati iz Beograda, koje je angažovala njegova supruga, a koje je on prihvatio i koji su ga branili do okončanja sudskog postupka, punih šest godina. I na ovom, trećem, saslušanju i, pred braniocima, Ranislavljević je u potpunosti, bez ikakvih izmena ili dopuna, ostao pri svim navodima iznetim na ispitivanju pred istražnim sudijom šesnaest dana ranije-22. oktobra 1996. godine.

Ako nešto u iskazu od 22. oktobra nije bilo tačno uneto u zapisnik i ako je u njega upisano nešto što okrivljeni nije rekao, ovo je bila prilika da, nakon šesnaest dana to ispravi, negira, ukaže na psihičko i fizičko maltretiranje, jer tu nema policije, nema pretnji, pritisaka i slično, već izjavu daje u prisustvu svoja dva izabrana advokata. Međutim, ništa od svega, Ranislavljević u celini ostaje pri izjavi od 22. oktobra i time taj svoj iskaz po četvrti put (tri iskaza i jedna žalba) overava. Postavlja se vrlo suvišlo pitanje: Kako verovati nekome ko u 16 dana, četiri puta ostane kod jedne priče, a nakon godinu i šest meseci je izmeni. To u sudskoj praksi nije zabeleženo.

5. U svom iskazu u prethodnom postupku, koji je na glavnom pretresu porekao, okrivljeni je izjavio da je među otetim putnicima bio i jedan student. Iz iskaza

Otmica u Štrpcima

oštećenih i drugih dokaza nesumnjivo proizlazi da je među otetim putnicima zaista bio i jedan student. Iz voza je izведен i likvidiran student Zvjezdan Zuličić od oca, sada pokojnog, Muja, i majke Milke, rođene Điknović, rođen 28. decembra 1969. godine u Sarajevu. Te podatke je pred sudom iznela njegova majka Milka Zuličić koja je saslušana u svojstvu oštećene.

Da nije bio učesnik akcije otmice putnika okrivljeni ne bi mogao znati da je jedan od otetih putnika student.

6. Okrivljeni je izjavio da je jedan oteti putnik imao skupocen zlatan lančić i da je taj lančić, krišom od ostalih, Boban Indić stavio u svoj džep. Otac, iz voza izvedenog i kasnije likvidiranog putnika Ismeta Babačića, Mujo Babačić rekao je da je njegov sin imao zlatan lančić na vratu i napravio je njegovu skicu koja se nalazi u predmetu. Ismetov brat, Sahret Babačić opisao je detaljnije taj lančić napominjući da se radi o zlatnom lančiću marke „Cartier“ sa tri male alke, pa nakon toga jedna velika alka. Na lancu je bio zlatni privezak u vidu savijenog pantera.

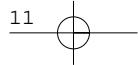
10

Okrivljeni ne bi mogao da zna ništa o postojanju tog zlatnog lančića da nije bio učesnik akcije otmice i kasnijih ubijanja otetih putnika.

7. U svom prvom iskazu pred istražnim sudijom okrivljeni je rekao da je među otetim putnicima bio i jedan crnac. Tu činjenicu potvrđuju još tri svedoka, očevidec otmice na licu mesta:

Slobodan Ičegić otpravnik vozova u stanici Štrpci:

Među putnicima sam zapazio jednog crnca, odnosno više je ličio na meleza, kao Egipćanin. Bio je krupan i nosio je sako preko ruke i torbu.

Analiza sudenja za ratni zločin

Vladimir Tucović pomoćnik mašinovođe voza 671:

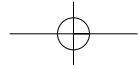
Video sam jedno lice crne puti na platou stanice koje je išlo prema parkiranom teretnom vozilu. Usput ga je jedno vojno lice tapšalo rukama po ramenu. To vojno lice se smijalo. Ne sjećam se šta je od odjeće taj crnac imao na sebi i da li je šta nosio sa sobom.

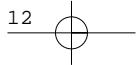
Okrivljeni Ranisavljević na ispitivanju 22. oktobra 1996. godine:

U jednom trenutku jedno lice znam da se radilo o crncu koje je Milan zadnje izveo iz voza i sjećam se kad ga je izvodio Milan je kazao – evo ga moj bratko – i poljubio ga je. Taj crnac je iz torbe izvadio nevažeći jugoslovenski novac i govorio je da tim novcem hoće da plati svoj život i svi smo se tome smijali...

Poredeći iskaze Ičegića i Tucovića na glavnom pretresu i Ranisavljevića pred istražnim sudijom Joksimovićem, uočava se frapantna podudarnost i identičnost iskaza i to u najsitnijim detaljima i nijansama.

Kad se radi o crncu i opisu njegovog slučaja koji daje Ranisavljević, vrlo je karakterističan detalj da je crnac za otkup svog života nudio nevažeći jugoslovenski novac. U tom periodu, krajem februara 1993. godine, u Jugoslaviji je harala do tada u svetskim razmerama nezапамćena inflacija. Novac je stalno menjan, pa čak ni građani Jugoslavije nisu znali koje novčanice važe, a koje ne važe, jer su se novčanice menjale u kratkim vremenskim razmacima. To pogotovo nisu mogli znati stranci. Upravo ova činjenica sa nevažećim novcem, možda, najupečatljivije pokazuje da je Ranisavljevićev iskaz iz istrage autentičan. U momentu kada Ranisavljević daje iskaz 22. oktobra 1996. godine inflacije nema,

Otmica u Štrpcima

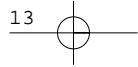
problem nevažećeg novca nije aktuelan pune 3 godine, jer od 1. januara 1994. godine nema štampanja novca tako učestalo kao 1993. godine. Prema tome, tu epizodu mogao je da ispriča samo neko ko je bio prisutan kada se ona dogodila, a to je Ranisavljević.

8. Nebojša Ranisavljević je izjavio da su se vojnici koji su učestvovali u otmici iz voza, na stanicu Štrpcu dovezli jednim teretnim vozilom - kamionom koji je imao ciradu. Radilo se o vojnem kamionu sivo-maslinaste boje. Na stanicu Štrpcu, za vreme dok je voz stajao i iz njega izvođeni putnici, kamion je bio parkiran između stanične zgrade i pomoćne zgrade. Ove činjenice u vezi sa kamionom, njegovim izgledom i mestom gde je bio parkiran potvrđene su izjavama više svedoka, koji su sve to videli, bilo iz voza, bilo, kao što je slučaj sa otpravnikom vozova, sa perona stanice Štrpcu.

12

Opis kamiona i mesta gde se on nalazio koji je dao okrivljeni i veliki broj svedoka u potpunosti i u najsitnjem segmentu se poklapa i podudara. Ovde je značajno napomenuti da je okrivljeni u svom iskazu vrlo precizno opisao stanicu Štrpcu, staničnu zgradu, pomoćnu zgradu, njihov raspored, međusobnu udaljenost i položaj u odnosu na tunel, što je potvrđeno uviđajem suda na licu mesta i snimanjem video kamerom.

9. Između ostalog, okrivljeni Ranisavljević je pred istražnim sudijom, iscrpno sa mnogo pojedinosti i preciznim vremenskim određenjima opisao dolazak naoružanih otmičara na stanicu Štrpcu i ulazak voza u tu stanicu. Naveo je da su došli u stanicu, da su Lukić i Indić otišli u prostorije stanice, da su se zadržali 10-15 minuta i izašli, zatim ponovo ušli kod otpravnika baš u trenutku kada je voz ušao u stanicu. Sve je to potvrdio otpravnik vozova Slobodan Ičegić ispitani pred sudom kao svedok.

Analiza sudenja za ratni zločin

Ranisavljević i Ičegić su potvrdili:

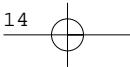
- da su naoružani ljudi ušli u kancelariju otpravnika vozova;
- da su iz kancelarije isti izašli, a zatim ponovo ušli;
- da je od dolaska kamiona sa naoružanim vojnicima u stanicu Štrpci, pa do ulaska voza u stanicu prošlo 10-15 minuta.

U tim opservacijama iskazi Ranisavljevića i Ičegića su potpuno identični. Ičegić navodi, čak i neke objektivne parametre za svoju vremensku orientaciju. Naime, kaže da su naoružani ljudi ušli u njegovu prostoriju kada su na radiju počinjale vesti u 15 časova, a da je voz ušao u stanicu u 15 časova i 12 minuta. Videli smo da je Ranisavljević rekao da je voz ušao u stanicu 10-15 minuta nakon što su oni došli.

Takva podudarnost i saglasnost u izjavama Ranisavljevića i Ičegića u svim detaljima, pa čak identična i u minutima kojima su i jedan i drugi procenjivali vreme, moguća je samo i isključivo ako su obojica akteri događaja kojeg opisuju. Ne može niko prisiliti Ranisavljevića da prizna detalje, minutažu i ostale okolnosti dolaska kamiona na stanicu, kontaktiranja sa otpravnikom i ulaska voza u stanicu, kada to znaju samo otpravnik i vojnici iz kamiona među kojima je bio i Ranisavljević. I ovo upoređivanje iskaza otpravnika Ičegića i okriviljenog Ranisavljevića predstavlja dokaz prvog reda o istinitosti Ranisavljevićevog iskaza datog istražnom sudiji Joksimoviću 22. oktobra 1996. godine.

10. Pažljivom analizom iskaza nekoliko desetina očevi-daca otmice koji su saslušani pred sudom i to otpravni-ka vozova, mašinovođe, njegovog pomoćnika, konduk-tora, policajaca-pratilaca voza i velikog broja putnika,

13

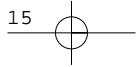
Otmica u Štrpcima

formira se jedna slika o tome kako su oteti putnici izvođeni iz voza i sprovođeni preko perona i koloseka do kamiona. Tu nema nikakvih protivrečnosti, odstupanja ili na bilo koji način različitog i drugačijeg opisanja tog čina izvođenja iz voza i sprovođenja do kamiona. U tu sliku u celini, apsolutno i bez ikakvih razlika uklapa se opis izvođenja i sprovođenja putnika koji je Ranisavljević dao u svom iskazu pred istražnim sudijom. Suština tog sprovođenja putnika je da su izvođeni i sprovođeni potpuno mirno, bez ikakvih incidenata, opiranja, vezivanja, držanja za ruku, rame i slično. Jednostavno svi su normalno izlazili, normalnim hodom se kretali ka kamionu, a za njima je išao vojnik koji je u ruci držao pušku, a nije je uperio prema licu koje sprovodi.

14

Ranisavljevićev opis navedenog događaja u potpunosti se poklapa sa opisom koji su dali više desetina svedoka-ocenevidaca. Nije moguće ni logički, ni životno niti bilo kojim tumačenjem ljudskih izjava i zapažanja, zaključiti da neko opiše jedan događaj tako precizno i tako istovetno kako ga opisuje preko 30 nespornih očevida- ca tog događaja, a da njemu nije prisustvovao. To je jednostavno nemoguće. Dakle, i ovo je jedan vrlo bitan i relevantan dokaz da je Ranisavljević pred istražnim sudijom govorio punu istinu.

11. Pred istražnim sudijom Ranisavljević je naveo i tačan broj otetih putnika (19). On je taj broj mogao znati, jer je pratio izvođenje putnika iz voza, bio zajedno u kamionu sa putnicima, bio u fiskulturnoj sali kada su putnici postrojeni uz zid i tučeni i pretresani, bio ispred garaže kada su putnici po grupama vezani uvođeni u garažu. Dakle, Ranisavljević je više puta mogao da prebroji putnike koji su oteti i da zna njihov tačan broj. Navođenjem preciznog broja otetih putnika Ranisavljević takođe potvrđuje da je učestvovao u akciji otmice

Analiza sudenja za ratni zločin

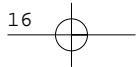
putnika i da je to učešće objektivno prikazao u svom prvom iskazu pred istražnim sudjom.

Kada se radi o broju otetih putnika postoji jedna nedoumica. Naime, sam Ranisavljević i još nekoliko očeviđaca kojima se mora verovati, jer su identično opisali događaj kao i Ranisavljević sa karakterističnim detaljima i nijansama, izjavili su da je iz voza izveden i jedan crnac. To bi bio dvadeseti putnik koji je izveden iz voza. Međutim, sudeći po tome da je Lukić tog crnca poljubio, da ga je tapšao po ramenu, da su te detalje potvrdili i Ranisavljević i ostali očeviđci koji su primetili crnca, verovatno ga je Lukić pustio, ali nije jasno u kom trenutku.

Jedini propust istražnog sudije Joksimovića, prilikom ispitivanja Ranisavljevića je, taj što ga nije pitao šta se desilo sa crncem, da li je i on ubijen u garaži kao i ostali putnici ili je možda pušten, kao i kada je i na koji način oslobođen.

12. Okrivljeni je u iskazu pred istražnim sudjom naveo da su otete putnike odveli u selo Prelovo kod Višegrada, da su u fiskulturnoj sali u osnovnoj školi u tom selu oni postrojeni uz zid, pretresani, oduzimane su im lične stvari, nakit, novac, zatim su udarani rukama, nogama, nožem i na drugi način. Zatim je izjavio da su oteti vezani žicom, ponovo ubaćeni u kamion, odveženi u jedno selo u pravcu Višegrada u kome su skoro sve kuće bile spaljene i u tom selu u jednoj garaži spaljene kuće, u neposrednoj blizini obale Drine, Lukić i Indić su likvidirali putnike otete iz voza. Kasnije su se vratili u selo Prelovo i u svlačionici fiskulturne sale osnovne škole podelili opljačkani plen od otetih i ubijenih putnika.

U svrhu provere odbrane okrivljenog iz prethodnog postupka, sud je izvršio uviđaj na licu mesta u okolini

Otmica u Štrpcima

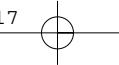
Višegrada i elektronskom tonskom kamerom zabeležio kompletan uviđaj. Tim uviđajem je utvrđeno da postoji selo Prelovo i u njemu osnovna škola sa fiskulturnom salom koja ima svlačionicu, zatim istim uviđajem sud je utvrdio da iz sela Prelovo idući prema Višogradu postoje sela Kurtalići, Mušić i Sase koja su spaljena. Takođe je uviđajem potvrđeno da u selima Kurtalići, Mušić i Sase ima kuća čiji su gornji delovi spaljeni, a donji su bili u funkciji. Utvrđeno je da ima kuća čiji su gornji delovi spaljeni, a prizemlja očuvana, koje se nalaze u neposrednoj blizini obale Drine.

16

Imajući u vidu repere za pronalaženje mesta gde su streljani oteti putnici koje je u svom iskazu od 22. oktobra 1996. godine dao Ranisavljević (selo idući od Prelova prema Višogradu, potpuno spaljeno, kuća čiji je gornji deo spaljen, a prizemlje-koje bi moglo biti i garaža-očuvano i u funkciji i koja se nalazila 10-15 metara od obale reke Drine) sud je, vršeći uviđaj, identifikovao jednu takvu kuću, snimio je video kamerom i snimio unutrašnjost prizemne prostorije gde su se vrlo jasno mogla uočiti imena ispisana kao graffiti na zidovima: Boban, Ranko, Brane, Boča, Nebojša, Goran. Nije teško zaključiti da većinu tih imena nose otmičari koji su pod komandom Milana Lukića oteli i likvidirali putnike iz voza 671 dana 27. februara 1993. godine u stanicu Štrpci: Boban Indjić, Ranko Drekalo, Nebojša Ranisavljević. U Lukićevoj jedinici, po svedočenju Duška Petrovića, bio je i izvesni Rom po imenu Goran.

Ovim uviđajem suda potvrđen je iskaz okriviljenog iz prethodnog postupka skoro u detaljima i nijansama.

Branioci okriviljenog Ranisavljevića prigovorili su predsedniku veća Vukomanu Goluboviću što je vršio uviđaj i snimao kamerom selo Sase i objekte u tom selu.

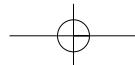
Analiza sudenja za ratni zločin

Isticali su da im nije jasan povod zbog čega se u fokusu utvrđivanja materijalne istine u ovom krivičnom predmetu našlo selo Sase i kuće u njemu. Ovaj potez veća, kome predsedava Golubović, potpuno je logičan i u skladu sa izvedenim dokazima u ovom postupku. Naime, okriviljeni Ranislavljević u svom iskazu kaže da su nakon vezivanja žicom otetih putnika u Prelovu, krenuli prema Višegradu i u jednom potpuno spaljenom selu, u prizemlju jedne poluspaljene kuće, na 10 – 15 metara od obale reke Drine, po grupama likvidirali putnike. Na osnovu tih podataka sudsija Golubović je, vršeći uviđaj, došao do sela Sase i objekta u njemu. Selo Sase bilo je predmet sudskog uviđaja i na osnovu iskaza svedoka Šefka Alomerovića, koji je izneo svoje saznanje da su oteti putnici ubijeni u selu Sase.

Zanimljivo je da je u optužnici protiv Lukića pred Haškim tribunalom naveden jedan zločin koji je Lukić izvršio takođe u selu Sase i to takođe u neposrednoj blizini obale reke Drine. Kada se zna za ovaj podatak onda se može osnovano prepostaviti da je kuća neposredno pored obale reke Drine u selu Sase služila za likvidacije koje je obavljao Lukić. Tako postaje logično i potpuno razumljivo što se u prostoriji koju je snimio sudsija Golubović u selu Sase na 10 – 15 metara od obale reke Drine nalaze imena nekih Lukićevih bojovnika, što ukazuje da su oni tu često boravili i u dokolici između dva zločina po zidovima pisali svoja imena.

U haškoj optužnici stoji:

“...Milan Lukić i Crnogorac zatim su odvezli sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana do hotela Vilina vlas van Višegrada gdje im se pridružio Mitar Vasiljević.

Otmica u Štrpcima

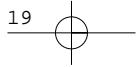
Nakon što su proveli kratko vrijeme u hotelu, Milan Lukić, Mitar Vasiljević i Crnogorac vratili su se u crveni Volkswagen Passat i Yugo i odvezli sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana do rijeke Drine u selu Sase.

Milan Lukić, Mitar Vasiljević i Crnogorac odveli su sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana do obale rijeke i naredili im da se postroje. Milan Lukić, Mitar Vasiljević i Crnogorac zatim su otvorili vatru i pucali na sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana iz automatskog oružja. Nakon pucnjave, Lukić, Vasiljević i Crnogorac vratili su se do svojih vozila i otišli. Petorica od muškaraca su ubijeni, ali dvojica su preživjela.“

18

13. Svedok Duško Petrović, koji je iz istog mesta kao i Ranisavljević - Despotovca, koji ga poznaje više od petnaest godina, za koga je bila udata njegova sestra, Jadranka, sa kojim je kao dobrovoljac ratovao u Slavoniji i sa kojim je istog dana u istoj grupi otišao kao dobrovoljac da ratuje u Višegradu, u više identičnih izjava u ovom postupku izjavio je da mu je Ranisavljević rekao da je sa jedinicom kojom je komandovao Milan Lukić učestvovao u akciji otmice putnika na stanici Štrpcia i da mu je od plena iz te akcije dao jedne zelene pantalone od debljeg materijala, jedne kožne plitke cipele sa zelenim đonom i sat marke „Rolex“.

Iskaz Ranisavljevića u prethodnom postupku i svi potpuno identični iskazi Duška Petrovića, kojih je bilo više u ovom postupku i koje Petrović nije menjao, razlikuju se u opisu ubijanja putnika. Ranisavljević kaže da su oteti putnici ubijeni u garaži jedne spaljene kuće u neposrednoj blizini obale reke Drine, u selu u okolini Višegrada, a Petrović kaže da je sedam putnika otetih iz voza ubijeno tako što su, dok su stajali na zidu brane iznad jezera HE „Višegrad“ pokošeni rafalom koji je ispalio Mićo Jovičić zvani Crni.

Analiza sudenja za ratni zločin

Tačan je i odgovara istini iskaz Ranisavljevića o ubijanju većeg broja otetih putnika na način koji je opisao u iskazu pred istražnim sudijom. Takođe, istinit je i tačan i iskaz Duška Petrovića o egzekuciji sedmorice otetih putnika na brani HE „Višegrad“. O ubijanju putnika na brani HE „Višegrad“ Ranisavljević čuti i neće da govori zbog toga što mu je Mićo Jovičić prijatelj, što je sa njim došao u Višegrad, pa iz tog razloga neće da ga tereti i izlaže odgovornosti za težak ratni zločin u kome je ubijeno sedam civila. Moguće da Ranisavljević neće da oda Jovičića i zbog straha od njega, ali nema razloga da se ne poveruje u vrlo ubedljiv iskaz Duška Petrovića.

Rekonstrukcija događaja obavljena je na HE „Višegrad“, 13. maja 2002. godine u vremenu od 22-24 časa. Na toj rekonstrukciji svedok Duško Petrović je na terenu, u ambijentu HE „Višegrad“ objasnio i praktično na licu mesta ilustrova svoje iskaze date u sudnici. Rekonstrukciji, kojom je rukovodio predsednik veća Golubović, koju su tehnički organizovali pripadnici MUP-a Bijelo Polje uz prisustvo rukovodioca HE „Višegrad“ i uz aktivno učešće obojice branilaca okrivljenog, lično sam prisustvovao. Učešće na rekonstrukciji svedoka Duška Petrovića, njegova objašnjenja, pokazivanja i odgovaranja na direktna pitanja suda i odbrane u svrhu pojašnjenja njegovog iskaza u sudnici, treba posmatrati u kontekstu značajne i, moglo bi se reći, drastične promene na terenu u odnosu na događaj u februaru 1993. godine.

Naime, na osnovu dva pismena izveštaja direktora HE „Višegrad“ Milovana Marijanovića, dostavljenih суду на захтев председника већа, vidi se da je u odnosu na stanje iz februara 1993. godine došlo do sledeće izmene:

„...na desnoj obali nizvodno od brane HE „Višegrad“ izgrađen je novi hangar, proširena ograda u cilju ograđi-

Otmica u Štrpcima

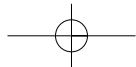
vanja novog hangara i ista kapija na istom putu pomjerena nizvodno za 216, 50 metara...“

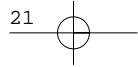
Navode iz pomenutih izveštaja potvrđuje i Mirko Ostojić, građevinski inženjer, šef Sektora za investicije i razvoj u HE „Višegrad“, koji je saslušan kao svedok, od strane predsednika veća, nakon što ga je veće na to ovlastilo. Dakle, u tom iskazu Ostojić navodi:

Jedini radovi na prostoru brane hidrocentrale od njenog puštanja u rad 1989. godine pa sve do danas izvedeni su na pristupnom putu koji vodi prema brani sa desne strane rjeke Drine. Naime, tada je jedino metalna kapija koja se nalazila na udaljenosti od 127,30 metara od mosta koji se nalazi na ispustima vode iz hidrocentrale pomjerena nizvodno niz Drinu za 216,50 metara tako da je sad udaljena od mosta 343,80 metara... Pored te kapije napravljen je hangar dimenzija 38,2 X 20,4 metara...

20

Dakle, na tom pristupnom putu prema brani, sa desne strane Drine, kojim su se, po svedočenju Duška Petrovića, kretali automobilom on, Ranislavljević i drugi, u međuvremenu desile su se vrlo krupne, izuzetno značajne i važne promene koje u potpunosti menjaju sliku tog terena. Pre svega, tu je izgrađen ogroman hangar a ograda pomerena da i njega obuhvati u krug HE „Višegrad“. Zatim, ulazna kapija je pomerena, od brane nizvodno, sa desne strane Drine, za dve dužine fudbalskog igrališta. Kada se ima u vidu da je od događaja koji opisuje Duško Petrović, koji se dogodio 27. februara 1993. godine, pa do rekonstrukcije, koja je održana 13. maja 2002. godine prošlo skoro deset godina, onda je opažanje, opisivanje terena i orientacija koju je pokazao Duško Petrović na rekonstrukciji zaista impresivna. Petrović je odmah primetio sve promene i jasno ih

Analiza sudenja za ratni zločin

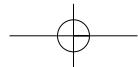
izrekao. Potpuno je razumljivo što je opisujući te promene naveo i druge pojedinosti koje nisu bile tačne, nisu odgovarale pravom stanju stvari. Kod tako velikih promena i tolikog proteka vremena nepreciznosti i netačnosti u iskazu su potpuno normalne i razumljive.

Činjenica da su celom dužinom betonskog zida sa desne strane Drine, ispod brane, pa i dela zida, na kome su po tvrđenju Petrovića stajale žrtve pre egzekucije, bile postavljene oble u obliku cevi) metalne šipke na visini od 35 santimetara od betona, sve vreme od 1989. godine pa do rekonstrukcije, kako kaže Ostojić ne utiče na autentičnost Petrovićevog iskaza u kome kaže da tih šipki nije bilo. Ovo iz razloga što su žrtve mogле stajati pored tih šipki i preko njih nakon rafala pasti u Drinu i zbog toga što je životno moguće da ih u toj atmosferi ubijanja sedam ljudi Petrović i ne primeti.

Znači, rekonstrukcija događaja na HE „Višegrad“ potvrđila je verodostojnost, istinitost i autentičnost iskaza Duška Petrovića datog u svojstvu svedoka u sudnici.

Što se tiče navoda šefa Sektora za investicije i razvoj HE „Višegrad“ Mirka Ostojića u iskazu predsedniku veća Goluboviću i direktoru HE „Višegrad“ Milovana Marijanovića u dopisu upućenom Višem суду u Bijelom Polju, da su u februaru 1993. godine HE „Višegrad“, kao objekat od posebnog intresa za Republiku Srpsku, obezbeđivale specijalne jedinice Vojske Republike Srpske i policija Ministarstva unutrašnjih poslova i da na objekat nije mogao doći нико bez posebne propusnice, ističemo da za Milana Lukića to nije važilo. Za ubistva, premlaćivanja, pljačkanja i paljenja Lukiću i njegovoj jedinici nije bila potrebna propusnica. Oni su ubijali svugde i na svakom mestu. Iz haške optužnice protiv Lukića vidi se:

21

Otmica u Štrpcima

“Svakog dana su muškarci, žene i djeca ubijani na čuvenom mostu na Drini, a njihova tijela bacana u rijeku.“

U optužnici protiv Lukića pred Haškim tribunalom dalje se navodi:

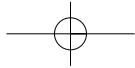
“U više navrata počevši od avgusta 1992. pa do oktobra 1994. godine, Milan Lukić, Sredoje Lukić i drugi pripadnici jedinice Milana Lukića, okrutno su premlaćivali muškarce bosanske Muslimane zatočene u pritvoreničkom logoru u vojnoj kasarni Uzamnica u Višegradi.

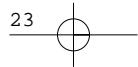
Milan Lukić, Sredoje Lukić i drugi pripadnici jedinice Milana Lukića ulazili su u logor, obično kasno noću i opetovano udarali zatočenike pesnicama, kundacima i drvenim štapovima i šutirali čizmama...

22

...Hotel Vilina vlas, bivše odmaralište, i obližnja Banja, jedan manji hotel, služili su kao objekti za zatvaranje u kojima su zatvorenici tučeni, mučeni i seksualno napastrovani...“

Dakle, Lukiću su za mučenja i ubijanja Bošnjaka u Višegradi i okolini otvorena sva vrata, svi prostori i tereni, reke i mostovi, kasarne i fabrike, hoteli, banje i odmarališta, pa nema nikavog logičnog objašnjenja da mu je za ubijanje na brani HE „Višegrad“ bila potrebna specijalna propusnica. Zbog toga argumenti rukovodilaca HE „Višegrad“ o čuvanju HE „Višegrad“, zabranjenom pristupu i specijalnim propusnicama su neuverljivi, naivni i potpuno suprotni svim saznanjima o krvavom mahnitanju Milana Lukića i njegovih ratnika na prostoru Višegrada i okoline od 1992. godine do 1994. godine. Sam, Nebojša Ranisavljević u svom prvom iskazu pred istražnim sudijom navodi:

Analiza sudenja za ratni zločin

Dragana (radi se o devojci sa nadimkom Medicinska sestra, koja je uvela Ranisavljevića u Višegrad -objašnjenje D.T.) mi je ispričala da je Milan Lukić strah i trepet za Višegrad, da je glavni za grad, kazala je – Milan je očistio Višegrad od Muslimana – pod tim ja sam podrazumjevao kako je Dragana kazala da je on dosta Muslimana pobio...

U optužnici podignutoj protiv Milana Lukića pred Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju stoji:

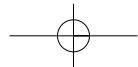
“Počevši od maja 1992. pa sve do 10. oktobra 1994. godine Milan Lukić, Sredoje Lukić i Mitar Vasiljević hotimično su ubili značajan broj civila bosanskih Muslimana, među kojima i žene, djecu i starije osobe...

Počevši od maja 1992. pa do 10. oktobra 1994. godine Milan Lukić, Sredoje Lukić i Mitar Vasiljević počinili su, planirali, poticali, naredili ili na drugi način pomagali i učestvovali u planiranju, pripremi ili izvršenju zločina protiv čovječnosti, to jest, progona civila na političkim, rasnim ili vjerskim osnovama na cijeloj teritoriji opštine Višegrad i drugdje na teritoriji Bosne i Hercegovine.“

Navodi Mirka Ostojića, šefa Sektora za investicije i razvoj HE „Višegrad“ da je brana stalno bila osvetljena za vreme rata u BiH, te i u vreme kritičnog događaja 27. februara 1993. godine, u potpunosti su identični sa izjavom svedoka Duška Petrovića na glavnom pretresu 6. maja 1998. godine koja glasi:

...Brana je bila osvijetljena iako grad nije imao svjetla. Većinom je to tako bilo a ja ne znam kako se to obezbeđivalo. Ističem da su brana i hidrocentrala

23

Otmica u Štrpcima

dobro obezbeđivani tako da je osvijetljenje bilo kao da je bio dan...

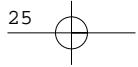
Izloženi argumenti nedvosmisleno ukazuju na autentičnost i istinitost iskaza svedoka Duška Petrovića.

14. Ujak otetog Senada Đečevića, Đordije Vujović, čija je rođena sestra Đordjina, Senadova majka, odmah nakon otmice (isto veče) otišao je u Priboj i preko svojih veza uspeo da se nakon tri dana u Višegradu sastane sa Milanom Lukićem. Vujović je kao svedok saslušan na glavnom pretresu u ovom postupku i izjavio je da se sa Milanom Lukićem sastao u jednom kafiću u Višegradu, da je njihovom susretu, pored ostalih, prisustvovao i beogradski književnik i novinar Nebojša Jevrić, i da mu je Lukić rekao da je čuo za otmicu u Štrpcima, da on sa njom nema nikakve veze, ali da smatra da su je izvršili pripadnici jedinice „Garavi sokak“.

24

Ovo Vujovićevo svedočenje praktično je potvrdio Nebojša Jevrić. Potvrdio je da je u to vreme bio u Višegradu, da je sedeо po kafićima i da je konzumirao alkohol, ali da se seća da je u kafiću bio čovek koji je govorio da mu je sestrić otet iz voza u Štrpcima. Takođe je izjavio da je u kafiću čuo priču da je otmicu izvršila jedinica „Garavi sokak“.

Istinitost i pravna validnost svedočenja Đordija Vujovića proizlazi i iz iskaza svedoka Gorana Ćujića iz Priboja, koji je povezao Vujovića sa Lukićem i koji je zajedno sa Vujovićem išao u Višegrad i direktno, na starom mostu na Drini, upoznao Lukića i Vujovića, koji su zatim, bez prisustva Ćujića, razgovarali. Goran Ćujić je bio predsednik stranke Srpske narodne obnove za Priboj i Zlatiborski okrug (radi se o stranci kojoj je na čelu bio Mirko Jović i u čijem sastavu je delovala vojna formacija

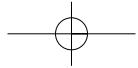
Analiza sudenja za ratni zločin

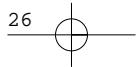
„Beli orlovi“ - D.T.). Ćujić je izjavio da su rukovodioci njegove stranke iz Podgorice, njemu upućivali rodbinu otetih putnika i da su oni od njega tražili da ih poveže sa Milanom Lukićem i srpskim vojnim formacijama u Višegradi. S obzirom da su članovi porodica otetih putnika Bošnjaci, on nije smeо da ih vodi u Višegrad, a Vujovića je, pošто je Srbin, vodio. Kao i sve ostale i Vujovića su Ćujiću uputili rukovodeći ljudi stranke Srpske narodne obnove iz Podgorice.

Jedinicu „Garavi sokak“ pominjalo je više svedoka u ovom postupku, između ostalih i Luka Dragičević, komandant Višegradske brigade. On je rekao da su vojnici njegove brigade niže formacije (čete i vodovi) zvali imenima „Osvetnik“, „Skakavac“, „Garavi sokak“ i slično. Iako to nisu bili zvanični nazivi, oni su se odomaćili i po njima su se jedinice raspoznavale. Dakle, reč je o regularnoj jedinici i njenim nižim formacijama i nema govora o paravojnim sastavima, čije postojanje i delovanje u zoni odgovornosti Višegradske brigade, njen komandant pukovnik Luka Dragičević potpuno isključuje.

Fond za humanitarno pravo iz Beograda objavio je u nedeljniku „Vreme“ broj 125, od 15. marta 1993. godine, sledeće:

„Kolektivnu seobu meštana Sjeverina pokreće otmica 18 ljudi muslimanske nacionalnosti. Prema podacima koje su objavila sredstva javnog informisanja i na osnovu izjave jednog svedoka sa kojim su razgovarali predstavnici Fonda, ljudi iz Sjeverina su tog 22. oktobra prošle godine redovnim autbusom krenuli na posao, a jedno dete u školu. Na putu prema Priboju, u selu Mioče na teritoriji Bosne, naoružana grupa uniformisanih lica pod nazivom -Garavi sokak- zaustavlja autobus užičke -

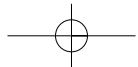
Otmica u Štrpcima

Rakete-. Izvesni Momir, Milan Lukić i Dragoljub Dragičević proveravaju lična dokumenta putnika; onda izdvajaju Muslimane i ubacuju ih u kamion koji je bio skriven pored kafane -Amfora-. Dvanaestogodišnji dečak muslimanske nacionalnosti ostaje u autobusu jer su otmičari poverovali da je reč o mlađem sinu Srbina pored kojeg je stajao.

Sledećeg dana republička milicija uhapsila je Lukića i Dragičevića, koji su se sa oružjem zatekli u Sjeverinu. Istog dana, na sednici Skupštine Srbije, ministar policije potvrđuje informaciju da su privredena dva naoružana lica zbog osnovane sumnje da imaju veze sa ovom otmicom. Osumnjičeni za otmicu pušteni su iz zatvora nakon devet dana, sa obrazloženjem da ne postoje razlozi da budu zadržani jer je reč o pripadnicima vojske Republike Srpske koji su se zatekli sa oružjem u Sjeverinu zato što su zaduženi za naoružanje u drugoj državi...“

26

Pred Okružnim sudom u Beogradu, u predmetu K. 688/2002 u toku je se krivični postupak po optužnici beogradskog Okružnog javnog tužioca Kt - 94/2002 od 20. novembra 2002. godine protiv Milana Lukića, Olivera Krsmanovića, Dragutina Dragičevića i Đorđa Ševića, zbog krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 KZ SR Jugoslavije, izvršenog otmicom 17 putnika Bošnjaka iz autobusa koji je saobraćao na relaciji Sjeverin – Priboj, 22. oktobra 1992. godine u selu Mioče. Javni tužilac u izreci optužnice ističe da su okrivljeni bili pripadnici paravojne formacije „Osvetnici“, kojom je prilikom otmice komandovao Milan Lukić. Paravojnu jedinicu „Osvetnici“, kao izvršioca otmice, u selu Mioče 22. oktobra 1992. označava i jedan dokumentarni film o toj otmici snimljen u produkciji RTV B92 iz Beograda.

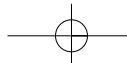

Analiza suđenja za ratni zločin

Predsednik Helsinškog odbora iz Sandžaka, Šefko Alomerović, inače u feljtonu koji u nastavcima izlazi u beogradskom dnevnom listu „Danas“ počev od 19. decembra 2002. godine, energično i potpuno osnovano tvrdi da formacija „Osvetnik“ nije bila nikakva paravojna formacija, već jedan od vodova Interventne čete pri Višegradsкој brigadi.

Svedok Gojko Topalović, koji je početkom 1993. godine bio predsednik opštine Rudo, u čijem sastavu se nalaze Štrpcia, izjavio je u svom iskazu, kao svedok, na glavnom preterisu, na suđenju Ranisavljeviću da je u januaru 1993. godine u Rudom boravila interventna četa „Garavi sokak“ kojom je komandovao Boban Indić. Ta četa je pružala pomoć prilikom borbenih dejstava prema Goraždu i to u mesnoj zajednici „Strmica“.

Sve izneto kada se uporedi i posmatra u međusobnoj vezi i u skladu sa elementarnim pravilima logike, ukazuje na makar posredan i indirektan način na tačnost i istinitost izjave okrivljenog Ranisavljevića koju je dao istražnom sudiji 22. oktobra 1996. godine. Naime, mnogo ljudi pominje u zajedničkom kontekstu jedinicu „Garavi sokak“, Milana Lukića, Bobana Indića, otmice u Sjeverinu i Štrpcima, međusobnu povezanost te jedinice i Milana Lukića i Bobana Indića, zatim povezanost otmice u Sjeverinu sa otmicom u Štrpcima, veze između Ranisavljevića, Indića i Lukića. Posebno je indikativno da jedinicu „Garavi sokak“ kao izvršioca otmice u Štrpcima označava i Lukić, a da predsednik opštine Rudo, u svom iskazu, napominje da je u januaru 1993. godine u Rudo došla interventna četa koja se zvala „Garavi sokak“ i da je pomagala u borbenim dejstvima prema Goraždu i to u mesnoj zajednici Strmica. Kada se zna da Ranisavljević apostrofira Lukića i Indića kao glavne organizatore akcije otmice putnika iz voza i

Otmica u Štrpcima

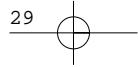
formiranje ad hoc grupe od oko 20-25 naoružanih vojnika za tu akciju (koje većinu Ranisavljević navodi po imenu i prezimenu) i kao dvojicu ljudi koji su u napuštenoj garaži spaljene kuće u spaljenom selu u neposrednoj blizini reke Drine likvidirali otete putnike onda je jasno da je iskaz Ranisavljevića posmatran u svetu svih činjenica iznetih pod ovom tačkom zvuči vrlo uverljivo, istinito i autentično.

28

15. Okrivljeni Nebojša Ranisavljević, na ispitivanju pred istražnim sudijom, vrlo je opširno govorio i o detaljima njegovog dolaska u Višegrad, zatim boravka u Višegradu i okolini, vojnim formacijama, akcijama, komandantima i vojnicima, zatim o odlasku u Srbiju i ponovnom vraćanju u Višegrad i njegovu okolinu 27. februara 1993. godine. U vezi sa dolaskom u Višegrad u koji je došao da ratuje kao dobromiljac, Ranisavljević je opisao kako je otišao na Terazije, u prostorije Društva Srba iz BiH, gde je sa svojim drugovima iz Despotovca dobio preporuku za vojne vlasti u Višegradu, besplatnu kartu za prevoz autobusom, zatim pominje devojku Dragana koja ima nadimak Medicinska sestra, njenu drugaricu Radu, onda Mića Jovičića sa dva nadimka Crni i Spilića koga je Dragana dovela u stan njegovog oca u Beogradu. Zatim opisuje kako su u Republiku Sрsku pušteni zahvaljujući angažovanju devojke Dragane sa nadimkom Medicinska sestra.

Sve detalje u vezi sa dolaskom u Višegrad iz Ranisavljevićevog iskaza u potpunosti, u svakom i najsitnjem detalju i nijansi, potvrdili su u svojim iskazima u ovom postupku Mićo Jovičić Crni i Duško Petrović.

Govoreći o tome ko je sve bio u grupi vojnika koji su pod komandom Milana Lukića izvršili otmicu putnika iz voza, Ranisavljević je pomenuo mnogo imena, mnogo

Analiza sudenja za ratni zločin

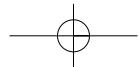
detalja vezanih za ta imena (kojim sve jedinicama su pri-padali, odakle su, gde su bili stacionirani, koje akcije su izvodili, na kojim teritorijama su ratovali). Uglavnom sva ta lica su saslušana u ovom postupku i potvrđuju skoro sve Ranisavljevićeve navode sem, naravno, učešće u otmici.

Sve nabrojano, sve opise i detalje dolaska u dobrovoljce u Višegrad, pominjanje niza imena ljudi, vojnih jedinica, sela i sedišta pojedinih formacija i njihovih naziva, vremensku i prostornu analizu boravka na ratištu u Višegradu i okolini mogao je da izloži samo Nebojša Ranisavljević, koji je sve to video, prošao i doživeo. Niko Ranisavljevića nije mogao o tome da informiše, a pogotovu nije mogao da ga nauči i pouči da to kaže istražnom sudiji i da ga pritska fizičkim ili psihičkim maltretiranjem, da sve to naučeno ponovi istražnom sudiji, iz prostog i jednostavnog razloga što to niko nije znao osim samog Ranisavljevića.

To je još jedan dokaz da je iskaz pred istražnim sudijom koji je Nebojša Ranisavljević dao 22. oktobra 1996. godine autentičan.

16. U mnogo puta pominjanom zapisniku o saslušanju okrivljenog pred istražnim sudijom od 22. oktobra 1996. godine koji je sastavljen profesionalno, stručno i objektivno, okrivljeni je rekao da su oteti putnici pre likvidiranja opljačkani u fiskulturnoj sali osnovne škole u selu Prelovo, a da je plen podeljen nakon likvidacije u svlačionici te iste fiskulturne sale osnovne škole u selu Prelovo:

Nakon što smo postrojili ova lica koja smo izveli iz voza uza zid sale...Milan Lukić i Boban su naredili tim licima da izvade sve iz džepova i stave ispred sebe. Takođe su

Otmica u Štrpcima

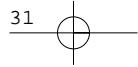
im naredili da ispred sebe stave satove i sav nakit, lančice i prstenje i novac i novac i nakit, satove odvoje od ostalih stvari, ličnih dokumenata...ponovo smo se vratili u istu salu, tačnije u svlačionicu te sale gdje je Milan izvadio novac i satove od zarobljenih lica podjelio je svima po 100 DM, a ko nije imao sat dobio je i sat...prilikom oduzimanja stvari od zarobljenih lica Milan je pravio spisak koji je zadržao kao i jednu količinu čekova..

Okolnosti vezane za pitanja da li su oteti putnici imali novac, nakit, satove i druge vredne stvari, utvrđene su saslušanjem najbliže rodbine otetih i likvidiranih putnika. Naime, iz tih iskaza proizlazi da su dvojica putnika podigla deviznu štednju u Dafiment banci, jedan je išao po platu, trojica su išli da nabave neku robu, mnogi su imali zlatan nakit, skupe jakne, vredne satove i slično. I te okolnosti ukazuju da je Ranislavljević govorio potpunu istinu kada je detaljno opisivao prikupljanje i podelu plena.

30

Kod pljačkanja plena od otetih putnika, posebno treba ukazati na okolnost da su po izjavama rodbine na sudu mnogi putnici imali čekove, a jedan od otetih Fevzija Zeković nosio je u akt tašni dnevni pazar iz svoje radnje u Kraljevu sa čekovima kojima su kupci plaćali robu. Videli smo da i Ranislavljević govorи da je Lukić pravio spisak otetih stvari od likvidiranih putnika i da je zadržao jednu količinu čekova.

Nije mogao sudija Joksimović da izmisli te čekove, kao ni da predvidi tolike podudarnosti i identičnosti i studenta, crnca, lančić, čekove i školu, fiskulturnu salu, svlačionicu i spaljeno selo, spaljen gornji sprat kuće sa očuvanim prizemljem na 10 - 15 metara od Drine i vojni kamion sivo - maslinaste boje sa ciradom, mesto gde je

Analiza sudenja za ratni zločin

bio parkiran, vreme kad je došao na stanicu i kada je voz zaustavljen, kada je krenuo, šta se u međuvremenu dešavalo kao i precizan raspored objekata na stanici Štrpci, zatim sve Ranisavljevićeve kompanjone iz akcija Indića, Drekala, braću Poluga, Jovičića, Tanovića, Šekarića i druge koje je sve predsednik veća Golubović saslušao, i da sve to upiše u zapisnik kao izjavu Ranisavljevića.

Kada se radi o pljački, pljačkanju i načinu kako su ljudi pljačkani, po opisu Ranisavljevića, prepoznaće se Lukićev rukopis. Naime, u optužnici podignutoj protiv Lukića pred Haškim tribunalom ima više primera kako Lukić organizuje i sprovodi pljačku:

“...Dok je Sredoje Lukić čekao vani Milan Lukić i jedan drugi muškarac naredili su svim ljudima da uđu u sobu i prisilili ih da im predaju sav svoj novac i nakit. Dok se to odvijalo, svi ljudi, uključujući i žene i djecu, bili su pretreseni do gola...

Na dan 10. juna 1992. godine Milan Lukić i još jedan muškarac odvezli su se do pilane i tvornice namještaja Varda u Višegradi u crvenom automobilu Volkswagen Passat koji je je Lukić običavao voziti. Lukić je ušao u tvornicu i vratio se sa sedam bosanskih Muslimana: Nusretom Aljoševićem, Nedžadom Bektašem, Mušanom Čančarom, Ibrisimom Memiševićem, Hamedom Osmanagićem, Lutvom Tvrtkovićem i Sabahudinom Velagićem. Milan Lukić odveo je ove muškarce do obližnje rijeke. Nakon što je od njih prvo zahtijevao da isprazne džepove i skinu jakne, Milan Lukić je na njih više puta pucao iz automatskog oružja. Članovi porodica i kolege žrtava kasnije su našli neka od tijela sa višestrukim ranama iz vatrenog oružja kako plutaju u rijeci...“

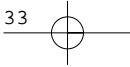
Otmica u Štrpcima

Ovaj metod, manir i običaj pretresanja i oduzimanja novca, nakita i vrednih stvari od žrtava pre egzekucije, Milan Lukić je primenio i u slučaju otetih putnika u fiskulturnoj sali. Kada se uporedi sa navedenim slučajevima, otimačina u fiskulturnoj sali škole u Prelovu, koju je detaljno opisao Ranislavljević vidi se da je njegov opis autentničan, jer sve je isto: i način i princip i postupak i momenat pretresa i oduzimanja (uvek i obavezno neposredno pre ubijanja). Znači, i po istovetnosti postupka pretresanja i pljačkanja žrtava koji je primenjivao Lukić u ranijim slučajevima sa ovim, o kojem se izjašnjavao Ranislavljević, može se pouzdano izvesti zaključak da je Ranislavljević iskaz pred istražnim sudijom istinit.

32

17. Na glavnom pretresu 19. marta 2002. godine, saslušana je Sanija Zupčević, supruga otetog Halila Zupčevića. Sanija Zupčević je sa suprugom i dvoje maloletne dece živela u Trebinju do 30. januara 1993. godine. Vlasti u Trebinju nisu više mogle da garantuju bezbednost Bošnjacima pa je kompletna porodica Zupčević napustila Trebinje. Upućeni su u Rožaje u kamp za izbeglice, ali su se smestili privatno kod porodice Škrijelj. Tri puta su pokušavali da pređu u Mađarsku, ali sva tri puta su враćeni sa granice. Poslednji put su враćeni 26. februara 1993. godine, pa su ujutru 27. februara 1993. godine odlučili da se vrate u Rožaje i u Beogradu su se ukrcali u voz 671.

Na stanici Štrpci uniformisana lica izvela su iz voza njenog muža Halila Zupčevića. Sanija Zupčević, posmatrajući direktno okrivljenog Ranislavljevića nije mogla da ga prepozna. Međutim, na fotografiji ga je prepoznala iako su na njoj bila tri lica. Takođe, prepoznala je Ranislavljevića i na fotografiji na kojoj je bio samo on. Branioci okrivljenog prigovorili su da to prepoznavanje nije u skladu sa ZKP-om. Ipak ne može se poreći činjeni-

Analiza sudenja za ratni zločin

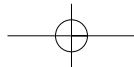
ca da je svedok pokazala na fotografiji okrivljenog kao lice koje je bilo među naoružanim ljudima koji su upali u voz.

Od svih otetih putnika samo je Halil Zupčević bio u vozlu sa porodicom (suprugom i dvoje dece). Svi ostali putnici bili su sami (bez rođaka) kad su oteti. Zbog toga svedočenje Sanije Zupčević i njenog prepoznavanje okrivljenog je ubedljivo. Za nju je otmica muža bio strašan događaj i ona je sigurno zapamtila fizionomije otmičara, jer je za to imala razloga. U vezi sa tim ističemo da se ostali svedoci sigurno ustručavaju da pokažu prstom na okrivljenog. Kada se o Saniji Zupčević radi njoj je naneto ogromno zlo otmicom muža, hranioca i glave porodice, oca njenog dvoje dece, bez koga joj mnogo teže pada potucanje po belom svetu. Iz tih razloga ona nema više šta da izgubi, ne plaši se i ne ustručava se da kaže istinu jer joj samo to preostaje.

33

18. Uvidom u medicinsku dokumentaciju Nebojše Ranisavljevića od momenta hapšenja, koja se vodi u ustanovama gde je Ranisavljević izdržavao i izdržava meru pritvora i saslušanjem zatvorskog lekara, otpale su kao neistinite sve tvrdnje Ranisavljevića o njegovom fizičkom maltretiranju i povredama koje su mu nanete u cilju iznuđivanja priznanja.

Po izvodu iz zdravstvenog kartona osuđenog Nebojše Ranisavljevića, koji je sudu dostavljen iz Zavoda za izdržavanje krivičnih sankcija u Spužu 18. marta 2002. godine, a koji je potpisao rukovodilac zdravstvene službe dr. Miraš Tomić, specijalista interne medicine, stoji početna dijagnoza sa kojom je 25. oktobra 1996. godine primljen u zatvor u Spužu. Doktor Tomić napominje da je zdravstveni karton bio u arhivi zatvora.

Otmica u Štrpcima

Dakle, 25. oktobra 1996. godine Ranisavljević je primljen, pregledan i u zdravstveni karton upisana je dijagnoza:

„Nagla upala mokraćne bešike. Stanje posle ranjavanja u lijevu nadlakticu i plećku. Na ovim djelovima se vidi deformacija koja se kasnije verifikovala kao upala nadlaktne kosti lijeve ruke.“

U vezi sa konstatovanim posledicama ranjavanja, Ranisavljević je, u svom iskazu, objasnio da je ranjen 24. marta 1993. godine od mine, a i metak ga je pogodio u ruku. Bio je na bolničkom lečenju u Urgentnom centru u Beogradu gde se zadržao 21 dan, ruka mu je bila u gipsu 9 meseci i sada je invalid sa 40% oštećenja.

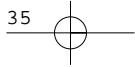
Doktor Miraš Tomić je saslušan na glavnom pretresu u ovom predmetu dana 12. juna 2002. godine. Sa sobom je doneo kompletan zdravstveni karton okrivljenog Ranisavljevića, čiju je fotokopiju predao sudu.

Na sudu dr. Miraš Tomić je rekao:

Prvi pregled Nebojše Ranisavljevića izvršen je 25. oktobra 1996. godine. Pregled sam izvršio ja lično. Optuženi je u anamnezi naveo da je 4-5 dana prije pregleda mokrio krvavu mokraću i imao povišenu temperaturu. Spoljašnjim pregledom nijesam našao povrede po tijelu...

Objektivnim pregledom sam našao da je svjestan, orijentisan u svim pravcima, srednje uhranjen i razvijen. Glava i vrat nema oboljenja. Grudni koš nema oboljenja. Na plućima sam našao da ima bronhitis, srce nema patoloških promena...trbuhan nema oboljenja...U dijagnozi sam konstatovao da ima naglu upalu mokraćne bešike u da ima bronhitis, i ranjavanje od ranije - defo-

34

Analiza sudenja za ratni zločin

rmitet lijevog ramena i nadlaktice, ranjavanje iz vatrenog oružja...

Na pitanje tužioca da li je na prvom pregledu 25. oktobra 1996. godine okrivljeni Ranisavljević skidao odeću kada je pregledan doktor Tomić je izjavio :

Normalno da je na tom pregledu optuženi Ranisavljević skinuo odjeću i ja sam pregledao kompletno njegovo tijelo. Nijesam našao na tijelu spolja bilo kakvih povreda koje bi upućivale na upotrebu fizičke sile prema njemu...

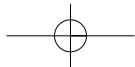
Pošto se okrivljeni Ranisavljević u toku davanja iskaza na glavnom pretresu žalio da mu je policajac MUP-a Crne Gore, koji je u međuvremenu poginuo, Beli Raspopović udarcem pesnice izbio dva zuba i da su mu nanete povrede u usnoj duplji, Ranisavljevićevi branioci pitali su doktora Tomića da li se okrivljeni na prvom pregledu žalio da ima povrede zuba i da li mu je pregledao usnu duplju, pa je doktor Tomić odgovorio:

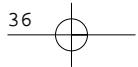
Ja sam u kartonu konstatovao da je izvršen pregled glave i vrata optuženog i tom prilikom nije konstatованo da ima povrede zuba i usne duplje...

Dalje su branioci pitali doktora Tomića da li je on prilikom pregleda okrivljenog mogao da zapazi da mu je izvršeno vađenje zuba kao i druge povrede u usnoj duplji, pa je on odgovorio:

Sve te promjene ja bih mogao da zapazim i iste bih konstatovao u kartonu, jer je to nivo lječara opšte medicine...

Na osnovu izloženog jasno je da kod okrivljenog nisu konstatovane povrede koje je on naveo i objasnio da su

Otmica u Štrpcima

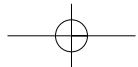
mu naneli pripadnici policije da bi ga prisilili da prizna pred istržnim sudijom. Dakle, na osnovu materijalnog dokaza-zdravstvenog kartona i izjave stručnog licelekara koji ga je pregledao, još jednom je potvrđena neosnovanost odbrane okrivljenog da mu je fizičkim maltretiranjem iznuđeno priznanje 22. oktobra 1996. godine pred istražnim sudijom.

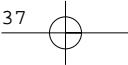
19. Nebojša Ranisavljević je pred istražnim sudijom označio Milana Lukića kao vođu, glavnog organizatora i izvršioca otmice na stanici Štrpci 27. februara 1993. godine. Opisao je niz karakterističnih detalja na osnovu kojih se pouzdano i nesumnjivo može izvesti zaključak da se otmica i likvidacija putnika odvijala pod direktnom komandom Milana Lukića.

Tadašnji predsednik Savezne Republike Jugoslavije, Zoran Lilić je, u intervjuu koji je dao državnim glasilima, prema "Pobjedi" od 20. avgusta 1994. godine rekao:

...Javnosti je poznata otmica putnika iz voza u stanici Štrpci. Svima je brzo postalo znano da je izvršilac bio nekakav Lukić, stampa je o tome pisala. Naša policija ga je našla i uhapsila rizikujući sopstvene živote. Istraga je povedena, ali niko, i slovima niko, nije htio da pomogne da se dođe do jednog jedinog materijalnog dokaza. Na kraju su rekli (vlasti iz Republike Srpske – primedba D.T.) da će njihovo pravosuđe to završiti i da je to uostalom djelo izvršeno na njihovoj teritoriji, da su oni pravna država itd. Uputili su pismo za izručenje Lukića zbog, kako se to uobičajenim pravnim jezikom kaže: osnovane sumnje da je umješan u otmicu putnika itd.

Kada je izručeni predat, odmah je pušten i čak nagrađen od strane rukovodstva Republike Srpske. Tim činom je postalo jasno ko bi mogao da bude idejni two-

Analiza sudenja za ratni zločin

rac otmice putnika i da je Lukić bio puki izvršilac. Osnovna zamisao je bila da se izazovu krvavi sukobi u oblasti Prijepolja i Priboja kako bi se kroz tu, nacionalno mješovitu sredinu, prelio rat na prostore Srbije i izazvalo uvlačenje Srbije i Crne Gore odnosno Savezne Republike Jugoslavije u ratni vihor.

Takva i slična djela nikada neće moći da budu opravdana, a kad bi ih iko mogao rangirati, onda bi po svojoj svireposti i bezobzirnosti bili gori oni koji su nalogodavci nego oni koji su izvršioci.

Ova izjava Zorana Lilića, koji je kao predsednik Savezne Republike Jugoslavije sigurno bio dobro obavešten, potvrđuje iskaz Ranislavljevića dat istražnom sudiju o ulozi Milana Lukića u otmici i likvidaciji putnika i predstavlja još jedan dokaz o autentičnosti Ranislavljevićevog prvog iskaza datog istražnom sudiju 22. oktobra 1996. godine.

37

20. U vezi sa citiranim izjavom Zorana Lilića važno je ukazati na istražni postupak protiv Milana Lukića pred Okružnim sudom u Beogradu.

Taj postupak u celini, od početka i od strane svih učesnika u njemu (Okružno javno tužilaštvo i Okružni sud u Beogradu, Republičko javno tužilaštvo i Vrhovni sud Srbije) sabotiran je i lažiran. Taj postupak je i vođen samo da se javnosti predstavi angažovanje sudske instanci na ovom slučaju i pokaže da nema dokaza za Lukićevu krivicu. U tom pravcu i u tom smislu preduzete su sve radnje pravosudnih institucija, a ne da bi se utvrdila istina o otmici u Štrpcima i krivična odgovornost Milana Lukića.

Okružni javni tužilac u Beogradu stavio je zahtev za sprovođenje istrage protiv Milana Lukića istražnom sudi-

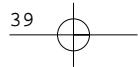

Otmica u Štrpcima

ji Okružnog suda u Beogradu, 6. aprila 1994. godine, aktom Kt - 601/94 koji je potpisala zamenik Okružnog javnog tužioca Milena Inić - Drecun i to zbog krivičnog dela protivpravnog lišenja slobode iz člana 63 stav 5 u vezi stava 1 KZ RS. Uz zahtev, stavljen je predlog za saslušanje svedoka: dvojice policajaca - pratilaca voza, otpravnika vozova u stanici Štrpci i trojice policajaca iz Užica, koji su bili putnici voza pošto su privatno putovali iz Užica u Priboj. Voz 671 iz koga su 27. februara 1993. godine, na stanici Štrpci, oteti putnici imao je skoro 1000 putnika, koji su bili očeviđci otmice, koji su videli otmičare i otete, a pošto je, u to vreme, od otmice bilo prošlo samo godinu dana, postojala je realna mogućnost prepoznavanja otmičara, pogotovu kada se Lukić nalazio u zatvoru. Međutim, tužilac je predložio samo trojicu policajaca koji su bili putnici. Od zvaničnih lica tužilac je predložio dvojicu policajaca - pratilaca voza i otpravnika vozova u Štrpcima, a nije predložio konduktere, mašinovođu i pomoćnika mašinovođe, iako je posedovao kompletan materijal sa izjavama koji je sačinila železnica. Pored toga postojale su izjave mnogih putnika voza 671 koje su dali SUP-u u Užicu.

38

Istog dana (6.aprila 1994.) istražni sudija Okružnog suda u Beogradu, Dragoslav Rakić, ispitao je okrivljenog Milana Lukića, koji je negirao svaku povezanost sa otmicom i doneo rešenje o sprovođenju istrage i određivanju pritvora protiv Lukića broj Ki - 566/94. U nastavku istražnog postupka istražni sudija Rakić još jednom je saslušao Lukića (7. aprila 1994.), dvojicu policajaca - pratilaca voza (14. aprila 1994.), i otpravnika vozova u stanici Štrpci (26. aprila 1994.). Trojicu policajaca - putnika voza, koje je javni tužilac predložio da se saslušaju u svojstvu svedoka, nije ispitao. U toku istrage nije izvršeno prepoznavanje okrivljenog Lukića u skladu sa odredbama Zakona o krivičnom postupku. Dakle, istražni sudija od blizu hiljadu putnika voza 671

Analiza sudenja za ratni zločin

pred čijim očima se odvijala otmica nije saslušao nijednog, a Lukić je bio u zatvoru, od otmice je prošlo nešto više od godinu dana, pa je postojala realna mogućnost prepoznavanja, pogotovu što su mnogi svedoci inspektorima MUP-a – Sekretarijat u Užicu izjavili da bi pojedine otmičare mogli prepoznati.

Istražni sudija je u toku istrage koja je trajala samo 20 dana (znači trajala je 10 dana manje od vremena za koje je određen pritvor okrivljenom) ispitao okrivljenog i samo trojicu svedoka bez preduzimanja bilo kakvih drugih istražnih radnji. Istog dana kada je ispitao poslednjeg svedoka (26. april 1994) istražni sudija, umesto da dostavi spise tužilaštvu da ono odluči da li će podići optužnicu, staviti predlog za dopunu ili proširenje istrage ili odustati od daljeg krivičnog gonjenja, kako je to uobičajeno i kako se radi u svim iole značajnijim i činjenično i pravno komplikovanijim predmetima, sam piše predlog krivičnom veću Okružnog suda da u smislu člana 171 stav 1 tačka 4 Zakona o krivičnom postupku, obustavi istragu pošto nema dokaza da je okrivljeni učinio krivično delo. Po ovom članu 171 Zakona o krivičnom postupku u predmetima u kojima je zahtev za sprovođenje istrage stavio javni tužilac, nije postupio nijedan istražni sudija u bivšoj i sadašnjoj Jugoslaviji od 1945. godine do danas. Član 171 u stavu 2 predviđa:

„Ako istražni sudija nađe da postoje razlozi za obustavljanje istrage... obavestiće o tome javnog tužioca. Ako javni tužilac u roku od osam dana ne obavesti istražnog sudiju da odustaje od gonjenja istražni sudija će zatražiti da veće odluči o obustavi istrage.“

Istražni sudija je dana 26. aprila 1994. godine saslušao svedoka, našao da postoje razlozi za obustavljanje istrage i o tome obavestio zamenika Okružnog javnog tužioca, koja

Otmica u Štrpcima

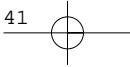
je odmah izjavila da ne odustaje, ali istovremeno nije povukla spise na razmatranje (videli smo da o obaveštenju istražnog sudije može da odluči u roku od 8 dana) niti je insistirala na saslušanju svedoka koje je predložila u zahtevu za sprovođenje istrage. Verovatno se radilo o dogovoru istražnog sudije i zamenika tužioca da tako postupe, pošto se nekome mnogo žurilo, jer istog tog dana (26. aprila 1994) istražni sudija u pismeno obrazloženom predlogu traži da krivično veće Okružnog suda obustavi istragu protiv Milana Lukića, što krivično veće Okružnog suda i čini i to odmah sutradan po stavljanju predloga od strane istražnog sudije (27. aprila 1994) donoseći rešenje Kv - 554/94, kojim obustavlja istragu protiv Milana Lukića i ukida mu pritvor. Sledеćeg dana, 28. aprila 1994. godne, drugi istražni sudija Okružnog suda u Beogradu Dobrivoje Gerasimović donosi rešenje Kri - 607/94 o određivanju takozvanog ekstradicionog pritvora Milanu Lukiću. U obražloženju tog rešenja piše:

40

“Preko nadležnih organa dostavljen je zahtev za izdavanje stranca Lukić Milana, s obzirom na činjenicu da je u Republici Srpskoj izvršio kriv. delo razbojništva iz čl. 150 KZ Republike Srpske - posebni deo. Kako je priloženo rešenje istražnog sudije Osnovnog suda u Sarajevu KI - 67/94 od 05.04.1994. godine, to istražni sudija smatra da postoje razlozi iz čl. 191 st. 2 tač. 1 ZKP da se Lukić Milan kao stranac pritvori jer niti ima mesto stalnog boravka na teritoriji SR Jugoslavije niti postoji način da bi se legalnim putem doveo u sud pa te okolnosti ukazuju da postoji opasnost od bekstva.

Prethodno je istražni sudija utvrdio da su ispunjeni svi uslovi iz čl. 525, 526, i 527 ZKP radi postupka za izdavanje Lukić Milana kao stranca.“

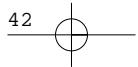
Radi se o neuobičajenoj i prosto neverovatnoj brzini postupanja. Naime, u samo tri dana (26 - 28. april 1994.)

Analiza sudenja za ratni zločin

urađeno je sledeće: saslušan je svedok u istražnom postupku; istražni sudija je obavestio zamenika javnog tužioca da postoje razlozi za obustavljanje istrage; zamenik javnog tužioca izjavio je da ne odustaje od zahteva za sprovođenje istrage; istražni sudija pismeno obrazloženim predlogom tražio je od krivičnog veća Okružnog suda da obustavi istragu; krivično veće Okružnog suda obustavilo je istragu rešenjem Kv - 554/94 i istražni sudija Dobrivoje Gerasimović odredio je tzv. ekstradicioni pritvor Milanu Lukiću rešenjem Kri - 607/94.

Ipak, ni ta površna, na brzinu sprovedena i nepotpuna istraga, ni ta primena člana 171 ZKP-a bez presedana u dosadašnjoj sudskej praksi, ni nezakonito započet i fingiran ekstradicioni postupak, niti nezapamćena brzina u donošenju odluke o obustavljanju istrage nisu najvažniji i najbitniji propusti u ovom predmetu. Naime, istražni sudija Dragoslav Rakić, u svom pismenom predlogu da se istraga protiv Lukića obustavi, lažno prikazuje činjenično stanje u spisima predmeta i time obmanjuje veće. Rakić piše da su trojica policajaca, koji su privatno putovali vozom 671 iz Užica gde su bili zaposleni, u Prijedor gde im žive roditelji, i koji su bili očeviđci otmice i kao takvi predloženi za svedoke, ustvari u svojstvu ovlašćenih lica SUP-a u Užicu uzimali izjave o otmici od policajca – pratilaca voza i opravnika vozova u stanici Štrpcu, koji su saslušani kao svedoci, i da su njihove izjave o tome suviše pošto su sami svedoci saslušani pred istražnim sudijom. To je notorna neistina. Trojica policajaca koji su predloženi da se ispituju kao očeviđci otmice, stvarno su bili očeviđci i kao takvi ispitani u predkrivičnom postupku pred inspektorom Dogandžićem iz SUP-a u Užicu. U tim izjavama su čak naveli da bi neke od otmičara mogli da prepoznaju. Inače, ova trojica policajaca nisu kao ovlašćena lica SUP-a u Užicu uzimali izjave o otmici od bilo koga, pa ni od policajaca – pratilaca voza, ni opravnika vozova u stanici Štrpcu.

Otmica u Štrpcima

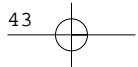
Članovi veća Okružnog suda (trojica) ne razmatraju spise predmeta i ne uočavaju ovu prevaru istražnog sudije, pa u rešenju o obustavi istrage Kv - 554/94 ponavljaju Rakićevu laž o okolnostima na koje su trebalo da svedoče predloženi, a u istrazi nesaslušani, trojica policijaca.

Istražni sudija u svom predlogu i veće Okružnog suda u svom rešenju, kao razlog za obustavu istrage navode i to da je za postojanje krivičnog dela protivpravnog lišenja slobode iz člana 63 stav 5 KZ RS potrebno da je lice koje je protivpravno lišeno slobode usled toga izgubilo život. A u konkretnom slučaju za to nema dokaza, već se samo iznose predpostavke. To je, najblaže rečeno, cinično obrazloženje, jer je od otmice pa do istrage prošlo više od godinu dana a oteti se nisu pojavili.

42

Na rešenje krivičnog veća Okružnog suda Kv - 554/94 o obustavi istrage i ukidanju pritvora protiv Lukića, tužilac ulaže samo formalnu žalbu, bez detaljnijeg elaboriranja razloga žalbe. Vrhovni sud Srbije svojim rešenjem Kž. II 406/94 od 24. maja 1994. godine odbija žalbu, apsolutno ne razmatrajući spise predmeta usled čega ponavlja neistinu iz navoda predloga istražnog sudije i rešenja veća Okružnog suda, da su trojica policijaca koji su predloženi kao svedoci, trebali da svedoče na okolnosti šta su im saslušani policajci – pratioci voza rekli na saslušanju u predkrivičnom postupku. Trojica policajaca nisu saslušavali svoje kolege – pratioce voza, niti bilo koga drugog, već su kao putnici voza bili očevidci otmice i kao takvi su predloženi za svedoke.

Kompletna sudska procedura obavljena u pravosudnim institucijama Beograda i Srbije u vezi sa istragom protiv Milana Lukića bila je obična farsa koju je trebalo organizovati i formalno sprovesti da bi se Lukić oslobođio i

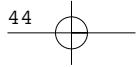

Analiza suđenja za ratni zločin

uputio njegovim naredbodavcima u Republiku Srpsku, što je na kraju i ostvareno.

Beogradska istraga protiv Milana Lukića značajna je zbog toga što ukazuje baš na to što je rekao Zoran Lilić da je Lukić izvršilac zločina, a da je nalogodavac i naručilac neko drugi. Imajući u vidu strogo poverljivu dokumentaciju o otmici u Štrpcima, koja je 9 godina bila duboko zabunkerisana a onda izvađena i dostavljena sudu u Bijelom Polju i izvedena kao dokaz na suđenju Nebojši Ranislavljeviću, zatim dokumenta i saznanja do kojih je došla Komisija za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza 671 izvršenoj u Štrpcima 27. februara 1993. godine koju je formirala Skupština Crne Gore, kao i saslušanje pukovnika Luke Dragičevića, komandanta Višegradske brigade (u vreme otmice) pred većem Višeg suda u Bijelom Polju, koje sudi Nebojši Ranislavljeviću, na glavnom pretresu 19. februara 2002. godine, situacija u vezi sa otmicom je daleko jasnija, pa je izvesno da nalogodavci i naručiocи ovog zločina nisu samo vlasti Republike Srpske nego i najviši predstavnici Srbije i Jugoslavije. Milan Lukić, kao izvršilac, zna ko su naručiocи i nalogodavci ove otmice i kasnije likvidacije putnika, pa bi o tome mogao da progovori. Verovatno zbog toga došlo je do tako ekspresnog, efikasnog i nezakonitog prebacivanja Milana Lukića u Republiku Srpsku.

Lukić je ekstradiran Republici Srpskoj iako nisu postojali zakonski uslovi za ovu ekstradiciju pošto Republika Srpska nije imala status države i nije bila međunarodno priznata. Takođe nije sprovedena ni zakonska procedura predviđena u ZKP-u. Prilikom dolaska u Republiku Srpsku Milan Lukić, ne samo da nije pritvoren, već je dočekan kao heroj.

Otmica u Štrpcima

21. Predsednik Komisije za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza 671 izvršenoj u Štrpcima 27. februara 1993. godine, koju je formirala Skupština Crne Gore, Dragiša Burzan uputio je 31. januara 1996. godine pismo Filipu Vujanoviću ministru za unutrašnje poslove Crne Gore u kome ga između ostalog obaveštava sledeće:

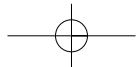
Svjedok poznat Komisiji, čiji iskaz Komisija poseduje i kojeg je svojevremeno ponudila MUP-u Crne Gore, a koji je dostavljen i Javnom tužiocu Srbije izjavio je da su Neša Ranislavljević, star (sada) oko 30 godina, rođen u Despotovcu, i Mića Jovičić star (sada) 33 - 34 godine, rođen u Kninu, učesnici otmice (otmičari). Ova dvojica su krajem marta 93-če lječeni od rana u Urgentnom centru u Beogradu. Nastanjeni (vjerovatno) u Beogradu. Postoje i njihove fotografije u posjedu svjedoka. Mnogo više detalja sadržano je u dokumentu u posjedu Komisije.

44

Navedeni deo iz pisma Dragiše Burzana upućenog Filipu Vujanoviću takođe ukazuje da su tačni navodi iz Ranislavljevićevog prvog iskaza pred Višim sudom u Bijelom Polju.

Pored argumenata izloženih u 21 tački u prilog tvrdnje da je priča Nebojša Ranislavljevića izložena u njegovom saslušanju 22. oktobra 1996. godine pred istražnim sudsijom Višeg suda u Bijelom Polju, Branislavom Joksimovićem, istinita i da odražava pravo stanje stvari sa otmicom putnika iz voza 671, na stanici Štrpci, 27. februara 1993. godine, izložićemo i nekoliko refleksija na kompletno činjenično stanje utvrđeno u ovom postupku:

A) Pre svega, iz sprovedenog dokaznog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja u ovom predmetu proizlazi

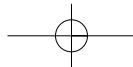
Analiza sudenja za ratni zločin

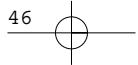
da u Višegradu i široj okolini na potezu pored reke Drine 1992. i 1993. godine nisu ratovale nikakve paravojne i parapolicijske jedinice, nikakve razularene bande bez više komande, nije se radilo o hajdučiji, otmicama, pojedincima koji isteruju neku svoju pravdu i osvetu. Ništa od svega toga. Sve je to stereotip koji su stvorili oni koji su organizovano, sistematski i sa tačno određenim ciljem vodili ratove, ubijali ljude, palili kuće, stvarali logore, razarali gradove, silovali žene, mučili decu, rušili bogomolje. Radilo se, dakle, o regularnoj vojsci Republike Srpske koja je imala naoružanje i veći broj vojnika, nižih i viših oficira iz bivše JNA. Komandanti najviših vojnih formacija na ovom području Luka Dragićević, Damjan Mitrašinović, Mihailo Petrić, Slobodan Cerović, Momčilo Tuba bili su viši oficiri JNA, nakon početka rata u Bosni, odlukom Generalštaba JNA, upućeni na ratište pored reke Drine i nakon Dejtonskog sporazuma враћeni u Srbiju na dužnosti u Vojsku Jugoslavije, na kojima se i danas nalaze.

45

Znači, Vojska Jugoslavije i Vojska Republike Srpske su i faktički i pravno bile jedna vojska koja se čak i finansira u potpunosti iz Jugoslavije i Srbije, koja ima jednu komandu, jednog Vrhovnog komandanta, jedinstvene ciljeve i jednog neprijatelja bošnjački narod i sa jedne i sa druge strane Drine.

B) Kada se u izloženom kontekstu (pod A) posmatraju činjenice utvrđene u ovom postupku, na osnovu dokumentacije strogo poverljive prirode iz koje proizlazi da su najviši državni, politički, vojni, policijski i železnički organi i rukovodeći pojedinci Jugoslavije i Srbije 30 dana unapred, 30 dana pre otmice iz voza 671, u stanici Štrpci, 27. februara 1993. godine, znali sve detalje najavljene i predstojeće otmice, onda je jasno da je otmica isplanirana, organizovana i izvedena iz jednog centra uz saglasnost, odobrenje i punu koordinaciju najviših

Otmica u Štrpcima

organu Republike Srpske, Srbije i Jugoslavije čiji je predsednik bio Dobrica Čosić.

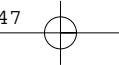
U poverljivoj informaciji koju je generalnom direktoru Železničko transportnog preduzeća (ŽTP) Beograd uputio direktor Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu Mitar Mandić, 1. februara 1993. godine, obaveštava se generalni direktor ŽTP Beograd o informaciji koja glasi:

Ovih dana, tačnije 28.01.1993. godine obavešten sam od šefa Sekcije STP Užice Živanića da će pripadnici Srpske vojske opštine Rudo izvršiti zaustavljanje voza i odvođenje putnika. Čitava akcija odvijala bi se na delu pruge Beograd – Bar koja prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu. Verovatno u ukrsnici Štrpci ili stajalištu Goleš.

46

Povodom informacije direktor Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu preuzeo je niz aktivnosti o kojim izveštava generalnog direktora. Navodi da je informisao naružni stručni Kolegijum ŽTP, održao sastanak sa predstavnicima policije i službe Državne bezbednosti MUP-a Srbije i na kraju obavio razgovor sa pomoćnikom ministra odbrane Srbije, generalom Kuzmanovićem. General Kuzmanović je preuzeo obavezu da o najavi otmice obavesti ministra odbrane Republike Srbije, a ovaj Vojsku Jugoslavije. U tom razgovoru zaključeno je da ŽTP Beograd prestane sa daljim aktivnostima oko ovog slučaja, jer je sa svoje strane na vreme izvršio svoju obavezu.

Povodom najave otmice obavljene su i konsultacije sa svim zamenicima generalnog direktora ŽTP Beograd i održan sastanak sa direktorima sektora eksploatacije, gde je zaključeno da je ŽTP Beograd preuzeo sve iz svoje nadležnosti.

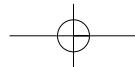
Analiza sudenja za ratni zločin

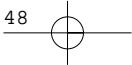
Dakle, informacija o najavi otmice primljena je izuzetno ozbiljno i preduzete su mere da se o njoj obaveste svi relevantni faktori, uključujući najodgovornije u železnicu, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Vojsci Jugoslavije, što je brzo i efikasno urađeno. Već posle prve informacije o najavi otmice u kratkom vremenskom periodu obavešteni su praktično svi nadležni koji su mogli da spreče otmicu. Kako se otmica ipak dogodila, to znači da su svi obavešteni o najavi otmice osnovano sumnjičivo za izvođenje otmice s obzirom da su sve znali, ništa nisu preduzeli a otmica se dogodila.

Ta sumnja postaje još vidljivija i izraženija kada se izvrši uvid u deo materijala dostavljenog суду из кога проizlazi nastavak aktivnosti ŽTP Beograd povodom najave otmice. Prema informaciji о aktivnostima ŽTP Beograd na sagledavanju bezbednosne situacije na pruzi Užice - Gostun, saradnji sa organima MUP-a Srbije i Vojske Jugosalavije vidi se, prvo da je održan sastanak zamenika generalnog direktora ŽTP Beograd, četiri pomoćnika generalnog direktora i šest direktora sektora na kojem je zaključeno da se o najavi otmice odmah obaveste Ministarstvo odbrane Republike Srbije, MUP Srbije i Služba državne bezbednosti Srbije radi preduzimanja mera iz svoje nadležnosti. Zatim je održan sastanak u SUP-u Užice 2. februara 1993. godine trojice najodgovornijih funkcionera Sektora za odbrambene pripreme ŽTP Beograd sa načelnikom SUP-a Užice Boškom Petrićem i komandirom policije užičkog regiona Đordem Kerićem sa ciljem da se proveri verodostojnost informacije o otmici. Na tom sastanku je zaključeno:

47

„Potvrđuje se informacija o nameri odvođenja putnika iz voza i dodaje se da je to strateška operacija srpske vojske radi stvaranja uslova za razmenu zarobljenika i mrtvih. Zaključeno je da bi ovakav potupak srpske vojske bio

Otmica u Štrpcima

neprihvatljiv iz više razloga. Ova rešenja treba tražiti u dubini bosanske teritorije stav je SUP-a Užice.“

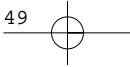
Održani su i sastanci odgovornih ljudi sa železnice u Službi državne bezbednosti regiona Užice (4. februara 1993.) i Korpusu Vojske Jugoslavije sa sedištem u Užicu na kome je prisustvovao i komandant korpusa general Dragoljub Ojdanić. Održan je i niz drugih sastanaka sa jedinom tačkom dnevnog reda: najava otmice putnika Bošnjaka u stanici Štrpci.

Svi odgovorni funkcioneri ŽTP Beograd angažovani na rešavanju situacije nastale prijemom informacije o najavi otmice ispitani su na suđenju u Bijelom Polju i potvrdili verodostojnost i autentičnost povrljivog materijala koji je dostavljen sudu.

48

Sve navedeno, uključujući i podatak da taj materijal, više od devet godina, nije bio dostupan tužilaštima, sudovima, štampi, porodicama otetih, Komisiji Skupštine Crne Gore koja je formirana da utvrdi činjenice povodom otmice u Štrpcima i kompletnoj javnosti, nedvosmisleno, jasno i bez ikakve dileme ili sumnje ukazuje da je ova otmica isplanirana, organizovana i izvedena zajedničkom akcijom Vojske Republike Jugoslavije i Vojske Republike Srpske koje praktično predstavljaju zajedničku vojnu formaciju sa jedinstvenim sastavom, oruđem, oružjem, finansiranjem i komandovanjem, kao i sa apsolutnom saglasnošću za delovanje te zajedničke vojske kod najviših političkih organa Jugoslavije, Srbije i Republike Srpske.

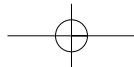
Kod takvog stanja stvari koje proizilazi iz poverljivih spisa dostavljenih Višem суду u Bijelom Polju vrlo cinično, nedržavnički, nepolitički, surovo i u krajnjem slučaju neljudski deluju prenemaganja, zgražavanja i zaklinjanja da će prevrnuti nebo i zemlju da bi pronašao otete, Slo-

Analiza sudenja za ratni zločin

bodana Miloševića u njegovom obraćanju najbližoj rodbini likvidiranih putnika. Na isti način doimaju se i ostali istupi srpskih i jugoslovenskih funkcionera koji su govorili o ovom zločinu kao što su tadašnji predsednik srpske vlade Nikola Šainović, ministar policije Zoran Sokolović, savezni ministar za ljudska prava Momčilo Grubač i drugi. Velika je moralna, politička, profesionalna i uopšte ljudska hipokrizija znati sve ovo što piše u razmatranom poverljivom materijalu železnice, pročitanom na суду u Bijelom Polju (a svi pomenuti su to znali) a praviti se lud, nevešt i neobavešten i obraćati se ljudima čiji su najbliži srodnici mučki, svirepo i bez ikakvog razloga pobijeni.

C) Predsednik opštine Prijepolje Radojko Petrić organizovao je 2. marta 1993. godine u Skupštini opštine Prijepolje sastanak sa političkom aktivom opštine, predstavnicima političkih stranaka i verskih zajednica sa tog područja sa jedinom tačkom dnevnog reda: otmica u Štrpcima. Sastanku je prisustvovao pravoslavni sveštenik Vasilije Starovlah. Prota Starovlah nije običan pop već arhijerejski namesnik za više sandžačkih gradova, što znači da je imao veliku moć i crkvenu vlast koja nije zanemarljiva, pogotovo za to vreme i tu lokaciju. Pored toga, Starovlah je rođen u Rudom, a 13 godina je radio kao sveštenik u Višegradu. Takav pop Starovlah po stanju u spisima predmeta ucenjuje na sastanku prisutne Bošnjake i kaže da će on te putnike u roku od sat i po vremena dovesti žive i zdrave ako se puste četiri borca Radovana Karadžića, četiri heroja, kako se pop izrazio. U toj uceni sugerisao je prisutnim Bošnjacima da se obrate komandantu armije BiH Seferu Haliloviću, koji je Prijepoljac. Kada su mu odgovorili da oni njega ne poznavaju, da do njega ne mogu da dođu, on im je odgovorio: „Onda ni ja ne mogu ništa da uradim za otete putnike“. To što je on kasnije otišao u Višegrad ništa ne menja ulogu Starovlaha u ovom slučaju, jer tamo ništa nije uradio i pošto mu je zaprećeno da se ne bavi tim slučajem,

Otmica u Štrpcima

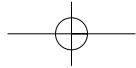
brže bolje se vratio u Prijepolje izbegavajući da više bilo šta i bilo kome kaže u vezi sa otmicom.

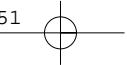
D) Predsednik Crne Gore i tadašnji ministar unutrašnjih poslova Crne Gore na razgovoru sa rođinom otetih odmah nakon otmice saopštili su rođacima otetih da je u toku operativna akcija saveznih i republičkih organa na otkrivanju otmičara kao i da su dvojica operativaca išli na pregovore sa otmičarima odakle su jedva žive glave izvukli. U sledećih devet godina nije se pojavila informacija niti od predsednika niti od bilo kog drugog organa sa kim su ti pregovori vođeni, pod kojim uslovima, ko je vodio pregovore i zbog čega su operativci jedva izvukli živu glavu a sve je to bilo od neprocenjivog značaja i koristi za istragu. Jasno je da je neko sa najvišeg mesta, višeg od crnogorskog predsednika i ministra zabranio dalje obelodanjivanje tih informacija izrečenih neposredno nakon otmice. I taj podatak ukazuje da su u organizaciji ove otmice bili umešani najviši organi i pojedinci Savezne Republike Jugoslavije.

50

E) Pored izloženog, na spregu Srbije i Jugoslavije sa Republikom Srpskom prilikom izvršenja ovog, u civilizovanoj Evropi, nezapamćenog zločina, ukazuju i sledeće jasne, nesumnjive i neumoljive činjenice utvrđene u ovom postupku:

Policajci - pratioci voza u svom patrolnom listu imali su zadatku i obavezu da pomognu vojnicima Republike Srpske, prilikom eventualnog odvođenja putnika iz voza u stanicama Štrpcia i Goleš. Tu obavezu su potpisale njihove prepostavljene starešine koje su bile obavestene o najavi otmice iz voza u Štrpcima i koje su znale za ranije otmice iz vozova;

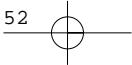
Analiza sudenja za ratni zločin

Konduktori i policijski - pratioci voza su prilikom pregledanja karata i legitimisanja, u toku kretanja voza iz Beograda prema Baru, a pre stanice Štrpcia, zapisivali imena putnika Bošnjaka;

Veliki broj naoružanih i nenaoružanih policajaca i vojnika iz Srbije i Jugoslavije koji su bili u vozlu, uopšte nisu pitali uniformisana lica zbog čega se ti putnici izvode, niti su na bilo koji drugi način intervenisali da se to obustavi. Naprotiv, većina se sa tim ljudima koji su naoružani i u uniformama upali u voz prijateljski pozdravljala: „Gde ste, braćo, četnici?“. Oni su im odgovarali: „Poručite braći muslimanima da ovuda ne prolaze bez pasoša“;

Stanica Štrpcia, selo Štrpcia, i okolina nalaze se u zoni odgovornosti Rudanske brigade (po varoši Rudo). Mihailo Petrić, jedan od komandanata te brigade, rekao je u svom iskazu da je on imao jednu četu vojnika koja je uvek bila u selu Štrpcia, a jednu koja je bila u stanici Štrpcia, pa su se nakon sedam dana menjali. Kada se zna da je jedina vojska na tom području bila regularna Vojska Republike Srpske (jer sam komandant Višegradske brigade, Luka Dragićević, kaže da ne mogu dve vojske da ratuju, mora da se zna ko komanduje), kada imamo iskaz Ranislavljevića da je od komandanta Goraždanske brigade Damjana Mitrašinovića, Milan Lukić dobio teretno vozilo sa kojim je izvedena akcija otmice putnika u Štrpcima, onda je jasno da ta otmica nije bila nikakav incident, nikakva pljačka, nikakva osveta, nikakav lični čin, već smisljena i dobro organizovana akcija od najviših političkih i vojnih faktora Republike Srpske, Srbije i Jugoslavije;

Svedok Šefko Alomerović koji se slučajno zatekao na stanici Beograd pre polaska tog voza i koji je to svoje prisustvo na stanici detaljno obrazložio pominjući niz ljudi

Otmica u Štrpcima

koje je sreo i navodeći razlog zbog koga je došao što se sve uklapa u stanje u spisima predmeta, u svojoj izjavi na sudu tvrdi da je na ulazu u Železničku stanicu Beograd video Ćosićevog savetnika za štampu, Matovića, u razgovoru sa jednim čovekom sa bradom čiji opis se poklapa sa konduktrom voza 671 koji je i nakon predaje smene u Užicu nastavio put. To je vrlo ubedljiv dokaz da se o otmici pre nego što se dogodila ozbiljno diskutovalo u kancelariji Dobrice Ćosića, a taj Matović je kasnije, od Ćosića, imenovan za člana komisije za istraživanje okolnosti pod kojim su se događale otmice po Sandžaku i kao član te komisije ništa nije uradio. Na kraju, Matović je zajedno sa Ćosićem podneo tužbu protiv Šefka Alomerovića zbog toga što ih je on optuživao da je otmica smisljena u kabинету Ćosića, pa je zajedno sa Ćosićem nakon nekoliko ročišta odustao od tužbe;

52

Otmičari su propustili lokalni voz Prijepolje - Beograd, nisu ga zaustavljali, iz njega nisu vršili otmicu putnika iako je on naišao dok su oni bili u stanici Štrpci pre dolaska voza 671. Ta okolnost nedvosmisleno i jasno ukazuje da je otmica detaljno planirana, organizovana, koncentrisana i usmerena na voz 671. Očigledno je da je otmica isplanirana na visokom mestu i da su u vezi sa tom planiranom otmicom i kašnjenje polaska ovog voza sa stанице u Beogradu, kao i drugim karakteristikama vezanim za kretanje ovog voza i ponašanje osoblja u njemu.

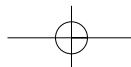
Nakon što se dogodila otmica, sva zvanična lica železnice u koje spadaju mašinovođa, otpravnik vozova, konduktori, milicioneri-pratioci voza dali su svoje pisocene izjave i to sutradan nakon događaja otmice putnika. Ta dokumentacija je skrivana na železnici i nikom nije dostavljena niti data na uvid, sve do juna meseca 2002. godine, kada su novi rukovodioci ŽTP "Beograd" dostavili poverljive dokumente koje je predsednik veća

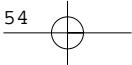

Analiza sudenja za ratni zločin

Golubović pročitao na glavnom pretresu, a sva sredstva informisanja objavila. Tek posle toga i pošto su pozvani da svedoče pred Višim sudom u Bijelom Polju, bivši rukovodioci železnice doneli su tu dokumentaciju koja je sačinjena sutradan po udesu i koja je morala biti dostupna svima, i sredstvima informisanja, i oštećenim porodicama, i sudu, i Skupštini Crne Gore, a ona je skrivana skoro deset godina.

F) Posle otmice u Štrpcima svi su ukazivali na Višegrad. Redakcija „Duge“ zove svog saradnika Nebojšu Jevrića u Bijelo Polje, gde se on nalazi na svadbi svog brata, i od njega traži da ide u Višegrad i napravi reportazu o otmici putnika iz voza 671 u stanici Štrpci, od popa Starovlaha u Prijepolju traže da ide u Višegrad i tamo pokuša da sazna sudbinu otetih putnika, Đordije Vujović preko svojih prijatelja i veza iz Priboja takođe odlazi u Višegrad, nalazi Milana Lukića i interesuje se za sudbinu svoga sestrića. Čovek koji je povezao Vujovića i Lukića, svedok Goran Ćujić, predsednik stranke Srpske narodne obnove u Priboju, izjavljuje da su se njemu po preporuci viših stranačkih organa iz Podgorice, javljali najbliži rođaci skoro svih otetih putnika sa zahtevom da ih poveže sa vojnim organima u Višogradu i Milanom Lukićem koji se nalazio u Višogradu. Dakle, upadljivo je da svi rešenje otmice traže u Višogradu, a ne, recimo, u Rudom, na čijoj teritoriji se nalazi stanica Štrpci i koja je u zoni odgovornosti Ruđanske brigade, a u Rudom se nalazi i operativna grupa pod komandom pukovnika Slobodana Cerovića koja je nadređena i Goraždanskoj i Ruđanskoj i Višogradskoj brigadi. To je još jedan znak da se znalo ko je izvršio otmicu i da je to bilo poznato širokom krugu ljudi. Ta otmica je izvedena skoro javno, samo što nije direktno prenošena na televiziji. Čak su mnogi svedoci-očevidci otmice, u samom momentu otmice znali da izvode Bošnjake i da im se ne piše dobro. Opravnik vozova na stanici Štrpci Slobodan

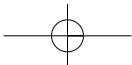

Otmica u Štrpcima

Ičegić, naveo je da su izveli Fikreta Memovića, čoveka koji je radio na železnici i sa kojim je jedno vreme zajedno radio u Priboru i bio nerazdvojn prijatelj. Pokušao je da spriči njegovo izvođenje, ali naoružani otmičari su mu zapretili da će i njega odvesti. Svedok Zoran Milekić je putovao iz Požege sa maloletnim šesnaestogodišnjim Senadom Đečevićem iz Bara. Njih dvojica su bili u istom kupeu u vozu 671 i sedeli jedan naspram drugog. Mali Đečević je odmah po ulasku u kupe zaspao. Kada su otmičari upali u voz, probudili su ga i pitali kako se zove. Kada im je odgovorio izveli su ga iz voza. Svedok Milekić je protestovao: „Pustite dete, šta je ono krivo“. Na to su mu otmičari odgovorili: „Ko te šta pita, očeš li metak?“. Svedok Bosiljka Ostojić, koja je bila u vozu, kaže da je izvođenje ljudi iz voza prokomentarisala rečima: „Kukala im majka noćas.“ Dalje, izjavila je da je jedna devojka plakala nakon izvođenja putnika. Svedok Radojko Ješić, koji je takođe bio u vozu, izjavio je pred sudom da su u bifeu voza, nakon izvođenja putnika, neki ljudi komentarisali: „Onaj što su ga izveli predstavlja se da mu je ime Dragan, a vidi se da je lagao, jer sigurno je musliman čim su ga izveli.“

Sve navedeno odlično pokazuje da je svima u vozu bilo jasno o čemu se radi; koga izvode; zbog čega ga izvode i sve u vezi sa tim. Uostalom, sredstva informisanja su opisanu situaciju komentarisala odmah nakon što se dogodila. Crnogorski nedeljnik „Monitor“ u broju od 5. marta 1993. godine objavljuje tekst M. Perovića u kome piše :

„Kad je sedamnaest priborskih Muslimana oteto iz autobusa, bio je to incident i opomena državi da ne pruža dovoljnu sigurnost svojim građanima. Otimanje Muslimana iz voza na pruzi Beograd-Bar na teritoriji koju kontrolišu srpske formacije incident se pretvara u

Analiza sudenja za ratni zločin

državnu politiku, jer su i ovaj podvig izvele jedinice koje su saveznici Vojske Jugoslavije.

Ako to što je snašlo putnike na pruzi Beograd-Bar ne bude dovoljna opomena građanima Crne Gore i crnogorskoj vlasti, uskoro će sve nas pogoditi ista sudbina. Kad su odvodili komuniste, čutali smo. Kad su odvodili Jevreje, čutali smo. Kad su došli za nas shvatili smo-govori jedno svjedočenje iz perioda njemačkog fašizma. Najteža je bila istina, kažu rijetki svjedoci koji su se osmijelili da nešto, uz zagarantovanu anonimnost kažu o tome šta se tog subotnjeg popodneva događalo na stanici u okrajku razorene Bosne. Oni kojima je presuđeno nijemo su napuštali kupe ne tražeći objašnjenje. Nijesu se ni bunili, ali ni molili za milost. Bio je dan, i ostalih hiljadu putnika čak i da nijesu htjeli, morali su vidjeti beskraj ljudske nemoći, s jedne, i oholosti, s druge strane. Oni koji su došli sa oružjem, nijesu se ni trudili da pronađu kakav takav izgovor. Bili su jači - i to je bilo dovoljno.“

U istom broju „Monitora“ N. Novović navodi svedočenje jednog očevidca otmice:

„Najjezivije je bilo to što, u stvari, nije bilo nikakvog otimanja. Niko se nije bunio, sve se odvijalo u zlokobnoj tišini. Sve to nije trajalo mnogo duže od pola sata. Začudo voz je nastavio put kao da se ništa nije dogodilo. Od Šrbaca do Priboja se stiže za deset minuta, i tamo se voz zadržava tek toliko da putnici izadžu i uđu. Niko nikoga ni o čemu nije obavještavao, nije se pojavila milicija, vojska, ni pomena o uzimanju izjava od putnika ili nečem sličnom.“

U „Monitoru“ od 12. marta 1993. godine S. Cerović piše:

„Grupa bandita zaustavi voz, legitimiše putnike, u prisustvu policije izvede iz njega Muslimane i odvede ih u

Otmica u Štrpcima

nepoznatom pravcu što će reći zapravo, u vrlo pozнатом, da ih hladno likvidira - ta situacija je videna samo sa Jevrejima u Drugom svjetskom ratu.“

U strogo poverljivoj dokumentaciji, koja je pročitana na glavnom pretresu, u dokumentu koji se zove „Procena političko - bezbednosne situacije u železničkom čvoru Užice“ piše:

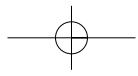
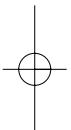
„Najveću opasnost za bezbednost pruge i objekata na njoj predstavljaju radnici muslimanske nacionalnosti. Oni su upoznati sa svim detaljima organizovanja železnice jer su uključeni u svakodnevni proces rada. Što se tiče radnika muslimanske nacionalnosti zaposlenih u ŽTO (kojih ima 732) za sada se ne eksponiraju kao neprijatelji ali nam otežavaju posao jer zbog njih tj. nepoverenja u njih ne možemo da realizujemo neke operativne zamisli...“

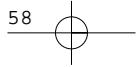
56

Taj citat najbolje, najpreciznije i najtačnije predstavlja situaciju u Srbiji i Jugoslaviji u vreme otmice, kada je i sama pripadnost muslimanskoj nacionalnosti bila opasna po život.

DOKUMENTA

Otmica u Štrpcima**Ki 31 / 96
Zapisnik o ispitivanju okrivljenog**

Sastavljen na dan 22.10.1996. godine kod istražnog sudiće Višeg suda u Bijelom Polju u krivičnom predmetu protiv Ranisavljević Neboješe.

PRISUTNI SU:

Istražni sudija   Javni tužilac
Branislav Joksimović   Milan Radović

Zapisničar   Okrivljeni
Milojka Miladinović   Ranisavljević Nebojša

Okrivljeni u smislu člana 218. st. 1 ZKP daje o sebi sledeće podatke:

58

Ime i prezime: Nebojša Ranisavljević

Nadimak: Neša

Ime i prezime oca: Ranisavljević Đura

Ime i djevojačko prezime majke: Ana Bibar

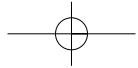
Gdje je rođen: Despotovac

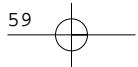
Gdje stanuje: Savez Boraca 63, Despotovac

Dan, mjesec i godina rođenja: 26.03.1964.

Narodnost i državljanstvo: Srbin, SRJ

Čime se zanima: bez zanimanja, nezaposlen

Dokumenta

Porodične prilike: oženjen, otac dvoje maloljetne dece

Da li je pismen: da

Kakve je škole završio: osmogodišnju školu

Da li je, gdje i kada služio vojsku, da li ima čin rezervnog podoficira, oficira ili vojnog službenika : 1982/83, Brčko i Osijek

Da li se vodi pri vojnoj evidenciji i pri kom vojnom okrugu: Despotovac

Da li je odlikovan: ne

Kakvog je imovnog stanja : loše

Da li je, kada i zašto osuđivan: da

59

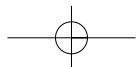
Da li je i kada izrečenu kaznu izdržao: da

Da li se protiv njega vodi postupak za koje drugo krivično delo: ne

Zakonski zastupnik ako je okrivljeni maloljetan:

Nakon toga okrivljeni se poučava da je dužan da se odaže pozivu i da odmah saopšti promjenu adresu ili namjeru da promeni boravište, kao i na posljedicu ako tako ne postupi.

Pošto je okrivljeni poučen u smislu 66 stav 2. ZKP ima pravo da uzme branioca koji može prisustvovati njegovom ispitivanju, saopšteno mu je zašto se okrivljuje i koji osnovi sumnje stoje protiv njega.

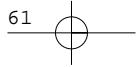
Otmica u Štrpcima

Upoznat da nije dužan da iznese odbranu, niti da odgovara na postavljena pitanja okrivljeni izjavi:

Ja sam upoznat sa sadržinom zahtjeva za sprovođenje istrage Višeg tužioca u Bijelom Polju Kt. br. 38/96 od 22.10.1996. godine, sa svojim pravima u krivičnom postupku, upoznat sam i sa činjenicom da ne moram da odgovaram na sva pitanja, čiji bi odgovori sebe ili bliže srodnike doveli u situaciju da budu krivično gonjeni, pa ističem da sam odlučio da se izjasnim sada, odmah u vezi navoda iz zahtjeva za sprovođenje istrage, da sam se dogovorio sa suprugom da mi ona naknadno angažuje advokata za branioca, a ovo iz razloga što ocjenjujem da se mogu izjasniti u vezi navoda iz zahtjeva i bez prisustva advokata.

60

Rođen sam u Despotovcu, po zanimanju sam stolar, imao sam privatnu radnju. Odmah po izbjanju ratnih sukoba na teritoriji Hrvatske pošao sam na ratište, prijavio sam se kao dobrovoljac. Ukupno na ratištu u Hrvatskoj ostao sam nešto preko jednu godinu. Iz Hrvatske sam se vratio 27.12.1992. godine. Za vrijeme mog boravka u Despotovcu od dolaska iz Hrvatske pa do 14.01. ja sam razgovarao sa više mojih poznanika u vezi rata na području Bosne, od tih poznanika više lica je bilo raspoloženo da se prijave kao dobrovoljci za ratište u Bosni. Negdje 14.01.1993. godine oputovao sam kod oca u Beograd, sreću sam se sa djevojkom Dragom, prezime joj ne znam, inače imala je nadimak medicinska sestra. Pošli smo na ručak, mislim da Dragana sada ima 21 godinu, inače poznavao sam je ranije sa ratišta u Hrvatskoj. Dragana mi je predložila da podem na ratište u Višegrad, prihvatio sam, pa sam o tome obavjestio poznanike iz Despotovca. Tačnije prije polaska za Beograd ja sam se dogovorio sa Obradović Dragim zv. Drakčem, zatim Obradović Nebojom zv. Djed, Milošević Radišom zv. Hans, Petrović

Dokumenta

Dušanom zv. Plastični i Savom zv. Fašista i na kraju Dicom, čije mi je ime i prezime nepoznato (sva ova lica su iz Despotovca) da se nađemo na autobuskoj stanici u Beogradu 15.01.1993. godine, znači naredni dan po mom razgovoru sa Dragonom. U zakazano vrijeme našao sam se sa ovim licima, s tim što je Dragana došla sa još jednom djevojkom, zove se Rada, ali joj ne znam prezime. Takođe, sa Dragonom je došao, odnosno kod mog oca našao sam Jovićić Miću sa dva nadimka Crni i Spilića, pa je i on sa nama otplutovao za Višegrad.

Za Višegrad smo pošli 15.01.1993. godine oko 23 sata, do Užica, zatim smo autobusom nastavili do punkta koji je držala policija Republike Srpske. Kod ovog punkta Dragana je izašla da sredi naš prelazak, međutim nakon kraćeg vremena došao je policajac i naredio da iz autobusa izađu svi dobrovoljci. Nakon našeg izlaska ovaj policajac je kazao da dobrovoljci ne mogu da idu kod Milana Lukića. Moram da napomenem da sam prije polaska iz Beograda, ja pošao u udruženja Srba iz Bosne i Hercegovine, gdje sam dobio dokument za besplatan prevoz, a na poledini tog dokumenta bilo je upisano ime komandanta Višegradske brigade, potpukovnika Luke Dragičevića. Policajcu sam pokazao ovaj dokument i istovremeno sam mu kazao da ne idemo kod Milana Lukića, već da treba da se javimo potpukovniku, nakon toga dozvoljen nam je prelazak. Dolaskom u Višegrad zadužili smo oružje i opremu, a nakon provedenih 3 – 4 dana stigla je vijest da je pao dio teritorije kog Rudog. Tog momenta ja i ostala lica koja su došla iz Beograda, izuzev Dragane, koja se vratila za Beograd, pristupili smo interventnoj četi, koja je bila formirana prije našeg dolaska.

Napomenuo bih da su u Višgradu postojale dvije brigade: Goraždanska brigada, kojom je komadnovao

Otmica u Štrpcima

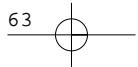
Mitrašinović, koja je bila sastavljena od izbjeglica iz Goražda i Višegradska brigada, kojom je komandovao Luka Dragićević. Ove dvije brigade su bile regularne vojske Republike Srpske, a ja i dobrovoljci, koji smo došli iz Beograda, bili smo kod Luke Dragićevića. Svakog dana smo imali sastanke sa Lukom Dragićevićem u trajanju od oko pola sata, kojom prilikom smo dogovarali akcije, bilo da se radi o izviđanjima ili ratnim dejstvima. Sa Lukom sam se viđao sve do ranjavanja, do 24.03.1993. godine.

Milana Lukića video sam istog dana kada sam došao u Višegrad, ali se nijesmo upoznali. Video sam ga u prolazu nakon nekoliko dana. Milan Lukić je došao i pozvao sve dobrovoljce kod njega na slavu, njegov poziv sam prihvatio ja, Jovičić Mićo zv. Crni - Splića i djevojka po imenu Rada.

62

Na toj slavi kod Milana Lukića zadržali smo se 15 – 20 minuta, popili po kafu, odbili smo da ručamo, a to vrijeme provedeno kod Lukića iskoristili smo da se upoznamo. Lukić nas je pitao odakle smo, mi smo mu ispričali, a zatim smo napustili kuću Lukića. Inače kada smo došli u Višegrad, Dragana mi je ispričala da je Lukić strah i trepet za Višegrad, da je glavni za grad, kazala je „Milan je očistio Višegrad od Muslimana“, pod tim sam ja podrazumjevao kako je Dragana kazala da je on dosta Muslimana pobjio.

Po mom saznanju Milan Lukić je imao svoju jedinicu zv. „Osvetnik“. Komanda te njegove jedinice nalazila se u Višegradskoj banji. Po pričama koje sam čuo, prije dolaska Luke Dragićevića za komandatna Višegradske brigade, pokušali su da pripadnike ove jedinice Lukićeve pripoji regularnoj vojsci. Međutim, nakon dolaska Dragićevića, to nisu uspeli, pa su pripadnici „Osve-

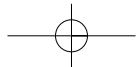
Dokumenta

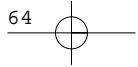
tnika“ pripojeni interventnoj grupi i od tada Lukić nije komandovao tom jedinicom, već Mijo, ne znam mu prezime, znam da je i on iz Višegrada ili okoline. Od pripajanja „Osvetnika“ regularnoj vojsci, Milan Lukić je članove te jedinice snabdjevaо uniformama i slično, a mislim da je on to radio na dobrovoljnoj osnovi, a ne da je to bilo njegovo zaduženje. Jedinica u kojoj sam se ja nalazio smještena je u mjestu zv. Okolište iznad Višegrada u zgradи nekadašnje bolnice. Milan je dolazio kod nas, čašćavaо nas je sokovima.

Često sam učestvovaо u akcijama, ni u jednoj od tih ratih akcija nijesam primetio da je učestvovaо Milan Lukić.

Bobana Indića upoznaо sam 3 – 4 dana nakon dolaska u Višograd, kada je trebalo da podem u akciju, po saznanju da je dio teritorije Rudog trebalo oslobođiti, tog istog dana pristupio sam interventnoj grupi. Indić je bio komandir interventne čete i tu funkciju je obavljao sve do mog ranjavanja, znači i u vrijeme 27.02.1993. godine. Takođe bih istakao da je Indić Boban bio aktivan voјnik. Iako je bio iz Višegrada spavaо je sa nama i obavaljaо sve funkcije aktivnog voјnika. Indić je primao naređenja od potpukovnika Luke Dragičevića, koliko sam bio upućen Indić nije mogao da izvodi neke interventne akcije bez znanja i saglasnosti potpukovnika Dragičevića. Interventna grupa je imala maskirane sivomaslinaste uniforme.

Prije 27.02.1993. sa Milanom Lukićem sam imao više susreta, ti susreti su bili kratki, samo smo se pitali, nijesmo se posećivali niti družili. Nadjuži susret bio je u Beogradu, taj susret je trajao 10 – 15 minuta, kojom prilikom sam od Lukića saznaо da je u Beograd došao radi nabavke uniformi i angažovanja novih dobrovoljaca.

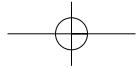

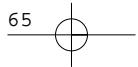
Otmica u Štrpcima

Sjećam se da je tom prilikom angažovao još četiri dobrovoljca. Za vrijeme mog boravka do 27.02.1993. godine u Višegradu zaključio sam da su Milan Lukić i Boban Indić dobri prijatelji, primećivao sam ih zajedno, družili su se. Da li je neki poseban intres postojao u tom njihovom druženju, ja ne znam.

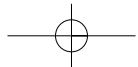
Po mojoj proceni Boban Indić je star oko 26 godina, znam da je imao oca i mlađeg brata, ne znam njihova imena, ne znam da li mu je majka živa, a mislim da Boban nije bio oženjen. Sada Boban Indić živi u Višegradu.

Ja sam 24.02.1993. godine oputovao za Srbiju sa Jovičić Mićom i Obradović Dragim, a ja i Jovičić Mićo vratili smo se iz Srbije 27.02.1993. godine, uzjutra oko 8 i 9 časova. Odmah smo pošli u Okolište, imali smo nameru da otpavamo jedno vreme, jer smo bili umorni. Ulaskom u kasarnu na udaljenosti od nas oko 100m od kuhinje primjetio sam jednu grupu vojnika, sad se sjećam nekih od tih vojnika i to znam da je bio Rade Tanović iz Goražda, Drekalo Ranko zv. Četnik takođe iz Goražda, zatim dva brata po prezimenu Poluga, ne znam im imena, iz Višegrada, Mijo, ne znam prezime, znam da je komandir grupe „Osvetnik“ i lice po nadimku Pukovnik, čije ostale podatke ne znam. Među ovim licima sam video i mog komandira, Indić Bobana, a sa njim i Milana Lukića. Kada smo prišli na udaljenost oko 20m Indić mi je kazao „Idete i vi sa nama u akciju“. Ja sam to shvatio kao njegovo naređenje, prišao sam i pitao se sa Lukićem, a zatim Lukića pitao trebaju li nam puške, ne znam zbog čega sam to pitao, mada sam primjetio da su svi naoružani. Pošto smo uzeli puške iz sobe vratili smo se i prišli toj grupi vojnika, pitao sam koliko ima vremena do polaska, rečeno mi je oko 1 sat. U tom trenutku primetio sam da

Dokumenta

je Milan Lukić razgovarao sa potpukovnikom Mitrašićem. Lukić se vratio i kazao da je sve oko kamiona završeno. Ja i Jovičić smo pošli u kuhinju i jeli. Negdje oko 10 - 11 došao je kamion, nas ukupno 20 sjeli smo u kamion, sada se sjećam da je sa nama pošao i Šekarić, ne znam mu ime, znam da je iz Goražda. Prešli smo punkt Republike Srpske prema Srbiji, nakon pređenih oko 1 kilometar vozilo se zaustavilo. Milan Lukić je naredio vozaču da izade i sačeka oko 1 sat. Ja i Jovičić smo prešli pozadi, a Šekarić Milan, Kulić i Indić Boban su prešli naprejed. Šekarić je nastavio da upravlja ovim teretnim vozilom. Vratili smo se ponovo u Republiku Srpsku, cirada je bila spuštena tako da nijesam video kuda smo sve išli. Malo smo krenuli putem u pravcu Rudog, pa smo u jednom trenutku skrenuli sa glavnog puta, put je bio loš, bili smo prinuđeni da napustimo vozilo, da bi se vozilo lakše kretalo. Jedno vrijeme išli smo pješke, krećući se pješke čuo sam od prisutnih komentare zakasnicemo, procice i slično, tada sam shvatio da to nije uobičajena akcija, to su shvatili i Jovičić i ovaj stariji Poluga, za koga sada mislim da se zove Obrad. Nas trojica smo se pogledali, nijesmo ništa govorili, uz put, krećući se pješke, još sam saznao da se radio o akciji u kojoj treba da napadnemo voz, ali tom prilikom nijesam shvatio gdje treba izvesti taj napad. Ponovo smo nastavili kretanje istim kamionom. Došli smo do jedne željezničke stanice, nijesam video naziv te stanice, vozilo u kome smo se nalazili je parkirano između zgrade stanice i pomoćne zgrade blizu pruge, nijesam napuštao vozilo, cerada je bila spuštena do samog dolaska voza. Vozilo su napustili samo Indić Boban i Milan Lukić, odmah po dolasku njih dvojica su pošli u željezničku stanicu, tačnije prvo je pošao Milan Lukić, zadržao se 10 - 15 minuta, vratio se, a nakon prolaska izvjesnog vrijemena (ne znam koliko) u pravcu zgrade željezničke stanice pošli su zajedno Indić i Lukić. Tada se čuo voz da ulazi u stanicu, tada

Otmica u Štrpcima

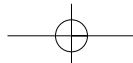
smo mi izašli iz kamiona, tada sam pretpostavio da vozač koči zato što smo mi tu.

Prije dolaska voza došli su Milan Lukić i Indić Boban, kazali nam raspored, napravljene su nekoliko grupa, svaka grupa imala je svog vodu. Znam da su prve dvije grupe za vođe određeni Milan i Boban, ko je po drugim grupama određen za vođe ne sjećam se. Grupe su imale oko tri čovjeka, napravljen je i raspored za lica koja će paziti na voz, pored voza određena su 4 čovjeka, a iza voza dva. Ovoj dvojici iz voza Milan i Boban su naredili ukoliko neko počne da bježi iz voza da pucaju u to lice. Ja sam određen sa još trojicom lica pored voza. Naš zadatak je bio da lica koja izvode iz voza odvedemo do kamiona, gdje su se nalazila dva, tri pripadnika naše grupe, a oni su imali obavezu da ta lica smjeste u vozilo i da ih prilikom preuzimanja pretresu, radi utvrđivanja da li su ta lica naoružana. Sjećam se da je kod jednog od tih lica koja su izvedena iz voza nađen pištolj bez odobrenja, kal. 7, 65 mm CZ, sjećam se da sam ja imao namjeru da kupim taj pištolj i davao sam Milenu Lukiću 200 DM, pa mi je on odgovorio da je prodao taj pištolj.

66

Ovom prilikom svi smo imali zelene maskirne uniforme, a Milan je nosio šubar, a ostali kako koju kapu. Niko nije koristio tzv. fantomke. Niko nije skrivaо lice, a koliko se sjećam Jovičić je nosio crnu maramu povezanu preko čela, ali je on uvjek nosio tu maramu povezanu.

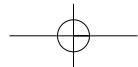
Ja ne znam kako je voz zaustavljen, nikog od osoblja stanice nijesam vido. U momentu kada je voz ulazio u stanicu, mi smo se nalazili pored pruge, ja sam gledao u voz. U to vrijeme Lukić i Indić su se nalazili u zgradi stanice, ne znam šta su oni tamo radili.

Dokumenta

Kad je voz zaustavljen, grupa je određena za ulazak u voz, za njima sam ušao i ja, iako po rasporedu nijesam trebao da uđem. Odmah po ulasku predali su mi jedno lice, koje sam odveo da našeg vozila, ne znam koliko je to lice imalo godina. To lice sam vodio tako što se ono kretalo ispred mene, ja iza njega, pušku nijesam držao uperenu u to lice. Napominjem da na mojoj pušci nije imalo remena, tako da sam pušku nosio držeći je u desnoj ruci, cijev je bila okrenuta prema zemlji. Prethodno sam napomenuo da su u našoj grupi određena lica koja će čuvati voz od pozadi, njima je naređeno u slučaju da neko pokuša da bježi, da u to lice pucaju. Ja ne znam kako bih reagovao da su lica koja sam ja vodio pokušala da bježe, ostavljam mogućnost da bih pucao, a naredenje koje je izdato u obezbeđenju voza pozadi sam shvatio kao naredenje koje važi za sve nas učesnike u ovoj akciji. Ne znam tačno koliko sam lica preuzeo od grupa koje su ta lica izvodile iz voza i ja odveo u kamion. Radilo se sve o muškim licima. Čitav ovaj događaj trajao je, od momenta kada je stigao voz do momenta kada je voz izšao iz stanice, 10 – 15 minuta. Sva lica koja su izvedena iz voza smeštena su na karoseriji kamiona do kabine. Naredeno im je da se što više zbiju, pa su čak sjedeli jedni drugima u krilu. Ja nijesam video da je neki od nas zaduženih za vođenje lica do kamiona udario ta lica koja smo sprovodili, nijesam video ni u jednom trenutku da neko udara ta lica, niti da se ona na bilo koji način opiru. Moram da napomenem da kada je ušao u voz, Milan Lukić je kazao da se radi o rutinskoj kontroli, da će lica koja budu izvedena iz voza biti vraćena u voz poslije provere, koja će se izvršiti prilikom kompjutera.

Po mojoj proceni ukupno smo u ovo teretno vozilo smjestili 19 lica, koja smo izveli iz voza.

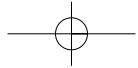

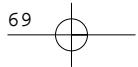

Otmica u Štrpcima

Nakon odlaska voza iz stanice, ja i ostala lica, učesnici ovog napada, smo se smjestili u kamion i krenuli u pravcu Višegrada. Ponovo smo spustili ceradu, tako da niko nije mogao da vidi šta se nalazi na karoseriji ovog vozila. Do polaska sa stanice, a ni kasnije niko nije ispalio nijedan metak.

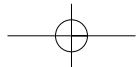
Postojaо je kontakt između Milana, koji se nalazio u kabini, i nas na karoseriji, konatakt je ostvarivan radio vezom. U jednom trenutku Milan Lukić je pitao radio vezom, pa su prisutni čuli to njegovo pitanje, znaju li ko je on, a zatim je odgovorio: „Ja sam Milan Lukić, komandir Osvetnika“. Vidio sam da su se ta lica, koja smo uzeli iz voza, snuždila, sjedeli su i čutali. Ja sam zaspao i kada sam se probudio video sam da smo već stigli u Višgrad, bio je mrak, stigli smo u selo Prelovo. Tada sam prvi puta čuo kako se zove to selo i prvi put sam u njega došao. Svi smo napustili teretno vozilo, ušli smo u fiskulturnu salu škole. Ispred sale bilo je upaljeno svjetlo, a u sali nije. Nijesam obratio pažnju da li nas je neko čekao. Međutim, kasnije, kada smo uveli ova lica u salu i prislonili ih uza zid, jedno lice, koje do tad nije sam primetio, prošlo je kroz salu, radilo se o muškarcu starijem. Nakon što smo postrojili ova lica, koja smo izveli iz voza, uza zid sale, neki borci su odložili oružje na suprotan zid, ja sam stajao kod oružja. Milan Lukić i Boban su naredili tim licima da izvade sve iz džepova i stave ispred sebe. Takođe su im naredili da ispred sebe stave satove i sav nakit, lančiće i prstenje i novac i da novac i nakit i satove odvoje od ostalih stvari, ličnih dokumenata. Nakon toga su Indić i Lukić sami išli od jednog do drugog i sami vršili preteres tih lica. U jednom tenutku Milan je naišao kod jednog lica - studenta kojeg je od ranije poznavao, to lice je bilo zadnje u stroju, a da su se ovo lice i Milan poznavali zaključio sam iz razgovora. Pretresom ovog lica Milan je našao 200 DM, pa mu je odmah zadao nekoliko šamara, nakon

Dokumenta

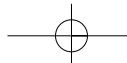
čega su Milan i Boban išli ponovo od jednog do drugog lica, pitali ih za imena, a zatim im davali srpska imena, davali su im i srpski krst da poljube. Odmah nakon toga skoro svi smo počeli da ih udaramo, za sebe ne mogu da tvrdim da li sam ja nekog udario. Prije tvrdim da nije sam nikog udario, već da sam sve to vrijeme stajao pored oružja. Udarali su ih prvo pesnicama, a kada bi neko od njih pao, nastavili su da ih udaraju nogama. To udaranje je trajalo oko jednog sata, niko od tih lica nije se opirao, niti je to smio. U jednom trenutku jedno lice, znam da se radilo o crncu, je iz torbe izvadio nevažeći jugoslovenski novac i govorio je da tim novcem hoće da plati svoj život. Svi smo se tome smijali. Milan Lukić je nešto razgovarao sa njim, taj crnac je znao srpski jezik. Sjećam se takođe da je najmanje tučen taj crnac.

Takođe se sjećam da je Milan Lukić, isključivo samo on, tukao tog studenta kod koga je našao 200DM. Lukić je govorio da imaju neraščištene račune iz Beograda, pri tom Milan mu je zadavao i povrede nožem, ali su to bile lakše povrede. Sve je to trajalo dok Milan Lukić nije kazao da prestanemo sa tim, zatim je kazao da se nađe žica. Ne znam ko je našao zicu i donio je do vozila, mi smo ih izveli iz sale i više od pola tih ljudi bilo je vezano za ruke, ne znam da li su im ruke bile vezane sprjeda ili pozadi, nakon čega su svi smješteni u vozilo, smjestili smo se i mi. Tim kamionom vratili smo se jedno kilometar u pravcu Višegrada. Vozilo je zaustavljen u jednom selu, gdje su sve kuće bile spaljene, primjetio sam 4 – 5 spaljenih kuća. Kamion je zaustavljen na oko 5 – 6 m. od jedne spaljene kuće u čijem prizemlju se nalazi garaža. Izašli smo iz vozila, a zatim je Milan naredio, odnosno dao nam raspored za obezbeđenje, kazao nam je da ukoliko neko pokuša od tih lica, koja smo zarobili, da bježi da pucamo i ubijamo. Ja sam dobio raspored na početku jednog voćnjaka, tako da su mi kuća i kamion bili udaljeni po oko 5 –

Otmica u Štrpcima

6 metara. Ta lica koja smo zarobili iskakala su iz kamiona u grupama od 5 – 6. Ta lica su prihvatali Milan Lukić i Boban Indić, sa njima su išli do ulaza u garažu još dva tri borca, nakon toga ja sam čuo prvo komandu, ne znam da li su to bile Milanove ili Bobanove komande, radilo se o komandi „lezi dole“. Nakon te komande čuo sam prigušene pucnje i to onoliko koliko je tih lica uvođeno u garažu. Nijesam čuo nikakve jauke, krike ili slično, niko ništa nije govorio. Sjećam se da su na kraju izvedene dvije grupe od 5 – 6 lica, ja sam stao na istom mjestu, pušku sam držao u desnoj ruci, ali naslonjenu na desno rame, tako da je cijev bila okrenuta iza mene, puška je bila spremna za pucanje, metak u cjevi, a što je od mene rijetkost, puška je bila spremna za rafalno pucanje, nijesam držao prst na obaraču. Kada su zadnje dvije grupe dovedene do ulaza u garažu, Milan i Boban su uveli prvu grupu, dok je druga ostala kod samih ulaznih vrata. Nijesam u jednom trenutku gledao u pravcu te grupe lica ispred garaže, pored njih su stajali nekolicina boraca. Čuo sam pucanj sa lijeve strane, koja je takođe obezbeđivana, okrenuo sam se i u tom trenutku video sam sa moje strane, koju ja obezbeđujem, jedno lice da bježi. Odmah sam skinuo pušku sa ramena i pucao u to lice, pa je to lice odmah palo, pošto je palo čuo sam kada je kazalo „jao, majko moja“. U tom trenutku Milan je izšao iz garaže i sa povиenim tonom pitao ko je to pucao, za to vrijeme lice koje sam pucao jaukal je, Milani sam odgovorio da sam ja pucao i pokazao mu na to lice, video sam da mu je Milan prišao i bajonetom ga preklao, zatim je Milan rekao „tako se to radi“. Nakon toga Milan je prošao na suprotnu stranu, gdje se takođe čuo pucanj, jer i sa te strane pokušalo da bježi, pa pretpostavljam da je sa tim licima postupio na isti način kao i sa licem u koje sam ja pucao. U to vrijeme, ova preostala lica iz zadnje grupe stajala su ispred garaže, a u njih su bile uprete puške boraca te grupe. Nakon toga, Milan i Boban su uveli i ta preostala zarobljena lica u garažu, nakon

70

Dokumenta

kraćeg vremena čuli su se prigušeni pucnji, a zatim su Milan i Boban izašli iz garaže, naredili su da uđemo u vozilo i ponovo smo se vratili u istu salu, tačnije u svlačionicu te sale, gdje je Milan izvadio novac i satove od zarobljenih lica, podjelio je svima po 100 DM, a ko nije imao sat dobio je i sat. Sjećam se da je prilikom pretresa Boban Indić kod jednog zarobljenog lica našao jedan skupocen zlatan lanac, pa ga je stavio u svoj džep da drugi to ne vide. Nakon podjele Milan je kazao da će stvari koje su oduzete od tih lica koja su se tu nalazila i tijela ukoloniti jedan stariji čovjek iz sela bacanjem u Drinu, koja je bila udaljena od te kuće, gdje su ova zarobljena lica lišena života, 10 do 15 metara.

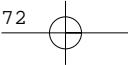
Takode se sjećam da su neki od boraca iz oduzetih torbi uzimali garderobu.

Poslije podele tih stvari sjeli smo u vozilo i vratili se u Višegrad.

71

Tvrdim da ja ništa od gardarobe nijesam uzeo, nijesam uzeo ni sat. Nikog nijesam nudio bilo kakvim stvarim koje nijesam ni uzimao ovom prilikom.

Sjećam se da je sa nama te noći išao i borac, porijeklom je Slovenac, a zvali smo ga pijani Slovenac, inače je bio stručnjak za mine, a sklon alkoholu. Po povratku, kada smo izašli iz kamiona i to negdje kod novog mosta, ne znam da li je Milan ili Boban, kazao da o ovome što se desilo nikome ništa ne pričamo. U Višegrad smo se vratili oko 23 sata, ja i Jovičić smo odmah prišli dobrovoljcima iz naše čete, ništa nijesmo pričali o tome što se desilo te večeri. Pošto smo došli u našu spavaonu, pripremili smo se za spavanje, pa nam je došao jedan dobrovoljac i kazao nam da dođemo i smirimo Slovenca, pošao sam, Slovenac je bio pijan, pričao je kako je

Otmica u Štrpcima

dobio 100 DM i sat i oteo sam mu flašu sa rakijom, bacio je, pa je on pošao u svoju spavaonu, uzeo pušku i uperio je na mene, spriječili su ga da puca borci iz nje-gove spavaone.

Sve što sam do sada ispričao tvrdim da je istina, ako sam nešto preskočio, za šta ostavljam mogućnost, to je zbog toga što sam za ove tri godine to zaboravio, a trudio sam se da što više o ovom događaju zaboravim.

Na kraju sjetio sam se da je prilikom oduzimanja stvari od zarobljenih lica Milan pravio spisak i da je Milan zadržao taj spisak kao i jednu količinu čekova, a ne znam da li su to bili bančini čekovi ili poštanski.

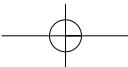
72

Nakon par dana pročitao sam novine, u kojima je pisalo o napadu na voz, tada je ušao Boban Indić u sobu i pitao sam ga šta je ovo Bobane, a on je rekao ne sekiraj se, sve se desilo na teritoriji Republike Srpske. O ovom, događaju nijesam pričao ni svojoj ženi, mada znam da je ona znala da sam ja učestvovao.

Ovaj zapisnik je glasno i jasno diktiran u mom prisustvu, razumio sam šta je unijeto u ovaj zapisnik, te ovu izjavu priznajem za svoju i potpisujem je bez primjedbi, na pitanje da li je potrebno prije potpisivanja da je pročitam izjavljujem da nije potrebno. Razumio sam šta je unijeto u zapisnik, pa ovaj zapisnik potpisujem bez primjedbe.

O v j e r a v a j u

Zapisničar Miljojka Miladinović	ISTRAŽNI SUDIJA Branislav Joksimović

Dokumenta

**IZREKA REŠENJA
O SPROVOĐENJU ISTRAGE PROTIV
NEBOJŠE RANISAVLJEVIĆA I BOBANA
INĐIĆA DONETOG OD STRANE
ISTRAŽNOG SUDIJE VIŠEG SUDA U
BIJELOM POLJU
BRANISLAVA JOKSIMOVIĆA U PREDMETU
Ki – 31/96 DONETOG POSLE ISPITIVANJA
NEBOJŠE RANISAVLJEVIĆA
22. OKTOBRA 1996.**

RIJEŠENJE O SPROVOĐENJU ISTRAGE

PROTIV:

1. Okrivljenog NEBOJŠE RANISAVLJEVIĆA, od oca Đura i majke Ane, rođene Biber, rođen u Despotovcu, Republika Srbije, dana 26.03.1964. godine sa prebivalištem u mjestu rođenja ul. Saveza boraca 63, Srbin, državljanin Republike Srbije, bez zanimanja, lišen slobode dana 19. oktobra 1996. godine u 21 sat, predat istražnom sudiji Višeg suda u Bijelom Polju dana 22. oktobra 1996. godine i

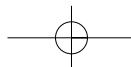
2. Okrivljenog INĐIĆ BOBANA iz Višegrada sa prebivalištem u Višegradi, Republika Srpska – BiH (za sada sa nepoznatim ostalim ličnim podacima) sada u bjekstvu,

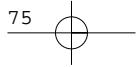
Zbog osnovane sumnje da su:

Kao pripadnici interventne čete, pri komandi u Višegradi i to okrivljeni Ranisavljević Nebojša kao komandir odreda zvanog „Skakavac“ a okrivljeni Inđić

Otmica u Štrpcima

Boban kao komandant čete, zajedno sa Lukić Milanom, vođom paravojne naoružane formacije u Višegradu, kršeći pravila Međunarodnog prava za vrijeme nastalog oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, donijeli odluku da izvrše napad na civilna lica i da se prema njima vrše ubistva, mučenja i pljačkanja imovine, pa su se dana 27. februara 1993. godine, sa grupom dobrovoljaca od dvadeset lica, naoružanih pješadijskim naoružanjem, kojim je komandovao Milan Lukić, prevezli kamion do željezničke stanice u mjestu zv. Štrpci, gdje su okriviljeni Indić Boban i Lukić Milan naredili da se nasilno zaustavi putnički voz br. 671, koji je saobraćao na relaciji Beograd - Bar, pa su se podjelili u više grupe, vršili legitimisanje putnika u vozlu, a zatim iz voza nasilno izvodili putnike, od kojih su sada dva putnika sa nepoznatim ličnim podacima kao i 19 putnika: Zupčević Halila iz Rožaja, Đečević Senada iz Bara, Kapetanović Esada iz Bijelog Polja, Ličina Iljaza iz Bijelog Polja, Bakija Fehima iz Bijelog Polja, Husović Rifata iz Bijelog Polja, Rastoder Jusufa iz Berana, Babačić Ismeta iz Podgorice, Softić Šeća iz Bijelog Polja, kao i Alomerović Adema, Čorić Rasima, Memović Fikreta, Zeković Fevziju, Topuzović Džafera, Hanić Muhedina, Preljević Safeta, Kajević Nijazima, Zuličić Zvjezdana i Buzov Toma, svi državlјani Republike Srbije, a zatim ih nasilno uvelu u kamion i odvezli do mjesta Prelovo kod Višegrada, gdje su ih uveli u zgradu škole i od njih oduzimali pronađen novac, nakit, satove, odeću i obuću i druge vrijedne stvari, koje su međusobno podjelili, i pri tom su ih tukli i mučili oko 1 sat, a nakon toga im vezali ruke žicom i ponovo uveli u kamion i odvezli do napuštenog sela udaljenog 2 - 3 kilometra od Višegrada, pa su ih u grupama od 5 do 6 lica izvodili iz kamiona i dovodili do napuštene kuće gdje su ih u grupama ubijali okriviljeni Indić Boban i Lukić Milan, a kada su dva putnika počela da bježe, okriviljeni Ranisavljević Nebojša je u pravcu jednog putnika ispalio rafal iz automatske puške i ubio

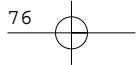

Dokumenta

ga na licu mjesta, dok je drugog putnika u bjekstvu ubio pripadnik grupe pod nadimkom (pukovnik), a nakon što su ubili sva lica i od njih opljačkali novac i sve vrijedne stvari, doveli su nepoznato lice iz sela kojem su dali novac, pa je isti na jednom mjestu spalio odeću i obuću skinutu sa ubijenih putnika, a tijela ubijenih putnika bacao u rijeku Drinu, čime bi, kao saizvršioci, izvršili krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 143. st. 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije.

ISTRAŽNI SUDIJA
Branislav Joksimović

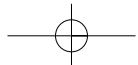
75

Otmica u Štrpcima**K – 5/98
ZAPISNIK O GLAVNOM PRETRESU**

Sastavljen u Višem sudu u Bijelom Polju dana 19. februara 2002. godine u krivičnom predmetu protiv okrivljenog Nebojše Ranisavljevića iz Despotovca po optužnici Višeg tužilaštva u Bijelom Polju zbog krivičnog djela iz člana 142/1 KZ SRJ.

P R I S U T N I**76****Predsjednik vijeća – sudija:**
Dr. Vukoman Golubović**Tužilac:**
Milosav Veličković**Članovi vijeća:**
Radoslav Konatar
Jagoš Bulatović
Mirko Minjević
Blagoje Radulović**Okrivljeni:**
Nebojša Ranisavljević**Zapisničar:** Vesna Knežević**Oštećeni:**pun. adv. Velija Murić
pun. adv. Milan Burić
pun. adv. Savo Popović

Početak u 10 sati.

Dokumenta

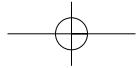
Pristupi svjedok LUKA DRAGIĆEVIĆ od oca Sima, majke Zorke rođ. Ljubinac, rođen 1951. godine, pukovnik u JNA - Vojsci Jugoslavije, sa optuženim ne-srodan, upitan, upozoren izjavlja:

Sve do početka rata u Bosni i Hercegovini ja sam radio kao vojno lice – potpukovnik u Vazduhoplovnom školskom centru u Sarajevu. Nakon što je izbio rat u BiH ja sam dobio vojni raspored u Višegrad. Raspoređen sam u Višegradsku brigadu od 27.7.1992. godine. Ja sam inače rodom iz Višegrada. Od 26.10.1992. godine pa sve do 3.8.1993. godine bio sam na mjestu komandanta Višegradske brigade. Nakon toga sam premješten u Taktičku grupu Višegrad, a potom u Sarajevsko – romanjski vod. Komanda Višegradske brigade se nalazila na lijevoj strani Drine u mjestu Okolište u zgradici gdje se i ranije nalazila vojska. U tom vremenskom periodu Višegradska brigada je imala zadatak da obezbjedi ljevu obalu Drine i komunikaciju Međeda, Semić, Žepa, odnosno liniju Semić – Žepa i komunikaciju Višegrad – Rogatica preko Semeća. To je stari put. Za to vrijeme nijesmo imali nekih većih vojnih dejstava. Na desnoj obali Drine nijesu se izvodila vojna dejstva i na tom prostoru su postojale posadne čete koje su sačinjavale većinom starija lica sa tog terena koja su čuvala taj prostor od ubacivanja neprijateljskih jedinica. Brigada je bila četnog sastava. U okviru te brigade postojala je Interventna četa. Komandant te Interventne čete bio je Indić Boban iz Višegrada do njegovog ranjavanja, a posle toga je došao Rade Tanović. Pripadnici Višegradske brigade su bili lica za koje me pitao predsjednik vijeća i to Mitrašinović Mijo kao vojnik, Poluga Obrad, kao komandir voda Interventne čete, ne sjećam se njegovog brata sada, Drekalo Ranko je bio komandir voda, Kovačević Mirko takođe komandir voda. Istim dan je Kovačević Mirko bio ranjen prije 27.2.1993. godine. Jovičić Mića, doborvoljca, sam više upoznao

Otmica u Štrpcima

posle rata u Višegradu, nego što sam ga znao kao vojnika. Nije mi poznato lice po nadimku pijani Slovenac, niti lice koje je imalo nadimak Pukovnik. Lukić Milana iz Višegrada sam znao iz viđenja, i znam da nije bio pripadnik moje brigade, niti je bio vojnik. Koliko je meni poznato dok sam ja bio komandant brigade on je bio u zatvoru u Užicama i Beogradu. Nijesu mi poznate njegove aktivnosti na području Višegrada. Optuženog Ranislavljević Nebojošu, koga sam danas vidoio u sudnici i koji je bio doborvoljac iz Despotovca, više sam upoznao kada je već bio ranjen negde u rano proleće 1993. godine i nalazio se na liječenju u Užicama. Znam da je tom prilikom bio ranjen i komandir Interventne čete Indić Boban i da su zajedno ležali u bolnici u Užicama. Oni su ranjeni u jednoj akciji u selu Orahovici odnosno u protivakciji. Danas ne mogu da se sjetim gdje sam se tačno nalazio dana 27.2.1993. godine. Pretpostavljam da sam se nalazio u Komandi brigade gdje sam inače boravio kad nijesam bio na terenu. Najviše vremena sam provodio na terenu. O otmici putnika iz voza u Štrpcima saznao sam iz sredstava javnog informisanja jedno desetak dana kasnije. Meni kao komandantu Višegradske brigade ništa nije bilo poznato u vezi ovog događaja. Smatram da niko od pripadnika Višegradske brigade nije učestvovao u toj akciji. Ja tako smatram a ne mogu tvrditi, jer nijesam bio na licu mesta niti sam dobio bilo kakvu informaciju u vezi toga. Ništa više nijesam saznao ni kasnije o ovom događaju osim iz sredstava javnog informisanja. Moja brigada je bila zadužena da se brine samo o lijevoj obali Drine a posadne čete o desnoj obali Drine. Prema tome, područje odnosno mjesto Štrpcia kod Rudog nije bilo područje dejstva moje brigade. Što se tiče optuženog Ranislavljević Nebojoša to sam i prethodno istakao da sam ga više upoznao kada je već bio ranjen u bolnici u Užicama. Ja kao komandir brigade nijesam znao niti sada mogu da kažem gdje se 27.2.1993. godine konkretno nalazio

Dokumenta

Ranisljević Nebojša niti mogu da kažem ni za ostale pripadnike Interventne čete koje sam danas pomenuo. Logično je bilo da su oni bili na izvršenju svog zadatka a taj zadatak je bio, kako sam ranije istakao, obezbeđenje linije Međeda - Sjemić - Žepa i komunikacije Višegrad Rogatica preko Sjemića. Goraždanska brigada koja je rasformirana u avgustu mjesecu 1992. godine ponovo je formirana na području Višegrada krajem 1992. godine, i početkom 1993. godine. U vezi te brigade više može da kaže moj kolega Mirašinović Damjan koji je danas prisutan. Moja brigada formacijski nije imala na raspolažanju teretna vozila, odnosno formacijski na papiru je imala ali mi nijesmo posjedovali ta vozila. Mi smo raspolagali sa civilnim vozilima sa područja Višegrada koja smo uzimali od preduzeća i građana. U početku smo imali nekoliko kampanjola ali su one uništene na samom početku rata. U februaru mjesecu 1993. godine mi nijesmo imali teretnih vojnih vozila. Ta teretna vojna vozila je imala Goraždanska brigada koja je bila u formiranju. Znam da su imali teretna vozila i to TAM 110 i 150. Možda i neka druga koja sad ne znam. Ta vozila sa bila sa ceradama. Na znam tačno koliko je Goraždanska brigada imala vozila. Na manja vozila koliko ja mogu da kažem normalno je moglo sjesti 20 vojnika a na veća 30-ak što ne mogu sigurno da kažem. Na ta vozila je moglo da se smjesti i do 50 vojnika, ali to nije bio normalan smještaj. To su vozila namijenjena za vojna dejstva, odnosno za prevoz vojnika koji su u slučaju potrebe mogli brzo da dejstvuju. Zbog toga je i bio ograničen broj mjesta na vozilu da bi vojnici u slučaju potrebe mogli nesmetano da reaguju. Kroz moju brigadu prošlo je više dobrotvrljaca. Najviše iz Republike Srbije. Najveći broj njih dobrotvrljaca malo se zadržavao u brigadi. Dobrotvrljci koji su mi danas pročitani po imenu i to: Petrović Duško, Obradović Dragi, Obradović Nebojša, Milošević Radiša, ja nijesam

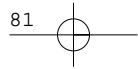
Otmica u Štrpcima

poznavao, jer kako sam kazao veliki broj dobrovoljaca je prošao kroz moju brigadu. Moja brigada je prosečno imala oko hiljadu i petsto vojnika. Vojska nije bila smještena u kasarne već je bila po terenu. Tek negdje sredinom jula 1993. godine stvorili su se malo bolji uslovi za smještaj vojnika, pa u slučaju odmaranja jednog broja vojnika oni su se smještali na Okolište u zgradu koja je nekada bila za retardiranu djecu.

Meni je poznato gdje se nalazi selo Prelovo. Ono se nalazi na desnoj obali Drine udaljeno od Višegrada oko 8 km. Selo Sasi se nalazi na 3 km. od Višegrada prema Prelovu sa desne strane Drine. Sela Kurtalići i Mušić su mi poznata kao geografski pojam, ali nikad nijesam bio u njima. Ponovo ističem da je Komanda posadne čete bila u školi u Prelovu odnosno njen pozadinski dio, gdje se spremala hrana za vojsku. Vojničko – operativni deo se nalazio u selu Rujišta, koje je daleko oko 20 km. od Višegrada. Ja se ne sjećam da sam u februaru ili martu mjesecu dolazio u školu u Prelovu. Povremeno sam obilazio Komadnu a ne sjećam se kada je to bilo. Niko mene od vojnih lica kasnije nije upoznao niti je meni to poznato da su putnici iz voza dovođeni u školu u Prelovu. Koliko se meni čini da ona ima neku salu možda fiskulturnu.

Za vrijeme dok sam se ja nalazio u Višgradu niko od političara iz Srbije nije dolazio u brigadu pa ni Vojislav Šešelj. Da li je neko od njih dolazio kod opštinskih organa, meni nije poznato. Inače, opštinski organi u Višgradu normalno su radili.

Na pitanje tužioca da li je svjedoku poznato kojoj jedinici je pripadao optuženi Nebojša Ranisavljević, svjedok izjavljava:

Dokumenta

Ranislavljević Nebojša je bio priključen Višegradskoj brigadi. Postojala su dva doborovoljačka voda. U vjnim dejstvima ti vodovi su pripajani interventnoj četi. Ja znam da su imali službeni naziv naših četa a moguće da je u žargonu vojnika bilo raznih naziva. Ja sam čuo za pojedine nazine koje su upotrebljavali vojnici kao „osvetnici“, „skakavci“, „garavi sokak“ i da su se tako između sebe oslovljavali. Međutim, nijedna jedinica nije imala takav zvaničan naziv.

Na pitanje tužioca da li su svjedoku bile poznate aktivnosti svih jedinica koje su bile u sastavu jedinice kojom je on komandovao, svjedok izjavi:

Meni je kao komandantu bilo poznato koja dejstva izvodi moja brigada iako je ona bila velika po sastavu, prosječno je brojala 1500 vojnika i pokrivala dosta veliki teren.

81

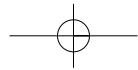
Na pitanje tužioca da se svjedok izjasni koje aktivnosti je imala njegova jedinica dana 27.2.1993. godine, svjedok izjavi:

U vezi ovog pitanja ja sam se ranije izjasnio. Siguran sam da ona nije imala nikakvih dejstava na području Štrbacca niti kompletno na desnoj obali Drine.

Na pitanje tužioca da li je neka manja jedinica iz sastava Višegradske brigade mogla da sproveđe neku vojnu akciju a da njemu nije poznato, svjedok izjavi:

Jedinica kao jedinica nije mogla da izvede nikakvu vojnu akciju bez mog znanja.

Ja ponovo napominjem da jednica nijedna nije mogla da se kreće na terenu bez mog znanja, jer bih ja to

Otmica u Štrpcima

morao saznati, ali pojedinci iz brigade koji su dobijali slobodne dane od komandira čete da mogu da posećuju svoju rodinu, da idu da se kupaju i druge slobodne aktivnosti, kretanje tih vojnika nije se moglo pratiti niti ja mogu da znam gdje se kreću. To nije bio moj zadatak, niti je komandant brigade to mogao da radi.

Na pitanje punomoćnika, adv. Velije Murića da li su u okviru Višegradske brigade raspoređivani dobrovoljci iz Srbije, svjedok izjavlja:

Dobrovoljci kada bi došli iz Srbije prijavljivali su se MUP-u Višegrada a onda Vojnom odsjeku nakon čega im je uručivan poziv za mobilizaciju sa kojim su raspoređivani u Višogradsku brigadu i tako postajali njen sastavni dio. Tako je bio slučaj i sa optuženim Ranislavlevićem Nebojšom.

82

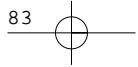
Optuženog Ranislavlevića Nebojšu ja sam više upoznao u bolnici u Užicama. Na sjećam se da sam ranije sa njim imao bilo kakav kontakt.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića ko je bio komandant Višegradske brigade do 26.10.1992. godine, svjedok izjavlja:

Komandant birgade je bio Vinko Pandurović koji je bio kapetan I klase. Nije mi poznato gdje sada Vinko radi.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića kako je došlo do toga da svjedok od oficira vojske Republike Srpske postane pripadnik Vojske SRJ, svjedok izjavlja:

Na početku rata bio sam pripadnik Jugoslovenske narodne armije, kasnije pripadnik Vojske Republike Srpske a sada profesionalac vojno lice pripadnik Vojske Jugoslavije.

Dokumenta

Ja sam profesionalac vojnik i sve što sam radio radio sam po naređenju mojih prepostavljenih, tako sam po naređenju bio pripadnik Vojske Republike Srpske i sada pripadnik Vojske SRJ.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića da li je njegova brigada raspolagala terenskim vozilom Lada Niva, svjedok izjavlja:

Vjerovatno da je u mojoj birgadi bilo tih vozila, jer su to terenska vozila sa kojim smo mogli da raspolažemo. Meni nikad Milan Lukić nije tražio da mu stavim na raspolaganje bilo kakvo vozilo niti je bio u prilici da sa mnjom kontaktira.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića da li se civilno stanovništvo sa teritorije opštine Višegrad koristilo u bilo kom slučaju za pojedina vojna dejstva, svjedok izjavlja:

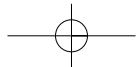
83

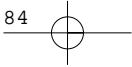
Civilna lica se nisu koristila za vojna dejstva niti sam ja za to do sad čuo.

Na pitanje punomočnika da li je svjedoku poznato da je optuženi Ranislavljević Nebojša u jednom vremenskom periodu bio u manjoj jedinici u okviru brigade komandir voda - svjedok izjavlja:

Moguće je da je u nekom periodu bio zamjenik komandira voda jer je kratko bio u brigadi pošto je ranjen. U tom slučaju je optuženi bio odgovoran komandiru čete kao njegovom prepostavljenom.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića da li su svjedoku poznata sledeća lica: Kulića, Mija Savić, Siniša Kovačević, zv. Petronije, Mića Obradović, rezervni kapetan, svjedok odgovori:

Otmica u Štrpcima

Od ovih pročitanih lica ja sam znao Mića Obradovića koji je bio pripadnika Višegradske brigade. Moguće da je bio i rezervni kapetan, što tačno ne znam. On je zarobljen 16.10.1992. godine, znači 10 dana prije nego što sam ja došao na mjesto komandanta Višegradske brigade. Skoro 2 godine je bio zarobljen da bi na kraju bio razmijenjen i oslobođen. Ne znam koja su lica tada oslobođena ali negdje postoji pismani akt u vezi toga. Tada je bila jedna velika razmena u BiH u koju su bili uključeni najveći organi u BiH kao i pripadnici vojske. Po mojim saznanjima Mićo Obradović se sada nalazi u Australiji. Za područje Rudog bila je nadležna brigada iz Rudog po logici stvari što meni nije poznato. Moja brigada je pripadala Drinskom korpusu.

Na pitanja pun. adv. Velije Murića da li je svjedoku poznato da je bila još neka otmica stanovnika Bošnjaka Muslimana, svjedok izjavlja:

84

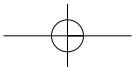
I o drugoj otmici koja se desila u Sjeverinu obaviješten sam iz sredstava javnog informisanja kao i za slučaj Štrpci.

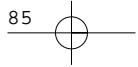
Na pitanje pun. adv. Velije Murića da li je svjedok ikad pritvaran od jugoslovenske policije, svjedok izjavlja:

To nije tačno niti sam ja bilo od koga nikad u životu pritvaran. Ovo mi je danas prvi dolazak na sud. Ja ne poznajem sveštenika iz Rudog Starovlah Vasilija.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića da li je Višegradska brigada imala vojna dejstva na području Ustiprače, Međeđe, Rogatice, svjedok izjavlja:

Moja brigada imala je vojna dejstva na tom terenu 1993. godine. Konkretnije kraj maja 1993. godine.

Dokumenta

Razaranje civilnih i vjerskih objekata na tom području nije posledica dejstva Višegradske brigade. To su u pitanju naknadna dejstva ali ne vojske.

Svjedok izjavi: Ja kao vojno lice kao profesionalac dobijao sam naređenja od svojih prepostavljenih i ja sam ta naređenja izvršavao. Nijesam sproveo nijednu akciju a da za nju nijesam imao naređenja.

Na pitanje punomoćnika da li je svjedok ikad kontaktirao sa Mladić Ratkom, u vezi slučaja Štrpcia, svjedok izjavi:

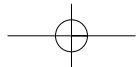
Nikad sa Mladićem nijesam kontaktirao u vezi slučaja Štrpcia.

Na pitanje pun. adv. Velije Murića da li je svjedok kao komandant Višegradske brigade bio odgovoran za to područje, te kada je saznao za slučaj Štrpcia, da li je preduzeo bilo šta da se rasvijeti taj slučaj, svjedok izjavi:

Ja sve do zatvaranja Ranislavljević Nebojše nijesam niznao da je neko iz Višegradske brigade bio uključen u tu akciju. O tome sam obavešten iz sredstava javnog informisanja.

Na pitanje suda koje uniforme su nosili pripadnici Višegradske brigade kao i sa kojim oružjem su bili zaduženi, svjedok izjavi:

Naša brigada je bila izuzetno siromašno opremljena pa je tu bilo raznovrsnog oružja, sa kojim smo zaduživali pripadnike brigade. Tu je bilo oružja od mitraljeza 84 do pušaka M - 48. Najviše je bilo automatskih i poluautomatskih puški. Vojnici su nosili raznovrsnu odjeću kako je ko imao. Tek smo 28. juna 1993. godine prvi put

Otmica u Štrpcima

podjelili oko 250 novih maskirnih uniformi našim vojnicima. Posebno se nije vodilo računa ni o nekom izgledu vojnika, pa je bilo onih koji su nosili brade, duže kose. Treba shvatiti da su vojnici bili po terenu, nisu u kasarni da bi mogao da se kontroliše njihov izgled.

Pun. adv. Velija Murić je pokazao svjedoku fotografiju optuženog Ranisavljević Nebojše iz DT Magazina gdje je lice sa bradom na fotografiji, svjedok izjavlja:

Ja sam na toj fotografiji prepozano Ranisavljević Nebojšu ali mislim kada sam ga bolje upoznao u bolnici u Užicama nije tako izgledao, jer je na fotografiji izgledao mnogo deblje nego što mi je izgledao u bolnici.

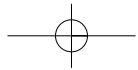
86

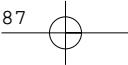
Sa druge fotografije koja mi je pokazana iz lista Borba od 9.11.1992. godine, na kojoj se nalaze tri lica, ja prepoznajem samo lice koje je najvisočije, ali ne znam o kom se licu radi, poznat mi je taj lik.

Na pitanje pun. adv. Milana Burića da li je na područje Višegrada nakon kritičnog događaja 27.02.1993. godine dolazilo bilo koje lice sa područja SRJ da kontaktira sa njim u vezi tog događaja, svjedok izjavlja:

U vezi ovog događaja nikada niko da današnjeg dana samnom nije kontaktirao. Naknadno svjedok izjavlja da njemu nije poznato ko je lice Dragutin Dragičević čije ime se pominje u listu „Borba“ od 9.11.1992. godine i u Mondu od 2.3.1993. godine.

Na pitanje pun. adv. Save Popovića da li je svjedoku poznato gdje je Vinko Pandurović nastavio sa svojom službom, nakon što je od njega preuzeo mjesto komadanta Višegradske brigade, svjedok izjavlja:

Dokumenta

Vinko Pandurović je prešao na mjesto komandanta Zvoriničke brigade pošto je komandant te brigade bio teško ranjen.

Moj neposredni pretpostavljeni je bio komandant Drinskog korpusa Milenko Živanović koji je tada imao čin pukovnika. Od njega sam dobijao naređenja za upotrebu cijele ili dijela Višegradske brigade.

Naknadno na pitanje svjedok izjavlja:

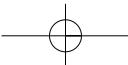
Ja nijesam u Višogradu pred kraj februara 1993. godine vidoval Vinka Pandurovića. Moguće je da je on kao civil prolazio kroz Višegrad, ali ga ja nijesam vidi.

Naknadno svjedok izjavlja:

Za vrijeme dok sam bio komandant Višegradske brigade na području Višegrada nije bilo paravojnih formacija, jer se postavlja pitanje zašto bi mi postojali, jer te dvije vojske ne mogu jedna sa drugom da postoje. Milan Lukić nije bio pripadnik Višegradske brigade, kao ni komandir neke paravojne jedinice u tom vremenskom periodu na području odgovornosti Višegradske brigade. Ja sam ponekad u Višogradu vidi Milana Lukića. Nekad je nosio maskirnu bijelu uniformu kao što su imali skijači, a nekad je imao civilno odijelo. Nijesam ga nikad vidi u maskirnoj vojnoj uniformi. U tom vremenu kako sam izjavio većinom je bio u zatvoru.

87

Na pitanje branioca adv. Jovanović Slaviše da li se svjedok sjeća pred kraj februara mjeseca 1993. godine kakvo je bilo vrijeme u Višogradu i da li je bilo snijega, svjedok izjavlja:

Otmica u Štrpcima

Znam da je u to vrijeme na Semiću negdje oko 1000 m nadmorske visine bilo snijega, da li ga je bilo u Višegradu sada ne mogu da se izjasnim. Ja sam inače vrlo malo boravio u Višegradu.

Branilac optuženog adv. Jovanović Slaviša prigovara na način prezentacije fotografija iz novina, s obzirom da se ne zna kada su te fotografije napravljene i iz kog vremena.

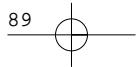
Na pitanje adv. Krasić Gorana da li je bilo koje vozilo koje je pripadalo Višegradskoj brigadi u februaru mjesecu 1993. godine mogao da napusti brigadu bez određene dozvole, svjedok izjavljuje:

Bez potrebne dokumentacije nijedno vozilo nije moglo da izade iz brigade iz zone odgovornosti. Takođe niko nije mogao da napusti zonu odgovornosti bez dozvole o kretanju koju je izdavao komandir čete kao najviši nivo komande.

Optuženi nema pitanja za svjedoka a izjavljuje da fotografije koje su prezentirane svjedoku na uvid i to fotografije gdje se nalazi on sam sa bradom je napravljena u SUP B. Polje 22.3.1996. godine a da 1992. godine on nije bio na ratištu u Bosni već je bio u Hrvatskoj.

Na pitanje oštećenog Kajević Šefkije da li je u vreme kričnog događaja mogla doći neka grupa ili pojedinci na teritoriju Višegrada i izaći iz tog prostora bez znanja Višegradske brigade, svjedok izjavljuje:

Teritorija koju je pokrivala Višegradska brigada bila je u zoni vojnih dejstava i ne bi trebalo da je iko mogao ući na taj prostor a da sa tim mi nijesmo bili upoznati. Mogao je bilo ko da uđe i da izvodi određena

Dokumenta

diverzantska dejstva. Sam grad Višegrad nije bio u ingerenciji Višegradske brigade. Branu i hidrocentralu neposredno je obezbedivala policija i to pripadnici specijalne jedinice MUP-a Republike Srpske a u širem rejonu na liniji koju sam već pomenuo obezbedivala je moja brigada. Meni nije poznato da je bilo koje lice ubijeno na brani hidrocentrale ili uopšte na tom prostoru.

Na pitanje oštećenog ko je kontrolisao prelaz iz Republike Srbije na teritoriji opštine Višegrad, svjedok izjavlji:

Na komunikaciji Užice – Višegrad postojao je punkt na kom se nalazila milicija sa kojom mi nijesmo imali komunikacije.

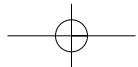
Vojnici koji su izlazili sa teritorije Višegrada dobijali su propusnice svojih komandira koje su pokazivali na punktu i tek nakon toga su mogli da napuste teritoriju.

Na pitanje oštećenog Kajević Šefkije da li se svjedok sjeća ko je bio komandir drugog dobrovoljačkog voda, pored Ranislavljevića, svjedok izjavlji:

Toga sada ne mogu da se sjetim ali znam da su to bili isto dobrovoljci iz Srbije.

Na pitanje oštećenog da li je svjedoku poznato da je Ranislavljević Nebojša učestvovao u oslobođenju Rudog, svjedok izjavlji:

Meni nije poznato, i da mi se navede termin kada je Rudo oslobođeno. Ja znam da je moja jedinica učestvovala 21.1.1993. godine u odbrani Rudog kao ispomoć Ruđanskoj brigadi. Ja ne mogu da se sjetim da li je tada optuženi bio pripadnik brigade. Poznato mi je da je tom

Otmica u Štrpcima

prilikom zarobljen veći broj pripadnika Ruđanske brigade ali ne znam tačno koji broj.

Na pitanje oštećenog Kajević Šefkije da li je svjedoku poznato gdje je zarobljen Mića Obradović, svjedok izjavi:

Obradović je zarobljen, kako sam to i ranije opisao, prije mog dolaska na mjesto komandanta Višegradske brigade. Koliko se sjećam on je zarobljen u selu Meremišje. To mjesto se nalazi na ušću Lima u Drinu. I bilo je u okviru zone odgovornosti Višegradske brigade. Kasnije je taj položaj izgubljen. Ja sam unapređen u čin pukovnika 16. juna 1995. godine. U vremenskom periodu od 27.7.1992. godine do 26.10.1992. godine bio sam na mjestu načelnika štaba Višegradske brigade.

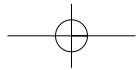
90

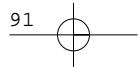
Na pitanje oštećenog Kajević Šefkije da li svjedok može da se sjeti bilo kog lica koje je bilo u komandi u školi u Prelovu gdje je kuvana hrana za vojnike za posadnu četu, svjedok izjavi:

To su bili stariji ljudi preko 60 godina sa tog terena koja lica ja nijesam znao.

Na pitanje oštećenog Kajević Šefkije da li je svjedoku poznato ime lica iz Goraždanske divizije, sa kojim je svjedok komunicirao u vrijeme vođenja pregovora za razmjenu Mića Obradovića, svjedok izjavi:

Komandant te divizije bio je pukovnik Ferid Buljubašić koga sam prije rata odlično znao i bili smo prijatelji. Sa njim sam komunicirao prvenstveno po pitanju razmijene zarobljenika pa i Mića Obradovića. Mi smo kontaktirali telefonom a i licno smo se sretali.

Dokumenta

Na pitanje oštećenog Kajević Šefkije da li su pripadnici Višegradske brigade imali platu, svjedok izjavlja:

Niko osim profesionalnih vojnika nije primao platu u Višegradskoj brigadi.

Na pitanje oštećenog Hanić Zahida da li je svjedok za vrijeme dok je bio komandant Višegradske brigade komunicirao sa Ratkom Mladićem, svjedok izjavlja:

Ja sam komunicirao sa Ratkom Mladićem koji je tada bio komandant vojske Republike Srpske ali za to vrijeme on nije dolazio na teritoriju vojnih dejstva moje brigade.

Na pitanje ošećenog Kajević Sinana da li svjedok može da iznese bilo koji novi detalj da se pomogne da se nađu kosti ubijenih putnika, svjedok izjavlja:

Da znam još bilo koji detalj koji bi mogao pomoći sudu da se rasvijetli ovaj događaj ja bih to iznio. Ono što sam znao ja sam danas prezentirao na pretresu.

91

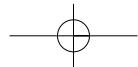
Svjedok izjavlja da više nema šta da izjavlja. Troškove traži.

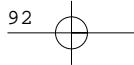
Bez prigovora. Stranke ne prigovaraju. Punomoćnik oštećenih adv. Velija Murić prigovara i ističe da je svjedok mogao izneti više detalja u vezi ovog događaja.

Zbog isteka radnog vremena glavni pretres se prekida i nastaviće se 20.02.2002. godine u 9 časova.

O v j e r a v a j u :

Zapisničar, Vesna Knežević	Predsjednik suda – vijeća, Dr. Vukoman Golubović

Otmica u Štrpcima

JAVNO ŽELEZNIČKO TRANSPORTNO
PREDUZEĆE „BEOGRAD“ K. br 5/98
Broj:27/2002
7.05.2002.

Beograd

S.V./S.G.

VIŠEM SUDU U BIJELOM POLJU
Predsjednik suda - vijeća Vukoman Golubović
84000 BIJELO POLJE

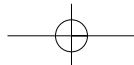
92

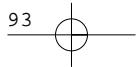
Postupajući po Vašem dopisu K br. 5/98 od 22.02.2002.
god., koji se odnosi na dostavljanje izveštaja o događaju
u stanici Štrpci od 27.02.1993. god. na pruzi Beograd -
Bar, Sektor za pravne poslove ŽTP „Beograd“ zatražio je
izveštaje od Sektora za građevinske poslove, Sektora za
organizaciju vuče i TKP, Sektora za odbrambene
pripreme i zaštitu, Sektora za saobraćajno transportne
poslove, čije izveštaje Vam dostavljamo u prilogu.

Priloga : pet

GENERALNI DIREKTOR
ŽTP „BEOGRAD“

Slobodan Rosić, dipl. saob. inž.

Dokumenta

JAVNO ŽELEZNIČKO TRANSPORTNO
PREDUZEĆE "BEOGRAD"
SEKTOR ZA GRAĐEVINSKE POSLOVE
Broj: 65/2002 - 15
Dana: 6.03.2002. god.
B e o g r a d

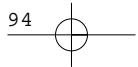
POMOĆNIKU GENERALNOG DIREKTORA
ZA PRAVNE POSLOVE I LJUDSKE POTENCIJALE

Postupajući po Vašem nalogu da dostavim informacije vezane za pismo Višeg suda u Bijelom Polju, kojim Sud traži izveštaj vezan za otmicu putnika iz voza koji je saobraćao na delu pruge Beograd - Bar kroz Republiku Srpsku dana 27.2.1993. godine, obaveštavam Vas:

ŽTP „Beograd“ je vlasnik stanične zgrade u Štrpcima i dela pruge koji prolazi kroz Republiku Srpsku od km 205+928 do km 215+755 u dužini od 9.827 m otvorene pruge sa prolaznim kolosekom u stanici Štrpc. Kritičnog dana, u vreme izvršenja otmice, zaposleni Sektora za građevinske poslove nisu učestvovali u radu komisija niti isleđenju vezano za otmicu putnika.

DIREKTOR SEKTORA
ZA GRAĐEVINSKE POSLOVE:
Milorad Matić, dipl.građ.inž.

93

Otmica u Štrpcima

ŽTP „BEOGRAD“
SEKTOR ZA ORGANIZACIJU VUČE I TKP
Broj: 16/2002 - 205
08.03.2002. godine
Beograd

VI S.K./ tel. 10 – 12

POMOĆNIKU GENERALNOG DIREKTORA
ZA PRAVNE POSLOVE I LJUDSKE POTENCIJALE

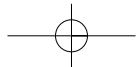
U vezi Vašeg dopisa broj 9/2002 – 63 od 04.03.2002. u ostavljenom roku obaveštavam Vas o sledećem:

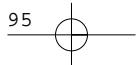
Upustvo o postupcima u slučaju nastanka vanrednog događaja na području ŽTP-a „Beograd“ (Sl. glasnik broj 10 od 30.09.1991. godine) propisuje postupak u slučaju vanrednog događaja na području ŽTP-a „Beograd“. Članom 9 navedenog upustva propisan je postupak oko okončanja i arhiviranja predmeta vanrednog događaja.

94

Sa ovih razloga tražene podatke možete dobiti u Sektoru za STP – odeljenje za vanredne događaje.

DIREKTOR SEKTORA
ZA ORGANIZACIJU VUČE I TKP
Zoran Puzović, dipl.maš.inž.

Dokumenta

ŽELEZNIČKO TRANSPORTNO PREDUZEĆE
“BEOGRAD”
SEKTOR ZA ODBRAMBENE PRIPREME I ZAŠTITU

Str. pov. broj 4/02
Dana: 07.03.2002.god.
Beograd, Nemanjina br.6

POMOĆNIKU GENERALNOG DIREKTORA
ZA PRAVNE I LJUDSKE POTENCIJALE

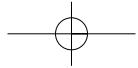
Ovde

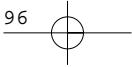
Predmet: Preduzete mere u vezi događaja dana 27.02.1993. godine na pruzi Beograd - Bar

Na osnovu Vašeg zahteva, broj 9/2002 - 63 od 04.03.2002. godine, a koji se odnosi na preduzete mere povodom prisilnog zaustavljanja voza 671 dana 27.02.1993. godine u ukrsnici Štrpcia, u prilogu vam dostavljamo sledeću dokumentaciju (fotokopije):

95

- procenu političko - bezbednosne situacije u železničkom čvoru (str. pov. broj 5/93 od 27.01.1993. godine). - procenu su sačinili zaposelni organizacionog dela Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu - čvor Užice;
- poverljivu informaciju upućenu generalnom direktoru ŽTP-a „Beograd“ (str. pov. broj 4/1 - 93 od 01.02.1993. godine),
- informacije o aktivnostima ŽTP-a “Beograd“ na sagedavanju bezbednosne situacije na pruzi Užice - Gostun; saradnja sa organima MUP-a Srbije i Vojskom Jugoslavije,

Otmica u Štrpcima

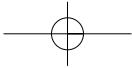
- informaciju o zadržavanju vozova i odvođenju putnika u ukrsnici Štrpci (stv. pov. broj 5/1 - 93 od 01.03.1993. godine),
- informaciju o odvođenju putnika iz ukrsnice Štrpci - dostavljeno Slavoljubu Vukićeviću, pomoćniku generalnog direktora ŽTP-a „Beograd“ (broj 22/2 - 94 od 10.02.1994. godine) i
- zahtev Skupštine Crne Gore - komisije za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza br. 671 izvršenoj u Štrpcima 27.02.1993. godine (broj 02 - 137/1 od 27.01.1994. godine)

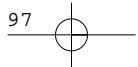
Dokumenta koja Vam se dostavljaju i aktivnosti koje su vodene u ovom Sektoru, a vezana su za slučaj odvođenja putnika iz voza 671, kodirane su visokim stepenom zaštite tajnosti podataka „storgo poverljivo“ što je razlog da upozorim da se vodi računa pri odgovoru na pisani zahtev Višeg suda u Bijelom Polju (br. K. br. 5/98).

96

Srdačan pozdrav.
DIREKTOR SEKTORA ZA
ODBRAKBENE PRIPREME I ZAŠTITU

Potić Zoran, dipl.saob.inž.

Dokumenta

JAVNO ŽELEZNIČKO TRANSPORTNO
PREDUZEĆE „BEOGRAD“
SEKTOR ZA ODBRAMBENE PRIPREME
I ZAŠTITU
Strogo pov. br. 4/1 - 93
Dana: 01.02.1993. god.
Beograd, Nemanjina 6

G E N E R A L N O M D I R E K T O R U

PREDMET: Poverljiva informacija

Ovih dana, tačnije 28.01.1993. godine obavešten sam od šefa sekcije STP Užice Živanića da će pripadnici Srpske vojske opštine Rudo izvršiti zaustavljanje voza i odvođenje putnika. Čitava akcija odvijala bi se na delu pruge Beograd - Bar koja prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu.

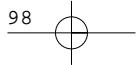
I KONTAKTIRANJE ŽTP-a „BEOGRAD“ SA DRŽAVNIM ORGANIMA

U vezi ove najave preduzeo sam sledeće aktivnosti:

Informisao najuži stručni Kolegijum ŽTP-a;

Održao sastanak sa predstavnicima Milicije i službe državne bezbednosti MUP-a Srbije;

Obavio razgovor sa pomoćnikom Ministra odbrane Srbije generalom Kuzmanovićem gde smo došli do zaključka: (1) da general Kuzmanović obavesti Ministra odbrane o pomenutoj najavi, (2) da Ministar odbrane Republike Srbije obavesti Vojsku Jugoslavije, (3) da ŽTP „Beograd“ prestane sa daljim aktivnostima oko ovog slučaja, jer je sa svoje strane na vreme izvršio svoju obavezu.

Otmica u Štrpcima

II AKTIVNOSTI U OKVIRU ŽTP „BEOGRAD“

U vezi najave koju smo dobili od šefa Sekcije STP Užice obavljene su konsultacije sa svim zamenicima Generalnog direktora gde je odlučeno da se održi sastanak sa direktorima Sektora eksploatacije.

Na ovim sastancima zaključili smo da je ŽTP „Beograd“ sa svoje strane i u svojoj nadležnosti sve preuzeo.

U razgovoru sa direktorima Sektora zaključeno je da se u toku naredne sedmice obide čvor Užice, obave razgovori sa železničarima i predstavnicima MUP-a i vojske te na bazi svega uradi Upustvo za rad i postupanje radnika ŽTP „Beograd“.

III SASTANAK U GENERALŠTABU VOJSKE JUGOSLAVIJE

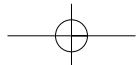
98

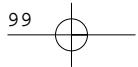
Obavešteni smo da se u Generalštabu Vojske Jugoslavije priprema sastanak sa Ministrom odbrane Republike Srbije i Generalnim direktorima četiri velika – složena tehnološka sistema čiji su objekti od posebnog značaja za odbranu Republike (ŽTP „Beograd“, „Elektroprivreda Srbije“, „NIS – Naftna industrija Srbije“ i PTT – saobraćaja „Srbija“).

Očekuje se da će se na ovom sastanku govoriti o vitalnim objektima i njihovoј zaštiti, pravima i obavezama Preduzeća odnosno mogućnostima vojske da najvitalnije objekte sistema lično štiti.

DIREKTOR SEKTORA ZA ODBRAMBENE PRIREME I ZAŠТИTU

Mitar Mandić, dipl.saobr.inž.

Dokumenta

P R O C E N A
POLITIČKO-BEZBEDONOSNE SITUACIJE U
ŽELEZNIČKOM ČVORU UŽICE

Železnički čvor Užice obuhvata deo pruge Beograd - Bar, od km. 007+600 do km. 287[“]400 sa krakom pruge Požega - Čačak dužine 32,5 km. Od decembra 1992. godine novom reorganizacijom poslova FTO obavljaju dve deonice i to:

1. Deonica FTO Užice I od B. Reke do Priboja
2. Deonica FTO Užice II od Priboja do granice Crne Gore.

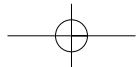
Novembra meseca 1992. god. formirana je Radna grupa sastavljena od stručnih lica iz MUP Srbije, Vojske Jugoslavije i ŽTP Beograd sa zadatkom da obide trasu pruge koja pokriva čvor Užice i u pismenoj formi dostavi Izveštaj o nađenom stanju i da predlog mera i načina obezbeđivanja objekta.

99

Po našoj proceni stepene ugroženosti na delu pruge koji mi štitimo možemo podeliti na tri dela i to:

- prvi deo koji pokriva pruga od Bele reke do stanice Jablanica (205+500) je najbezbedniji jer je naseljen čisto srpskim stanovništvom a i konfiguracija zemljišta ne dozvoljava lak pristup pruzi i objektima na njoj. Isto tako, ukoliko bi došlo do rušenja mosta ili dela otvorene pruge na relaciji B.reka - Požega mogao bi se koristiti alternativni pravac Beograd - Lapovo - Kraljevo - Požega.

- drugi deo te podele je posebno interesantan iako je dugačak samo 9867 m. (km: 205+928 - 215+755) jer prolazi kroz teritoriju Republike Srpske. Posebnu teškoću u

Otmica u Štrpcima

radu nam predstavlja to što ni MUP Srbije ni Vojska Jugoslavije nemaju ingerenciju nad tim delom pruge, pa je teško očekivati njihovu pomoć u slučaju potrebe.

- treći deo je po našem mišljenju najugroženiji (km: 215+755 – km. 287+400) zbog toga što prolazi kroz teritoriju koja je naseljena podjednako i muslimanskim i srpskim življem. Pristupačnost pojedinim objektima je dobra jer na većem delu pruga ide paralelno sa putem. Posebnu teškoću predstavlja blizina Bosanskog ratišta tako da je za zadnjih nekoliko dana likvidirano više terorističkih grupa koje su dolazile iz Bosne.

Najveća opasnost za bezbednost pruge i objekata na njoj predstavljaju radnici muslimanske nacionalnosti. Oni su upoznati sa svim detaljima organizovanosti železnice jer su uključeni u svakodnevni proces rada. Što se tiče radnika muslimanske nacionalnosti zaposlenih u FTO (kojih ima 732) za sad se ne eksponiraju kao neprijatelji ali nam otežavaju posao jer zbog njih tj. nepoverenja u njih ne možemo da realizujemo neke operativne zamisli jer bi njihovim otkrivanjem postigli suprotan efekat (davanje lozinki, patrola i drugo). Primećeno je da u zadnje vreme ćešće koriste bolovanje nego do sada. Takođe smo nezadovoljni i odnosom nekih odgovornih ljudi koji vraćaju na stara mesta ranije suspendovane Muslimane kao što su primeri Jejine i Omerovića iz STP-a i Slatine iz Sekcije ZOP Užice. Neshvatljivo je da su dva šefa deonice u ZOP rukovaoci izvoda Plana odbrane muslimanske nacionalnosti: Mujezinović u Priboju, Jejina u Prijepolju i Tumbul u Brodarevu. Oni po prirodi posla svakodnevno obilaze prugu i objekte i imaju odličan uvid u pokrivenost objekata našim čuvarima. Treba istaći i činjenicu da Šef deonice FTO Užice II radi sa još trojicom radnika ZOP-a među kojima ima i Muslimana, tako da mu je veoma teško praviti planove obezbeđenja i sačuvati njihovu tajnost.

Dokumenta

U poslednje vreme a naročito od uvođenja sankcija pojačani su napadi na društvenu imovinu i to prvenstveno krađa deficitarnih proizvoda kao što su nafta i naftini derivati, odeća i obuća itd. Ono što je zabrinjavajuće je to da su izvršioci u većini slučajeva zaposleni na železnici i to raznih struktura: otpovnici vozova, stanični radnici i drugi. Najizrazitiji primer za to je stanica Požega gde su radnici MUP-a na delu uhvatili nekoliko izvršioca.

Radi zaštite pruge, pružnih postrojenja i objekata na njoj, trenutno je angažovano 244 čuvara mosta i objekata sa zadatkom da čuvaju 93 mosta, tunela, žel. stanice, EVP postrojenja, radionice, magacine narodne odbrane i CZ, upravne zgrade i drugo. Gore navedeni broj zaposlenih od 244 je dovoljan za obezbeđivanje samo oko 50% objekata, ako tom dodamo i veliki broj odsustvovanja zbog: bolovanja, godišnjih odmora i vojnih vežbi to još više smanjuje procenat i ovako male popunjenoosti.

101

Što se tiče materijalno – tehničkih sredstava smatramo da je društvo dosta učinilo na tom planu jer svi čuvari mostova i tunela imaju AP, dvoglede (na starim objektima), stražarske kućice (zidne i metalne), obezbeđen ogrev i drugo.

Svi čuvari mostova, tunela i objekata su prošle godine izvršili bojevo gađanje iz kratkog i dugog naoružanja. Novoprimaljeni čuvari su završili kratku obuku za poslove koje će obavljati, a stari čuvari sa položenim čuvarskim ispitom su polagali periodične.

Takođe naglašavamo da svi zaposleni u FTO imaju saglasnost da mogu raditi na poslovima obezbeđenja od nadležnih organa.

Otmica u Štrpcima

U toku je osvetljavanje mostova i uvođenje struje u stražarske kućice dok na planu uvođenja telefona (što se tiče novih stražarskih kućica) nije ništa učinjeno. Saradnja sa organima unutrašnjih poslova je dobra što se tiče kontrole čuvarske službe kao i saradnje sa vojskom Jugoslavije, naročito na planu oslobođanja mobilisanih radnika.

Međutim, treba naglasiti da nijedan objekat na pruzi i pružnim postrojenjima direktno ne obezbeđuju ni snage MUP-a ni Vojske Jugoslavije.

Sve do sada izneto dovodi do zaključka da se sa raspoloživim snagama ne mogu u potpunosti izvršiti svi postavljeni zadaci, a naročito imajući u vidu okruženje sa kojim smo suočeni.

102

ORGANIZATOR:
Mulina Vuko

Dokumenta

STROGO POVERLJIVO

INFORMACIJA

O aktivnostima ŽTP-a „Beograd“ na sagledavanju
bezbednosne situacije na pruzi Užice – Gostun;
saradnja sa organima MUP-a Srbije i Vojskom
Jugoslavije.

I
Uvodne napomene

Kratak osvrt na vojno političku situaciju

Na bazi vojno – političke procene stanja u međunarodnim odnosima u sadašnjem vremenu koje karakteriše postojanje jedne super sile (SAD) koja je i glavni nosilac politike „novog poretka“ i kohezije EZ gde preovlađuje Nemački faktor sa povećanim apetitom za dominacijom na Balkanu, kao i na osnovu „planetarnog postrojavanja“ po osnovu vere (islam, katoličanstvo i dr.) i prisutnog vojnog faktora u rešavanju tih Međunarodnih sporova sa pozicije sile i to određenog broja zemalja gde OUN odstupa od principa zbog kojih je osnovana, zbog čega gubi smisao svog postojanja i međunarodni kredibilitet; i nažalost postaje servis politike SAD i EZ, tim, pre je potrebno vršiti bezbednosno procenjivanje i sagledavanje sopstvenih snaga.

Snage angažovane za obezbeđivanje mira u Jugoslaviji sve su više pristrasne u odnosu na krizu što potvrđuje ponasanje u sadašnjoj agresiji Republike Hrvatske na RSK (francuski, engleski, kanadski i drugi kontingent, stavili su se na stranu Republike Hrvatske). Treba očekivati, u slučaju odluke za vojnu intervenciju, učešće mirovnih snaga pojedinih zemalja OUN na strani agresije što bi dodatno otežalo strategijsko – operativni položaj srpskih snaga u RSK, RS pa i SRJ.

Otmica u Štrpcima

U sklopu svih procena, ŽTP „Beograd“ sa svojim mobilnim kapacitetima i statičkim infrastrukturnim objekti ma nalazeći se na glavnim osetljivim geostrategijskim pravcima, zahteva da se u ovoj situaciji kada se očekuju iznenađenja svih oblika, bolje organizuje što se ogleda, pre svega, u izradi pravih procena i operativnih planova zaštite svojih objekata.

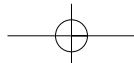
Iz ovih razloga urađen je u sklopu Plana odbrane ŽTP-a „Beograd“, Elaborat o zaštiti objekata koji su od značaja za odbranu Republike Srbije. Mora se istaći činjenica da ŽTP „Beograd“ nije u mogućnosti da zaštitи sve objekte koji su određeni od strane mešovite Komisije (MUP, Vojska i ŽTP) za čuvanje.

104

Na osnovu rešenja Generalnog direktora i odluke da ovogni ljudi ŽTP-a „Beograd“ obidu prugu od Užica do Gostuna, direktor Sektora eksploracije u saradnji sa direktorom Sektora unutrašnje kontrole i direktorom sektora odbrambenih priprema i zaštite, obišli su ovaj deo pruge. Opšti utisak je da je ovakav izlazak na teren bio potreban iz više razloga: prvo, pored zadovoljstva što su ih posetili svi direktoři Sektora, odgovorni radnici na terenu, ocenjuju da je nedovoljna koordinacija između ŽTP-a i terena što za posledicu ima ležeran odnos prema radu i nemanja osećanja odgovornosti prema sredstvima rada.

Promene, da ne kažemo, radikalne, koje su se desile i dešavaju se, samo u jednom segmentu – transformacija ŽTP-a, na terenu se ne osećaju.

Drugo, radnici na terenu ocenjuju da su njihove inicijative i zahtevi koje oni upućuju ŽTP-u „Beograd“ u dovoljnoj meri ne prihvataju o čemu će u ovoj informaciji biti i konkretnih slučajeva.

Dokumenta**II****Aktivnosti u vezi poverljive informacije iz čvora
Užice.**

Šef Sekcije STP-a Užice informiše (28.01.1993. godine u 10,30) o najavi odvođenja putnika na pruzi Beograd - Bar koji prolaze kroz Bosnu kao i o zarobljavanju i ubijanju naših radnika koji su bili u sastavu vojske srpske.

Hitno smo reagovali na ovu informaciju:

1. Izvršena je konsultacija sa zamenikom generalnog direktora za eksploataciju i pomoćnikom generalnog direktora za koordinaciju (Ljubomira Stožinić i Mr Slavoljub Vukićević) gde je dogovoren da se rasprava o ovom događanju prenese na uže rukovodstvo stručnog Kolegijuma gde će se utvrditi dalje aktivnosti.

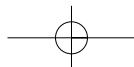
105

Ovom sastanku prisustvuje:

Ljubomir Stožinić, zamenik generalnog direktora
Dr Dragoslav Durković, pomoćnik generalnog direktora
Nebojša Bakić, pomoćnik generalnog direktora
David Vojinović, pomoćnik generalnog direktora
Slobodan Stamenković, direktor Sektora
Momčilo Stanković, direktor Sektora
Aleksandar Vojinović, direktor Sektora
Zoran Milićević, direktor Sektora
Radoslav Galičić, direktor Sektora
Mitar Mandić, direktor Sektora

Posle rasprave zaključeno je:

1. Odmah obavestiti Ministarstvo odbrane Srbije, MUP i državnu bezbednost Republike Srbije radi preduzimanja nadležnih mera.

Otmica u Štrpcima

2. Održati sastanak u Sektoru za odbrambene pripreme i zaštitu sa direktorima sektora eksploatacije gde će se utvrditi aktivnost po delatnostima.

1.2. Sastanak sa direktorima sektora

Sastanak održan u prostorijama Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu.

Sastanku prisustvuju direktori sektora: Slobodan Stamenković, Svetozar Ćapin, Aleksandar Vojinović, Momčilo Stanković, Tadić Drago i Mitar Mandić.

Mitar Mandić informiše o aktivnosima koje su do ovog roka učinjene.

Dogovoreno je da svi direktori sektora eksploatacije i direktori sektora UK i OPIZ-a izadu na teren.

106

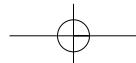
1.3. Sastanak sa predstavnicima vojske Jugoslavije i MUP Srbije

Na sastanku koji je održan u prostorijama Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu prisutni su:

- Komandir stanice milicije za železnički saobraćaj
- Šef službe državne bezbednosti za železnički saobraćaj
- Načelnik vojne delegacije pri ZJŽ
- Direktor sektora za odbrambene pripreme i zaštitu ŽTP-a

1.3.1. Zaključeno je:

1) Da se izvesti Ministarstvo odbrane Republike Srbije čime će se ispuniti sve obaveze iz nadležnosti železnice u vezi zaustavljanja vozova i odvođenja putnika.

Dokumenta**1.4. Sastanak u Ministarstvu odbrane pri Vladi
Republike Srbije**

Razgovor je vođen sa pomoćnikom Ministra odbrane, generalom Kuzmanovićem. Ukazano je da posle zarobljavanja naših radnika koji su radili na fizičko - tehničkom obezbeđenju objekata na delu pruge kroz Bosnu i namere srpske vojske da zaustavljanjem vozova i odvođenjem putnika, i stvara još veću zabrinutost za bezbednost pruge i vozova.

Sa strane ŽTP-a zahtevano je da Ministarstvo odbrane Republike Srbije preko vojske Jugoslavije izvrši pritisak na vojsku srpsku iz Bosne radi odustajanja od ove namere jer to može imati kontra efekat. Ukazali smo da je dužnost svake države, a to znači i nas železničara da štiti svoj putnike bez obzira što ovaj deo pruge prolazi kroz teritoriju gde prestaje naša nadležnost.

Koristili smo priliku da se ponovi naš zahtev za većim i određenijim učešćem Vojske Jugoslavije i MUP-a Srbije u obezbeđenju vitalnih objekata železnice koji su pre svega od interesa za odbranu Republike. Istakli smo da ŽTP nema ni ljudskih ni materijalnih mogućnosti da ove objekte štiti u strateškom smislu - po dubini i širini i da je zabluda da će ŽTP „Beograd“ sa jednim čuvarom na mostu odbraniti istu od diverzantskih grupa kojih je sve više na ovom delu pruge, ukoliko se prostor oko naših objekata po dubini ne štiti snagama VJ i MUP Srbije.

Ukoliko dođe do prodora diverzantskih grupa i ugrožavanja naših objekata na ovom delu pruge umanjiće se borbena snaga vojske Jugoslavije, a železnica će imati velike materijalne štete tim pre što na ovom delu pruge nema alternativnih rešenja.

Otmica u Štrpcima

1.4.1 Zaključeno je:

- 1) Da je ŽTP „Beograd“ u okviru svojih prava i obaveza korektno odradilo svoj deo posla i da su dalje aktivnosti oko ovih intervencija isključivo u nadležnosti Ministarstva odbrane i VJ.
- 2) General Kuzmanović će obavestiti Ministra odbrane pri Vladi Republike Srbije koji će po svojoj dužnosti obavestiti Generalstab vojske Jugoslavije.
- 3) Da ŽTP „Beograd“ isključi svaku mogućnost ocenjivanja efekata ovih akcija vojske Srpske jer se ne znaju prave namere i cilj njihove akcije.

III Sastanak u MUP-u za Užice (2.02.1993)

108

Ovom sastanku prisustvuju načelnik MUP-a za Užice Boško Petrić i Komandir milicije užičkog regiona Đorđe Kerić. Sa strane ŽTP-a prisutni su Mitar Mandić, Drago Tadić i Vuko Mulina.

Cilj sastanka je da se:

- Proveri verodostojnost informacije,
- da se prikupe najnovija saznanja milicije i državne bezbednosti o ugroženosti ovog područja što podrazumeva i objekte ŽTP-a.
- da se dođe do podataka o ekstremnom ponašanju radnika zaposlenih na železnici, ukoliko ima istih.
- da se zatraži pomoć snaga milicije u obezbeđenju naših objekata i pojača kontrola terena po dubini.
- da se dogovore stalni kontakti na svim nivoima.

Voden je otvorena rasprava o svim pitanjima koja su bila na dnevnom redu i zaključeno je:

Dokumenta

1.1. Potvrđuje se informacija o nameri odvođenja putnika iz voza i dodaje se da je to strateška operacija srpske vojske radi stvaranja uslova za razmenu zarobljenika i mrtvih. Zaključeno je da bi ovakav postupak srpske vojske bio neprihvatljiv iz više razloga. Ova rešenja treba tražiti u dubini bosanske teritorije, stav je MUP iz Užica.

1.2. Upozoren je MUP okruga Užice da ŽTP „Beograd“ nema mogućnosti za uspešnu odbranu svojih objekata od strane neprijateljskih snaga koje će sve više pokušavati da ugroze infrastrukturu železnice. Ovaj problem postaje veći zbog neproverene i sumnjive kadrovske strukture železničara koji rade na ovom regionu.

ŽTP „Beograd“ instistira na trajnom rešenju ovog problema, jer svaka improvizacija ili simbolika u podršci, kratkog je daha, i uvećava mogućnost teže agresije odnosno rušenje nekih objekata čime se dovodi u pitanje funkcija železničkog saobraćaja i smanjuje borbenu spremnost oružane sile vojske Jugoslavije.

Rečeno je da ŽTP „Beograd“ sa svoje strane ulaže velika materijalna sredstva da bi sebe ospособila za zaštitu objekata i efikasno sprovođenje i izvršenje Plana odbrane koji je sastavni deo Plana odbrane Republike Srbije.

Konstatovano je od strane MUP-a da oni nemaju mogućnosti za posedanjem naših objekata, ali kad zatreba oni će obezbeđivati prugu po dubini na celom području koje bude ugroženo. Ovde se podrazumeva i deo pruge koji prolazi kroz Bosnu.

Da bi se ovo ostvarilo moramo pravovremeno razmijavati sve informacije koje ukazuju na opasnost za ugrožavanje železničkih objekata i putnika.

Otmica u Štrpcima

MUP će sa svoje strane pojačati kontrolu i praćenje vozova, učiniti napor da se uspostavi bolja saradnja sa vozopratnim i staničnim osobljem. Ovu obavezu MUP je već izvršio.

1.3. Rukovodstvo MUP-a i državne bezbednosti okruga Užice izražava svoje čuđenje za postupak ŽTP, odnosno njegovih stručnih službi kada u nekim, reklo bi se, ekstremnim slučajevima vraćaju radnike muslimanske nacionalnosti na vitalna mesta odakle mogu neometano da organizuju svaku sabotažu, odnosno diverziju. Ovakav postupak ŽTP-a, smatra se, u najmanju ruku, za neodgovorno i neozbiljno ponašanje, tim pre što u vezi ovih najnovijih odluka nije ispoljena želja za bilo kakvom saradnjom sa MUP-om.

110

Predstavnici MUP-a smatraju da za železnicu i njenu bezbednost dolaze još teži dani. U jednoj hipotetičkoj verovatnoći širenja sukoba i prodiranja neprijatelja na prostor Ruda – Višegrada, pitamo se u kakvom položaju bi se našla železnica i Vojska Jugoslavije. Za ovu pretpostavku niti kod železnice niti kod vojske nema alternativnih rešenja.

2. Poseban sastanak sa Službom državne bezbednosti regiona Užice (04.02.1993. godine)

Ovom sastanku prisustvuju isti predstavnici železnice i B.Dimitrijević iz službe državne bezbednosti za region Užice.

I na ovom sastanku predstavnici ŽTP-a su predložili o čemu treba razgovarati:

- O stepenu zaštite objekta ŽTP-a
- O nacionalnoj strukturi zaposlenih u ŽTP-u (region Užice)

Dokumenta

- O saznanjima organa državne bezbednosti o neprijateljskom posrednom i neposrednom delovanju pojedinih naših radnika i njihovoj saradnji sa neprijateljem iz Bosne.
- O ukupnom ponašanju muslimanske populacije sa ovog područja koja gravitira pruzi i objektima ŽTP-a.
- O saradnji ŽTP-a i MUP-a Užice od dana diverzije na mestu Bistrica.

U otvorenom razgovoru došli smo do zaključka:

2.1. Služba DB nema primedbi na rad i ponašanje naših radnika koji rade na obezbeđenju naših objekata. Naprotiv, bilo je i otvorenih pohvala. Disciplina je na visini organizacije poboljšanja.

Ocenjeno je da sa ovim brojem izvršioca ŽTP ne bi mogla da zaštitи sve svoje objekte koji bi se našli u uslovima ratnih dejstava ili neposredne ratne opasnosti.

2.2. MUP i državna bezbednost regionala Užice preporučuju ŽTP-u da koliko je to moguće, radnike muslimanske nacionalnosti „razređuje“ sa drugim radnicima. Povesti računa ko nam radi na delu pruge koja prolazi kroz Bosnu. Radnike muslimanske nacionalnosti ne treba raspoređivati na rad na delu pruge kroz Bosnu zbog njihove lične bezbednosti. Ovim radnicima, preporučuju organi MUP-a dati sporedne poslove i što dalje od mesta boravka čime se smanjuje opasnost od odmazde, s jedne strane, i onemogućava „bliski kontakt“ sa istomišljenicima iz Bosne.

Iznet je primer u pozitivnom smislu kako je postupljeno sa Bjelak Latifom (Hodžin sin) koji je svojim delovanjem skrenuo pažnju na sebe organa DB-a koja dokazuje da je sarađivao sa počiniocima diverzije na

111

Otmica u Štrpcima

mostu Bistrica. On je sam napustio železnicu jer mu je onemogućeno da iz udaljenog mesta sarađuje sa svojim istomišljenicima.

Ovo je razlog da se postavi pitanje ŽTP-u, zašto je враћen na isto mesto Jejina, a i drugi kada su bili premešteni s ciljem da im se onemogući delovanje zbog kojeg su bili poznati. Postupak njihovog vraćanja, DB ocenjuje kao veoma pogrešan, čak i opasan. Ovaj slučaj devalvira našu saradnju sa organim DB što ih nije sprečilo da izraze svoje otvoreno čuđenje kako je to moglo da se dogodi.

Ovom prilikom ponovljena su saznanja DB-a o pojedincima da su nastavili saradnju sa SDA. Naveli su nekoliko karakterističnih primera:

112

- Jejina Izet – saradnja sa vođama stranke SDA. U njegovom stanu su se održavali sastanci. Njegova je krilatica „da će da se bori protiv Srba“. Poseduje arsenal oružja.

Iz ovih razloga negoduje šef Radne jedinice Sekcije STP iz Užica na čudan postupak nekih ljudi iz ŽTP-a „Beograd“. Naime, rukovodilac STP-a u nekoliko navrata odbija zahtev ovog radnika da se vратi na staro mesto. Međutim, ovaj radnik lično u Beogradu dobija rešenje o svom vraćanju na staro mesto i teatralno ga uručuje svom šefu. Ovaj otpravnik vozova bio je premešten u Belu Reku.

- Terpalovac Adem – šef ETD deonice u Priboju, njegov rođeni brat je vlasnik jedne kafane u Brodarevu i druge u Priboju. Čest njegov gost u ovim kafanama je Ugljanin, predsednik stranke SDA za Sandžak.

Dokumenta

Ovaj radnik ima kiosk koji je priključen na struju preko železničkog objekta i nikome ne plaća potrošnju iste. Uz ovaj slučaj navode se primeri osam drugih stanova koji su priključeni na železničku naponsku mrežu a da ne plaćaju potrošnju struje (podatak iz prijave DB).

Veliki broj radnika železnice ima u svom stanu uveden ŽAT telefon, a da o tome nije obavešten DB ili Sektor za odbrambene pripreme i zaštitu. Ovo iz razloga što se sa ovih telefona mogu izdavati direktna naređenja ili instrukcije za inkrimisane aktivnosti. Kada je uočen ovaj slučaj, saznali smo od unutrašnje kontrole ŽTP-a da širom Srbije ima mnogo uvedenih ŽAT telefona. Čak ih poseduju penzioneri i neželezničari. Zašto ne postavite pitanje: zar se sa ovih telefona ne mogu davati lažne informacije koje imaju za cilj uznemiravanje radnika ŽTP-a, ili davati podaci o lokaciji objekata i sastavu voza, njihovom pljačkanju, odnosno miniranju. Neshvatljiv je tolerantan odnos ŽTP-a prema ovim činjenicama. Podaci o ovim telefonima nalaze se kod Unutrašnje kontrole ŽTP-a. Posle ovih konstatacija za očekivati je da će Stručni kolegijum generalnog direktora ŽTP-a „Beograd“ doneti adekvatne odluke.

- Kamberović Himzo - čuvar pruge - ophodar u deonici ZOP Brodarevo. Veoma je aktivan u radu stranke SDA. Često putuje u Nemačku, dosta je odsutan sa rada. Ove postupke toleriše šef deonice Tumbul Bahto.

- Brajanac Ifet - pomoćnik šefa deonice ZOP u Priješpolju. Član je SDA. Zloupotrebljava svoj položaj i omogućava radnicima Muslimanima odsustvo sa posla da bi učestvovali na sastancima stranke SDA. Svake godine ide u Nemačku.

Otmica u Štrpcima

- Slatina Nusret - pružni poslovođa ZOP-a u Priboju. Vrlo aktivan u SDA. Bio je premešten kao radnik, ali je zbog potrebe službe vraćen u Priboj. Njegov rođeni brat je umešan u aferu „ASTRA“ oko nabavke oružja iz inostranstva.

- Sikirić Miloš - šef stanice Priboj. Postoji projava kod DB da zloupotrebljava svoj položaj. Svojim radnicima upisuje produženi rad. U DB-u postoji prijava poznatog lica - železničara o njegovim zloupotrebama.

Na kraju ovog razgovora upozoreni smo od službe DB-a da naši radnici Muslimani očekuju eskalaciju socijalnih nemira u Srbiji da bi svi prešli na stranu SDA i borili se protiv Srba.

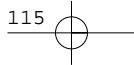
114

Ukazano je na poznatu činjenicu da je veliki broj naših radnika Muslimana u direktnoj rodbinskoj vezi sa Seferom Halilovićem, glavnim komadantom Štaba vojske BiH-a. Poznata je činjenica da je i on poreklom sa ovog područja o kome je reč.

Takođe smo dobili podatak od šefa stanice u Prijepolju da su uočena noćna kretanja Muslimana. Pretpostavlja se da prenose pozive, obaveštenja ili razne podatke od interesa za SDA.

3. Sastanak u Korpusu vojske Jugoslavije sa sedištem u Užicu

Sa strane vojske Jugoslavije sastanku prisutni komandant Korpusa general Ojdanić i zamenik komandanta Korpusa pukovnik Borojević. Ispred ŽTP-a sastanku prisustvuju Mitar Mandić, Drago Tadić, M. Živanović i Vuko Mulina.

Dokumenta**Cilj sastanka je:**

- 1) Upoznati vojsku Jugoslavije sa mogućnostima, mera-ma i faktičkim stanjem obezbeđenja železničkih objekata koji su od posebnog interesa za odbranu Republike.
- 2) Uticaj i posledice na borbenu sposobnost vojske u slučaju rušenja ovih objekata.
- 3) Mogućnosti, interesi i stvarno opredeljenje vojske da pomogne na obezbeđenju železničkih objekata.

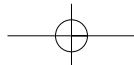
Naše izlaganje kroz tačke dnevnog reda koje smo predložili, što se odnosilo na vitalne objekte pruge Beograd - Bar, sastojalo se iz podataka o broju objekata, njihovoj osetljivosti, snagama ŽTP-a koje ih štite, materijalno - tehničkim sredstvima, o posledicama koje bi se odnosile i na vojsku i na železnicu.

115

Ukazali smo na opasnost od rušenja ovih objekata pogotovo onih koje niko neobezbeđuje. Kroz ilustracije smo objasnili koliko bi vremenski bio u prekidu saobraćaj bez obzira na veliku mobilnost naše građevinske operative.

Komandant korpusa je shvatio naše probleme ali je u sklopu naših problema, izneo probleme na koje oni nailaze. Poznato je da ovaj Korpus gravitira na području gde su svakodnevne oružane provokacije na suverenitet Jugoslavije. Odmah je skrenuo pažnju da vojska ne može da nam pomogne, bar što se tiče neposredne pomoći.

Složio se sa našom konstatacijom da ako dođe do rušenja bilo kog objekta na delu pruge Užice - Štrpci - Gostun, nema mogućnosti za alternativna rešenja.

Otmica u Štrpcima

Ocenjujemo da treba prihvati predlog generala Ojdanića da se problem obezbeđenja vitalnih objekata koji su značajni za odbranu Republike stavi na dnevni red Vlade Republike Srbije, tim pre što je ova Vlada i donela rešenje kojim ŽTP „Beograd“ proglašava za preduzeće od posebnog značaja za odbranu Republike.

Naš zahtev bi se odnosio na obavezu zaštite većeg broja objekata sa većim brojem izvršilaca. Približno ono proceni koju je dala mešovita komisija (ministarsva odbrane, MUP-a i ŽTP-a). Ako bi se usvojio ovaj predlog, organizacija, režim tretiranja radnika FTO-a, materijalno - tehnička sredstva i ukupan plan zaštite objekata pravio bi se na bazi operativnih vojnih procena. Naravno Republika Srbija mora da prizna troškove ŽTP-u koji bi proizašli iz uvećanih obaveza da se veći broj objekata štiti i jačim snagama.

116

Nažalost ne može se računati na permanentnu pomoć VJ.

Ako bi se ovaj predlog generala Ojdanića prihvatio Vlada Srbije ŽTP „Beograd“ bi izradila pouzdan sistem obezbeđenja vitalnih objekata, stvari i putnika.

4. Obilazak pruge Užice – Brodarevo, uvid i ocena funkcionisanja FTO-a (04.02.1993. godine)

Ovaj deo pruge obišli su svi direktori sektora eksplotacije, direktor sektora unutrašnje kontrole, direktor sektora za odbrambene pripreme i zaštitu, kao i predstavnici VJ i MUP-a.

Opšti je utisak svih učesnika da je služba FTO-a zajedno sa poslovima čuvarske odnosno ophodarske delatnosti na zavidnom nivou. Kod ovih radnika ispoljen je visok stepen discipline i odgovornosti. Konstatovano je da je

Dokumenta

stražarska služba u teškom položaju i to zbog konfiguracije terena na kojima se nalaze objekti i otežane mogućnosti da se dolazi odnosno odlazi sa posla. Zbog težine terena, strukture stanovništva, mogućnosti izneđenja, nemanja sredstava veze, neprijatelj bi bio u prednosti.

Iz ovih razloga dnevna odnosno noćna kontrola je gotovo nemoguća osim vizuelnih iz voza.

Deo pruge koji ide kroz Bosnu, ozbiljan je problem čuvanja. Čak i MUP ističe da na ovom prostoru nema nadležnosti.

Obilazak pruge od strane stručnog rukovodstva ŽTP „Beograd“ naišao je na veliko odobravanje radnika terena. Obavljene su stručne konsultacije skoro po svim delatnostima; otklonjene su neke nejasnoće i dileme. Prilika je bila da se na zajedničkom sastanku svih delatnosti, neka pitanja usaglase.

5. Sastanak sa svim šefovima RJ odnosno Sekcija i šefova većih železničkih stanica (05.02.1993. godine)

Sastanak je dobro organizovan i odvijao se operativno. Tema je bila bezbednost u širem smislu.

Odmah je izneta činjenica da je u ZOP-u veliki broj zaposlenih radnika muslimanske nacionalnosti. Na delu pruge Prijepolje - Gostun čak 50% radnika Muslimana (pružna deonica Brodarevo). U drugim deonicama ovaj problem je manje izražen.

Ako bi napravili mali pregled deonica ZOP-a na ovom regionu, to bi izgledalo ovako:

Otmica u Štrpcima

- šef deonice u Brodarevu - Tumbul Bahto;
- šef deonice u Prijepolju - Bulatović Đorđe (pomoćnici Jejina Nuka i Brajanac Ifet);
- šef deonice Priboj - Mujezinović Šaćir. Za ovog radnika šef Sekcije ZOP tvrdi da je najbolji. Iz bezbednosnih razloga (lične bezbednosti) dogovoreno je da se ovaj radnik povuče sa dela pruge koji prolazi kroz Bosnu. Ovo je učinjeno na sugestije MUP-a i DB-a regionala Užice.

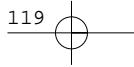
Između ostalog iznet je problem ophodara koji vrše ophodnju pruge kroz Bosnu, oni odbijaju da rade na ovom delu pruge, zbog lične sigurnosti.

118

Šef stanice Priboj tvrdi da je Slatina Nusret, radnik ZOP-a, „težak“ ekstremista. I još nešto, ovaj šef stanice tvrdi da je u Priboju najopasnije. Ukazao je na podatak da je u Priboju bilo okupljeno oko 500 Muslimana očekujući prođor muslimanske vojske na ovaj pravac. Ovaj šef stanice usprotivio se da Zulović bude vraćen na staro mesto. Za ovakav svoj stav dobio je oštar ukor od bivšeg šefa Sekcije STP Užice. Rekao mu je „bolje drži jezik za zube“ jer zbog ovoga možeš da izgubiš posao. Tvrdi se za ovog radnika, da je na dan izvršenja diverzije na mostu Bistrica bio odsutan, odnosno išao da primi zadatok od naredbodavca.

Šef stanice iz Požege smatra da je malo jedno čuvarsko mesto za ovu stanicu. Izneta je tužna činjenica „da radnici železničari pokradoše sve što se pokrasti može“.

Saobraćajni kontrolori smatra da je problem, između ostalog, u malom broju izvršilaca koji prate vozove. Recimo, lokalne vozove, prati jedan konduktor.

Dokumenta

Šef RJ vuče vozova izneo je problem uvećanog straha mašinovođa koji voze na ovom regionu.

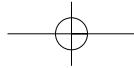
**IV
Umeto zaključaka**

P r e d l o g

Na bazi ponuđenog materijala, procena i ocena, materijalne i druge mogućnosti ŽTP „Beograd“, Stručni Kolegijum generalnog direktora predložiće i usvojiti zaključke, utvrditi nosioce aktivnosti, operativne programe rada i odgovornost za neizvršene zadatke.

Sledi:

119

Otmica u Štrpcima

JAVNO ŽELEZNIČKO TRANSPORTNOTO PREDUZEĆE
„BEOGRAD“
SEKTOR ZA ODBRAMBENE PRIPREME I
ZAŠТИTU
Strogo pov.br. 5/1 - 93
Dana: 01.03.1993. god.
Beograd, Nemanjina br. 6

PREDMET: Informacije o zadržavanju vozova i
odvođenju putnika u ukrsnici Štrpaca

Obaveštavamo Vas da je u poslednje vreme prisutna
pojava nepredvidenog zaustavljanja i zadržavanja vozova
sa prevozom putnika na pruzi Beograd – Bar i to na
delu pruge koja prolazi kroz teritoriju Republike Srpske,
službeno mesto ukrsnica Štrpci.

120

Dana 12.02.1993. godine izvršeno je prinudno
zadržavanje voza u ukrsnici Štrpcu i izvršeno je
odvođenje putnika, i to:

- Iz voza br. 3600 koji je zadržan od 7.36 – 7.44 časova
odvedena su 3 putnika.
- Iz voza br. 3601 koji je zadržan od 8.05. – 8.14 časova
odvedeno je 6 putnika, a dva putnika koja su čekala na
stanici sprečena su da otpisuju i takođe odvedena.

Dana 27.02.1993. godine prisilno je zaustavljen voz 671
u 15.50 časova i zadržan je 22 minuta. Ovo je uradila
grupa uniformisanih lica koja je pod pretnjom zahtevala
od otpravnika vozova da putem glavnog staničnog
ulaznog signala zaustavi voz 671. Nakon zaustavljanja
izvršen je pregled putnika u prisustvu dva milicionera –
pratioca voza. Odvedeno je 24 putnika, muškarca.
Posebno naglašavamo da je među odvedenim licima i

Dokumenta

jedan radnik ŽTP-a „Beograd“ i to otpravnik vozova u stanici Prijepolje teretna Memović Fikret.

Dužni smo da Vas upoznamo da smo blagovremeno Ministarstvu odbrane RS i MUP-u RS ukazali na moguće posledice po saobraćaj vozova, bezbednost železničke infrastrukture, i druge posledice koje mogu proizaći nakon ovakvih akcija.

Svako zaustavljenje i zadržavanje vozova koje nije predviđeno redom vožnje ili nije unapred najavljeno u cilju preduzimanja odgovarajućih organizacionih mera može imati za posledicu ugrožavanje bezbednosti kretnja vozova, kao i druge posledice.

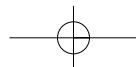
Ovu informaciju dostavljamo radi preduzimanja potrebnih mera iz vaše nadležnosti.

DOSTAVLJENO:

- Ministarstvu odbrane RS
- Ministarstvu unutrašnjih poslova RS
- Ministarstvu za saob. i veze RS

121

GENERALNI DIREKTOR ŽTP-a “Beograd“
Milomir Minić, dipl.pravnik

Otmica u Štrpcima

JŽTP "BEOGRAD"

Šalje:

SEKTOR ZA ODBRAMBENE PRIPREME I ZAŠTITU

Inicijali: MĐ / IP

Br: 22 / 2 - 94

Datum: 10.02.1994.god.

PREDMET: Odvođenje putnika iz Ukrsnice Štrpci
- traži se -

Povodom drugog zahteva upućnog Generalnom direktoru ŽTP od strane Skupštine Republike Crne Gore odnosno Komisije za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza br. 671 izvršenoj u Štrpcima, inače naslovljen na ovaj Sektor, ocenjujemo, da u interesu ŽTP-a „Beograd“ i šire, zahtev treba proslediti Sektoru za eksploataciju odnosno Sektoru za STP što podrazumeva i naš konačan odgovor ovoj instituciji.

122

Sektor za odbrambene pripreme i zaštitu ukazuje na neke činjenice u vezi sa ovim događajem:

1. U cilju preduzimanja preventivnih mera povodom učestalih pretnji diverzijama na pruzi Beograd - Bar, uputili smo Generalnom direktoru ŽTP-a upozorenje gde smo dosta precizno ukazali na opasnost odmazde (strogo pov.br. 4 / 1 - 93 od 01.02.1993. god.),
2. U vezi ovog upozorenja održan je sastanak najužeg stručnog kolegijuma ŽTP-a gde je direktor ovog Sektora podneo informaciju o bezbednosnom stanju na pruzi Beograd - Bar.
3. Održan je sastanak sa predstavnicima milicije i službe državne bezbednosti MUP-a Republike Srbije.

Dokumenta

4. Obavljen je razgovor sa pomoćnikom Ministra odbrane Republike Srbije gde je dogovoreno da se o najavama diverzija i drugih subverzivnim aktivnosima obvesti Ministar odbrane Republike Srbije, a da Ministar odbrane upozna Vojsku Jugoslavije, čime se obaveze ŽTP-a „Beograd“ do kraja iscrpljuju.

5. U okviru ŽTP-a održan je sastank sa direktorima sektora i sačinjen je plan i program mera sa zadatkom obilaska pruge na teritoriji užičkog regiona.

6. Podneta je informacija o aktivnostima ŽTP-a na sageđivanju bezbednosne situacije na pruzi Užice – Gostun (saradnja sa organima MUP-a Republike Srbije i Vojskom Jugoslavije).

Sve aktivnosti koje su vodene u ovom Sektoru, a vezane su za slučaj odvođenja putnika iz voza 671 kodirane su visokim stepenom zaštite tajnosti podataka – „Strogo poverljivo“ – što je razlog da upozorimo da se materijali ovog Sektora ne mogu koristiti za pismene informacije i slično.

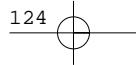
Iz ovih razloga predlažemo da Zamenik Generalnog direktora za eksploataciju izda nalog Sektoru za STP kako bi se sled logičkih algoritama ovih događanja zamenio podacima (vremenskim i brojčanim iskazima) iz procesa eksploatacije prevoza odnosno organizacije saobraćaja što bi globalno posmatrano, trebalo odgovoriti na sledeća pitanja:

1. Kretanje voza

- vreme polaska i razlog eventualnog zakašnjenja voza iz stanice Užice,

- da li je voz održavao vozna vremena i vremena bavljenja predviđena RV,

123

Otmica u Štrpcima

- kako je voz zaustavljen u ukrsnici Štroc i po čijem zahtevu;

2. Vozno osoblje

- broj voznog osoblja i njihov domicil,

- ako je vozno osoblje ŽTP-a „Beograd“ u prilogu dostaviti izjave ovih radnika,

3. Rad otpravnika vozova u ukrsnici Štrpci

- izjava otpravnika vozova o događanjima u ukrsnici i mere koje je preuzeo,

4. Sadržaj izveštaja šefa sekcije STP Užice

124

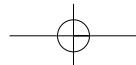
5. Mere koje su preuzete u Sektoru STP

Molimo da se naša sugestija u pogledu procedure oko korespondiranja između ŽTP-a „Beograd“ i Komisije Skupštine Republike Crne Gore, shvati kao izraz dobre namere kako bi se na zadovoljavajući način odgovorilo zahtevu.

Još jednom skrećem pažnju da je ovaj Sektor svojim dopisom upućenom zameniku Generalnog direktora ŽTP-a „Beograd“ predložio da izveštaj o ovom događaju podnese Sektoru za STP (broj 22 / 1 - 94 od 07.01.1994. godine).

DIREKTOR SEKTORA ZA
ODBRAKBENE PRIPREME I ZAŠTITU

Mandić Mitar, dipl.saob.inž.

Dokumenta

Skupština Crne Gore
Komisija za prikupljanje informacija
o otmici putnika iz voza br. 671 izvršenoj u Štrpcima
27.02.1993. god.
Broj: 02 - 137 / 1
Podgorica, 27.01.1994. god.

GENERALNOM DIREKTORU JPŽ

Poštovani,

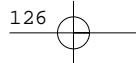
Obavještavam Vas da je Skupština Crne Gore na drugom redovnom zasjedanju, dana 19.10.1993. god., donijela donela odluku o formiranju Komsije za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza 671, izvršenoj u mjestu Štrpcia, na pruzi Beograd - Bar. Shodno toj odluci, Komisija prikuplja informacije od državnih organa i iz drugih izvora.

125

Vjerovatno Vam je poznato da smo preko Ministarstva saobraćaja Republike Crne Gore, zamolili za dokumentovanu informaciju i Vaše preduzeće. Odgovor koji je uslijedio 15.12.1993. god. (nema broja dokumenta kojim je on zaveden u Vašu arhivu), a potpisao(la) ga je gđa (gospodin) Maksimović (ime nečitko), zamjenik generalnog direktora, nije iscrpan, s obzirom na našu molbu i vanredan događaj u Štrpcima. Zato Vas molimo da učinite dodatni napor kako bi nas detaljno izvjestili u pogledu kretanja voza, ponašanja osoblja i rezultatima Zakonom predviđenih radnji koje su u kompetenciji odgovornih u Vašem preduzeću u tako vanrednim prilikama.

Uz srdačne pozdrave i najbolje želje,

Dragiša Burzan,
Predsjednik Komsije

Otmica u Štrpcima

JAVNO ŽELEZNIČKO TRANSPORTNO PREDUZEĆE
„BEOGRAD“
SEKTOR ZA SAOBRAĆAJNO TRANSPORTNE POSLOVE
SLUŽBA ZA POSLOVE VANREDNIH DOGAĐAJA
BROJ: 284 - 14 / 02
DANA: 08.03.2002.
BEOGRAD

POMOĆNIKU GENERALNOG DIREKTORA
ZA PRAVNE POSLOVE I LJUDSKE POTENCIJALE

PREDMET: Odgovor u vezi predmeta K. br. 5 / 98
Višeg suda u Bijelom Polju

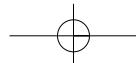
126

U vezi događaja od 27.02.1993. godine, kada je u stanici Štrpcu došlo do nasilnog odvođenja 20 putnika iz voza broj 671 koji je saobraćao na relaciji Beograd - Bar, dajemo Vam sledeću informaciju.

Povodom ovog događaja Služba za poslove vanrednih događaja ne poseduje nikakva pisana dokumenta niti je pomenuti događaj vođen kao vanredni događaj prema odredbama Pravilnika 19, Uputstvo 79 i Uputstvo 2030 / 91.

U vreme dešavanja spornog događaja ŽTP „Beograd“ je bio vlasnik pruge i železničke stanice Štrpcu i radnici koji su obavljali službu u stanici Štrpcu su bili radnici ŽTP „Beograd“.

Nekoliko dana po nastanku već pomenutog događaja pristupilo se prikupljanju osnovnih podataka o nastalom događaju, ali je stav neposrednih rukovodioca bio da se isti ne tretira kao vanredni događaj, već da se

Dokumenta

prikupe podaci radi eventualnog informisanja rukovodećih struktura u okviru našeg Preduzeća i nadležnih službi u saveznim i republičkim organima za poslove saobraćaja.

Iz Sektora za saobraćajno transportne poslove, po prikupljanju osnovnih podataka, otišla je jedna pisana informacija sa naznakom „strogo poverljivo“ na nama nepoznate adrese, dok se prikupljeni materijal čuva u jednoj fascikli. Materijal je bio u Službi za poslove vanrednih događaja negde do marta 1995. godine, kada je od strane šefa Odeljenja za saobraćajne poslove, Ujčić Josipa, uzet radi podnošenja izveštaja višim organima. O tome, kome je podnešen izveštaj i u kojoj formi mi nemamo nikakvih saznanja. Od tada u službi nema nikakvih tragova o pomenutom događaju u stanici Štrpcu.

Što se tiče kretanja voza 671 dana 27.02.1993. godine o tome Vam ne možemo dati konkretnе podatke, jer se prema odredbama člana 4 Upustva o obrascima saobraćajne službe i načinu njihovog vođenja (58) saobraćajna evidencija odnosno odgovarajući beležnici, saobraćajni dnevnik, stari grafikoni saobraćaja vozova i slične evidencije čuvaju u arhivi godinu dana.

127

Informacije o samom događaju u stanici Štrpcu i o tome gde se čuva prikupljeni materijal možete dobiti od rukovodilaca koji su tada radili u Sektoru za saobraćajne poslove (šefa Odeljenja za saobraćajne poslove Ujčić Josipa, pomoćnika direktora Sektora za STP za saobraćajne poslove Kecman Nenada, zamenika direktora Sektora za STP Janković Predraga i direktora Sektora za STP Urošević Milana) kao i od pomoćnika generalnog direktora za bezbednost i organizaciju saobraćaja Stamenković Slobodana i zamenika generalnog direktora za eksploataciju Stožinić Ljubomira, koji su obavljali

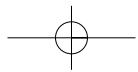

Otmica u Štrpcima

rukovodeće funkcije u Preduzeću u vreme spornih
dešavanja.

Srdačan pozdrav,
DIREKTOR SEKTORA ZA STP
M. Stamatovski, dipl.saob.inž.

128

Dokumenta

REPUBLIKA CRNA GORA
SKUPŠTINA
Komisija za prikupljanje informacija
o otmici putnika iz voza 671 izvršenoj
u Štrpcima 27. 02. 1993. god.
Broj :
Podgorica, 13. 11. 1995.

I Z V E Š T A J
O rezultatima uvida u dokumentaciju
o otmici u Štrpcima u posjedu Javnog državnog
tužioca Republike Srbije.

Karakteristični izvodi, zapažanja i kratak opis
dokumenata.

1. Dopis načelnika Odeljenja za suzbijanje kriminaliteta iz Užica (Priboj)¹, Okružnom javnom tužiocu u Užicu, broj PU134 od 05.03.1993.

U dokumetnu se skreće pažnja primaocu na prilog, koji se sastoji od zapisnika o prijemu krivične prijave, koju je podneo Ićegić Slobodan iz Pribaja protiv nepoznatog izvršioca krivičnog djela otmice iz člana 64 KZ Republike Srbije.

2. SUP Užice, OUP Priboj, 28.02.1993. god. Zapisnik o prijemu krivične prijave.

U dokumetnu se navodi da je podnositelj krivične prijave Ićegić Slobodan, rođen 13.09.1942, otpravnik voz-

¹ Otkucano je Priboj preko teksta obrisanog bjelilom. Međutim ime načelnika je isto kao kod dokumeta br.3, pa se da zaključiti da se radi o Užicu

129

Otmica u Štrpcima

va na dužnosti u vrijeme otmice, neoštećen u postupku. U prijavi je dato viđenje događaja od strane Ičegića. On navodi da su lica u maskirnim uniformama od njega (pod pretnjom) tražili informaciju o tome koji voz na liniji BG - Bar prolazi prugom, a zatim izjavili da se tim vozom prevozi švercovano oružje (?), te da se ovaj ima zaustaviti, pod pretnjom da je „gotov „ ako tako ne bude. U međuvremenu prolazi lokalni voz Prijepolje - BG, otmičari se skrivaju, a otpravniku prijete da ne smije nikoga obavjestiti o njihovom prisustvu. Voz 671 je ušao u stanicu Štrpcu u 15 : 54, kada je zaustavljen od otmičara. I.S. je u službenoj prostoriji i na njega paze tri uniformisana otmičara. Dva putnika izlaze iz voza, nastaje mala zbrka, koju I.S. koristi da obavesti SM Užice i saobraćajnog dispečera u Požegi da je voz blokiran. Budući da je voz Bar - BG već krenuo iz Priboja, I.S. moli otmičare da povuku voz 671 za jedna kola unatrag, kako bi se oslobodila izlazna skretnica i omogućilo formiranje puta pomenutom vozu. Ovoj molbi nije uđovljeno, već mu je naređeno da voz Bar - BG zaustavi na signalu. I.S. primećuje da je iz voza 671 izvedeno petnaestak putnika, koji su upućeni prema zgradi ZOP-a. Među izvedenim I.S. prepoznaće Memović Fikret iz Prijepolja, njegovog kolegu, koji pokušava da zatraži pomoć od njega, ali je u tome spriječen. U 16:17 otpravniku poslova (I. S.) dozvoljeno je da otpravi voz, što je i uradio u 16:18. Oteti su odvedeni teretnim vozilom SMB boje putem ispod stanice (?). I.S. je potom obavjestio SUP Užice, SUP Priboj i prepostavljene u preduzeću. I.S. ocjenjuje da je broj otmičara oko 30, da su bili odjeveni u maskirne uniforme, posjedovali „dugo“ naoružanje bez oznaka i da su mu svi bili nepoznati.

Dokumenta**3. Dopis načelnika za suzbijanje kriminaliteta iz Užica,
Okružnom javnom tužiocu u Užicu, broj PU134 / 93 od
11.06.1993.**

Veza na koju se poziva KTN 130/93 od 12.03.1993, a to je dopis Okružnog tužioca kojeg u dokumentaciji nema. U dopisu se deklariše neuspjeh u pronalaženju izvršioca otmice i saznavanja sudbine otetih, kao i spremnost na dalje napore u smislu rasvjetljavanja otmice.

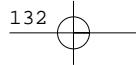
**4. SM za poslove bezbjednosti na željeznici Užice,
27.02.1993. Izjava Gazdić Miroslava, milicionera.**

G.M je bio uniformisan. Putovao je u službenom kupeu sa kolegama Radomirovićem, Vukovićem, Udovičić Zoranom i Vranić Miroslavom. Posljednja dvojica su predstavljali službenu pratnju voza. Voz je zaustavljen u 15:50. U stanici Štrpcu voz je stajao oko 30 minuta. Otmičari su nosili „dugo“ naoružanje. Udovičić i Vranić su razgovarali sa otmičarima pored voza. G.M. se promolio kroz prozor kupea. Trojica otmičara su prošli pored voza i kazali - Zdravo ljudi -. Znajući da je vojnoj policiji R. Srpske omogućeno da prisilno mobilišu svoje vojne obaveznike, G.M. se vratio svome mjestu i sijeo. Primjetio je da je nekoliko otmičara ušlo u zadnji dio voza, te da je iz sredine voza izvedeno par civila, koji nijesu negodovali.

**5. Izjava (ponovo) Gazdić Miroslava, rođenog 16. 8. 1969.
u Zaostru, Priborj, sa stanom u Užicu. Izjava data
28.05.1993.god.**

Ovoga puta G.M. precizno identificuje svoje saputnike: Udovičić Zoran, Vranić Miroslav, Radomirović Ljubiša i Vuković Goran (svi milicioneri). Izjavljuje da je otmicu

131

Otmica u Štrpcima

izvršilo 10 - 15 (nejednoobrazno) uniformisanih lica, bez kapa, bez oznaka. Primjetio je da dvojica nose brade. Udovičić i Vranić su „trčali“ oko otmičara, ali ovi im nijesu posvećivali posebnu pažnju. Iz onoga što je čuo G.M. zaključuje da otmičari nemaju izrazit bosanski akcenat - prije bi rekao sandžački. Nekoliko uniformisanih lica ušlo je u prednji vagon (suprotno prethodnoj izjavi). Otmičari, koji su prošli pored kupea, kazali su - Zdravo ljudi -. Neki putnici su silazili sa voza noseći prtljag. Nijesu tražili pomoć. To davaocu izjave nije bilo sumnjivo, jer se 15 dana prije toga, dok je bio u pravnji voza, desilo da je vojna policija R. Srpske po vozu tražila svoje bjegunce. Radomirović i Vuković nisu izlazili iz kupea. Zadržavanje je trajalo 30 minuta. Otmičari i putnici su se zaputili ka staničnoj zgradbi. Neke od uniforma bile su svijetle, a druge tamne boje.

132

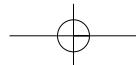
**6. SUP Užice, br. PU 22 - 1 / 93, 27.02.1993., Priboj.
Službena zabelješka – sačinio je Bugarin Mirko.**

Belješka se odnosi na informativni razgovor sa Polimac Nerudinom, rođenim 17.01.1941, Priboj, Pribojske čete 19.

P.N. je putovao u trećem vagonu od lokomotive. Voz je stao u stanici Štrpcia oko 16h. U njega je ušlo 4 - 5 naoružanih lica u zelenim uniformama. Neki su imali kape sa kokardama, dužu kosu i bradu. Legitimisan je korektno. Primjetio je napolju još 10 - 15 naoružanih lica.

**7. Prepis iz knjige raporta mašinovode, Užice. Mašinovođa
Radoičić Željko, s.r., 26.05.1993.**

Prilikom ulaska u stanicu „Štrpcia“ R.Ž. je vidio veću grupu naoružanih ljudi i otpravnika vozova, koji je

Dokumenta

davao znak „stoj“². Ovo se dogodilo u 15:53. – Šta čekamo? – zapitao je otpravnika, a ovaj je odgovorio da ne zna. Zatim je otpovnik vozova uzeo putni list i otišao u pravcu stanične zgrade. Pokušaj R.Ž. da siđe sa lokomotive je osujećen, a zatim je i on legitimisan od strane naoružanog lica. Putnici, koji su skidani sa voza, odvođeni su prema pomoćnoj zgradbi, pored koje je bio prakiran kamion. Ispred lokomotive je stajao snajperista okrenut prema mašinovodi. R.Ž. zatim kazuje da mu se ponovo obratio otpravnik vozova³, rekavši da će mu (dok je još uvjek svjestan) dati znak da povuče lokomotivu i oslobođi skretnicu za 670 (voz Bar – BG, koji je već krenuo iz Priboja). Vožnja je nastavljena u 16h.

**8. Izjava Radoičić Željka, mašinovode, rođenog 12.02.1962.
u Požegi. Izjava data 26.05.1993.**

Izjava je gotovo ista kao i prethodna zabilješka. R.Ž. precizira da su uniformisani ljudi bili raspoređeni duž pruge, od ulazne skretnice do stanične zgrade. Posjedovali su „dugo“ naoružanje, a nosili su beretke i vojničke kačkete sa obodom. Bilo ih je 20 – 30. Po izjavi R.Ž. naoružani otmičari su još uvjek bili tu kada je ponovo pokrenuo voz. Naredili su mu da ide dalje iako je znak „stoj“ bio upaljen. R.Ž. opisuje i propuštanje voza br. 670.

**9. Izjava Udovičić Zorana, milicionera, rođenog 7.12.1954.
god. u Koranu, Užice. Izjava data 28.02.1993.**

U.Z. je bio vođa patrole koja je pratila voz od Užica. Pored U.Z. u službenoj pratnji voza bio je i milicioner iz Užica po prezimenu Vranić. Voz je došao u Užice sa

2 Ovo je kontradiktorno sa izjavom otpravnika vozova.

3 Ovo znači da je o. vozova barem dva puta izlazio iz stanične zgrade

134

Otmica u Štrpcima

zakašnjenjem od 100 minuta (trebao je krenuti iz Užica u 13:18). On i Vranić su ušli u voz bez primopredaje dužnosti, s obzirom da patrola iz BG nije bila prisutna. U 15:40 voz je zaustavljen u Štrpcima. Uniformisani ljudi su se podjelili u manje grupe i rasporedili cijelom dužinom voza. Patrola je izašla na vrata vagona. Na pitanje šta traže, jedna grupa mu je odgovorila - Tražimo naše skitnice. - Vidjevši da je jedna grupa naoružanih ljudi ušla u prednji dio voza, U.Z. je poslao Vranića (hodnikom vagona) u tom pravcu. Davalac izjave je potom pošao za grupom otmičara (njih 7), koji su prošli pored njega i ušli u vagon. Uz obraćanje putnicima - Pomoz bog braćo Srbi -, otmičari su legitimisali putnike, a nekima naredili - Ponesi stvari i izadi napolje. - U.Z. naglašava da su otmičari bili dobro naoružani, „dugim“ naoružanjem, mitraljezima, radio stanicama, te da se nije moglo intervenisati zbog dovođenja putnika u opasnost. U.Z. zapaža da su dva Muslimana iz Ulcinja takođe legitimisana, ali da ih otmičari nijesu dirali. Takođe tvrdi da paravojna jednica nije kontaktirala sa njima (pratiocima). Na pitanje putnika - Ko nas legitimise? - otmičari su odgovarali - Srpska milicija ili srpski četnici iz Bosne, kako vam bolje odgovara. - Po procijeni U.Z. voz se u Štrpcima zadržao oko 20 minuta. Uniforme otmičara bile su zelene. Neki od njih su na glavi imali šubar, drugi šajkaču ili crne vunene kape. Bilo je i kokardi na kapama. U.Z. nije mogao donijeti zaključak u pogledu dijalekta sa kojim su govorili. Nije primjetio kuda vode civile (skinute sa voza) iz kancelarije opravnika voza, ali je po polasku voza primjetio ciradu kamiona. U Priboju je na zahtijev načelnika OUP-a dao izjavu⁴. Vratio se u Užice vozom u 19:30 i u SM dao izjavu (naredna izjava). Tom prilikom je čuo od zamjenika da je ovaj odmah po zaustavljanju voza bio obavješten od dispečera u Požegi. U.Z. izjavlju-

⁴ Sačinilac informacija nije našao tu izjavu u datoju mu dokumentaciji.

Dokumenta

je da je grupa otmičara, sa kojom je on pošao, izvela 8 lica, po njegovom mišljenju, srpske nacionalnosti.

10. SM Užice, 27.02.1993. god. Izjava (ponovo) Udovičić Zorana, vođe službene patrole u pratnji voza.

Izjava je jako slična prethodnoj. Doduše, sada U.Z. tvrdi da je patrola sišla pored voza. Precizira vrijeme zaustavljanja kao 15:40.

11. SM Užice, 28.02 1993. od. Posebni izvještaj Vranić Miroslava, člana patrole na 671.

Izjava je dosta slična izjavi Udovičić Zorana. V.M. ukazuje da je voz zaustavljen u 15:40, te da su on i U.Z. sišli sa voza. Kako je poslat u pravcu lokomotive, V.M. je stigao do prvog vagona do lokomotive i ušao u njega. Grupu naoružanih lica, koji su prethodno ušli u vagon, pitao je – Momci kako ide? – Na ovo pitanje nije dobio odgovor. Misleći za jednog od otmičara da se zove Milan, on mu je rekao – Zdravo Milane, kako si? – Odgovor je uslijedio – Nijesam ja Milan, ja sam Dragan. – Cijelo vrijeme je u V.M. bila uperena puška. Primjetio je da je jedan Hrvat, po legitimisanju, bio izveden. U hodniku je bila gužva u kojoj je bilo žena i djece, pa je V.M. pošao ispred njih da bi se izbeglo narastanje nervoze, tj. incidentna situacija. U tom smislu on je tražio od putnika da pripreme L.K. na pregled. Po ocjeni V.M., otmičari su sa voza skinuli 15-ak lica, Srba i Muslimana, kao i jednog estranog državljanina.

12. SUP Užice, 17.03.1993. Izjava (ponovo) Vranić Miroslava, učesnika službene patrole na vozu br. 671.

Sada se V.M. ne sjeća tačnog datuma otmice. Kompoziciju su sačinjavali 12 – 13 vagona. Događaj se zbio

136***Otmica u Štrpcima***

između 15 - 16 časova. V.M. primjećuje da su uniformisana lica bila raspoređena sa obje strane voza. Zatim izjava ide paralelno prethodnoj do događaja sa pomenutim Milanom - Draganom. U tom pogledu V.M. izjavljuje da se ne može sjetiti iz kog pravca su stigle riječi „brat Milan“, ali kaže da mu je potom sinulo da se radi o Lukić Milantu, za koga je znao da ima grupu boraca u Višegradu i koji je nekoliko mjeseci pre toga privođen u SUP Užice. Tom prilikom V.M. je video Milana Lukića u dva navrata, a jednom mu je stavljao lisice na ruke, ali mu nije dobro zapamtilo lik. Dalje V.M. kaže: „Po ulasku u vagon video sam da većina naoružanih ljudi ima brade, a jedan od njih je bio obrijan sa crnom šubarom na glavi, pa mu se obratio, misleći da je on Milan Lukić - Gdje si Milane? - Kada sam mu to rekao ovaj čovjek se okrenuo prema meni, pogledao me izbezumljeno i rekao da se on ne zove Milan nego Dragan“. Prvo su izveli starijeg čovjeka, kojeg su nazvali Franjo, pa je zaključio da se radi o Hrvatu. Otmičari su kazali da ih vode na „kompjutersku obradu“. V.M. je imao utisak da će da ih zakolju. Otmičari su se obraćali putnicima riječima - Pomoz bog junaci, ovo je četnička kontrola. - V.M. je pozvao putnike da pokažu isprave, kako bi se izbjegla nezgoda. Pri kraju otmice „Dragan“ se obratio putnicima - Poručite braći Muslimanima da ovude više ne idu bez pasoša. Pokret četnici. - V.M. kaže da su slučaj prijavili u Pruboju.

13. SUP Užice , 27.03.1993. god. Izjava Vranić Miroslava (treća), člana službene patrole na vozu 671.

Izjava je slična prethodnoj. Ovaj put V.M. ukazuje na kašnjenje voza od 100 minuta. Takođe, pored maskiranih uniformi, na otmičarima primećuje kombinezone, kao i to da su dvojica među njima nosili šubare sa orlom. Dodaje da se jedan od otmičara pokriva kapom da ne bude pre-

Dokumenta

poznat. Od putnika se sjeća žene iz Priboja sa imenom Mirsada, 35 - 36 godina, duge crne kose.

14. Stanica bezbjednosti na željezniči, Užice, broj 40/93 od 28.02.1993. Upućeno SUP-u Užice, Odjeljenje milicije. Izvještaj o nasilnom zaustavljanju voza 671 u Štrpcima.

Izvještaj je svjedočenje Ičegić Slobodana, sasvim slično već obrađenom. Ovdje se konstatiše da je voz zaustavljen od strane pripadnika jedinice Vojske Republike Srpske ili pak paravojnih jedinica sa teritorije R. Srpske. Ovoga puta I.S. izjavljuje da je otmica započeta oko 15h.

15. SUP Užice, 28.02.1993. započeto u 19h. Izjava Tucović Vladana, rođ. 22.06.1968. god. u Užicu, sa prebivalištem u Užicu, Karadorđev šanac 28, pomoćnik mašinovođe.

Izjava T.V. u prvom dijelu uglavnom se podudara sa svjedočenjem mašinovođe. On opisuje mladića, za koga predpostavlja da je vođa grupe, kao fizički dobro razvijenog, visokog, naoružanog automatskom puškom, sa nožem u čizmi. Tvrdi da su iz vagona izvođeni uglavnom muškarci, a među njim i jedno dijete - dječak. Među izvedenima zapaža i jednog crnca. Otmica traje oko 25 minuta. „Po završetku ove akcije i udaljenju uniformisanih lica, kod nas u kabinu je ušao čistač skretnica, za koga sam čuo, ali nisam bio siguran, da je muslimanske nacionalnosti, koji je izašao u Priboju“. Davalac izjave se pogrešno sjeća datuma otmice, tvrdeći da se ona dogodila 28.02.93 god.

16. SUP Užice, 28.02.1993. god. Izjava Radomirović Ljubiše, rođ. 12.03.69. u Priboju, milicioner SM Užice.

Potvrđuje da je u ranije bilo pojava zaustavljanja voza sa ciljem nalaženja vojnih obaveznika R. Srpske. Čini se da

137

Otmica u Štrpcima

je mladić, koji je prošao vagon, imao na rukavu oznaku VRS. Primjetio je da su iz sredine kompozicije izvođeni putnici, uglavnom (!?) osobe muškog pola.

17. SUP Užice, 28.02.1993. god. Izjava Plazinić Marka, rođ. 3.07.62. god. u Čačku, stanuje u Zablaću, Čačak, konduktor ŽTO BG.

P.M. ukazuje da je voz bio u zakašnjenju 100 minuta. Službu na vozu su vršila tri konduktora i manipulant. On je pokrivaо prva dva vagona. Voz je usporio na predsignalu, a vidio je crveno svjetlo na signalu. Nakon kraćeg vremena signal se otvorio. Voz je ušao u stanicu „Štrpci“ i stao na drugom kolosjeku. P.M. nije primjetio opravnika vozova na uobičajenom mjestu. Među uniformisanim licima primjetio je jednog sa oznakom „Srpska Republika Bosna“ na lijevom rukavu. P.M. izjavljuje da su otmičari govorili dijalektom iz Srbije. Misli da nijesu iz Bosne.

138

18. SUP Užice, 28.03.1993. god. Izjava Vuković Gorana, rođ. 15.03.65. god. u Priboju, milicioner.

V.G. deklariše prisustvo Bukvić Gorana i Šalipur Željka (oba milicioneri) u službenom kupeu za pratnju voza, pored već pomenutih. Bukvić je izlazio iz kupea za vrijeme vožnje i u hodniku razgovarao sa priateljem iz Priboja ili Prijepolja. Kaže da je grupa otmičara ušla na zadnja vrata zadnjeg vagona i prošla kroz bife, u kome su neki Crnogorci pjevali četničke pjesme. Takođe potvrđuje da su vozovi i ranije zaustavljeni da bi vojna policija Republike Srpske tražila svoje vojne obaveznike. Tvrdi da mu je (kolega) Vranić za vrijeme otmice rekao „Bog te jebo, izvedoše nam Muslimane iz voza“. Dodao je da su Lukićevci (aluzija na Milana Lukića) izveli Muslimane iz voza. Za jednog od otmičara opisuje kao čovjeka dugog lica, sa šajkačom i kokardom, starosti do 22 godine, visine 180 cm, dobro razvijenog, smeđe kratke kose i kratke

Dokumenta

smeđe brade, kestenjastih očiju, pravilnog malo zašiljenog nosa, donje punije usne, širokih smeđih obrva i normalnih ušiju. I on potvrđuje da pripadnici vojske R. Srpske često sa voza skidaju vojne obaveznike R. Srpske. Prilikom polaska iz Štrbacu između tunela i zgrade stanice, primjetio je 10 - 15 civila koji su izvedeni iz voza.

19. SUP Užice, 28.02.1993. god. Izjava Bukvić Gorana, rođ. 20.09.1965. u Priboju, gdje stanuje u ul. 22 decembra 50, milicioner

Za sve kolege kaže da su bili uniformisani. Po dijalektu sudi da su otmičari iz Pribojskog i Rudskog kraja. Odmah je pomislio da izvode Muslimane, s obzirom da živi u Priboju i zna prilike.

20. SUP Užice, 28.02.1993. god. Izjava Šalipur Željka, rođ. 14.12.1971. god. u Prijepolju, živi u Priboju, Nemanjina 48, milicioner

Izjavljuje da su u voz sa njim ušle kolege Cvijetić Nenad i Golubović Periša iz Prijepolja, koji su sjeli u susjedni kupe. Misli da je uniformisano lice, koje mu je tražilo L.K., imalo bosanski akcenat. Sjeća se povika putnika (koje misli da su iz Crne Gore) iz njegovog i susjednog kupea : - Vodite ih, koljite ih... Misli da su otmičari pripadnici paravojne jedinice iz Bosne. Takođe smatra da bi mogao prepoznati onog koji ga je legitimisao (srednje razvijenog, sa dužom crnom bradom, 25 - 30 godina starosti).

21. SUP Užice, 28.03.1993. god. Izjava Dautović Murfete, rođ. 15.02.1937. god. u Kuli, Rudo, živi u Priboju, Radenka Karadžića 7, domaćica.

I ovaj svjedok otmice se prisjeća povika putnika - Vodite ih, ubijte ih, strijeljajte ih. - Sjeća se da joj je na

Otmica u Štrpcima

stanici u Priboju pomogao da iznese stvari Dino Polimac iz Priboja.

22. SUP Užice, 28.02.1993. god. Izjava Spajić Milana, rođ. 03.03.1938. god. u Strmcu, Priboj, živi u Priboju, Novice Manovića 2.

Izjavljuje da je putovao sa poznanikom Milinković Vojkom. Tvrdi da su otmičari iz voza izveli i jednog crnca. Primjetio je i otpovrnika vozova kako stoji „kao ukopan“. Na kraju izjave S.M. se ispravio u pogledu prezimena svog poznanika - Simović Vojka, koji radi u FAP-u.

23. SUP Užice, 03.03.1993. god. Izjava Ljiljanic Miljana, rođ. 28.05.53. god. u Kaluđerovcima, Priboj, manevrista na želji. stanici u Priboju.

140

Tvrdi da ga je u kretanju ka vozu u stanici zaustavilo naoružano lice. Kasnije se popeo na lokomotivu. Za čovjeka koji ga je zaustavio misli da je iz okoline Rudog.

24. SUP Užice, 03.03.1993. god. Izjava Simović Vojka, rođ. 30.11.1958. u Kukuričićima, Priboj, radnik FAP-a.

Njegova izjava je karakteristična po tome što tvrdi da je po govoru jedan od otmičara sa lokalnog područja.

25. SUP Užice, 08.06.1993. god. Izjava Grujičić Radenka, rođ. 13.09.57. u Jabuci, Prijepolje, konduktar u ŽTP BG, SD Užice.

Zajedno sa Ignjatović Srećkom (konduktar) i Nešković Dragoljubom (manipulant) radio je na relaciji BG – Bar (671). Tvrdi da od BG do Užica na vozu nije bilo pratioca. Deklariše kašnjenje voza u polasku od 100 minuta. „Prilikom pregleda karata, kod putnika kome na polaznoj stanici nije poništена K – 15, olovkom upisujem broj voza

Dokumenta

i datum, što sam učinio i ovaj put“. Tvrdi da je imao problema sa otmičarima, koji su ga razumeli da se zove Mujo, a ne Grujo. Kaže da su iz voza izveli jednog Arapina koji je išao na Sveti Stefan. Vidio je uvođenje otetih u kamion sa zelenom ciradom. Od putnika je saznao da su iz voza izvodili uglavnom Muslimane, a iz jednog kupea su odveli tri Srbinu sa izbjegličkim legitimacijama. G.R. je pomogao ženi iz Rožaja (sa dvoje djece), čijeg su muža odveli. Kolege Nešković i Plazinić su mu saopštili da su otmičari sa voza skinuli Memović Fikreta, opravnika vozova iz Prijepolja. Po njegovoj procjeni odvedeno je 14 - 17 putnika. U Bijelom Polju je legitimisan od strane milicionera iz Crne Gore. On je tom prilikom izjavio da su sa voza odvedeni Muslimani.

26. SUP Užice, Odeljenje za suzbijanje kriminaliteta, 05.03.1993. god., br. PU 134/93., Užice, Službena zabelješka.

Zabelješka se odnosi na razgovor sa Grujičić Radenkom, konduktomerom na 671 u vrijeme otmice. Zabelješka je slična Grujičićevoj izjavi.

141

27. SUP Užice, OUP Požega, 26.05.1993. god., br. PU – 134/93, Požega, Službena zabelješka.

Zabelješka je rađena povodom razgovora sa Nešković Dragoljubom, manipulantom na 671 u vrijeme otmice. N.D. smatra da je marka kamiona, u kojeg su otmičari smjestili 20 – 25 lica, FAP. Tvrdi da su se otmičari, zajedno sa otetim, ovim kamionom odvezli u pravcu UVACA. Takođe je među otetim primjetio crnca.

28. SUP Užice, OUP Prijepolje (nema broja i datuma). Službena zabelješka – inspektor Dragan Đorđević.

Podatak da u Rožaju živi Zupčević Sanija, čiji je suprug Halil otet u Štrpcima, dobijen je od Kajević Šefkija, ko-

Otmica u Štrpcima

ordinatora rodbine otetih. Sanja je izbjeglica iz Trebinja. Ona potvrđuje da su u vozu od BG do Užica bila dva milicionera, da su legitimisali pojedine putnike, ali da konduktor nije upisivao imena na putničke karte (podatak dobio od Kajević Šefkija). Primjedba : Razgovor je očigledno vođen telefonom.

29. SUP Užice, OUP Priboj, 28.05.1993. god. Službena zabelješka sa razgovora sa Polimac Nurom iz Priboja (pisano olovkom).

Sasvim slična zabelješci sa razgovora sa pok. Polimac Nuredinom. Belješku sačinio, kao i onu sa razgovora sa Nuredinom, Bugarin Mirko.

30. SUP Užice, OUP Prijepolje, 28.05.93. god. Izjava Kajević Šefkija, rođ. 13.10.1951. god. u Velikoj Župi, Prijepolje, PT mehaničar, zaposlen u pošti Prijepolje.

K.Š. izjavljuje da je u Štrpcima otet njegov brat Nijazim Kajević. Poziva se na izjavu Sanije Zupčević da je konduktor pregledao karte, ali ne da je pri tom upisivao imena, te da je ovog konduktora⁵ ponovo vidjela u Štrpcima i B. Polju, iako ga je u Užicu zamjenio drugi konduktor. Kajević insistrira na tome da je konduktor upisivao imena na putne karte, a da su ispred njega išla dva milicionera. U tom smislu se poziva na nepoznatog putnika i njegov članak objavljen u „Monitoru“, kao i na trake koje potvrđuju pismo „Monitoru“.

31. SUP Užice, OUP Prijepolje, 28.05.93 god. Izjava Zeković Alme, rođ. 13.07.1964. god. u Prijepolju, tehnolog bez zapošljjenja, ul. Prve Šumadinske 3.

Z.A. izjavljuje da je u Štrpcima otet njen otac Zeković Fevzija. Ukazuje da ima indicija da je njen otac puto-

5 Vjerovatno Grujičića.

Dokumenta

vao sa izvjesnim Novakovićem iz Brodareva, koji je to kasnije demantovao. Takođe navodi da je vozom 671 putovala i advokat Kuburović Dragica iz Prijepolja (pomenuta je demantovala ovu trvdnju), kao i Milan Koković iz Prijepolja. Po obavještenju Veljović Ljubiše iz Banjaluke, oteti su odvedeni u Foču. Z.A. kaže da je trener odbojkaškog kluba iz Sremske Kamenice doputovao sa 671 na dan otmice, te da je dao informacije o otmičarima.

32. Izjava lica čiji je potpis nečitak⁶, 29.05.1993. god.

Njome se tvrdi da je na dan 27.02.1993. god. na vozu 671 nije bilo službene pratinje na dijelu puta od BG do Užica. Takođe se potvrđuje da je konduktor iz izjave Zupčević Sanije ustvari Grujičić Nedeljko.

33. SM Brodarevo, 29.05.93. god. Izjava Topuzović Ifete, rođ. 12.07.1939. god. u Zavinogradu, Prijepolje, prebivalište Brodarevo.

T. I. izjavljuje da je među otetima i njen suprug Topuzović Džafer. Takođe tvrdi da je o otmici obavjestio Vranić Velizar iz Brodareva.

34. SM Brodarevo, 29.05.93. god. Izjava Hanić Zahira, rođ. 15.06.1943. god. u Brodarevu, vozač u Planumu.

H.Z. izjavljuje da je u Štrpcima otet i njegov sin Hanić Muhedin iz Brodareva. On precizira da je o otmici informisan od Maleski Petra (Makedonac), sestrića Velizara Vranića, koji radi u Planumu. Takođe navodi Zindović Marinka iz Bijelakove (Prijepolje) kao i saputnika (u istom kupeu) sa Preljević Safetom. Tu je bio i Marinkov otac Kaćo, koji je pokušao da ubedi otmičare

6 Očigledno se radi o službenom licu

144***Otmica u Štrpcima***

da ne odvode Safeta (?) - Nemojte njega, on mi je komšija!

35. SM Brodarevo, 29.05.93. god. Izjava Smaila Alomerovića, rođ. 01.01.1950. god. u Zastupu, Prijepolje, Sjenički put b.b., Prijepolje.

S.A. prijavljuje otmicu brata Alomerović Adema iz Prijepolja. Istiće da je vjest o otmici donio sestrić Velizara Vranića, Makedonac. Takođe izražava sumnju, na osnovu izjave izbjeglice iz Trebinja⁷, da je konduktor sa bradom vezan za otmicu. Tvrdi da je čuo priču o trojici obješenih u Štrpcima, te da je njegov brat viđen u Rudom. Te priče je pronio Tahtović Džahid, vozač „Polimljetransa“ iz Prijepolja, nastanjen u Seljanima, Prijepolje, a kome je sve to ispričao neki vozač iz Priboja. Prijepoljem kruži priča da su oteti likvidirani i zakopani u Rudom. S.A. ukazuje da su na vozu kao putnici bili i Zindović Marinko, Dulović Milan, Slatina - Brodarevo i Filipović Zoran, nastavnik u Seljašnici. Pozivajući se na predsjednika opštine Priboj, Popovića, S.A. smatra da su u kamionu otišli prema Višegradu. Takođe misli da je Popović sarađivao u smislu rasvjetljavanja otmice sa SUP-om Rudo.

36. SM Brodarevo, 29.05.1993. god. Izjava Ristevski Petre, rođ. 02.01.1962. god. u Dulju, Prilep, Makedonija, prebivalište Grobnice, Brodarevo, bravar u "Planumu".

R.P. je putovao sa 671 na dan otmice zajedno sa Topuzović Džaferom i Jukom iz okoline Berana, te sa Žarkom iz okoline Priboja, koji je trebao da putuje u ZND - Rusija, gdje firma Ristevskog izvodi radove. R.P. tvrdi da su iz voza izvedeni Topuzović Džafer i Juka, kao i dvije djevo-

⁷ Sanja Zupčević

Dokumenta

jke, koje su se kasnije vratile. R.P. je stajao u hodniku, a otmičari mu nijesu tražili dokumenta. R.P. izjavljuje da je Juka imao pištolj. Nije video kamione.

37. SUP Užice, OUP Prijepolje, 29.05.93. god. Izjava Pantović Zorana, rođ. 28.02. 1958. god. u Kosatici, Prijepolje, stanuje u Prijepolju, Bostani 5, radi u Livnici.

Putovao je zajedno sa Ninčić Petrom, kojeg je u svoj kupe pozvao Zeković Fevzija. P.Z. tvrdi da su ispred grupe otmičara išli dva milicionera i tražili od putnika da pripreme lične karte za pregled. P.Z. misli da su otmičari nosili oznake Republike Srpske. Smatra da je akcija vođena stručno. P.Z. tvrdi da je jedan od otetih izvjesni Koćalo iz Podgorice, a da se bavi preprodajom deviza. Izjavljuje da bi mogao prepoznati 2 - 3 otmičara. Posebno je zapazio (vođu) jednog, visokog oko 190 cm, smeđe kraće kose, neobrijanog (ne nosi bradu i brkove), oko 30 godina starosti, sa debljim srebrnim lancem oko vrata. P.Z. misli da je kamion u kojem su smještali otete TAM 130. Kaže da je čuo nekog od putnika - Evo ih beli orlovi - , dok je kasnije čuo priču da se radi o Lukićevcima.

38. SUP Užice, OUP Prijepolje8, 29.05.93. god. Izjava Ćorić Nedžada, rođ. 30.03.1960. god. u Bijelokovi, Prijepolje, tel. 25 – 547, i Memović Šabana, rođ. 20.02.1958. god. u Zalugu, Prijepolje, tel. 24 – 986.

ĆORIĆ: Prijavljuje otmicu brata Ćorić Rasima. Čuo je da je na vozlu bio ljekar, Musliman, kome je prije dolaska u Užice rečno od strane putnika u kupeu da će „do Šrbaca iz voza da pokupe sve Muslimane“. Ovaj ljekar je izasao iz voza u Užicu, odakle se javio svojima u Priboj, a

8 Nije eksplisitno dato, ali se vidi po potpisu zapisničara

Otmica u Štrpcima

kasnije doputovao u Priboj drugim vozom⁹. Takođe je čuo da je rukometna ekipa iz Priboja sišla u Užicu, a kasnije autobusom doputovala u Priboj. Ć.N. ukazuje na izjavu Zuličić Milke iz Novog Sada (nije potpuno siguran), po kojoj se neki čovjek iz Nikšića rukovao sa jednim od otmičara.

MEMOVIĆ: Prijavljuje otmicu brata Memović Fikreta. Potvrđuje Čorićevu izjavu. Dodaje da je izvjesni Dragan, šef hotela u Rudom, izjavio da u otmici nijesu učestvovali Ruđani, već Višegrađani. Sugeriše ispitivanje viđenih Srba iz Pribojske Banje, „koji imaju poslovne veze, a i veze šverca nekih roba sa Višegradiom“.

ČORIĆ: Predočava da u Prijepolju živi izvjesni „privatnik“ Peja, kod koga dolazi jedan od ministara iz BiH.

146

39. SUP Užice, OUP Prijepolje, 29.05.93. god. Izjava Ješić Radojka, rođ. 31.03.1954. god. u Prijepolju, stanuje u Prijepolju, radnik MUP Srbije, SM Prijepolje.

Na peronu u Užicu video je Zeković Fevziju, a putovao je u bifeu sa Stakić Radomirom. U čošku bifea grupa Crnogoraca pjevala je „protiv Alije“. Zajedno sa otmičarima iz vagona je izašao jedan od Crnogoraca, a vratio se u vagon pošto je voz krenuo. Ovaj je izjavio da je četvrti, koji je pio sa njima (predstavio se kao Dragan) bio Musliman i „da su potrošili milion dinara na piće, a da nijesu znali ko je on“. Isti Crnogorac je potom ispričao kako se obratio otmičarima da će ga (Dragana) lično zaklati, a oví njemu uzvratili da se odmakne, jer će to sami uraditi.

9 Ljekar je inače iz Priboja.

Dokumenta

40. SUP Užice, OUP Prijepolje, 29.05.93. god. Izjava Hodžić Sabahete, rođ. 01.09.1950. god. u Prijepolju, stanuje u Prijepolju, ul. 25. septembra 4.

Izjavu je dala povodom otmice svog brata Zeković Fevzije. Kaže da je Alma Zeković već dala izjavu, te da je to sve što je članovima porodice poznato. Alminu izjavu da je izvjesni Novaković putovao sa njenim ocem potkrepljuje iskazom da joj je to rekao Petko Despotović „onog dana kad je u Prijepolje stigao Zoran Aranđelović“, te da Novaković radi u „Livnici“. Iz toga je ona shvatila da se radi o Novaković Mladenu, koji joj je telefonom saopštio da uopšte nije putovao tog dana. Čula je da je Kuburović Dragica, sudija iz Prijepolja, putovala istim vozom. Priča da je Kuburović Dragica to izjavila izvjesnom Seadu iz Prijepolja. Nije joj jasno na koji je način Sredojević Bato kontaktirao sa njenom snažnjkom Zeković Refkom i bratanicom Zeković Almom. Čula je od koleginice Ninčić Milke da je Kijanović Drago, kojem je nesretnim slučajem stradao sin, putovao istim vozom.

41. SUP Užice, OUP Prijepolje, 29.05.93. god. Izjave Cvjetić Nenada, rođ. 27.10.1971. god. u Belfordu (Francuska), stanuje u Prijepolju (Bostani) Braće Marušić 18, radnik MUP Srbije, SM Prijepolje i Golubović Periše, rođ. 15.11.1972. god. u Prijepolju, stanuje u Prijepolju, Milisava Strikovića b.b., radnik MUP Srbije, SM Prijepolje.

CVIJETIĆ: Ne sjeća se datuma otmice. Putovao je se Golubovićem. Vidio je i Šalipur Željka (milicionera). Istiće da otmičari od njih nijesu tražili lične karte, jer su bili u uniformama. Sjeća se da je jedan od otmičara imao dugu prosijedu bradu, da je bio starosti 45 - 50, srednjeg ili nižeg rasta, da je nosio crnu šubaru sa kokardom. Primjetio da jedan od otmičara nosi oznaku

148***Otmica u Štrpcima***

milicije i (misli) vojske Republike Srpske. Takođe ističe da je jedan od otmičara izjavio da legitimise vojska Republike Srpske, ali mu nije vidio oznake. Navodi da jedan od putnika, 24 - 25 godina starosti, sa zelenim šalom, nije htio da pokaže ličnu kartu, ali je pokazao (najvjerojatnije) izbjegličku kartu iz Sarajeva, nakon čega mu je naređeno da izade, što je ovaj i učinio. Komentar putnika je bio da se izvedeni predstavio kao Srbin, ali da je ustvari Musliman. C.N. kaže da bi možda prepoznao otmičara koji je pregledao lične karte.

GOLUBOVIĆ: Nema ništa da doda gornjoj izjavi, sem da bi mogao prepoznati jednog od otmičara, koji je stajao pored vagona.

43. MUP Srbije, UZSK, 28.05.93. god. Beograd, Službena zabelješka sastavljena od strane OSL MUP Srbije u vezi informativnog razgovora sa Ignjatović Srećkom, rođ. 12.05.1958., konduktor iz Užica.

Ignjatović kazuje da je vrijeme usporavanja voza prilikom ulaska u Štrpcce 15:00. Izjavljuje da su tri lica u maskirnim uniformama ušla u Štrpcima. Jedan mi je rekao: - Jel vidiš ono brdo gore? Tu su juče ubijeni jedan čovjek i jedna žena sa dvoje djece, pa sad tražimo ko je to uradio. - I.S. tvrdi da je iz voza izvedeno 20 - 25 muškaraca. Dodaje da je trojicu prepoznao. Jedan je Musliman iz Prijepolja, terenski radnik, koji mi je kazao - Srećko, i mene odvedeoše -. Drugi je mladić (student) iz Sarajeva sa izbjegličkom potvrdom koju mi je pokazao. Treći je crnac sa povratnom kartom BG - Podgorica. Otmičar sa kojim je razgovarao na rukavu je nosio amblem „Republika Srpska i Grb sa četiri ocila“. Primjetio je i otmičara sa šubarom i kokardom.

Dokumenta

44. MUP Srbije, UZSK, 29.05.93. god. Beograd, Službena zabilješka sastavljena tokom razgovora sa Buzov Koviljkom iz Beograda, III Bulevar 42/24, Zuličić Milkom iz Beograda (ista adresa) i Opančina Ljiljanom iz Prijepolja, ul. Izeta Čavića 53, studentom novinarstva sa smještajem u SD "4 April" u BG, a putnicom voza 671 na dan otmice.

BUZOV: Prijavljuje nestanak Buzov Toma iz Splita, njenog supruga, koji je pošao u obilazak sina na odsluženju vojnog roka u Podgorici.

ZULIČIĆ: Prijavljuje nestanak Zuličić Zvjezdana, studenata DIF-a iz Sarajeva.

OPANČINA: Nije primjetila policijsku pratnju na vozu. Izjavljuje da je konduktor pregledao karte na uobičajen način. Primjećuje da su jednog putnika pustili, poslije odgovora na pitanje koju slavu slavi. Po polasku voza vidjela je grupu u maskirnim uniformama kako se kreće po stanici. Od putnika čula je za odvedenog Izraelca. Misli da su otmičari imali izražen bosanski akcenat.

45. CB Bijelo Polje, 09.06.1993. Izjava Avdić Šefkija, rođ. 10.05.1931. i selu Goduša, Bijelo Polje.

Avdić kaže da po izlasku iz Beograda konduktor na kartama ispisuje hemijskom olovkom prezimena putnika. Zbog toga mu se Avdić obratio riječima - Šefe, zašto upisujete naša prezimena na kartama -. Odgovor - Ne boj se ništa -. U Štrpcima je Avidić primjetio kamion sa ciradom. Jedan od otmičara je ušao u kupe i pitao - Ko je taj Avdić? - Na to je Ilija (iz Marsenića Rijeke) reagovao - Daj mi tu kartu (LK). Vidiš li da je ovaj čovjek bolestan? - Avdić dodaje da su mu vratili ličnu kartu i pošli dalje. Zatim podcrtava da otmičari nijesu tražili vozne karte. Kao prilog opisu otmičara navodi da su

149

150***Otmica u Štrpcima***

nosili beretke (ne sjeća se boje) i na njima trobojke. Po njegovoj procjeni, jedan od otmičara je sa Bijelopoljskog područja. Čuo je da su odveli Ličina Iljaza iz Lozne i još 20 lica. Tvrdi da po polasku iz Beograda nije bilo milicionera u pravnji konduktora. Zaključuje da ne bi prepoznao otmičare.

Prilog izjavi: vozna karta K - 15 sa upisanim 27.02.1993., 671 i vozna karta BG - Minhen - BG (dva listića) na kojoj je upisano „Avdić“ (latinicom).

46. CB Berane, 10.06.1993. Izjava Marsenić Milutina, rođ. 01.06.1928. god. u selu Rijeka Marsenića, Ivangrad.

Putovao je u istom kupeu sa Avdićem. Kazuje: „Odmah po polasku voza u kupe je ušao konduktor i nama pregledao vozne karte. Napominjem da pritom na kartama ništa nije pisalo nikome od putnika u kupeu.“ U Štrpcima je i on vido kamion sa cirkadom. Za dvojicu otmičara koji su ušli naglašava da nijesu napravili nikakav komentar i da su vratili lične karte. Kaže da je jedan od njih nosio šubar, a drugi beretku, bez oznaka. Misli da su govorili dijalektom iz BiH. Ponovo potvrđuje da konduktor nije ništa pisao po kartama, a za svoju kaže da je nije sačuvao.

47. CB Berane, 10.06.1993. Izjava Protić Ilije, rođ. 01.02.1926. u Bekularu, Ivangrad, gdje i stanuje.

Putovao je sa Marsenić Milutinom i dvojicom Muslimana (jedan od njih je i Avdić). Tvrdi da je konduktor pregledao karte kod Lajkovca, te da na njima ništa nije bilo napisano. Kaže da je kod Valjeva ušao momak iz Lozne¹⁰. Posjedovao je džak brašna. Za otmičare kaže da su nosili crvene beretke sa srpskom trobojkom. Primjetio je da su dva crnca sprovedena. Komentariše da je

10 Čazimov sin.

Dokumenta

i on primjetio kamion. Tvrdi da su dva uniformisana lica prošla hodnikom, ali da u kupe nijesu ulazili. Dodaje da bi jednog možda mogao prepoznati. Izjavljuje da je voz krenuo nakon odlaska kamiona sa izvedenim putnicima. Priča da je od konduktora čuo da su u jednom kupeu nađeno više bombi i dinamita. Njihov kupe je bio negdje na sredini.

48. OUP Prijepolje¹¹, 02.06.1993. Izjava Vasa Starovlaha, rođ. 20.04.1943. u Rudom, sveštenik u Prijepolju, Volterova 74.

Tvrdi da je išao u Višegrad, gdje je razgovarao sa predstavnicima vojske i SUP-a. Tom sastanku su prisustvovali komandant Dragičević i više vojnih lica, ukupno njih 20. Predstavnici vlasti u Višegradi negiraju učešće u otmici, kao i glavni isljednik SUP-a sa Pala. Takođe dodaje da je telefonski razgovarao sa rođbinom u Rudom, ali i da tu nije dobio korisnih informacija. Kaže da je sadržaje njegovih razgovora prenio Petrić Radojku, predsjedniku Opštine.

49. OUP Prijepolje¹², 02.06.1993. god. Izjava Zeković Refke, rođ. 17.04.1940. god., penzioner iz Prijepolja, Šumadijska 3.

Daje opis otetog Zeković Fevzije. Takođe opisuje vojнике koji su sa njom putovali dana 30.05.1993. god. na relaciji BG – Prijepolje.

50. SM Bordarevo, 31.05.1993. god. Službena belješka sačinjena tokom razgovora sa Dulović Milanom, rođ. 14.02.1951. u Slatini kod Prijepolja, nastanjen u Slatini.

Ne sjeća se datuma otmice. Kontrola uniformisanih lica u Štrpcima mu je izgledala rutinska. Ništa nije primjetio,

11 Sudeći po potpisu zapisničara.

12 Sudeći po potpisu zapisničara.

Otmica u Štrpcima

a tek je trećeg dana sa televizije saznao da se radi o otmici.

51. SM Brodarevo, 01.06.1993. god. Izjava Zindović Marinka, rođ. 24.04.1940. u Ivezićima, gdje stanuje.

Tvrdi da je voz stigao u Štrpce oko 17h, tj. da je stao nekoliko stotina metara prije Šrbaca. Po njemu su otmičari nosili različite uniforme. Njega su legitimisali. Zapaža da su izveli Preljević Safeta, njegovog komšiju. Izjavljuje da je video tri vojna kamiona marke DAJC. Tvrdi da je tek sjudaran u Brodarevu saznao da se radi o kidnapovanju.

52. Republika Srbija, Ministarstvo pravde, br. 700-00-00106/93-03, od 03.09.1993., Beograd, Okružnom tužilaštvu u Užicu.

152

Zahtevaju se relevantne informacije povodom urgencije Komisije Savezne Skupštine za ostvarivanje sloboda, prava i dužnosti građana, na intervenciju Fonda za humanitarno pravo „Apel protiv diskriminacije“, u kome se specifira otmica sa voza 671 Mujović Hasa i Polimac Mustafe. Takođe, kao 20-ti oteti se pominje neidentifikovani čovjek iz Sjenice. Insistira se na upisivanju imena putnika od strane konduktora, a u prisustvu milicije. Slijedi niz već poznatih izjava.

53. Republika Srbija, Okružno Javno Tužilaštvu, KNT br. 130/93, od 14.02.1994. god. Užice.

Dopis Skupštine Crne Gore (u posjedu Komisije).

54. Republika Srbija, Okružno Javno Tužilaštvu u Užicu, KTN br. 130/93 od 14.02.1994. Dopis Republičkom Javnom Tužilaštvu Srbije.

Informacije o tome šta je sve preduzeto u smislu rasve-

Dokumenta

tljavanja otmice u Štrpcima, a u vezi zahtjeva Skupštine Crne Gore (u posjedu Komisije).

55. Zahtjev Skupštine Crne Gore od 27.01.1994.

U posjedu Komisije.

56. Republika Srbija, Okružno Javno Tužilaštvo u Užicu, 27.10.1993. god. Dopis Ministarstva Pravde – Beograd.

Ovo je odgovor na zahtjev Fonda za humanitarno pravo u pogledu otmice Hasana Mujovića i Mustafe Polimca iz Priboja. U njemu se specificiraju dokumenta u posjedu Okružnog tužilaštva: a) Prijava o otmici od 10.03.1993. god.; b) Zahtjev za otkrivanje nepoznatog počinioca od 12.03.1993. god.; c) Obaveštenje od SUP-a Užice da je po zahtjevu postupljeno (16.06.1993. god.); d) Obaveštenje od strane SUP-a Užice da je napravljen veći broj informativnih razgovora; e) Obaveštenje SUP-a Užice da su uzete 42 izjave, a da identitet otmičara nije otkriven, te da je sudbina otetih neizvjesna; f) Informacija da ovlašćena lica preuzimaju dalje mjere u smislu rasvetljavanja otmice; g) Izjava da protiv Lukić Milana nije vođena istraga¹³ u vezi otmice u Štrpcima; h) Izjava da Okružnom tužilaštvu nijesu podnjete krivične prijave u vezi eventualne otmice Hasana Mujovića i Mustafe Polimca, te da u tom smislu nema saznanja.

57. Republika Srbija, Okružno Javno Tužilaštvo Užice, KTN 130/93 od 12.03.1993. god. Odjeljenje UP Priboj (njihov ku broj 134/93). Zahtjev za otkrivanje nepoznatog počinioca otmice.

Ovdje nije eksplisirano da se radi o otmici u Štrpcima, što je vjerovatno urađeno u navedenom dokumentu.

13 Ova riječ je unesena po smislu konteksta, tj. sačinilac izvještaja D.Burzan napravio je grešku prilikom belježenja primjedbi, izostavljajući riječ, koja može biti jako bitna.

Otmica u Štrpcima

**58. Službena zabelješka VD Okružnog Javnog Tužioca,
gospodina Vojislava Ilića, KTN 130/93 od 04.02.1994. god.**

Okružni tužilac belježi da je 04.02.1994. god. telefonski razgovarao sa VD Tužioca Republike Srbije, gospodinom Dragom Petkovićem i informisao ga o podnesku Komisije Skupštine C.G. Tom prilikom mu je rečeno da sačeka sa odgovorom dok se Republički tužilac ne konsultuje sa saveznim tužiocem o načinu i put odgovora na navedeni zahtjev.

Uvid izvršio i sačinio Izveštaj:
Dragiša Burzan
Predsjednik Komisije

Dokumenta

STROGO POVJERLJIVO

REPUBLIKA CRNA GORA
SKUPŠTINA
Komisija za prikupljanje informacija
o otmici putnika iz voza 671
izvršenoj u Štrpcima 27.02.1993.god.
Broj:
Podgorica, 31.01.1996. god.

MINISTRU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
U VLADI CRNE GORE

Gospodinu Filipu Vučanoviću

Poštovani gospodine ministre,

Siguran sam da Vam je dobro poznato da je Skupština Crne Gore formirala Komisiju za prikupljanje informacija o otmici u Štrpcima izvršenoj 27.02.1993. god. U svojstvu predsjednika Komisije osjećam slobodu i obavezu da Vam se obratim sljedećim povodom.

155

Vaš prethodnik, gospodin Nikola Pejaković, nije odgovorio na dopise Komisije od 27.01.1994. god. i 20.06.1994. god. Molio bih Vas da razmotrite pitanja postavljena od strane Komisije u tim dopisima, koja su proistekla iz Informacije o bezbjednosno - interesantnim saznanjima vezanim za otmicu putnika iz voza 671, date od MUP-a Crne Gore na uvid Komisiji 14.01.1994. godine, te da na tamo postavljena pitanja odgovorite, ukoliko nađete za shodno. Ako to bude slučaj, molim Vas da pri izvještavanju Komisije eksplikirate odgovore na dva jako važna pitanja: 1) Da li služba državne bezbjednosti Crne Gore ima dosije o otmici u Štrpcima? 2) Da li su operativci MUP-a Crne Gore u akciji, deklarisanoj od

Otmica u Štrpcima

strane predsjednika Crne Gore i bivšeg ministra UP-a, kontaktirali sa otmičarima? Ako jesu, zašto Ministarstvo o tome ne obavještava Komisiju?

Pored gornjega, mada mislim da je nepotrebno da Vam napominjem, molim Vas da Komisiji dostavite nova saznanja (u odnosu na ona od 14.01.1994. god.) u vezi otmice, ukoliko njima raspolaze.

Shodno članu 4 Poslovnika o radu Komisije, Komisija može iznimno isključiti javnost iz rada Komisije. Smatram da dio ovog dokumenta, ograničen horizontalnim punim linijama, ne treba ići u javnost, a iz razloga koji će biti navedeni tamo. U tom smislu, članovi Komisije, koji iskažu namjeru da ga pročitaju, moraće da se upisu u spisak uvidaja, priložen dokumentaciji Komisije. Znaјući da nemam nikakvih ingerencija za proglašavanje dokumenta tajnim ako on izlazi iz kruga Komisije, a imajući puno povjerenje u Vas lično da ćete dokument tretirati kao strogo povjerljiv, te da ćete u tom smislu njega koristiti, saglasno sa Zakonom, molim Vas da sa njim upoznate samo one koji moraju, po prirodi svog posla, znati njegovu sadržinu i koji se obavezuju na punu diskreciju.

156

Budući da sam lično jako razočaran istragom u vezi otmice u Štrpcima, te da veliki broj propusta učinjen u njoj smatram alarmantno nedopustivim, a uviđajući ličnu odgovornost za postizanje našeg zajedničkog cilja - rasvetljavanja otmice - usuđujem se da Vam stavim na raspolaganje niz informacija koje sam dobio u kontaktu sa raznim licima. Ove informacije ne mogu lično provjeriti. One se mogu pokazati nepouzdanim, ali mislim i interesantnim za istragu. Neke od njih dolaze iz različitih izvora, meni izgleda nezavisnih. Iako znam da istagu vodi Okružni javni tužilac u Užicama, a da potpun uvid u nju

Dokumenta

ima i Javni tužilac Republike Srbije, ja nemam namjeru slati im ove informacije, zbog toga što su Vaši kanali prenošenja informacija pouzdaniji od uobičajenih, koji mi stoje na raspolaganju. Razlog tajnosti nalazim u mogućoj kompromitaciji lica koja inače ne poznajem, pa Vas molim da pri procesuiranju istražnih radnji o tome posebno vodite računa. Informacije su sljedeće:

1. Izvjesni Milan Triković iz Pribroja identifikovao je sebe kao jednog od otmičara. To je uradio pred više lica, koja su zajedno sa Trikovićem jedno vrijeme bili pacijenti Zemunske bolnice (tzv. Komora), između ostalih i pred Slobodanom Popovićem, radnikom MUP-a Crne Gore.

2. Za još tri lica iz Pribroja imam usmenu dostavu da su otmičari. To su Goran Trifković, Milan Mazalica i Goran Đujić (ili Ćujić).

3. Svjedok poznat Komisiji, čiji iskaz Komisija posjeduje i kojeg je svojevremeno ponudila MUP-u Crne Gore, a koji je dostavljen i Javnom tužiocu Srbije, izjavio je da su Neša Ranislavljević, star (sada) oko 30 godina, rođen u Despotovcu, i Mića Jovičić, star (sada) 33 - 34 godine, rođen u Kninu, učesnici otmice (otmičari). Ova dvojica su krajem marta 93-će liječeni od rana u Urgentnom centru u Beogradu. Nastanjeni (vjerovatno) u Beogradu. Postoje i njihove fotografije u posjedu svjedoka. Mnogo više detalja sadržano je u dokumentu u posjedu Komisije.

4. Po izjavi svjedoka, čije ime i mjesto prebivališta znam, u Štrpcima je otet i Ivica Martinović (zbog šahovnice na nekom od dokumenta), rodom iz Vinkovaca. Martinović je posle 24 sata zadržavanja među otetima pušten, odakle se zaputio na odsluženje vojnog roka u vojsku SRJ, odnosno kasarnu „Stari aerodrom“, gdje je već završio vojni rok.

Otmica u Štrpcima

5. Na osnovu usmenih dostava različitih lica, ukazujem na mogućnost da je izvjesni Đuro Vujović iz Bara, ujak otetog Senada Đečevića, neposredno poslje otmice uspio da dode u kontakt sa otmičarima i ponudi otkup za Senada Đečevića. Navodno, do otkupa nije došlo zbog toga što Vujović prilikom kontakta nije imao kod sebe dovoljno veliku sumu novca. Sama priča mi izgleda dobro „čaršijski začinjena“, pa je treba uzeti sa ozbiljnom rezervom, pa njenoj provjeri prići uz maksimalnu pažnju da se ne povrijedi integritet Vujovićeve ličnosti.

6. Takođe posjedujem informacije da su među svjedocima otmice iz Podgorice nalaze: Bulatović Golub iz Momišića, Bajo Kaćalo iz Zagošića i ?? Vukadinović, penzioner koji prodaje cvijeće na Maloj pijaci - preko Morače, a koji živi na Koniku.

7. Pouzdana je informacija da Milan Lukić, svojevremano pritvaran zbog osnovane sumnje da je izvršio otmicu, stanuje u Višegradu, gdje drži kafanu.

8. Po izjavi Milke Zuličić, majke otetog Zvjezdana Zuličića, Radoje Raičević (Nikšićanin), specijalac MUP-a Srbije, zna sudbinu otetih, tj. Izjavio je pred bratom od strica Milke Zuličić da „zna gdje su im grobovi“. Napis o tome prenijela je i „Borba“ od 07.12.1994. godine.

Uvjeren da ćete dati Vaš puni doprinos razjašenju otmice, s poštovanjem

Dragiša Burzan
Predsjednik Komisije

Dokumenta

REPUBLIKA CRNA GORA
SKUPŠTINA
Komisija za prikupljanje informacija
o otmici putnika iz voza br. 671
izvršenoj u Štrpcima 27.02.1993. god.
Broj:
Podgorica, 31.01.1996. god.

**KRATAK IZVJEŠTAJ O
DOSADAŠNJIM SAZNANJIMA,
PROBLEMIMA U RADU I PREDLOG
ZA DONOŠENJE ZAKLJUČKA I
ODLUKE**

- Skupštini na razmatranje -

Tokom perioda dužeg od dvije godine u kojem Komisija djeluje, od osnivanja do danas, ona se obratila mnogima instancama u potrazi za informacijama relevantnim za otmicu u Štrpcima. Komisija je cijelo vrijeme bila otvorena za prijem informacija, bez obzira na njihov izvor, kao i u odnosu na inicijative u vezi unapređenja njene akcije. Nažalost, sa izuzetkom predstavnika rodbine otetih i pojedinih poslanika u Skupštini, gotovo nikao iz državnih organa i među građanima nije pokazao inicijativnost u pogledu davanja informacija ili predloga za unapređenje rada Komisije; sve prikupljene informacije prispjele su nakon, ponekad višekratnih, obraćanja određenoj istanci, pa čak i uz alarmiranje javnosti. Suprotno očekivanjima, određeni broj državnih organa i institucija, zaduženih za bezbjednost građana, oglušili su se o zahtjeve Komisije ili su svojim odgovorima pokazali nedovoljnu angažovanost na rasvjetljavanju otmice. Tako, među onima koji Komisiju još uvijek nisu udostojili odgovora su i sljedeći instance:

Otmica u Štrpcima

PREDsjEDNIK SRJ, gospodin Zoran Lilić. S obzirom da je gospodin Lilić u dnevnom listu „Politika“, od 20.08.1994. god., imenovao vođu otmičara i ukazao na organizatore otmice, a i zbog funkcije koju vrši, Komisija mu se obratila poduzim pismom od 27.09.1994. god. U pismu se gospodin Lilić umoljava da interveniše kod brojnih državnih organa da se odazovu zahtjevima Komisije, ali i da Komisiji dostavi informacije u vezi činjenica na kojima je zasnovao svoj sud izrečen u javnosti. Nažalost, do današnjeg dana Komisija nije primila odgovor.

MINISTAR UNUTRAŠNJIH POSLOVA U VLADI SRJ. Na dopis komisije od 27.01.1994. god., br. 02 - 137/1, u kojem se pomenuto Ministarstvo obavještava o formiranju Komisije, djelokrugu njenog djelovanja i spremnosti za prosljedjivanjem informacija u njenom posjedu, te moli za informacije o otmici, ovo nije poslalo odgovor do današnjeg datuma.

MINISTAR ZA PRAVOSUĐE U VLADI REPUBLIKE SRBIJE. Na dopis od 27.01.1994. god., br. 02 - 137/1, sličnog sadržaja kao i pod 1., nije odgovoreno do današnjeg datuma.

MINISTAR ZA ODBRANU U VLADI SRJ. Ovoj instanci Komisija se obraćala u dva navrata, dopisom od 27.01.1994. god. (br. 02 - 137/1) i od 20.06.1994. god. (br. 02 - 137/8), očekujući od nje informaciju sintetizovanu na osnovu obavještajnih podataka, koje Vojska u kontinuitetu, van svake sumnje, prikuplja u regionu u kojem je otmica izvršena. Odgovor na specificirane dopise nije dobijen do današnjeg datuma.

MINISTAR ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE U VLADI SRBIJE. I ovoj instanci Komisija se obraćala u dva navrata,

Dokumenta

27.01.1994. god. (br. 02 - 137/1) i od 20.06.1994. god. (br. 02 - 137/8). Odgovor još uvjek nije usledio.

Posle prepiske Komisije sa Javnim tužiocem Republike Srbije, Saveznim ministarstvom za pravdu i Okružnim javnim tužiocem u Užicu, Komisiji je dozvoljen uvid u istražna dokumenta u vezi otmice, koja su u posjedu Javnog tužioca Republike Srbije. Uvid je izvršio predsjednik Komisije i Komisiji podnio Izvještaj o uvidu¹⁴. Potom je predsjednik Komisije ponudio Komisiji na razmatranje Primjedbe na istražni postupak¹⁵. Iz izvještaja, a u smislu Primjedbi, slijedi da je istražni postupak, u pogledu organizovanosti, vremenske i prostorne lokalizovanosti, sistematicnosti i raznolikosti istražnih radnji, kao i konsekventnosti istražne akcije u odnosu na pribavljene informacije, u najmanju ruku neadekvatan potrebama za rasvjetljavanjem otmice, tako da njihovi dosadašnji rezultati ne mogu poslužiti za nalaženje odgovora na pitanja o sudbini otetih i identitetu otmičara, a time i uticati na njihovo privođenje pravdi i zakonu. Ovdje je neophodno eksplicitno izvesti stav da se odgovornost za dosadašnji neuspjeh istrage mora vezati za politički vrh, kako Srbije i Crne Gore, tako i SRJ, prije svega u svjetlu činjenice da nije formirana specijalna istražna komisija, koja bi predstavljala tijelo sposobno da u cilju efikasne istrage koordinira i angažuje različite državne organe i službe, a bez kojeg prava istrage nije bila moguća. Isto tako, Komisija prepoznaće ogromnu odgovornost pomenutog političkog vrha u pasivnom stavu prema njoj (Komisiji). Ukaživanje na

161

¹⁴ Izvještaj o rezultatima uvida u dokumentaciju o otmici u Štrpcima u posjedu Javnog državnog tužioca Republike Srbije. Dokument je u posjedu Komisije.

¹⁵ Primjedbe na istražni postupak, sačinjene na osnovi Izvještaja o uvidu u dokumentaciju u posjedu Javnog tužioca Republike Srbije. Dokument u posjedu Komisije.

Otmica u Štrpcima

odgovornost za neuspjeh istrage, kao i dalje primjedbe, Komisija razmatra u smislu kreiranja ambicioznog istražnog postupka.

Pasivnost državnih institucija u odnosu na rad Komisije, koja je očigledna već iz gornjih primjedbi, da se ilustrovati i na sljedećim primjerima:

1. Komisija se obratila MUP-u Crne Gore od 19.11.1993. god. i 17.12.1993. god. sa molbom da joj dostavi informacije o saznanjima u vezi otmice. Usljedio je odgovor ministra unutrašnjih poslova od 14.01.1994. god. u vidu Informacije o bezbjednosno – interesantnim saznanjima vezanim za otmicu putnika iz voza 671. Informacija je pružila Komisiji saznanje tek na nivou činjenica poznatih iz štampe. Pored ostalog, u njoj je rečeno da je „MUP Crne Gore pokrenuo konkretnu operativnu akciju na planu pronalaženja nestalih lica pri čemu su pripadnici MUP-a bili izloženi i neposrednoj životnoj opsanosti.“ Duboko cijeneći i poštujući takvo požrtvovanje pripadnika MUP-a, Komisija se, ipak, morala zaptati u čemu se sastojala ta akcija i da li su pripadnici MUP-a tokom nje došli u kontakt sa otmičarima, a sve u nastojanju da dođe do novih saznanja. U tom cilju Komisija se ponovo obratila ministru UP Crne Gore i molila informaciju o toj akciji (dopisi od 27.01.1994. god. i 20.06.1994. god.). Uz to Komisija je zahtjevala odgovore na niz pitanja, koja su proistekla iz gore pomenute informacije MUP-a, a u svjetlu nekih nepreciznosti uočenih upoređenjem sa informacijama iz drugih izvora. Nadasve, Komisija je urgirala da joj se stave na raspolaganje dokumenta na osnovu kojih je Informacija sačinjena, ne pristajući na pasivan položaj u kome joj se uskraćuje aktivna uloga procijenitelja informacija. Nažalost, odgovor na ove dopise nije stigao do današnjeg dana.

Dokumenta

2. Slično je iskustvo Komisije u korespondenciji sa Kabinetom Predsjednika Republike. Na molbe za informacijom, izražene u dopisima sa datumima istim kao pod 1., promptno je reagovao Kabinet Predsjednika, pružajući detaljnu informaciju o dotadašnjim saznanjima u vezi otmice. Visoko uvažavajući političku ocjenu događaja od strane Predsjednika, koja dominira odgovorom, Komisija je morala zatražiti dodatna objašnjenja, dopis od 27.01.1994. god. Razlozi ovom su informacija nije donijela Komisiji nova saznanja u pogledu sADBINE otetih i identiteta otmičara, ali je ukazala na niz detalja koji su morali biti objašnjeni Komisiji. U odgovoru Kabineta, kojim Komisija takođe nije zadovoljna, izbjeglo se davanje traženih pojašnjenja. Posebno interesantno pitanje operativne akcije MUP-a Crne Gore, pomenuto pod 1., nije odgovoren. Ono što Komisiju čudi u toj korespondenciji je stav šefa Kabineta da „se stiče utisak da (zahtijevi Komisije izneseni u drugom obraćanju Predsjedniku) nijesu usmereni na prikupljanje informacija u vezi otmice, već na provjeravanje verodostojnosti informacija koje Vam daje predsjednik Republike“. Naime, Komisija ima zadatku da prikupi sve moguće (dokumentovane) informacije u vezi otmice, iz koga proističe njena obaveza da se osloni na dokumenta, a ne na gotove stavove. Ona ne testira ničiju riječ, a posebno ne Predsjednikovu, ali se neće ni „relaksirati napora“ (riječi šefa Kabineta) u pogledu zahtjeva za informacijama u vezi, čak i onih, aktivnosti Predsjednika, koje se odvijaju kroz direktne kontakte, pa se iz toga razloga ne mogu u potpunosti javno prezentirati. Dakle, ni u ovom slučaju Komisiji se nije u potpunosti udovoljilo, a posebno u pogledu preduzete operativne akcije od strane MUP-a Crne Gore.

3. Zahvaljujući ažurnom radu Ministarstva saobraćaja Crne Gore, Komisija se brzo našla u posjedu informacije o kretanju voza 671 na dan otmice, sačinjene od JŽTP

Otmica u Štrpcima

„Beograd“. Međutim, ova informacija je samo djelimično odgovorila na pitanja postavljena od strane Komisije. Naime, u informaciji ništa nije rečeno o vozovima koji su se ukrštali sa 671. Zato je Komisija dodatno urgirala kod JŽTP „Beograd“, ali bezuspješno. Tek iz dokumenta u posjedu Javnog tužioca Republike Srbije, Komisija je saznaala da su se dva voza ukrstila sa 671, od kojih je prvi, lokalni, prošao kroz Štrpcce za vrijeme u kome su otmičari kontrolisali stanicu, a neposredno prije otmice, dok je drugi prošao kroz Štrpcce (670) za vrijeme otmice.

4. Informacije Republičkog javnog tužioca Crne Gore i ministra za ljudska prava u vlasti SRJ (za odgovor se trebalo urgirati u dva maha u rasponu od 5 mjeseci), ne pružaju dokumentovane informacije o otmici.

5. Korespondencija sa Ministarstvom pravosuđa Crne Gore odvijala se primjernom brzinom, ali nije donela nova saznanja. Komisija prihvata tumačenje Ministarstva u pogledu obaveznosti državnih organa da daju informacije Komisiji, ističući da su institut državne, vojne, službene ili poslovne tajne može primjeniti na pitanja postavljena od strane Komisije tek onda kada se eksplicitno obražloži da uzdržavanje od odgovora nije u suprotnosti sa Ustavom tj. njegovim članovima koji regulišu pitanja slobode i prava građana.

Komisija se zahvaljuje Centru bezbjednosti Bijelo Polje i Okružnom sudu u Beogradu na izvanredno brzom i dokumentovanom odgovoru.

Analizirajući pribavljenе informacije o otmici i prepoznavajući činjenicu da je iscrpljena lista državnih institucija i službi, čije se kompetencije direktno tiču rasvetljavanja otmice, a koje je trebalo kontaktirati, Komisija zaključuje sljedeće:

Dokumenta

Bez obzira na jasne indicije iskazane u pojedinim dokumentima, još uvjek, nažalost, ne može se utvrditi sudbina otetih, kao ni identitet organizatora i otmičara.

Smatrajući da je dokumentacija prikupljena od državnih organa kompletna, Komisija zaključuje da istraga otmice nije dobro koncipirana, da je slabo koordinisana, veremenski i prostorno lokalizovana, u mnogim detaljima nekonsekventna u postupku, te kao takva da je teško mogla dati pozitivne rezultate.

Bez obzira na vrijeme proteklo od dana otmice, Komisija smatra da se na osnovu Ustavom zaštićenih prava građana Crne Gore, otetih u Štrpcima i svih drugih, konično mora formirati istražna komisija za rasvetljavanje otmice sa širokim ovlašćenjima, koja podrazumjevaju pristupačnost svim državnim arhivima i obaveznost državnih institucija i službi na blagovremenu saradnju sa njom. Inače, ovakve komisije se formiraju onda kad je osnovana sumnja da državni organi svojom nedovoljnom aktivnošću dovode do nerješavanja određenog problema, što je po mišljenju Komisije slučaj sa otmicom u Štrpcima.

Komisija preporučuje Skupštini da zaključke 1., 2. i 3. prihvati kao svoje, s tim da se riječ „Komisija“ u njima zamjeni riječju „Skupština“, te da Skupština doneše odluku u smislu zaključka 3.

Izvještaj sačinio:
Dragiša Burzan
Predsjednik Komisije

Otmica u Štrpcima

REPUBLIKA CRNA GORA
 SKUPŠTINA
 Komisija a prikupljanje informacija
 o otmici putnika iz voza br. 671
 izvršenoj u Štrpcima 27.02.1993. god.
 Broj :
 Podgorica, 14.06.1996. god.

PRIMJEDBE NA ISTRAŽNI POSTUPAK

- sačinjene na osnovu Izvještaja o rezultatima uvida u dokumentaciju o otmici u Štrpcima u posjedu Javnog tužioca Republike Srbije¹⁶ -

166

Sačinioc primjedbi pretpostavlja da je istražna dokumentacija, koja je obrađena u Izvještaju, kompletna. Isto tako, ambicija sačinioca nije da lista primjedbi bude iscrpna - samo očigledni propusti su uzeti u obzir. Primjedbe su :

1. NEADEKVATNA ORGANIZACIJA ISTRAGE. Otmica u Štrpcima je ogroman zločin, kako po broju direktno oštećenih, tako i po užasnim političkim posljedicama koje je proizvela na području Srbije i Crne Gore, pa i šire. Način i mjesto izvršenja, očigledna usmjerenost ka jednoj naciji (Muslimanskoj), ambijent rata u blizini i slično čine ga toliko specifičnim da je sasvim neadekvatno njegovo razrješavanje pokušati „rutinski“, tj. povjeriti ga gotovo u cijelini lokalnom tužilaštvu i organima MUP-a. Ukoliko se u postojećem zakonskom ambijentu nije moglo naći uporište za formiranje specijalne istražne komisije sa najširim ovlašćenjima, onda se

16 Dokument u vlasništvu Komisije, Podgorica, 14.12.1995. god.

Dokumenta

moralna procesuirati odgovarajuća uredba ili zakon u tom cilju¹⁷. U suštini, zahtjevao se sinhronizovan rad službi različitih ministarstava i drugih institucija države. Tako, iz priloženih dokumenata se ne vidi da li je bilo pokušaja uključivanja međunarodnih organizacija koje bi mogle biti od pomoći u rasvjetljavanju otmice, kontinuiranog insistiranja kod vlasti na Palama u pogledu vršenja istrage na teritoriji pod njenom kontrolom, angažovanja obaveštajnih službi za prikupljanje podataka itd. Nepostojanje dobre koordinacije u istražnom postupku pokazuje činjenica da u pregledanoj dokumentaciji nema govora o operativnoj akciji MUP-a Crne Gore, koja je po dokumentovanom saznanju Komisije postojala. Pored toga, Predsjednik Crne Gore i tadašnji ministar unutrašnjih poslova izjavili su rodbini otetih, već prvih dana nakon otmice, da je u toku operativna akcija Saveznih i Republičkih organa, te da su dvojica operativaca išla na pregovore sa otmičari-ma, „odakle su jedva žive glave izvukli“. Sa kime su ti pregovori vođeni? Ovo se ne može odgovoriti na osnovu pomenutih dokumenata, mada je logično da je to za istragu od neprocenjive važnosti. Konačno, nema dokumenata o finansiranju istrage; pretpostavka je da se istraga finansirala iz „redovnih“ sredstava, tj. da nijesu obezbjeđena namjenska sredstva potrebna za opsežne istražne aktivnosti, primjerne veličini i značaju zločina. Sve je to izostalo, pa se može ocijeniti da koncipiranja istrage na najvišem političkom nivou nije bilo.

2. VREMENSKA LOKALIZOVANOST ISTRAGE. Prema datumima istražnih dokumenata može se tvrditi da je istraga vršena na mahove : prvo početkom marta, a

¹⁷ Istina, Skupština Crne Gore formirala je Komisiju za prikupljanje informacija o otmici, ali bez istražnih ingerencija; napori brojnih poslanika u Skupštini Crne Gore da se Komisiji obezbijedi istražna kompetencija nijesu dali rezultate.

Otmica u Štrpcima

potom kraj maja – početak juna 1993. godine. Nakon toga nema nikakvih istražnih radnji, bar ne po priloženoj dokumentaciji. Dakle, sasvim je jasno da istraga nema kontinuitet u vremenu i da je lokalizovana u relativno kratkom vremenskom periodu. Istine radi, u dokumentaciji nema dokumenata koji bi svjedočio o prekidu istrage. Intermitentan karakter istrage nesumnjivo je proistekao iz nedostataka istrage opisanih pod primjedbom 1.

3. PROSTORNA LOKALIZOVANOST ISTRAGE. Istraga je lokalizovana na području Užica, Priboja, Prijepolja i Brodareva, sa par uzetih izjava van tog područja. Uzveši u obzir da je većina putnika – svjedoka otmice – imala odredište u Crnoj Gori, morali su se učiniti naporima kako bi se od ovih uzele izjave. Takođe, morali su se iznaći načini da se „pode tragom“ otmičara, tj. istragu proširiti i na Bosnu i Hercegovinu.

168

4. NESISTEMATIČNOST I JEDNOLIČNOST ISTRAGE. Nedostatak u koncipiranju istrage, opisan pod 1, prouzrokovao je dalje sistematske propuste. Naime, paralelno sa hitnim istražnim radnjama, kao što su uzimanje izjava od službenih lica na vozlu i putnika, bilo je potrebno detaljno „snimiti“ kretanje voza 671 od Beograda do Štrbac, razlog njegovog kašnjenja, kao i sve nepravilnosti u popunjenošći i ponašanju osoblja. Takođe, bilo je neophodno „obraditi“ sve informacije u posjedu službi zaduženih za bezbjednost građana u širem regionu, prikupljenih u dužem vremenskom periodu prije i posle otmice. Ovo je začuđujuće tim više što je mnogim svjedocima istrage bilo jasno da je voz 671 često zaustavljan od strane vojske bosanskih Srba, a i postojanje paravojski sa poznatim imenima lidera, te normalno pretpostaviti da su organi bezbjednosti, obavještajne službe itd. morali prikupljati podatke o svemu

Dokumenta

tome. Obavezno je bilo obaviti informativne razgovore sa dobrovoljcima u vojsci bosanskih Srba sa područja Priboja, Užica, Prijepolja itd., tim prije što je više svjedoka otmice tvrdilo da su otmičari, sudeći po akcentu i dijalektu govora, prije sa područja Srbije i Crne Gore nego iz BiH. Na isti način se moralo postupiti sa izbjeglicama sa područja Rudog i Višegrada, licima koja su iz raznih drugačijih razloga prelazili granicu, a naročito sa pripadnicima vojske bosanskih Srba. S obzirom da je u stampi bilo više napisa u vezi otmice i sudbine otetih, apsolutno je nedopustivo njihovo ignorisanje, odnosno propuštanje adekvatne provjere, koja podrazumjeva i prateću dokumentaciju. U vezi sa tim, npr. „Nezavisni vojvođanski list“ od 04.06.1993. piše da je „Dobrica Čosić preko vojne službe bezbjednosti pronašao ubice kidnapovanih putnika iz voza... U ovoj akciji, kažu, utvrđeno je, učestvovao je i MUP Srbije uz znanje ministra Sokolovića.“ Nije li istra ga zainteresovana za ovakve napise? „Borba“ od 07.12.1994-te navodi ime specijalaca MUP-a Srbije, koji ima određena saznanja o sudbini otetih. „Balkan Ekspres“ piše o Milanu Lukiću kao vođi jedinice koja je izvršila otmicu, a koju je navodno naoružavao Mihalj Kertes. Članak ima ambiciju i da precizno ukaže na mjesto, ponovno navodne, ekzekucije otetih. Posebno mjesto među novniskim napisima ima intervju Predsjednika SRJ Zorana Lilića beogradskoj „Politici“, u kojem imenuje izvršioca i organizatore otmice. Neizbjegna pretpostavka je da je Predsjednik svoj stav iznio na osnovu dokumentovanih saznanja, pa su istražni organi morali pokazati intresovanje i u tom smislu. Uglavnom, istraga se ograničila na uzimanje izjava iz kojih se ne vidi da li je pokušavano svjedocima postaviti pitanje na osnovu drugih saznanja, što bi bilo normalno za početnu fazu istrage. Tvrđnja o nesistematičnosti istrage utemeljena je i u primjedbama koje slijede.

Otmica u Štrpcima

5. KONSEKVENTNOST U ISTRAŽNOM POSTUPKU. Iz pregledane dokumentacije se da primjetiti da su organi MUP-a na lokalnom nivou, koji su izvršili gotovo cijelokupnu dosadašnju istragu, pokušali konsekventno pratiti izjave svjedoka i razviti istragu, mada ima i velikih propusta u smislu dosljednosti u istražnom postupku, čije je otklanjanje bilo u njihovoj moći. Generalno, konsekventne obrade raspoloživih činjenica i indicija nije bilo, vezano za razloge izložene pod 1. Detaljno obrazloženje ovog stava slijedi :

S obzirom na efikasnost otmice i činjenice da su otmičari propustili lokalni voz Prijepolje – BG, prirodna je sumnja da je ona detaljno planirana. Stoga čudi da razlozi kašnjenja voza, kao i njegovo kretanje, nijesu potpuno obrazloženi i dokumentovani.

170

Budući da je u dokumentu br. 45¹⁸ eksplisitno navedeno da je konduktor po polasku voza iz BG upisivalo imena na vozne karte, što je dosta neuobičajeno, kao i sadržaj razgovora putnika sa konduktomerom, provjera te mogućnosti nije dobro obavljena. Naime, putnik je kao dokaz priložio voznu kartu, čija je fotokopija u posjedu Javnog tužioca Republike Srbije, pa je bilo neophodno pribaviti mišljenje grafologa, tim prije što identitet konduktora nije bilo teško utvrditi, dokument br. 32. Istina, u cilju provjere (očigledno) navoda svjedoka, istražni organi su uzeli tri izjave: br. 28, 46 i 47, u kojima je negirano upisivanje imena na kartama. Međutim, izjave su u drugim detaljima, npr. oko legitimisanja putnika u kupeu od strane otmičara, u potpunosti kontradiktorne, što ih dovodi u sumnju.

¹⁸ Izvještaj o rezultatima uvida u dokumentaciju u posjedu Javnog tužioca republike Srbije – u posjedu Komisije. U daljem tekstu će se svi brojevi odnositi na ovaj dokument.

Dokumenta

Pitanje prisustva službene pratnje na vozu, kao i razloge njenog eventualnog odsustva, ostalo je nerazjašnjeno. U kontradikciji su izjave br. 28 i službena zabelješka br. 32 (takođe i izjava br. 9).

Način zaustavljanja voza je sigurno od velike važnosti. U tom smislu su u kontradikciji zapisnik br. 2 i izjava br. 7, na primjer. Ne vidi se sistematsko propitivanje svjedoka da bi se našao odgovor na to pitanje.

Iz zapisnika br. 2 i izjave br. 9 vidi se da su SM Užice i saobraćajni dispačer u Požegi obavješteni da je voz blokiran¹⁹. Istraga je u potpunosti zanemarila tu činjenicu, odnosno nije se pozabavila pitanjem moguće reakcije nadležnih organa već tokom otmice.

Na vozu je u trenutku otmice bilo prisutno deset milicionera, od kojih dva u službenoj pratnji. Budući da su prošli obuku za vršenje svog posla, a i zbog radnog iskustva i profesionalne obaveze, osnovano je pretpostaviti da su njihova zapažanja tačnija i da ih ima više nego kada su u pitanju obični putnici. Međutim, njihove izjave su šture, sa jako malo detalja. Ovo se potencira tvrdnjom svjedoka, takođe milicionera, dokument br. 4, da su milicioneri u službenoj pratnji razgovarali sa otmičarima, te da su shvatili da je riječ o otmici Musilmana, dokument br. 18. Apsolutno nedopustiva greška učinjena u istrazi vezana je za dokumente br. 12 i 18. Naime, jedan od pratioca voza prepoznaje izvjesnog Milana Lukića kao vođu otmičara. Isti milicioner se, po sopstvenoj izjavi, nekoliko mjeseci prije toga u dva navrata sreo sa istim Lukićem, pri čemu mu je jednom stavljao i lisice na ruke. Inače, isti Milan Lukić je u par

¹⁹ Davaoc obavještena je u tom trenutku imao saznanja da su lica koja vrše "blokadu" naoružana, tj. da se radi o nasilnom zaustavljanju voza

Otmica u Štrpcima

navrata hapšen od strane milicije Republike Srbije, a 06.04.1994. god. je sudija Okružnog suda u Beogradu, Dragoslav Rakić, protiv njega pokrenuo postupak „zbog osnovane sumnje da je 27.02.1993. god. protivpravno lišio slobode 17 putnika kod sela Štrpci, na pruzi Beograd - Bar.“ Dakle, zašto pomenuti milicioner nije tom prilikom suočen sa M. Lukićem, ili zašto nema dokumentata o rezultatima tog suočavanja? Zašto barem fotografija Milana Lukića (i pripadnika njegove grupe) nije pokazana milicionerima i ostalim svjedocima otmice? Isto tako neshvatljivo je da svjedok iz zapisnika br. 2 nije ispitani u gornjem smislu. Zašto ovo nije pokušano sa svjedocima koji su izjavili da bi mogli prepoznati ponekog od otmičara, npr. davalac izjave br. 20. Milicioneri u vozu morali su znati da su (i da će) otmičari upotrebiti vozilo parkirano u reonu stanice. Da li su zapisali registarski broj ili, ako to nije bilo moguće, zašto nijesu barem utvrdili tačan broj vozila i njihov izgled? Konačno, zašto su neki od milicionera, iako ne na dužnosti u vrijeme otmice, ispitivani tek posle tri mjeseca, npr. dokument br. 41?

Iskaz svjedoka otmice iz zapisnika br. 2 da otmičari nisu imali oznake na uniformama je u suprotnosti sa izjavama niza drugih svjedoka. Taj svjedok je proveo relativno dugo vrijeme sa otmičarima. Postoji mogućnost da je bio uplašen, npr. dokumenti br. 7 i br. 22, ali i suprotno da je pokazao prisjebnost, što se ogleda u pozivu SUP-u Užice i dispečeru u Požegi, kao i preciznom registrovanju dolaska i polaska voza. Kakogod, on je „zasluživao“ posebnu pažnju i provjeru, naročito što je (po sopstvenom iskazu) primjetio kuda i kako su se odvezli otmičari sa svojim žrtvama. Njegova tvrdnja da su se svi (otmičari i oteti) odvezli (jednim) vozilom je problematična u svjetlu izjava br. 35 i 51, a i nije logična.

Dokumenta

Istraga nije utvrdila identitet i broj otetih. Iz dokumentacije se vidi da je oteto 12 osoba, a svjedoci, kao uostalom i informacije u posjedu Komisije, kazuju da je njihov broj znatno veći, najmanje 20. Odavde proističu sledeća pitanja: Da li su istražni organi uopšte koordinisali svoje akcije sa MUP-om Crne Gore, barem na nivou razmjene infomacija o identitetu otetih? Naime, u dokumentaciji u posjedu Javnog tužioca Republike Srbije ne pojavaljuju se imena otetih iz Crne Gore : Senada Đečevića, Esada Kapetanovića, Fehima Bakije, Rifata Husovića, Jusufa Rastodera, Ismeta Babačića i Softić Šeća, dok Komisija raspolaže dokumentom izdatim od SUP-a Crne Gore iz koga proizilazi da su imenovani žrtve otmice. Veliki broj svjedoka otmice navodi da je među otetima bio i jedan Arap i (ili) crnac, na putu za Sveti Stefan, npr. 11, 15, 25, 43,... U setu pregledanih dokumenata nema onog koji bi ukazivao na napore istražnih organa da utvrde identitet otetog ili neke druge detalje u vezi njega. Neshvatljivo je da kod turističkih agencija nije izvršena provjera u tom cilju.

173

Nije ispitano na osnovu čega svjedok iz dokumenta br. 9 tvrdi da je iz voza izvedeno 8 lica srpske nacionalnosti. Isto stoji i za svjedoka iz dokumenta br. 11.

Nema pokušaja da se odgovori ko je Juka iz Berana, dokument br. 36. Da li je to Jusuf Rastoder? Ako je on, možda se moglo kod policije u Beranima ispitati da li je Jusuf Rastoder imao prijavljeni pištolj, koje marke itd., s obzirom da svjedok tvrdi da je Juka bio naoružan.

Nema dokumenta kojim bi se potvrdilo da je ispitivana izjava svjedoka iz dokumenta br. 38 : „...čuo da je rukometna ekipa iz Priboja sišla²⁰ u Užicu, a kasnije

20 Misli se iz voza 671 na dan otmice.

Otmica u Štrpcima

autobusom doputovala u Priboj.“ Nije teško zaključiti da bi istinitost ove tvrdnje podrazumjevala saznanje članova ekipe da će do otmice doći. Sličan je i slučaj ljekara (Muslimana) kojeg su putnici u kupeu upozorili da će doći do otmice, a koji je sišao u Užicu, odatile se javio svojim u Priboj, pa zatim drugim vozom otputovao u Priboj (isti dokument).

Svjedok iz dokumenta br. 25 tvrdi, pored ostalog, da je čuo da su iz voza izvedena tri Srbina sa izbjegličkim legitimacijama. S obzirom na praksu zaustavljanja vozova od strane vojske bosanskih Srba, sasvim je logično da su otmičari tokom otmice odvodili i „svoje dezertere“. Time čudi da nije od vlasti na Palama zatražen podatak o hapšenju dezterera u tom području u vrijeme neposredno posle otmice.

174

Ko je trener odbojkaškog kluba iz Sremske Kamenice, koji je dao informaciju o otmičarima, dokument br. 31? Istražni organi to nijesu pokušali da utvrde.

Istraga nije pokušavala da utvrdi ko su Crnogorci koji su u bifeu pjevali „protiv Alije“, a od kojih je jedan bio u kontaktu sa otmičarima. Ovo zbunjuje, jer su ovi padali u oči ostalim putnicima i osoblju bifea, a ne bi bilo teško utvrditi identitet otetog koji je pio sa njima.

U vezi dokumenta br. 40 može se kazati da istraga nije pokušala utvrditi identitet potencijalnog svjedoka.

Nije se pokušalo razjasniti da li je kamion(i) sa otmičarima napustio stanicu prije polaska voza 671. O ovome postoje oprečne izjave, npr. dokumenti br. 4, 8 i 9.

Sačiniocu primjedbi nijesu poznati rokovi za dostavu krivične prijave javnom tužiocu od strane organa be-

Dokumenta

zbjednosti, ali smatra da je obavještenje javnog tužioca u Užicu, dokument br. 1, a s obzirom na događaje, uzelo neprimjerno vrijeme. Ovde valja podsetiti da je zapisnik o krivičnoj prijavi učinjen sjutradan po otmici (28.02.1993. god.), a da su organi bezbjednosti obavješteni o otmici za vrijeme njenog vršenja.

Istraga nije odgovorila na izvanredno važno pitanje : U čijem je vlasništvu željeznička stanica Štrpc? Ako je u vlasništvu ŽTP Beograd, da li je pod zaštitom VJ i MUP-a Srbije? Konačno, da li je sama stanica na teritoriji BiH?

RELEVANTNA SAZNANJA

Na osnovu uvida u niz gore navedenih dokumenata, Komisija konstatiše da su sa voza 671, Beograd - Bar, na dan 27. 02. 1993. god. oteti sledeći putnici, građani Crne Gore:

175

1. Halil Zupčević (16. 12. 1944. godine rođen u Trebinju), izbjeglica iz Trebinja sa privremenim boravkom u Rožajima.
2. Senad Đečević (23. 11. 1975. godine, Podgorica), sa prebivalištem u Baru.
3. Esad Kapetanović (25. 01. 1954. godine, Boljevac kod Bijelog Polja) sa prebivalištem u tom mjestu.
4. Iljaz Ličina (1947. godine, Bijelom Polju) sa prebivalištem u Loznoj kod Bijelog Polja.
5. Fehim Bakija (13. 10. 1950. godine, selu Bioča kod Bijelog Polja).
6. Rifat Husović (1. 10. 1958. godine, selo Alomerove Bare kod Prijepolja), nastanjen u Bijelom Polju.

Otmica u Štrpcima

7. Jusuf Rastoder (08. 02. 1938. godine, Savin Bor, kod Berana).

8. Ismet Babačić (31. 01. 1963. godine, Podgorica), nastanjen u Podgorici.

9. Šećo Softić (1945. godine, selo Godijevo kod Bijelog Polja), nastanjen u mjestu rođenja.

Pored nabrojanih, oteti su i sljedeći građani Srbije:

10. Adem Alomerović
11. Rasim Čorić
12. Fikret Memović
13. Fevzija Zeković
14. Džafer Topuzović
15. Muhedin Hanić
16. Safet Preljević
17. Nijazim Kajević
18. Zvjezdan Zuličić
19. Tomo Buzov

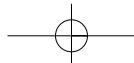
176

U primjedbama na istražni postupak ukazano je da lista otetih nije konačna, što i ovdje tvrdimo.

Komisija nema dokumentovanih saznanja o sudbini otetih.

U pogledu organizatora i egzekutora otmice, Komisija raspolaze sa dokumentima u kojima su po imenu identifikovana tri otmičara. Takođe, Komisija je u saznanju imena još četvorice otmičara.

Uz to, Komisiji su poznata i dva lica, od kojih je jedno bilo oteto u Štrpcima tokom otmice, a drugo dolazilo u kontakt sa otmičarima poslije i u povodu otmice.

Dokumenta

Sva ova imena Komisija je predočila MUP-u Crne Gore, ali do dana zaključenja rada nije dobila odgovor na svoj dopis. S obzirom na nedostatak istražnog ovlašćenja, Komisija nalazi da nema pravo da objavljuje pomenuta imena, pa to neće ni činiti.

ODNOS DRŽAVNIH ORGANA PREMA KOMISIJI

Već na početku svoga rada Komisija je iscrpila listu obraćanja državnim organima, koji su zaduženi za bezbjednost i zaštitu prava građana, te po prirodi stvari upućeni na saradnju sa Komisijom. Kao što je već navedeno, neki od tih organa nijesu ni odgovorili na dopise Komisije. Većina ih je odgovorila na nedokumentovan i šturi način, uskraćujući time Komisiji mogućnost da razvije nezavisnu akciju, što je, pored ostalog, motiv njenog formiranja.

Ono što nije smijelo da se dogodi, a desilo se, pa zaslužuje pažnju Skupštine, ne samo u smislu karakterizacije odnosa Komisija - državni organi, je sljedeće:

Komisija se dopisom od 27. 01. 1994. god. obratila MUP-u Crne Gore, saopštavajući mu da je u posjedu dokumenta koji može biti značajan za istragu. Takođe, MUP je bio zamoljen da odgovori Komisiji ukoliko nema interesa za pomenuti dokument. Inače, dokument predstavlja izjavu svjedoka u kojoj se navode imena dvojice otmičara. Kako do dana zaključivanja rada Komisije niko iz MUP-a nije kontaktirao Komisiju, predstavnici MUP-a ostaju u obavezi da objasne Skupštini i javnosti zašto nijesu iskazali interes za navedeni dokument.

Sličan odnos MUP Crne Gore je pokazao i prema njenom dopisu od 31. 01. 1996. god. To je pomenuti dopis u kome su navedena imena šest otmičara i dva lica koja su bila u kontaktu sa otmičarima po otmici. Doduše, MUP je u dva

Otmica u Štrpcima

navrata obavijestio Komisiju o akciji koju je preuzeo u vezi njenog zahtjeva, ali ova se ticala saslušavanja tri putnika - svjedoka otmice, ali ne i provjere gore pomenutih lica. Isto tako, Komisiji nije poznato da li je procesuiran telegram upućen predsjedniku Komisije od strane samodeklarisanog pomoćnika Milana Lekića, koji je dostavljen na uvid MUP-u Crne Gore.

U ovu grupu problema u radu Komisije spada i pomenuta operativna akcija MUP-a Crne Gore neposredno poslije otmice. Sama akcija deklarisana je od najviših državnih instanci, kako je već objašnjeno u ovom izvještaju. Uporno nastojanje Komisije da dođe u posjed saznanja prikupljenih u ovoj akciji ostalo je bez nagrade.

Sve ovo, uz ranije učinjene primjedbe, navodi Komisiju na zaključak da državni organi nijesu ispunili svoju obavezu prema njoj i prema javnosti. Komisija smatra da pri prosuđivanju ovakvog ponašanja državnih organa treba imati u vidu i stav Ministarstva pravde Crne Gore, dopis 24. 06. 1994. god., po kome državni organi mogu uskratiti informaciju ukoliko njena sadržina predstavlja državnu, vojnu, poslovnu ili službenu tajnu. Time se pred Skupštinom Crne Gore postavlja sljedeća dilema: da li su državni organi ovim prekršili Zakon ili je otmica u Štrpcima državna ili neka druga tajna. Sama Komisija nema kompetenciju da razriješi ovu dilemu.

* * * * *

Analizirajući pribavljene informacije o otmici i prepoznavajući činjenicu da je iscrpljena lista državnih institucija u službi, čija se kompetencija direktno tiče rasvetljavanja otmice, a koji je trebalo kontaktirati, Komisija konstataže sljedeće:

Dokumenta

1. Bez obzira na jasne indicije iskazane u pojedinim dokumentima, još uvjek, nažalost, ne može se utvrditi sudbina otetih, kao ni identitet organizatora i otmičara.

2. Smatrujući da je dokumentacija prikupljena od državnih organa kompletna, Komisija zaključuje da istraživačka radnja nije dobro koncipirana, da je slabo koordinisana, vremenski i prostorno lokalizovana, u mnogim detaljima nekonsekventna u postupku, te kao takva da je teško mogla dati pozitivne rezultate.

Komisija posebno ukazuje na činjenicu da MUP CG nije odgovorio na mnoga njena konkretna pitanja i inicijative, te u tom smislu zahtijeva od Vlade Crne Gore da ispita cijelokupan rad MUP-a u pogledu otmice.

Komisija takođe ocjenjuje da je angažovanje Državnog tužioca Crne Gore u vezi otmice nedopustivo nedovoljno, pa zbog toga ona zahtijeva od Skupštine Crne Gore da razmotri u tom smislu relevantne činjenice i donese odgovarajuću odluku.

Komisija smatra da je odnos Ministra Vojske prema Komisiji nedopustiv, tako da od Savezne Vlade zahtijeva da razmotri ovu ocijenu i preduzme odgovarajuće mjere.

3. Komisija konstatiše da su njena ovlašćenja bila nedovoljna za uspješno obavljanje povjerenog joj zadatka. Stoga se nuda da će Skupština u narednom sazivu formirati Komisiju sa istim zadatkom, ali i najširim ovlašćenjima, koja podrazumijevaju pristupačnost arhivima svih službi i obaveznost postupanja državnih službi po njenom zahtijevu.

Primjedbe učinio:
Dragiša Burzan
Predsjednik Komisije

Otmica u Štrpcima

PREDMET BR. IT-98-32-I
OPTUŽNICA PROTIV
MITRA VASILJEVIĆA I
DRUGIH

**MEĐUNARODNI KRIVIČNI TRIBUNAL
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU**

TUŽILAC TRIBUNALA

PROTIV

**Milana LUKIĆA
Sredoja LUKIĆA
Mitra VASILJEVIĆA**

180

OPTUŽNICA

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu sa ovlašćenjima iz člana 18 Statuta Međunarodnog krivičnog suda, optužuje:

MILANA LUKIĆA

SREDOJA LUKIĆA

i

MITRA VASILJEVIĆA

Za ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI I KRŠENJA ZAKONA I OBICAJA RATA, kako sljedi:

Dokumenta**Osnovni podaci:**

1. Opština Višegrad, koja se nalazi u jugoistočnoj Bosni i Hercegovini, čini dio istočne granice sa Srbijom. Grad Višegrad leži na istočnoj strani rijeke Drine, otprilike 120 kilometara istočno od Sarajeva i 15 kilometara zapadno od srpske granice. Prema popisu stanovništva iz 1991. opština Višegrad imala je 21.199 stanovnika, od čega 62,8 % Muslimani, 32,8 % Srba i 4,4 % „ostalih“. U gradu Višegradu živjelo je oko 9.000 ljudi.

2. Grad Višegrad bio je strateški značajan iz više razloga. Grad je bio ključni saobraćajni čvor jer se nalazio na glavnoj cesti koja povezuje Beograd sa Sarajevom i na glavnoj cesti koja povezuje Titovo Užice u Srbiji sa Goraždem, Sarajevom i jadranskom obalom. Titovo Užice, koje se nalazi otprilike 70 kilometara istočno, bilo je štab Užičkog korpusa Jugoslovenske narodne armije (JNA). JNA je takođe imala bazu u kasarni Uzamnica u Višegradu. U Višegradu se takođe nalazi značajna brana hidroelektrane.

3. Dana 6. aprila 1992., srpske vojne jedinice počele su da granatiraju Višegrad i nekoliko obližnjih sela naseđenih bosanskim Muslimanima. Mnogi bosanski Muslimani su pobegli od granatiranja. Iz odmazde mala grupa bosanskih Muslimana je uzela nekoliko Srba mještana kao taoce, preuzeila kontrolu nad obližnjom branom hidroelektrane, i prijetila da će je dići u vazduh. Ova kriza je privukla znatnu pažnju sredstava javnog informisanja i lideri svih stranaka pristupili su pregovorima. Plašeći se najgoreg, mnogi stanovnici, pripadnici svih etničkih grupa, pobegli su iz sela duž rijeke, strahujući za svoje živote. Konačno su, 12. aprila 1992. specijalci JNA zauzeli branu i okončali opsadu.

Otmica u Štrpcima

4. U ponedeljak, 13. aprila 1992., Užički korpus JNA prešao je granicu Titovog Užica u Srbiji i napao Višegrad. Bilo je borbi manjeg obima, i džepova otpora bosanskih Muslimana u džepovima, ali nije bilo puno ljudskih žrtava. Tenkovi i teška artiljerija bili su strateški raspoređeni oko grada. JNA je prikupljala i zatvarala muškarce i žene, ispitivala ih i neke od njih tukla. Obezbedivši grad, oficiri JNA i vođe bosanskih Muslimana poveli su zajedničku kampanju javnog informisanja kako bi podstakli ljude da se vrate svojim kućama. Plašeći se da će ostati bez posla i svojih domova, mnogi bosanski Muslimani su se vratili krajem aprila.

5. Situacija u Višogradu je bila relativno mirna dok se Užički korpus JNA nije povukao 19.maja 1992. Nakon odlaska JNA, lokalni Srbi su osnovali „Srpsku opština Višegrad“ i preuzeli sve opštinske organe vlasti. Nakon toga su paravojne trupe, lokalna policija i lokalni Srbi započeli brutalni pohod etničkog čišćenja, smišljen da se područje očisti od svih stanovnika koji nisu bili Srbi.

6. Srpske oružane snage napale su i uništile više sela naseđenih bosanskim Muslimanima. Stotine civila u gradu Višegradu ubijeni su u nasumičnoj pucnjavi. Svakog dana su muškarci, žene i djeca ubijani na čuvenom mostu na Drini, a njihova tijela bacana u rijeku. Mnogi muškarci i žene bosanski Muslimani su uhapšeni i zatvoreni na različitim mjestima u gradu, uključujući logor osnovan u kasarni bivše JNA u Uzamnici. Srpski civili su silovali mnoge žene i tukili i sprovodili teror nad civilima koji nisu bili Srbi. Rasprostranjeno pljačkanje i uništavanje domova i imovine lica koji nisu bili Srbi odvijalo se svakodnevno i dvije džamije bosanskih Muslimana u gradu su uništene.

7. Kasarna JNA u Uzamnici postala je jedan od nekoliko centara za zatočavanje u tom području. U logorima su

Dokumenta

zatvarani pod brutalnim i nehumanim uslovim muškarci i žene koji nisu bili Srbi. Srpski vojnici i stražari redovno su tukli zatvorenike i takođe su dozvoljavali pripadnicima srpskih paravojnih jedinica da ulaze u logore i biju i muče zatvorenike. Mnogi zatvorenici su korišćeni sa težak prinudni fizički rad. Neki zatvorenici su držani u logoru Uzamnica više od dvije godine.

8. Hotel Vilina Vlas, bivše odmaralište, i obližnja Banja, jedan manji hotel, služili su kao objekti za zatvaranje u kojima su zatvorenici tučeni, mučeni i seksualno napastvovani.

9. Negdje u proleće 1992. **Milan LUKIĆ**, bivši stanovnik ovog područja, vratio se u Višegrad iz Srbije i pridružio jednoj paravojnoj jedinici koja je sa jedinicama srpske policije i vojske saradivala na čišćenju ovog područja od svih stanovnika koji nisu bili Srbi. Pripadnici ove paravojne jedinice, koji se ponekad nazivaju „Beli orlovi“, uključivali su rođaka **Milana LUKIĆA**, **Sredoja LUKIĆA**, policajca iz Višegrada i **Mitra VASILJEVIĆA**, mjesnog konobara. Od sredine aprila 1992., barem do oktobra 1994. Milan LUKIĆ i pripadnici njegove paravojne jedinice počinili su na desetine, ako ne i na stotine, zločina u opštini Višegrad, uključujući ubistva, mučenja, premlaćivanja, pljačkanja i uništavanja imovine.

Optuženi:

10. Milan LUKIĆ, od oca Mileta, rođen 6. septembra 1967. u Foči, porijeklom je iz sela Rujište, otprilike 15 kilometara sjeverno od Višegrada. LUKIĆ je pohađao srednju školu u području Višegrada i obučio se za metaloprerađivačku struku. **Milan LUKIĆ** je jedno vrijeme živio u Njemačkoj, Švajcarskoj i Obrenovcu, Srbija. **Milan LUKIĆ** se vratio u Višegrad 1992. i pridružio para-

Otmica u Štrpcima

vojnoj jedinici za specijalne operacije koja se naziva „Beli orlovi” i koja je imala veze sa višegradskom policijom i srpskim vojnim jedinicama. **Milan LUKIĆ** sad poseduje nekoliko kafića u Višegradu.

11. Sredoje LUKIĆ, od oca Đorđa, rođen 5. aprila 1961, u Rujištu, opština Višegrad, rođak je **Milana LUKIĆA**. Prije rata **Sredoje LUKIĆ** je radio kao policajac u Višegradu. Nakon što je rat počeo, **Sredoje LUKIĆ** se pridružio paravojnoj jedinici **Milana LUKIĆA**. **Sredoje LUKIĆ** je trenutno stanovnik naselja Garče, opština Višegrad.

12. Mitar VASILJEVIĆ, od oca Ljubisava, rođen je 25. avgusta 1954. u selu Đurevići, opština Višegrad. Prije rata radio je kao konobar u hotelu Panos u Višegradu. Nakon što je rat počeo, **VASILJEVIĆ** se pridružio paravojnoj jedinici **Milana LUKIĆA**. **Mitar VASILJEVIĆ** sada živi u Višegradu i radi kao konobar u restoranu u bivšoj robnoj kući Višegrađanka.

OPŠTI NAVODI:

13. Ukoliko drugčije nije izneto u daljem tekstu, sva djela i propusti za koje se terete u ovoj optužnici dogodili su se negdje od aprila 1992. do negdje oktobra 1994. u opštini Višegrad i okolini, u Republici Bosni i Hercegovini na teritoriji bivše Jugoslavije.

14. U svako vrijeme bitno za ovu optužnicu, optuženi su bili obavezani da se pridržavaju zakona ili običaja koji regulišu vođenje rata.

15. Sva djela i propusti koji se terete kao zločini protiv čovječnosti bili su dio rasprostaranjenog, sistematskog ili napada velikih razmjera protiv civila bosanskih Muslimana i drugih civila nesrba u opštini Višegrad i okolini.

Dokumenta

16. Svaki od optuženih je pojedinačno odgovoran za zločine koji mu se stavlju na teret u ovoj optužnici u skladu sa članom 7 (1) Statuta Međunarodnog suda. Pojedinačna krivična odgovornost uključuje počinjavanje, planiranje, podsticanje, naređivanje ili pomaganje i učestvovanje u planiranju, pripremi ili izvršavanju bilo kog od zločina navedenih u članovima 2 do 5 Međunarodnog suda.

17. Stavovi 13 do 16 se ponovo navode i uključuju u svaku od tačaka optužnice iznijetih u daljem tekstu.

Optužbe:

TAČKA 1
(istrebljenje)

18. Počevši od otprilike maja 1992, pa sve do barem 10. oktobra 1994, **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** hotimično su ubijali značajan broj civila bosanskih Muslimana, među kojima i žene, djecu i starije osobe. Prilikom najmanje dva incidenta u junu 1992, **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** počinili su, planirali, poticali, naredili ili na drugi način pomagali i učestvovali u masovnom ubojstvu otprilike 135 civila bosanskih Muslimana tako što su ove osobe zaključali u dvije kuće a te kuće zapalili. U jednom od ovih incidenata ubijeno je 46 članova jedne porodice.

Ovim djelima **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Tačka 1: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (b) (istrebljenje) Statuta Međunarodnog suda.

Otmica u Štrpcima**TAČKA 2
(progoni)**

19. Počevši od maja 1992, pa sve do barem, 10. oktobra 1994, **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** počinili su, planirali, poticali, naredili ili na drugi način pomagali i učestvovali u planiranju, pripremi ili izvršenju zločina protiv čovječnosti, to jest, progona civila bosanskih Muslimana na političkim, rasnim ili vjerskim osnovama, na cijeloj teritoriji opštine Višegrad i drugdje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

20. Krivično djelo progona počinjeno je, izvršeno i izvedeno sljedećim putem odnosno na sljedeće načine:

ubojsvom na desetine bosanskih Muslimana i drugih nesrpskih civila, među kojima su bili muškarci, žene, djeca i starije osobe;

okrutnim i nečovječnim postupanjem prema bosanskim Muslimanima i drugim nesrpskim civilima, što uključuje teška premlaćivanja tokom dužeg vremenskog perioda;

nezakonitim lišavanjem slobode ili zatočenjem bosanskih Muslimana i drugih nesrpskih civila u nečovječnim uslovima;

zlostavljanjem, ponižavanjem, teroriziranjem i psihoškim maltretiranjem bosanskih Muslimana i drugih nesrpskih civila; i

krađom i uništavanjem lične imovine bosanskih Muslimana i drugih nesrpskih civila.

Ovim djelima **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Dokumenta

Tačka 2: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (h) (progoni na političkim, rasnim ili vjerskim osnovama) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE 3 – 6
(spaljivanje kuće u Partizanskoj ulici)

21. Otprilike sredinom juna 1992, **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ, Mitar VASILJEVIĆ** i drugi prisili su otplike 65 žena, djece i starijih muškaraca bosanskih Muslimana, od kojih je većina bila iz sela Koritnik, da uđu u jednu sobu u kući Adema Omeragića u Pionirskoj ulici u Višegradu, u naselju Nova Mahala.

22. Dok je **Sredoje LUKIĆ** čekao vani, **Milan LUKIĆ** i jedan drugi muškarac naredili su svim ljudima da uđu u sobu i prisili ih da im predaju sav svoj novac i nakit. Dok se to odvijalo, svi ljudi, uključujući i žene i decu, bili su pretreseni do gola.

23. **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ** i **Mitar VASILJEVIĆ** zaključali su i zabarikadirali ove ljude u kuću kako bi spriječili njihov bijeg. Kasnije, dok su **Sredoje LUKIĆ** i **Mitar VASILJEVIĆ** stajali iza njega, **Milan LUKIĆ** je otvorio vrata, na pod stavio zapaljivu napravu i zapalio fitilj. Cijelu kuću je za nekoliko sekundi zahvatilo plamen i ona je nastavila gorjeti sljedećih sat vremena.

24. Neki ljudi pokušali su iskočiti kroz prozor, ali **Milan LUKIĆ** i **Sredoje LUKIĆ** stajali su vani i pucali na njih dok je **Mitar VASILJEVIĆ** osvjetljavao žrtve.

25. Povici i vriska ljudi u kući mogli su se čuti još otplike dva sata nakon što je započeo požar. Svi ljudi zaključani u kući, osim njih šestoro, su izgubili život. Žrtve su ili poginule u požaru ili su ustreljene pokušava-

Otmica u Štrpcima

jući pobjeći. Među žrtvama bilo je nekoliko male djece i beba, i 46 članova jedne porodice. Imena nekih od žrtava navedena su u Dodatku A.

Ovim djelima **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** su počinili :

Tačka 3: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (a) (ubojstvo) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 4: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (ubojstvo) Ženevskih konvencija.

Svojim djelima i propustima koji se odnose na postupanje sa civilima koji su preživjeli požar u kući **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Tačka 5: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (i) (nečovječni postupci) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 6 : KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo je prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (nasilje prema životu i tjesnom integritetu) Ženevskih konvencija.

TAČKE 7 – 10 (spaljivanje kuće u Bikavcu)

26. Na dan ili otprilike dana 27. juna 1992, **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ, Mitar VASILJEVIĆ** i drugi otišli su u naselje Bikavac, blizu Višegrada. **LUKIĆ** je išao kroz grad tražeći bosanske Muslimane iz područja Župe, koja je blizu sela Rujiste gdje je **LUKIĆ** odrastao.

Dokumenta

27. Nakon što je pronašao izvjestan broj ljudi iz Župe, **Milan LUKIĆ** naredio je njima i nekim drugim bosanskim Muslimanima koji su živjeli u Bikavcu da uđu u kuću Mehe Aljića.

28. **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ, Mitar VASILJEVIĆ** i drugi prisilili su otprilike 70 ljudi da uđu u kuću i zahtjevali od njih da im predaju svoj novac. **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ, Mitar VASILJEVIĆ** i drugi zatim su daskama zatvorili sve izlaze, bacili kamenje u kuću i počeli pucati.

29. **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ, Mitar VASILJEVIĆ** i drugi ubacili su nekoliko bombi u kuću što je ljude unutra ranilo a kuću zapalilo. Požar je brzo zahvatio kuću i svi unutra, sem jedne mlade žene, su izgubili život.

30. Preživjela žena ranjena je šrapnelima bombi i zadobila je teške opekontine po glavi i rukama. Među ubijenim su bili mala djeca, žene i starije osobe.

Ovim djelima i propustima **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Tačka 7: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (a) (ubojsstvo) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 8: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (ubojsstvo) Ženevskih konvencija.

Svojim djelima i propustima koji se odnose na postupanje sa jedinom preživjelom osobom **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ i Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Otmica u Štrpcima

Tačka 9: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (i) (nečovječna dela) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 10: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo je prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (nasilje prema životu i tjelesnom integritetu) Ženevskih konvencija.

TAČKE 11 – 12

(uboјstvo 7 muškaraca bosanskih Muslimana u tvornici Varda)

31. Na dan ili otprilike dana 10. juna 1992, **Milan LUKIĆ** i još jedan muškarac odvezli su se do pilane i tvornice namještaja Varda u Višegradu u crvenom automobilu Volkswagen Passat koji je je **LUKIĆ** običavao voziti. **LUKIĆ** je ušao u tvornicu i vratio se sa sedam bosanskih Muslimana: Nusretom Aljoševićem, Nedžadom Bektašem, Mušanom Čančarom, Ibrisimom Memiševićem, Hamedom Osmanagićem, Lutvom Tvrtkovićem i Sabahudinom Velagićem. **Milan LUKIĆ** odveo je ove muškarce do obližnje rijeke. Nakon što je od njih prvo zahtijevao da isprazne džepove i skinu jakne, **Milan LUKIĆ** je na njih više puta pucao iz automatskog oružja. Članovi porodica i kolege žrtava kasnije su našli neka od tijela sa višestrukim ranama iz vatre nogor oružja kako plutaju u rijeci.

Ovim djelima **Milan LUKIĆ** je počinio:

Tačka 11: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (a) (ubojstvo) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 12: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i

Dokumenta

priznato članom 3 (1) (a) (ubojstvo) Ženevskih konvencija.

TAČKE 13 – 16**(ubojstvo petorice muškaraca bosanskih Muslimana kraj rijeke Drine)**

32. Na dan ili otprilike dana 7. juna 1992, **Milan LUKIĆ** i jedan drugi muškarac zvan Crnogorac odvezli su se crvenim Volkswagen Passatom do stana jednog bosanskog Muslimana u Višegradu. Nakon što je pretražio stan, **Milan LUKIĆ** naredio je dvojici muškaraca bosanskih Muslimana da podu sa njim.

33. **Milan LUKIĆ**, Crnogorac i dvojica muškaraca bosanskih Muslimana ušli su u crveni Volkswagen Passat i odvezli se do jednog raskršća gdje su susreli neke druge muškarce u Yugu. Na raskršcu je **LUKIĆ** naredio još petorici drugih muškaraca bosanskih Muslimana da uđu u ova dva vozila.

34. **Milan LUKIĆ** i Crnogorac zatim su odvezli sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana do hotela Vilina Vlas van Višegrada gdje im se pridružio **Mitar VASILJEVIĆ**.

35. Nakon što su proveli kratko vrijeme u hotelu, **Milan LUKIĆ**, **Mitar VASILJEVIĆ** i Crnogorac vratili su se u crveni Volkswagen Passat i Yugo i odvezli sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana do rijeke Drine u selu Sase.

36. **Milan LUKIĆ**, **Mitar VASILJEVIĆ** i Crnogorac odveli su sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana do obale rijeke i naredili im da se postroje. **Milan LUKIĆ**, **Mitar VASILJEVIĆ** i Crnogorac zatim su otvorili vatru i pucali na sedmoricu muškaraca bosanskih Muslimana iz automatskog oružja. Nakon pucnjave, Lukić, Vasiljević

Otmica u Štrpcima

i Crnogorac vratili su se do svojih vozila i otišli. Petorica od muškaraca su ubijeni, ali dvojica su preživjela.

Ovim djelima **Milan LUKIĆ** i **Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Tačka 13: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (a) (ubojstvo) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 14: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (ubojstvo) Ženevskih konvencija.

Svojim djelima i propustima u odnosu na dvojicu preživjelih **Milan**

192

LUKIĆ i **Mitar VASILJEVIĆ** su počinili:

Tačka 15: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (i) (nečovječna dela) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 16: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo je prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (nasilje prema životu i tjelesnom integritetu) Ženevskih konvencija.

TAČKE 17 – 18
(ubojstvo Hajre Korić)

37. Tokom ili otprilike mjeseca juna 1992, **Milan LUKIĆ** je, zajedno sa grupom od sedam ili osam drugih Srba, otišao u jedno naselje u Višegradu. Nakon što je pretražio nekoliko kuća, **Milan LUKIĆ** je zapitao Hajru

Dokumenta

Korić, bosansku Muslimanku, gdje joj se nalazi muž. Kada je Hajra Korić **LUKIĆU** dala do znanja da ne zna gdje joj je muž, **Milan LUKIĆ** je iz blizine na nju pucao iz automatskog oružja. Silina metka ju je ubila i otkinula joj prste sa ruku. Nakon što je pala na bok, **Milan LUKIĆ** joj je ispalio još jedan rafal u rame.

Ovim djelom **Milan LUKIĆ** je počinio:

Tačka 17: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (a) (ubojstvo) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 18: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (ubojstvo) Ženevskih konvencija.

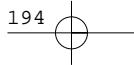
TAČKE 19 – 20
(premlaćivanje u pritvoreničkom logoru Uzamnica)

193

38. U više navrata počeviš od avgusta 1992, pa do oktobra ili otprilike do oktobra 1994, **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ** i drugi pripadnici paravojne jedinice **Milana LUKIĆA** okrutno su premlaćivali muškarce bosanske Muslimane zatočene u pritvoreničkom logoru u vojnoj kasarni Uzamnica u Višegradu.

39. **Milan LUKIĆ, Sredoje LUKIĆ** i drugi pripadnici paravojne jedinice **Milana LUKIĆA** ulazili su u logore, obično kasno noću, i okrutno udarali zatočenike pesnicama, udarali zatočenike kundacima i drvenim štapovima i šutirali čizmama.

40. Kao rezultat tog premlaćivanja, mnogi od žrtava zadobili su ozbiljne i dugotrajne povrede.

Otmica u Štrpcima

Ovim djelom **Milan LUKIĆ** i **Sredoje LUKIĆ** su počinili:

Tačka 19: ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiv prema članu 5 (i) (nečovječna dela) Statuta Međunarodnog suda; i

Tačka 20: KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, kažnjivo je prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i priznato članom 3 (1) (a) (nasilje prema životu i tjelesnom integritetu) Ženevskih konvencija.

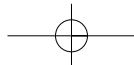
/ potpis na originalu /

Louise Arbour
Tužilac

194

Optužnica je podignuta 26. avgusta 1998. godine.

(Zapečaćena u odnosu na optuženog Mitra Vasiljevića do 25. januara 2000. godine, u odnosu na optužene Milana i Sredoja Lukića do 1. novembra 2000. godine)

Dokumenta

Pod lupom br.4
Izveštaj Fonda za humanitarno pravo, maj 1993.

**Otmice Muslimana iz Srbije i Crne Gore u
vreme oružanih sukoba u BH**

„Ja, na žalost ne mogu dati kompletan odgovor na ovo pitanje obzirom da se taj događaj dogodio 92. na teritoriji Republike Srpske i naravno istražne radnje nisu u mojoj nadležnosti. Ja nemam informacije u kojoj je fazi istraga, da li je istraga nešto uspela da utvrdi. Ja, tada kao ni sada, nemam ovlašćenja da pokrenem bilo kakav sudski ili drugi postupak“ reči savezne ministarke za ljudska prava Margit Savović¹

195

Na početku oružanih sukoba u Bosni i Hercegovini u roku od četiri meseca, u tri zasebne prilike, nestalo je četrdeset i pet državljana SR Jugoslavije i dvojica izbeglica iz Bosne. Nakon dvonедељног принудног задрžavanja na teritoriji BiH pod kontrolom bosanskih Srba šestoro njih vraćeno je u Crnu Goru, a o sudbini četrdeset i jednog nestalog više od tri godine se ništa ne zna. Osim jedne, sve žrtve su Muslimani. Među nestalim su tri žene, četvoro dece i trideset i četiri muškaraca.

Dvadeset i drugog okroбра 1992. kidnapovano je šesnaest sjeverinskih Muslimana. Otmica je izvedena u mestu Mioče, na putu od njihovih kuća u Sjeverinu prema obližnjem administrativnom centru Priboju, koji kratkim delom vodi preko teritorije BH. Jedanaest Muslimana prisilno je odvedeno iz njihovih kuća u Bukovici u Crnoj

¹ TV „Politika“, emisija „Javno postavljamo pitanja“, 8. februar 1996.

Otmica u Štrpcima

Gori 15. februara 1992. Devetnaest ljudi iz Crne Gore i Srbije, među njima dvojica izbeglica iz Bosne, kidnapani su 27. februara 1993. iz voza na pruzi Beograd - Bar, za vreme prinudnog zaustavljanja u železničkoj stanici Štrpci, na teritoriji BH.

1. Vreme pre i posle otmica

Izručenje izbeglica iz Bosne, kao i muslimanskih ranjenika, vojnim i policijskim organima bosanskih Srba; ubistvo Muslimana Ramo Berba na autobuskoj stanici u Sjeverinu; neometan prelazak raznih formacija oružanih snaga bosanskih Srba na teritoriju Srbije i Crne Gore, nasilničko ponašanje pripadnika policije i vojske Jugoslavije prema Muslimanima u Sandžaku, česte eksplozije u restoranima u Priboru čiji su vlasnici Muslimani, kao i uništavanje imovine Muslimana u Pljevljima, tek su neki od događaja koji su prethodili otmici u oktobru 1992. Otmica sjeverinskih Muslimana dovodi do iseljavanja Muslimana iz ovog sela, a njihove kuće postaju meta brojnih pljačkaša, među njima i pripadnika Vojske Jugoslavije.

Uoči otmice putnika iz voza, u prisustvu pripadnika Vojske Jugoslavije, ubijeno je troje i ranjeno dvoje Muslimana u selu Kukurovići, u graničnom području Srbije prema Bosni. Zatim, u aprilu 1993, prilikom obilaska svoje kuće u Sjeverinu nestao je Hasan Mujović; u selu Ukšiće (u Crnoj Gori), od povreda koje su mu naneli pripadnici Vojske Jugoslavije umro je Hilmo Drkenda, a u isto vreme u Nikšiću izvršen je oružani napad na tri muslimanske kuće.

U vremenu od oktobra 1993. do kraja februara 1994. policija Republike Srbije spovodi akciju oduzimanja oružja u selima oko Novog Pazara, Tutina i Sjenice. Pretresane su isključivo muslimanske kuće. U svom izveštaju o policijskoj represiji na Sandžaku Fond za humanitarno pravo

Dokumenta

dokumentovao je slučajeve iznuđivanja priznanja prime-nom tehnika ispitivanja koje pruzrokuju teške fizičke pat-nje: upotreba elektrošokova, batinanje po golum tabani-ma, batinanje vezanog pritvorenika, vezivanje žrtve za predmete koji sprečavaju pomeranje, dugotrajno trljanje ušiju, kao i karate udarcima po najosetljivijim delovima te-la. Dva odvojena politička suđenja aktivistima i funk-cionerima muslimanske stranke SDA započeta su deve-deset i treće godine, navodno zbog ugrožavanja teritori-jalnog integriteta SR Jugoslavije. Krajem 1995. predsednik Crne Gore Momir Bulatović pomilovao je okrivljene pred sudom u Bijelom Polju, dok je Vrhovni sud Srbije u martu 1996. ukinuo presudu Okružnog suda u Novom Pazaru i predmet vratio na ponovno razmatranje.

2. Nestanak sjeverinskih Muslimana

2.1. Zvanična istraža

Dan nakon otmice ovih ljudi, 24. oktobra 1992, tadašnji predsednik SR Jugoslavije Dobrica Čosić i premijer Milan Panić upućuju u Sjeverin komisiju koju čine savezni ministar za ljudska prava Momčilo Grubač, pomoćnik saveznog ministra za ljudska prava Mahmut Memić, savetnik predsednika SR Jugoslavije Vladimir Matović i admirал Milosav Simić. Prema navodima samih članova komisije u Sjeverinu su zatekli ljude u velikom strahu i spremne da se kolektivno isele. Ljude odvraćaju od napuštanja njihovih kuća obećanjem da će država obezbediti granicu prema Bosni i zabraniti prelaska paravojnim srpskim grupama iz BH. Prema navodima članova ove komisije u izveštaju predsednicima Josiću i Paniću predloženo je da se u ovo područje upute speci-jalne jedinice MUP-a Srbije i Vojske Jugoslavije. Ovim je komisija izvršila svoj zadatak.

Dvadeset i petog oktobra, ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije Zoran Sokolović obaveštava javnost da

Otmica u Štrpcima

je policija uhapsila u Sjeverinu dva naoružana lica zbog oznovane sumnje da imaju veze s otmicom Muslimana iz Sjeverina. Odmah zatim tadašnji predsednik SR Jugoslavije Dobrica Čosić obavestio je javnost da je imenovao specijalnu komisiju za utvrđivanje činjenica u vezi sa otmicom. Za predsednika komisije imenovao je ličnog savetnika Vladimira Matovića. Prvog novembra usledila je vest iz Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije da su uhapšeni u Sjeverinu oslobođeni jer nema razloga za njihovo dalje zadržavanje u pritvoru. Komisija tadašnjeg predsednika Jugoslavije nikada javno nije izvestila o svome radu i nalazima do kojih je došla.

2.2. Nezavisna istraga

Svojom istragom Fond je utvrdio da je 22. oktobra kidnapovano šesnaest Muslimana iz Sjeverina, a da je dan pre toga iz sela nestao Sabahudin Ćatović. U mestu Mioče, iz autobusa su nasilno izvedeni: Medo Hodžić, njegova sestra Mevlida Koldžić, Medredin Hodžić, Idriz Gibović, Alija Mandal, Ramahudin Ćatović, Mustafa Bajramović, Sead Pecikoza, Mehmed Šebo, Hajrudin Sajtarević, Ramiz Begović, Muzafer Hadžić, Esad Džihić, Derviš Softić, Mithad Softić i Mujo Alihodžić.

Svedok Admir Džihić, jedini Musliman koji ostaje u autobusu zabunom otmičara (poverovali su da je sin Srbina pored kojeg je stajao), među otmičarima prepoznaje ljude koje viđa u Priboju. U razgovoru s predstavnicima Fonda u novembru 1992, pre odlaska u izbeglički kamp u Turskoj, dečak je ispričao da je među otmičarima prepoznao srpske vojнике Momira, Milana Lukića i Dragićevića, koje je pre toga viđao u Priboju. Tragom informacija da je kamion kojim su transportovani kidnapovani ljudi šlepoval vozilom priboske registracije Fond je otkrio da vozilo pripada Miloju Udovičiću, vlasniku kafane „Zlatibor“ u Priboju. U razgovoru s predstavnici-

Dokumenta

ma Fonda on je ispričao da su ga u selu Mioče kod kafane „Amfora“ zaustavili neki vojnici s nagaravljenim licima i naredili da vuče kamion u kvaru. Prema njegovim navodima nakon nekoliko kilometara, na uzvišici na kojoj se nalazi selo Bijelo Brdo, motor kamiona je proradio i vojnici su ga odvezli prema Višegradu, a on sam je produžio prema Užicu (u Srbiji). Video je da se u kamionu pokrivenom ceradom nalaze neki ljudi ali nije video njihova lica. Takođe je tvrdio da među otmičarima nije video poznato lice.

Neposredno nakon ove otmice u Priboju se pričalo da su Srbi, putnici iz autobusa, prepoznali otmičare ali da iz straha ne govore o tome. Kao svedoci koji mogu identifikovati otmičare pominjali su se Ilija Kitić, vozač iz Sjeverina, vozač autobusa izvesni „Stojkan“, Beli Vilotić, koga su otmičari, navodno, izveli iz autobusa i vratili kada je ličnom kartom dokazao da je Srbin, Mira Javorac...

199

3. Nestanak bukovičkih Muslimana

3.1. Aktivnost najviših predstavnika vlasti

Na poslaničko pitanje o nestalim iz Bukovice ministar unutrašnjih poslova Crne Gore Nikola Pejaković je 10. marta 1993. na sednici republičkog parlamenta potvrdio navode poslanika opozicionih stranaka o nestanku građana Crne Gore, a potom saopštio da je zahvaljujući aktivnosti predsednika Crne Gore Momira Bulatovića, predsednika SR Jugoslavije Dobrice Čosića i predsednika Republike Srpske Radovana Karadžića polovina otetih vraćena u Crnu Goru, dok će preostali, protiv kojih je policija bosanskih Srba pokrenula krivični postupak, u razumnom roku biti predati MUP-u Crne Gore. Od tada, vlada Crne Gore nijednom nije pomenula slučaj nestanka njenih građana iz Bukovice.

Otmica u Štrpcima

3.2. Nezavisna istraža

Po povratku u Crnu Goru Devla, Lamka, Sevda, Vezira, Almasa i njen suprug Osmo Bungur, svi stariji od 70 godina, u razgovoru s predstavnicima Fonda otkrili su da su dve nedelje držani u policijskoj stanici u Čajniču i da im je tamo rečeno da će njihovi rođaci Ramiza Bungur i njen petnaestogodišnji sin Mamko, Zlatija Bungur i njeno dvoje dece biti razmenjeni za srpske zarobljenike. Tragom ove informacije udruženje „Javnost protiv fašizma“ došlo je do saznanja da su ove dve žene i troje dece u martu 1993. razmenjeni za zarobljene srpske borce i prebačene na teritoriju pod kontrolom vlade BH.

Neposredno nakon otmice bukovičkih Muslimana više nezavisnih izvora je primilo informaciju da je zapravo kidnapovano jedanaestoro ljudi, a da je starac Latif Bungur tom prilikom ubijen. Lokalna policija je potvrdila informaciju da je ispred kuće nađen ubijen starac, ali njegovo ubistvo nije dovela u vezu s otmicom ostalih članova porodice Bungur.

Relevantno je napomenuti da je na dan otmice, 15. februara 1993, u dnevnom listu „Politika“ objavljena informacija državne agencije „Tanjug“ o vojnim uspesima vojske bosanskih Srba kod Čajniča. Prema ovom izvoru srpski borci su odbili napad muslimanske vojske koja je došla iz pravca Goražda, Ruda i sa leđa, s teritorije SR Jugoslavije. Iznet je podatak da je 250 muslimanskih ratnika došlo iz crnogorskih sela uz granicu prema Bosni. Više relevantnih detalja o ovom događaju iznosi dve godine kasnije, komandant Vojske Republike Srpske Dragan Mastilović Čaruga u beogradskom nedeljnog listu „Telegraf²“:

² „Telegraf“, Beograd, 8. mart 1995.

Dokumenta

Tada je oko 3500 Muslimana izvršilo opšti napad na Čajniče, a napadnuto je čak i selo Staronići uz crnogorsku granicu. Mi smo uspeli da odbijemo taj napad i da oslobođimo Staroniće koje je u momentu napada branio samo komandant Milan Kornjača sa nekoliko mještana. Kada smo, kasnije napravili analizu događaja, došli smo do zaključka da su Muslimani ušli na taj prostor preko crnogorske teritorije. Po povratku u Čajniče odlučimo da upadnemo u jedno pogranično muslimansko selo u Crnoj Gori, i tu zarobimo nekoliko mještana, kako bismo ispitali čitav slučaj. Snimili smo zarobljene, tako da imamo video zapis u kome oni priznaju da je pre upada na Čajniče čak dve stotine muslimanskih boraca prebačeno na crnogorsku teritoriju, gde su ih mještani skrivali u kućama. O svemu smo obavestili državnu bezbednost Republike Srpske, a po jedan snimak smo poslali nadležnim, državnim i vojnim organima u SR Jugoslaviji i Srbiji. Tadašnji predsednik SR Jugoslavije Dobrica Ćosić lično je urgirao da zarobljene vratimo u Crnu Goru, i mi smo tako postupili. Ali, nikad niko od crnogorskih vlasti nije rekao zašto se to desilo.

201**4. Nestanak putnika iz voza****4.1. Zvanične reakcije**

Vlada Republike Srbije je 2. marta 1993. javno osudila nasilnički akt i obavestila da preduzima aktivnosti za pronalaženje otetih građana iz voza. U istom saopštenju vlada je najavila da će, u saradnji sa vlastima u Republici Srpskoj, preuzeti mere u cilju odvijanja bezbednog saobraćaja na pruzi Beograd - Bar.

Desetog marta 1993. o otmici putnika iz voza raspravlja parlament Crne Gore. Ministar unutrašnjih poslova Nikola Pejaković informiše poslanike da je sudbina

202

Otmica u Štrpcima

otetih putnika još neizvesna, kidnapovani nisu pronađeni i pored intenzivnih aktivnosti državnih organa Crne Gore, Srbije, SR Jugoslavije i Republike Srpske, ali da je vlada dobila dva pisana dokumenta koji se odnose na identifikaciju mogućih počinilaca.

Predsednik Republike Srbije Slobodan Milošević posećuje Prijepolje 16. marta 1993, i stiče poverenje rodbine izjavom da „nema višeg interesa nego da se građani SR Jugoslavije pronađu“.

U odgovoru na pitanje poslanika Radeta Bojovića o sudbini nestalih, savezna vlada 5. maja 1993. obaveštava javnost da savezna policija nema podataka o njihovoj sudbini. U odgovoru je ponovljena informacija koju je neposredno nakon otmice objavila državna agencija „Tanjug“ - da je oteto deset Muslimana, devet Srba, dva Hrvata i dva strana državljanina, i da otmičati nisu identifikovani iako su savezni i republički organi odmah stupili u vezu s rukovodstvom Republike Srpske koje je obećalo pomoći.

Dvadeset i četvrtog maja 1993. tadašnji predsednik SR Jugoslavije Dobrica Čosić prima rodbinu nestalih iz Crne Gore i Srbije, saopštava da „nema nikakvih novih podataka o otmici, a da molbe upućene Aliji Izetbegoviću nisu urodile plodom“.

Predsednik Republike Srbije Slobodan Milošević, ministar unutrašnjih poslova Zoran Sokolović i predsednik vlade Nikola Šainović primili su 25.maja 1993. rodbinu nestalih i tom prilikom ih je predsednik obavestio o hapšenju jednog osumnjičenog lica:

Sve smo preduzeli što je u mogućnosti i kod nas i tamo preko Drine... Mi moramo naći naše građane.. Ovo što radi policija, ona nije moćna s druge strane. Ja sam

Dokumenta

razgovarao i sa Karadžićem, i sa Mladićem, i sa Koljevićem i Krajišnikom. Obečali su... Rekao sam 'ako su mrtvi, dajte nam naše građane'. Nikakvih viših interesa nema. I neće biti zataškano... Nije isključeno da se još neko u Beogradu uključio u otmicu... Istina, ovo dosad je bilo sporo i presporo, ali nije bilo nijednog kontakta preko Drine, da o tome nismo govorili. Čovek koji je uhapšen u našem je zatvoru, a bespravno je uhapšen... što sam i rekao koopredsednicima. Taj koji je to učinio, hteo je uneti strah i podozrenje i da izazove sukobe. Da obezvredi državu i vlast. Hteli su poremetiti međuljudske odnose u Prijepolju, gradu koji važi za primer dobrih odnosa. Isteraćemo stvar do kraja... Podem od pretpostavke da lažu, i zato naša policija ide preko, jer tuđa ruka svrhab ne češe.

Iako predsednik Srbije, kao ni njegovi saradnici, nisu otvoreno rekli da je Milan Lukić ta osoba koju je MUP Srbije uhapsio zbog sumnje da ima veze s otmicom, niko od njih, na često pominjanje ovog imena od strane rodbine, nije prigovorio i rekao da nije reč o Milanu Lukiću.

U toku razgovora sa rodbinom predsednika Srbije je kategorički odbio mogućnost da su Muslimani oteti radi eventualne razmene za zarobljenike koje drži vlada BH. Verziju po kojoj je otmica „muslimanska ujdurma“ predsednik Srbije je okvalifikovao kao netačnu i plasiranu „s druge strane Drine“. Robini je obećao da će ministar policije za sedam dana saopštiti istinu o ovom slučaju.

Desetog juna 1993. u dnevnom listu „Borba“ objavljena je informacija da je tužilaštvo u Užicu podnelo 16. aprila 1993. zahtev za sprovođenje istrage protiv Milana Lukića i trojice njegovih boraca zbog osnovane sumnje da su u noći između 20. i 21. juna 1992. u Mokroj Gori ubili Stanimira Pećikozu iz Višegrada, telo stavili u automobil koji

Otmica u Štrpcima

su odvezli do mesta Dobrun u Bosni i na mestu zvanom „Oplave“ gurnuli vozilo prema reci Rzav. Pozivajući se na reči istražnog sudije Savića Božovića ovaj list iznosi podatak da se protiv Milana Lukića ne vodi postupak za protivpravno lišavanje slobode putnika iz voza.

Dvadeset i petog juna 1993. beogradski mediji su preneli saopštenje iz kabineta predsednika Srbije:

„U razgovoru koji je danas voden u Beogradu, predsednik Republike Srpske Radovan Karadžić i predsednik skupštine Momčilo Krajišnik obavestili su predsednika republike Srbije Slobodana Miloševića da organi Republike Srpske vode energičnu i veoma široku istragu u vezi s otmicom građana Republike Srbije. Toj svojoj moralnoj i političkoj obavezi rukovodstvo Republike Srpske pridaje prvorazredan značaj. Izneta su uveravanja da se ni po koju cenu neće dozvoliti da slučaj zločina otmice građana Republike Srbije ostane nerasvetljen i da se građani ne pronađu. Izraženo je očekivanje da će se u najskorije vreme doći do svih relevantnih činjenica u cilju potpunijeg utvrđivanja, ne samo odgovornosti, već i pozadine ovog neprijateljskog akta, sračunatog da proširi sukobe izvan granica Bosne i Hercegovine, a posebno da izazove nepoverenje rukovodstva Republike Srbije prema rukovodstvu Republike Srpske. O svim merama koje, u ispitivanju okolnosti ovog zločina, preduzimaju organi Republike Srpske će obavestiti organe Republike Srbije i javnost.“

Predsednik Crne Gore Momir Bulatović je 28. juna 1993. primio rodbinu nestalih iz Crne Gore i tom prilikom je garantovao da će savezni i republički organi učiniti sve da dođu do činjenica o sudbini nestalih. Sedmog jula iste godine pismeno je obavestio rodbinu, koja je protestovala ispred njegove rezidencije, da je zajedno s ministrom unutrašnjih poslova Nikolom Pejaković u stalnom konta-

Dokumenta

ktu sa saveznim organima, kao i da je pokrenuo aktivnost za pružanje pomoći članovima porodica.

Vlada Republike Srbije obavestila je javnost 6. jula 1993. da je MUP Srbije primio telegram od ministra unutrašnjih poslova Republike Srpske Ratka Adžića u kojem se kaže:

„Na vaš upit depešom, vezano za slučaj otmice putnika na železničkoj stanici Štrpci, možemo saopštiti sledeće: dosadašnjom istragom je utvrđeno da su otmicu izvršili pripadnici paravojne grupe koja je delovala na prostoru Rudog i Višegrada. Radi se o grupi lica koja je bila izvan kontrole vojne i policijske komande. Energičnom akcijom grupa je razbijena i neki pripadnici pritvoreni radi istarge i utvrđivanja činjenica. Osnovane indicije postoje da su bili manipulisani i podstrekavani na takva djela od strane obavještajnog faktora sa ciljem medijske satanizacije srpskog naroda. U cilju istrage imena privedenih lica nismo u mogućnosti saopštiti, a sa konačnim rezultatima i predajom izvršilaca sudskim organima blagovremeno ćemo vas obavijestiti. Obzirom na intenzivna borbena dejstva u toj zoni istražne radnje su otežane i usporene.“

Premijer Crne Gore Milo Đukanović je 7. oktobra 1993. uputio pismo rodbini nestalih koja je tražila razgovor s njim:

„Pored aktivnosti koje preduzimaju nadležni državni organi u Republici nije realno očekivati da će traženi razgovor sa mnom pomoći kvalitetu međusobnog informisanja. Uvjeravam vas da pomno pratim rad državnih organa po ovom pitanju i o svim novim saznanjima blagovremeno ću vas informisati.“

Otmica u Štrpcima

Nakon odbijanja rukovodstva bosanskih Srba da prihvate mirovni plan Kontakt grupe predstavnici državnih organa SR Jugoslavije, Srbije i Crne Gore prestaju da pominju saradnju s Republikom Srpskom na rasvetljavanju zločina, i umesto toga administraciju Pala okrivljuju za planiranje zločina i onemogućavanje istrage.

Crnogorski javni tužilac Vlado Šušović, na sednici skupštine 27. jula 1994, govori o nemogućnosti državnih organa da prikupe dokaze „jer se slučaj dogodio u drugoj državi koja nije spremna da o tome dostavi tražene podatke“.

U intervjuu dnevnom listu „Politika“, objavljenom 20. avgusta 1994, predsednik SR Jugoslavije Zoran Lilić govori o otmici kao dokazu nelojalnosti rukovodstva sa Pala zvaničnom Beogradu. Predsednik SR Jugoslavije kaže da je „svima odmah postalo znano da je izvršilac nekakav Lukić, štampa je o tome pisala“ i da ga je „naša policija našla i uhapsila“. Međutim, kako „niko nije htEO da pomogne da se dođe do jednog jedinog materijalnog dokaza“ i kako su bosanski Srbi „rekli da će njihovo pravosuđe to završiti“, Lukić im je predat na osnovu njihovog zahteva. Predsednik SR Jugoslavije naglašava da je Lukić „odmah pušten i čak nagrađen od starne rukovodstva Republike Srpske“, i tim činom, po mišljenju predsednika, postalo je jasno ko bi mogao da bude idejni tvorac otmice putnika i da je Lukić puki izvršilac. Osnovni cilj ove operacije je, prema predsedniku Liliću, bio uvlačenje SR Jugoslavije u rat.

Da nestali putnici iz voza nisu među živima indirektno je potvrdio državni tužilac Crne Gore Vlado Šušović, u intervjuu koji je 14. januara 1996. objavio crnogorski list „Pobjeda“:

Dokumenta

„Moram priznati: nije mi bilo lako ni tada, ni sada, saopšiti javnosti da sva moja saznanja o tom slučaju ukazuju na ukupnu tragičnost čitavog slučaja. Međutim, ne možemo se pomiriti da počinioči tog zločina ostanu neotkriveni i bez zaslužene kazne, iako se događaj desio van Republike Crne Gore, gde se naš pravni poredak ne prostire.“

Sudeći prema odgovoru savezne ministarke za ljudska prava Margit Savović, na javno postavljeno pitanje u intervjuu TV „Politici“ 8. februara 1996, služba koju ona vodi nije nadležna da se bavi pitanjima nestanka državljana SR Jugoslavije na teritoriji druge države:

„Ja, na žalost ne mogu dati kompletan odgovor na ovo pitanje obzirom da se taj događaj dogodio 92. na teritoriji Republike Srpske i naravno istražne radnje nisu u mojoj nadležnosti. Ja nemam informacije u kojoj je fazi istraga, da li je istraga nešto uspela da utvrdi. Ja, tada kao ni sada, nemam ovlašćenja da pokrenem bilo kakav sudski ili drugi postupak.“

Na pitanje voditeljice emisije „ko ima ovlašćenja“ i „da li je u pitanju državna tajna“ ministarka za ljudska prava je ponovila da ne zna da li je istraga završena, ali i da je veoma otežana s obzirom na to da se otmica dogodila na teritoriji Republike Srpske u vreme ratnih zbivanja.

4.2. Zvanična istraga

Šestog aprila 1994. pred Okružnim sudom u Beogradu pokrenuta je istraga protiv Milana Lukića pripadnika vojske Republike Srpske za izvršenje krivičnog dela protivpravnog lišavanja slobode lica iz voza (čl. 63 st. 5 u vezi st.1 KZ Republike Srbije). U svojstvu svedoka optužbe saslušani su milicioneri SUP-a Užice Miroslav Vranić i Zoran Udovičić, zvanični pratioci voza, kao i otpravnik

Otmica u Štrpcima

vozova Slobodan Ičegić. Iz zapisnika o ispitivanju vidi se da su ovi svedoci tri puta saslušavani neposredno nakon otmice, 28. februara, 17. marta i 27. maja 1993.

Prema rečima okrivljenog Lukića u vreme otmice on se nalazio na ratištu u selu Rujište koje je udaljeno 50 kilometara od sela Štrpci. O otmici je saznao iz novina. U svojoj odbambi izneo je da je tokom rata u BH dva puta hapšen u Srbiji ali da u tim prilikama nije ispitivan u vezi sa otmicom putnika iz voza. Prvi put je uhapšen 10. marta 1993. u Beogradu, kada je po nalogu vojne komande bosanskih Srba u Višegradi doputovao da preuzme vojne uniforme. Zbog neprijavljenog boravka, kažnjen je zatvorom u trajanju od 15 dana. Nekoliko dana nakon izlaska iz zatvora ponovo je uhapšen u Beogradu, ovog puta zbog navodno nedozvoljenog držanja oružja. Transportovan je u Užice, ispitivan je u vezi sa sumnjom da je ubio Stanka Pecikozu, Srbina iz Višegrada, a onda prebačen u Beograd, tada je prvi put pitan za otmicu putnika.

208

Prema svedočenju vođe policijske patrole Zorana Udovičića dve grupe vojnika su ušle u voz u stanici Štrpci, a treća je stražarila pored voza. On nije video Milana Lukića. U patrolnom listu imao je odobrenje MUP Srbije za ulazak formacija Republike Srpske u voz radi potrage za vojnim obveznicima i beguncima, pa je poverovao da je o tome reč. S mesta gde se nalazio video je da su vojnici izveli osmoro ljudi. Video je da nisu izveli dvojicu muškaraca, Muslimana ili Alabanaca, čije su lične dokumente pregledali i torbu s natpisom „Azem“ otvarali.

Svedok Miroslav Vranić je prilikom ispitivanja, neposredno nakon otmice, identifikovao Lukića kao jednog od otmičara. Međutim, 14. aprila 1994. je bio sasvim siguran da u vozlu nije video Milana Lukića, već

Dokumenta

da se u vozu rukovao sa vojnikom koji mu je rekao „zdravo, ja sam Dragan“. Prema njegovim rečima iz straha od predpostavljenih, jer je nekoliko puta disciplinski kažnjavan, na prvom saslušanju je rekao da je video Milana Lukića; gledajući u fotografiju Milana Lukića u rukama inspektora, kojeg je ranije viđao u SUP-u Užice, na pitanje „da li je video ovog čoveka?“ odgovorio je da je to Milan.

Ovaj svedok takođe nije video ništa neobično prilikom ulaska te vojske u voz. Predstavili su mu se kao vojna policija Republike Srpske. Mislio je da je da kao i ranije hvataju vojne begunce iz Bosne. Ovog puta, kao i do tada, imao je službeni zadatak da im pomogne i omogući da to urade. Zato je išao kroz voz i pozivao putnike da pripreme dokumente za pregled.

Prema njegovim navodima, razumeo je da nije reč o hvatanju vojnih begunaca tek kada je video da izvode jednog mladića Muslimana. Čuo je da su vojnici govorili da neke vode na kontrolu. Obraćali su se ljudima koje su legitimisali rečima „zdravo druže“, a čuo je da su se nekome obratili rečima „zdravo školski“. Kada su vojnici napuštali voz čuo je kada je jedna grupa vojnika rekla da su četnici i da poručuju Muslimanima da ovuda ne putuju bez pasoša.

Prema iskazu koji je dao otpravnik vozova Slobodan Ičegić desetak vojnika sa heklerima i bombama ušli su u njegovu kancelariju dvadesetak minuta pre nailaska voza. Zapazio je da na uniformama, kamuflažnim i SMB boje, nisu imali nikakva obeležja, da su delovali elegantno, kratko ošišani i čisti. Jedan od njih, plav i nižeg rasta, legitimisao ga je. Taj isti ga je pitao kada voz stiže i naredio da zaustavi voz kako bi skinuli dezertere i oružje. Na otpravnikove reči da to mora da prijavi dispečerskoj službi u Požegi, da bi oni dali dozvolu, ovaj vojnik mu je

Otmica u Štrpcima

zapretio rečima „naš si ako voz prođe“. Pre nego što je voz ušao u stanicu otpavnik je dispečerskoj službi prijavio neplanirano zaustavljanje voza. Kroz prozor koji je gledao prema pruzi video ja da vojnici izvode neke putnike. Kada je među izvedenim video svog kolegu Memovića iz Prijepolja, i čuo njegove reči „Sloba, brate pomaga“ ustao je prema vratima obraćajući se vojnicima rečima „ljudi, to mi je kolega, radi sa mnom“. Na to ga je neko opsovao i zaustavio rečima „hoćeš li da i tebe vodimo?“. Video je da je dvadesetak ljudi izvedeno iz voza.

Okružni sud u Beogradu je 27. aprila 1994. doneo rešenje o obustavljanju istrage protiv okrivljenog Milana Lukića, s obrazloženjem da iskazima svedoka, milicionera SUP-a Užice i opravnika vozova, nisu potvrđeni navodi zahteva za sprovođenje istrage Okružnog javnog tužilaštva u Beogradu od 6. aprila 1994, kao i zbog toga što je u krivičnoj prijavi javnog tužioca samo izneta pretpostavka da oteti putnici nisu živi, a rodbina otetih nije priložila bilo kakav dokaz da je neko od otetih lica izgubio život. Tog dana je Lukić pušten na slobodu. Na ovo rešenje, Okružni javni tužilac je uložio prigovor.

210

Sledećeg dana, 28. aprila 1994. istražni sudija Okružnog suda u Beogradu, Dobrivoje Gerasimović započinje postupak za ekstradiciju stranca Milana Lukića Republiči Srpskoj. Pozivajući se na čl. 527 i 528 u vezi čl. 191 st. 2 tačka 1 ZKP sudija Gerasimović donosi rešenje o lišavanju slobode Milana Lukića i određuje mu pritvor u trajanju najviše mesec dana. Ovakvu odluku obrazlaže zahtevom istražnog sudije Osnovnog suda u Sarajevu, sa sedištem na Palama, za izručenje Milana Lukića jer je u Republici Srpskoj izvršio krivično delo razbojništva. Uoči izlaska Milana Lukića iz pritvora radi izručenja Republiči Srpskoj, 24. maja 1994. Vrhovni sud Srbije donosi rešenje kojim potvrđuje odluku Okružnog suda u Beogradu, s obrazloženjem da se uvidom u spise

Dokumenta

predmeta vidi da okriviljeni poriče izvršenje krivičnog dela, a predloženi svedoci Miroslav Vranić, Zoran Udovičić i Slobodan Ičagić su na saslušanju izjavili da ne mogu da identifikuju okriviljenog kao osobu koja je učestvovala u protivpravnom lišenju slobode lica iz voza. 27. maja 1994. Milan Lukić je transportovan za Republiku Srpsku.

4.3. Parlamentarna komisija Crne Gore

U oktobru 1993. skupština Crne Gore je oformila Parlamentarnu komisiju za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza. Za predsednika komisije izabran je dr Dragiša Burzan. Relevantno je pomenuti da je član ove komisije Uroš Klikovac ministar pravde SR Jugoslavije.

Prilikom prvog obraćanja javnosti, neposredno nakon formiranja, komisija je najavila da će se obratiti svim državnim organima sa zahtevom da pruže na uvid podatke i dokumenta koji mogu da pomognu u rasvetljavanju zločina i pozvala rođake, novinare, nevladine organizacije za ljudska prava, kao i sve druge koji raspolažu nekim informacijama da pomognu komisiji da izvrši svoj zadatak.

Predsednik komisije Dragiša Burzan je 15. juna 1994. obavestio javnost da obraćanjem državnim organima Crne Gore i Srbije komisija nije pribavila relevantne informacije za rasvetljavanje zločina. U velikom broju slučajeva, kao kada se obratila MUP-u Crne Gore sa zahtevom da dostavi informacije o sadržaju operativne akcije njenih pripadnika u BH protiv otmičara, kada su navodno bili u životnoj opasnosti, državni organi nisu odgovorili. Odgovore, koji su stigli iz kabineta predsednika Crne Gore, od državnog tužioca Crne Gore i iz Okružnog suda u Beogradu, ocenio je neupotrebljivim jer sadrže isključivo političke stavove.

Otmica u Štrpcima

Dvadeset i prvog septembra 1994. komisija je izvestila da, uprkos intenzivnom traganju, nije u stanju da saopšti nijedan podatak koji bi, makar delimično, rasvetlio nestanak dvadeset putnika iz voza. Ovom prilikom je posebno pomenuto da predsednik SR Jugoslavije Zoran Lilić nije odgovorio na zahtev komisije da dostavi dokaze za javno izgovorenou optužbu da je otmicu navodno izveo Milan Lukić na osnovu odluke i plana rukovodstva bosanskih Srba.

Suočena sa blokadom informacija iz zvaničnih izvora komisija se obratila Ministarstvu pravosuđa Crne Gore i dobila tumačenje da su državni organi dužni pružiti komisiji traženu informaciju, izuzev u slučaju da je njen sadržaj državna tajna. S ovim tumačenjem komisija je ponovila svoje zahteve određenim državnim organima, ali su prema oceni predsednika Parlamentarne komisije državni organi nastavili da uskraćuju i prikrivaju podatke.

Blokadu rada komisije pokušao je da otkloni u decembru 1994. poslanik Liberalnog saveza Crne Gore Savo Jablan upućujući parlamentu Crne Gore predlog odluke o formiranju i mandatu komisije koja bi bila konstituisana kao istražna komisija s pravom da pregleda sva dokumenta i akta koje njen član smatra relevantnim za rasvetljavanje slučaja Štrpcii. Osim toga, predloženom odlukom ustanovljena je obaveza predstavnika državnih organa i republičkih funkcionera da svedoče pred članovima komisije.

Poslanici vladajuće partije koji imaju većinu u parlamentu Crne Gore odbili su ovaj predlog u dva navrata. Odbijanje je obrazloženo mišljenjem Zakonodavnog odbora parlamenta da bi ovlašćenje komisije da vrši istragu bilo suprotno Ustavu Crne Gore.

Dokumenta

U poslednjem izveštaju, koji je u martu 1996. uputila parlamentu Crne Gore, komisija konstatiše da se zbog propusta zvanične istrage i prikrivanja činjenica od strane državnih organa „još uvek ne može utvrditi suđbina otetih putnika, kao ni identitet organizatora i izvršioca otmice“. Za zvaničnu istragu se kaže da je u pogledu organizovanosti, vremenske i prostorne lokalizovanosti, sistematičnosti i broju istražnih radnji neadekvatna potrebama za rasvetljavanje slučaja. Uvidom u sudske dokumente komisija je utvrdila da u istrazi nisu proveravane činjenice i izjave svedoka koje se tiču identiteta otmičara, navoda da je konduktor na voznim karatama putnika upisivao njihova imena, kao i da lista nestalih nije kompletirana. Za prikrivanje činjenica posebno je okrivila MUP Crne Gore koji je o operativnoj akciji na teritoriji BH za pronalaženje nestalih obavestio komisiju, ali istovremeno uskratio podatke o sadržaju ove akcije i saznanjima njenih učesnika, čiji su životi navodno bili u neposrednoj opasnosti.

Pomeranje s mrtve tačke Komisija vidi u političkom pritisku na vladu i parlament Crne Gore da bi se donela odluka o formiranju Istražne komisije koja neće biti sprečavana da izvrši svoj zadatak.

4.4. Nezavisna istraga

Na osnovu prijava rodbine Fondu za humanitarno pravo, izveštaja u medijima, podataka udruženja „Javnost protiv fašizma“, kao i izjava svedoka sačinjena je lista nestalih: Adem Alomerović, Rasim Čorić, Nijazim Kajević, Fikret Memović, Muhedin Hanić, Džafer Topuzović, Safet Prelević i Fevzija Zeković, svi iz Prijepolja; Hrvat Tomo Buzov iz Beograda; izbeglice Zvjezdan Zuličić i Halil Zupčević; Ismet Babačić iz Podgorice, Jusuf Rastoder iz Berana; Fehim Bakija, Rifat Husović,

Otmica u Štrpcima

Esad Kapetanović, Iljaz Ličina i Šećo Softić iz Bijelog Polja, kao i učenik Senad Đečević iz Bara u Crnoj Gori.

Neki članovi rodbine imaju saznanje da je među kidnapovanim bio i tadašnji vojnik Vojske Jugoslavije Ivica Martinović na odsluženju vojnog roka u kasarni „Stari aerodrom“ u Podgorici, ali da je oslobođen nakon 24 sata.

Prema podacima „Udruženja za javnost“ otmica je izvedena u prisustvu pripadnika SUP-a Užice Zorana Udovičića i Miroslava Vranića, kao i dežurne ekipe vozognog osoblja u sastavu: Slobodan Ičegić, otpravnik vozova, Željko Radoičić, mašinovođa voza, Vladan Tucović, pomoćnik mašinovođe, Srećko Ignjatović, kondukter, Marko Plaznić, kondukter, Radenko Gruičić, kondukter, Milan Ljiljančić, manevrista na železničkoj stanici Priboj i Dragoljub Nešković, železnički manipulant na železničkoj stanici Štrpci.

214

Neposredno nakon otmice rodbina nestalih je primila informacije da se žrtve drže u tajnim zatvorima u Foči ili Višegradu radi razmene za zarobljene srpske borce. Vremenom su učestale informacije o egzekuciji koja je navodno izvršena u istom danu kada i otmica. Prema ovim informacijama kidnapovani putnici su navodno streljani na putu prema Višegradu, a njihova tela bačena u reku Rzav.

4.5. Finansijska pomoć rodbini nestalih

Do danas, državni organi Republike Srbije i Crne Gore dodeli su jednokratnu novčanu pomoć porodicama nestalih iz voza u visini od 30 DEM. Neposredno nakon otmice ljudi iz voza većina firmi u kojima su bili zaposleni donele su rešenja o njihovom otkazu zbog nejavljanja na posao. Nema primera da se neka firma

Dokumenta

brine o deci njenih nestalih radnika, osim što je vlada Republike Srbije pomogla sinu nestalog Hrvata Tome Buzova da nađe posao.

Daleko veću brigu o porodicama nestalih ispoljila je međunarodna organizacija Amnesty International. U ime ove organizacije, Fond je u decembru 1994, svakoj porodici koja se nalazi na teritoriji SR Jugoslavije predao 425 DEM. Pomoć ove međunarodne organizacije nisu prihvatile dve porodice nestalih iz voza.

5. Specijalni postupak za nestale na teritoriji bivše Jugoslavije

Imajući u vidu veliki broj nestalih na teritoriji bivše Jugoslavije kojima se, zbog njenog specifičnog manda-ta, ne bavi Radna grupa za prinudne i nedobrovoljne nestanke, Komisija za ljudska prava UN i njen specijalni izvestilac o stanju ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji u avgustu 1993. inicirali su posebnu proceduru za nestale u bivšoj Jugoslaviji. Nakon posete člana Radne grupe za prinudno nestale Toine van Dongen Republici Hrvatskoj i SR Jugoslaviji, Komisija za ljudska prava ustanovljava specijalni proces o nestalim osobama u bivšoj Jugoslaviji kao zajednički mandat specijalnog izvestioca i jednog člana pomenute Radne grupe. Ekspert Manfred Novak, član Radne grupe za prinudno i nedobrovoljno nestale, izabran je da izvrši ovaj zadatak.

U rezolucijama 1994/39 i 1994/74, Komisija za ljudska prava precizira da specijalni proces ima strogo humani-tarni karakter i da funkcioniše kao kanal za komu-nikaciju između rodbine nestalih i drugih izvora infor-macija koji mogu pomoći u rasvetljavanju sudbine ili otkrivanju boravišta nestalih. Njegova uloga se završava

216***Otmica u Štrpcima***

kad se razjasni sudbina ili identifikuje boravište nestale osobe. Ekspert se ne bavi pitanjem odgovornosti navodnih počinilaca za delo nestanka.

Nakon uspostavljanja specijalnog procesa ekspert Manfred Novak posetio je Hrvatsku i BH. U pismu, datiranom 24. juna 1994, stalni predstavnik SR Jugoslavije u UN obrazložio je razloge zbog kojih je vlada SR Jugoslavije odbila njegov zahtev da poseti ovu državu:

Dozvolite mi da vas obavestim da, imajući u vidu sadašnje prilike i, iznad svega mandat vaše Radne grupe, kao i dosadašnje aktivnosti g. Mazoveckog, koje su bile veoma politički orijentisane, jednostrane i nisu bile zasnovane na činjenicama, vlada SR Jugoslavije ne može prihvati vašu posetu SR Jugoslaviji. Međutim, želim iskoristiti ovu priliku da ponovim da je SR Jugoslavija zainteresovana i otvorena za saradnju sa vašom Radnom grupom, u skladu sa njenim prvo-bitnim mandatom koji je, složiće se, isključivo humanitarni i ne bi trebalo da bude podložan političkim manipulacijama.

6. Nalazi i preporuke

Uprkos navodima da je otmicu sjeverinskih Muslimana izvršila određena jedinica vojske bosanskih Srba koja je, mesecima pre i posle ovih događaja, neometano prelazila i boravila na teritoriji Srbije, nadležni organi SR Jugoslavije i Srbije nisu pokrenuli postupak za identifikaciju i privođenje pravdi odgovornih za ovo delo. U kratkom vremenskom razmaku, primenom iste matrice, dogodile su se još dve grupne otmice Muslimana. Zvanična istraga povodom otmice putnika iz voza, u kojoj nije utvrđena ni lista žrtava, pojačala je sumnju javnosti i rodbine da su državni organi SR Jugoslavije,

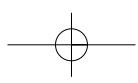
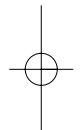
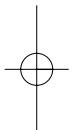
Dokumenta

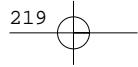
Srbije i Crne Gore do detalja upoznati sa ovim događajem i da prikrivaju istinu. Blokada rada Parlamentarne komisije Crne Gore i odbijanje vlade da verifikuje istražne funkcije ove komisije dodatno su potvrdili da je rasvetljavanje slučajeva nestanka Muslimana stvar političke volje i da nje nema u Srbiji i Crnoj Gori.

Imajući u vidu činjenicu da je sudbina nestalih Muslimana iz Srbije i Crne Gore još uvek nerazjašnjena, Fond za humanitarno pravo poziva vladu SR Jugoslavije da stvori političke uslove za primenu međunarodnih mera za nestale na teritoriji bivše Jugoslavije. Fond očekuje da vlada SR Jugoslavije pozove u zvaničnu posetu člana Radne grupe za prinudno nestale, eksperta Manfreda Novaka, i obezbedi uslove za njegovu komunikaciju sa rođbinom i drugim relevantnim izvorima informacija o nestalim.

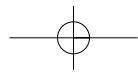
Fond smatra da uporedo sa rešavanjem humanitarnog aspekta pitanja nestalih vlada SR Jugoslavije, zbog neefikasnog rada nadležnih organa, treba da pokrene postupak za formiranje posebne istražne komisije koja će utvrditi činjenice u vezi sa nestankom Muslimana iz Sjeverina i Bukovice, kao i putnika iz voza, i na osnovu toga zatražiti pokretanje sudskega postupka protiv odgovornih lica.

217

PRESUDA

Otmica u Štrpcima

VIŠI SUD U BIJELOM POLJU
K.br.5/98

U IME NARODA

Viši sud u Bijelom Polju, kao prvostepeni krivični, u Vijeću sastavljenom od predsjednika Suda dr Vukomana Golubovića, kao predsjednika Vijeća, sudeye Radoslava Konatara i sudske poslovne poslužiteljice Mirka Minjevića, Blagoja Radulovića i Jagoša Bulatovića, kao članova Vijeća, uz učešće Vesne Knežević, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženog Nebojše Ranisavljevića iz Despotovca, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, po optužnicama višeg tužioca u Bijelom Polju, Kt.br.38/96 od 14.03.1997. godine, nakon održanog usmenog, javnog i glavnog pretresa u prisustvu: zamjenika višeg tužioca u Bijelom Polju Milosava Veličkovića; punomoćnika oštećenih porodica advokata Velije Murića iz Rožaja, advokata Dragoljuba Todorovića i Milana Burića iz Beograda i advokata Sava Popovića iz Podgorice; optuženog i njegovih branilaca advokata Slaviše Jovanovića i Gorana Krasića iz Beograda, donio je i javno objavio dana 09.09.2002. godine

220

P R E S U D U

Optuženi Nebojša Ranisavljević zvani Neša, od oca Đura i majke Ane rođene Bibar, rođen 26.03.1964. godine, u Despotovcu, gdje i živi, Srbin, državljanin Savezne Republike Jugoslavije, razveden, otac dvoje djece, završio osmogodišnju školu, vojsku služio u Brčkom i Osijeku 1982/83 godine, slabog imovnog stanja, nezaposlen, osuđivan presudom Osnovnog suda u Despotovcu zbog krivičnog djela iz člana 165/1 Krivičnog zakona Republike Srbije u vezi člana 22. Krivičnog

Presuda

vičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, na kaznu zatvora u trajanju od 30 dana, osuda je brisana 13.03.1992. godine; u pritvoru od 19.10.1996. godine.

KRIV JE

Što je:

Dana 27.02.1993. godine, dok je boravio u Višegradu, Bosna i Hercegovina, kao dobrovoljac i vojnik Interventne čete pri Višogradskoj brigadi, pristupio grupi od 20 ljudi, sastavljenoj od vojnika i uniformisanih civila; stavio se pod komandu Lukić Milana iz Višegrada i učestvovao u izvršenju odluke o nasilnom odvođenju i ubistvu putnika iz voza, za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini između Muslimana, Srba i Hrvata; kršeći odredbe međunarodnog krivičnog prava: Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, od 12.08.1949. godine i Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba; sa grupom naoružanom automatskim puškama, pištoljima i bombama i opremljenim radiostanicama, prevezao se kamionom do Željezničke stanice Štrpc, Bosna i Hercegovina; gdje je naoružana grupa, uz prijetnju osoblju stanice, zaustavila brzi voz Jugoslovenske željeznice br.671, koji je saobraćao na relaciji Beograd-Bar, opkolila ga i po planu nekih od članova grupe, ušla u voz, neovlašćeno izvršila legitimisanje putnika i iz voza nasilno izvela 20 putnika, od toga 19 državnjana Savezne Republike Jugoslavije, i to: Kapetanović Esada, Ličina Iljaza, Bakija Fehima, Softić Šeća, Husović Rafeta, svi iz Bijelog Polja; Zupčević Halila iz Trebinja, Đečević Senada iz Bara, Rastoder Jusufa iz Berana, Babačić Ismeta iz Podgorice, Buzov Toma iz Beograda; Alomerović Adema, Hanić Muhedina, Preljević Safeta, Topuzović Džafera, svi iz Brodareva; Čorić Rasima, Memović Fikreta, Zeković Fevziju, Kajević Nija-

221

222***Otmica u Štrpcima***

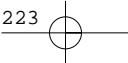
zima, svi iz Prijepolja i Zulićić Zvjezdana iz Sarajeva; kao i jednog crnca nepoznatog državljanstva, do sada nepoznatih generalija; putnike su smjestili u kamion i prevezli ih do fiskulturne sale Osnovne škole u selu Prelovo, opština Višegrad; gdje su ih tukli, oduzeli im novac i druge vrijedne stvari, što su kasnije podijelili; nakon toga ih kamionom odvezli do spaljene kuće, u voćnjaku, pored rijeke Drine u selu Mušići, opština Višegrad; tu su ih izvodili iz kamiona u grupama od po 5-6, uvodili u prizemlje te kuće i u njemu ubili sve, osim dvojice koje su, u pokušaju bjekstva, ubili u voćnjaku; okrivljeni Nebojša Ranislavljević je aktivno učestvovao na način što je putnike, koje su pripadnici te grupe izvodili iz voza, sprovodio do kamiona i predavao drugim učesnicima zaduženim za uvođenje u kamion; a na mjestu ubistva stajao je u voćnjaku, pored kamiona i čuvao da neko od nasilno odvedenih putnika ne pobegne; kada je jedan od putnika pokušao da pobegne, okrivljeni je u njega ispalio rafal iz automatske puške i pogodio ga, uslijed čega je isti pao na zemlju; nakon toga je do ovog putnika prišao Milan Lukić i zaklao ga bajonetom,

čime je izvršio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije.

Pa ga Sud primjenom citiranog zakonskog propisa i članova 3,4,5,8,11,13,33,38. i 41. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije i članova 95. i 351. Zakona o krivičnom postupku

OSUĐUJE

Na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina.

Presuda

Na osnovu člana 50. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije optuženom se u izrečenu kaznu ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od 19.10.1996. godine, pa nadalje.

U smislu člana 98. Zakona o krivičnom postuku optuženi se obavezuje da na ime troškova krivičnog postupka plati sudu iznos od 9.439,42 eura i na ime paušala 300,00 eura, sve u roku od 15 dana po pravonažnosti presude. U smislu člana 108. Zakona o krivičnom postupku oštećene porodice upućuju se na parnicu radi ostvarivanja imovinsko-pravnog zahtjeva.

OBRAZLOŽENJE

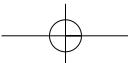
I

Viši tužilac u Bijelom Polju, optužnicom Kt.br.38/96 od 14.03.1997. godine, optužio je Ranislavljević Nebojšu iz Despotovca zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije.

223

Viši sud u Bijelom Polju, kojem je dostavljena ova optužnica, rješenjem Kv.br.33/97 od 21.05.1997. godine, oglasio se mjesno nenađežnim za postupanje u ovom predmetu, navodeći da predmet treba dostaviti Okružnom суду u Jagodini, Republika Srbija, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu. Vrhovni sud Republike Crne Gore rješenjem, Kž.br. 159/97 od 18.07.1997. godine, potvrdio je rješenje Višeg suda u Bijelom Polju.

Okružni sud u Jagodini, svojim aktom K.br.86/27 od 27.11.1997. godine, ne prihvatajući mjesnu nadležnost za suđenje u ovom krivičnom predmetu, dostavio je predmet Saveznom суду za rešavanje sukoba nadležnosti.

224***Otmica u Štrpcima***

Savezni sud Savezne Republike Jugoslavije, rešavajući o sukubu nadležnosti između Višeg suda u Bijelom Polju i Okružnog suda u Jagodini, svojim rješenjem Kdsn-735/97 od 23.12.1997. godine odlučio je: „I. Za vođenje krivičnog postupka u predmetu optuženog Nebojše Ranisavljevića zbog krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, nadležan je Okružni sud u Jagodini. II. Za vođenje krivičnog postupka u krivičnoj stvari optuženog Nebojše Ranisavljevića, zbog krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, određuje se Viši sud u Bijelom Polju“.

Nakon što je predmet dostavljen Višem суду u Bijelom Polju, kojeg je delegirao Savezni sud da sudi u ovom predmetu, predmet je dostavljen Vijeću ovoga Suda iz člana 23. stav 6. Zakona o krivičnom postupku da odluci po prigovoru okrivljenog na podignutu optužnicu.

U pismenoj optužnici je predloženo da se u dokaznom postupku kao svjedoci saslušaju, pored predstavnika oštećenih porodica samo tri svjedoka, i to: Petrović Duško iz Despotovca, Ičegić Slobodan, opravnik vozova i Udovčić Zoran, policajac. U istrazi nije saslušano nijedno lice koje se kritičnog dana nalazilo u vozlu kao putnik, niti je predloženo njihovo saslušanje u optužnici. Nije provjerena odbrana optuženog iz prethodnog postupka uviđajem ili rekonstrukcijom događaja na licu mjesta, niti je provjeren iskaz svjedoka Petrović Duška, rekonstrukcijom događaja na licu mjeseta. Nije saslušano nijedno lice iz Republike Srpske koje je optuženi imenovao u svom iskazu, a koja su mogla da potvrde vrlo bitne činjenice koje se odnose na predmetno krivično djelo. Nije pribavljen izvještaj od

Presuda

Željezničkog transportnog preduzeća „Beograd“ u Beogradu, vlasnika voza i pruge gdje se desio kritični događaj. Organi otkrivanja nijesu prikupili sva potrebna obavještenja koja bi omogućila istražnom sudiji da sproveđe neophodne istražne radnje.

Krivično djelo je izvršeno na teritoriji države Bosne i Hercegovine. U toj zemlji državni organi nijesu sproveli nijednu istražnu radnju radi rasvetljavanja ovog krivično-pravnog događaja. Osnovni sud u Višegradi o ovom događaju nije obaviješten i zbog toga i nije vršio uviđaj na licu mesta, niti sproveo bilo koju drugu istražnu radnju.

Optužnica je podignuta, a da svi potrebni dokazi nijesu bili prikupljeni. S obzirom da je bilo u pitanju jedno od najtežih krivičnih djela predviđenih u Krivičnom zakonu Savezne Republike Jugoslavije, gdje su nastale vrlo teške posljedice, Vijeće je bilo u dilemi kako da odluči u ovom predmetu. Prva mogućnost je bila da se optužnica vratí tužiocu radi dopune istrage, te tako bolje razjasni stanje stvari i omogući lakše ispitivanje osnovanosti optužnice. U tom slučaju okrivljeni je, s obzirom na odredbe člana 197. Zakona o krivičnom postupku, morao biti pušten na slobodu, jer pritvor u istrizi ne može da traje duže od 6 mjeseci. Druga mogućnost je bila da se odbije prigovor okrivljenog na optužnicu, i optuženom produži pritvor koji u tom slučaju može da traje do okončanja postupka.

Vijeće Višeg suda u Bijelom Polju odbilo je prigovor okrivljenog na optužnicu tako da je optužnica postala pravnosnažna 07.02.1998. godine.

Nakon što je predmet dodijeljen u rad sudećem Vijeću, predsjednik Vijeća je preuzeo neophodne radnje radi zakazivanja i održavanja glavnog pretresa. Pribavljenе

225

226

Otmica u Štrpcima

su adrese za lica koja su predložena u optužnici, a u međuvremenu su promijenila mjesto svog boravišta. Prikupljeni su podaci o jednom broju lica i pozvana su na glavni pretres radi saslušanja u svojstvu svjedoka.

Glavni pretres je započeo 04.05.1998. godine. Pošto su izvedeni dokazi, koji su predloženi u optužnici, postupak je prekinut i pretres odložen radi izvođenja novih dokaza. Vijeće, uz saglasni predlog stranaka, je odlučilo da se izvede jedan broj dokaza van glavnog pretresa i da se nakon toga ti dokazi prezentiraju na glavnom pretresu. Tako je odlučeno da predsjednik sudećeg Vijeća na teritoriji Republike Srpske sproveđe određene istražne radnje, i to: uviđaj u stanici Štrpc, selima Prelovo i nepoznatom selu blizu njega, na teritoriji Republike Srpske, radi provjere odbrane optuženog iz prethodnog postupka; rekonstrukciju događaja na brani Hidroelektrane kod Višegrada radi provjere navoda svjedoka Petrović Duška i saslušanje 17 lica sa područja Republike Srpske, koje je optuženi imenovao u svom iskazu u prethodnom postupku. Istražni sudija ovog Suda je ovlašćen da na području Savezne Republike Jugoslavije sasluša jedan broj lica, za koje je utvrđeno da su se kritičnog dana nalazili u vozu zaustavljenom u stanici Štrpc i da pribavi određenu dokumentaciju koja se odnosi na ovaj krivično-pravni događaj.

Glavni pretres je odložen na neodređeno vrijeme i odlučeno da se zakaže poslije sprovođenja gore naznačenih istražnih radnji. Odmah po odlaganju glavnog pretresa, upućena je zamolnica nadležnim organima Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, radi pružanja međunarodne krivično-pravne pomoći u ovom predmetu. Zatraženo je da se na teritoriji Republike Srpske omogući: saslušanje u svojstvu svjedoka 17 lica, državljana Bosne i Hercegovine; da se izvrši uviđaj u stanici Štrpc, opština Rudo, uviđaj u selu Prelovo i nepo-

Presuda

zнатом selu u njegovoј blizini i rekonstrukcija događaja na brani Hidroelektrane kod Višegrada. Zamolnica je upućena diplomatskim putem preko nadležnog Ministarstva pravde. Pošto nije odgovarano na zamolnicu Suda, ona je više puta obnavljana sve dok nije stigao odgovor od Okružnog suda u Novom Sarajevu. Okružni sud u Novom Sarajevu, rješenjem Su.br.26/00, od 06.03.2000. godine, dozvolio je da se na teritoriji Republike Srpske mogu sprovesti istražne radnje koje su tražene zamolnicom.

Nakon što je dozvoljeno da ovaj Sud može obaviti potrebne istražne radnje na teritoriji Republike Srpske, preduzete su odgovarajuće aktivnosti radi izvođenja tih istražnih radnji. Po nekoliko puta su upućivani pozivi licima koja žive na teritoriji opštine Višegrad, radi njihovog saslušanja u Osnovnom sudu u Višogradu. Pozivi su u početku upućivani preko Osnovnog suda u Višegradu, a kada to nije dalo rezultate, pozivi su upućivani preko Odjeljenja Unutrašnjih poslova u Višogradu. Poslije više odlazaka u Višegrad saslušano je 13 lica iz Višegrada u svojstvu svjedoka. Četiri lica, koje je imenovao optuženi, nijesu saslušana, jer nijesu živjela na području te opštine. Među njima bio je i Milan Lukić. Izvršeni su uviđaji na tri različite lokacije.

U sprovodenju rekonstrukcije događaja na mostu Hidroelektrane kod Višegrada, javile su se određene teškoće. Uprava Hidroelektrane nije dozvoljavala da se na njenom objektu sprovede ta istražna radnja. U svom dopisu ZDP „Hidroelektrane na Drini“ Višegrad, broj 05-1285-02/01 od 17.12.2001. godine, se konstatiše: „Neistinite su i zlonamjerne insinuacije da su se na ovom objektu odvijale inkriminisane radnje a one imaju za cilj da se nanese moralna i svaka druga šteta ugledu ovog objekta. Organi pravosuđa ne mogu biti korišćeni u takve svrhe. Zato Vam, s tim povodom, neće biti

228

Otmica u Štrpcima

dozvoljen ulazak u krug Hidroelektrane „Višegrad“ u Višegradu, niti izvođenje bilo kakvih rekonstrukcija, bez obzira na saglasnost nadležnih organa Republike Srpske, prije nego što u zakonitom postupku od strane nadležnih sudskih organa bude dokazano da predmetni ili neki drugi događaj ima bilo kakve veze sa ovim objektom“.

Pošto se nije mogla izvesti ova istražna radnja bitna za odlučivanje u ovoj krivično-pravnoj stvari, Sud se obratio za pomoć Vladi Republike Srpske u Banjaluci. Ministarstvo pravde Republike Srpske, svojim dopisom broj 03/02-059-122/02 od 09.05.2002. godine, obavijestilo je ovaj Sud da se rekonstrukcija na brani Hidroelektrane može izvršiti u skladu sa Evropskom konvencijom o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, iz 1969. godine; i dopunskim Protokolom o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, iz 1978. godine, kao i rješenjem Okružnog suda u Srpskom Sarajevu.

Pošto je dozvoljeno da se može sprovesti ova istražna radnja, predsjednik Vijeća, u prisustvu svjedoka Petrović Duška, sproveo je rekonstrukciju događaja na mostu Hidroelektrane kod Višegrada. Nakon sprovedene ove istražne radnje vrlo brzo je završen glavni pretres i objavljena presuda.

II

Glavni pretres u ovom predmetu je započeo čitanjem pismene optužnice Višeg tužioca u Bijelom Polju Kt.br.38/96 od 14.03.1997. godine, kojom je optuženom stavljeno na teret krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1 Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije. U optužnici je bilo navedeno da je optuženi učestvovao u donošenju

Presuda

odluke i njenom izvršenju, s tim što nijesu bile tačno navedene radnje koje je optuženi preuzeo prilikom izvršenja ovog krivičnog djela.

U završnoj riječi zamjenik višeg tužioca u Bijelom Polju Veličković Milosav precizirao je pismenu optužnicu. Izostavio je iz optužnice konstataciju da je optuženi učestvovao u donošenju odluke za izvršenje predmetnog krivičnog djela, već mu je stavljeno na teret da je samo učestvovao u izvršenju krivičnog djela. Tačno su konkretizovane radnje koje je optuženi preuzeo prilikom izvršenja predmetnog krivičnog djela, što je konstatovano u izreci ove presude.

Nakon što je precizirao optužnicu, tužilac je u završnoj riječi izvršio analizu dokaza koji su izvedeni na glavnem pretresu i razdvojio dokaze kojima se potvrđuju navodi optužnice od onih dokaza koje Sud ne treba da prihvati.

229

Po tvrdnji tužioca, postojanje krivičnog djela, koje je optužnicom okrivljenom stavljeno na teret, dokazano je prvenstveno priznanjem optuženog datom kod istražanog sudije. To priznanje je potvrđeno iskazom svjedoka Petrović Duška i iskazima ostalih svjedoka saslušanih na glavnom pretresu. Svjedok Petrović Duško detaljno je opisao pripreme koje su sprovedene u Višegradu od strane naoružane grupe radi izvršenja planiranog krivičnog djela. Ovaj svjedok je odbio predlog Milana Lukića da i on učestvuje u toj akciji. Svjedok Petrović Duško se sreo sa optuženim nakon što je izvršeno krivično djelo. Optuženi je tada izvadio iz jedne plave torbe i dao mu: pantalone, cipele i sat „roleks“. Postojanje krivičnog djela je utvrđeno i ostalim izvedenim dokazima na glavnom pretresu, a posebno uviđajem i rekonstrukcijom događaja na licu mjesta.

Otmica u Štrpcima

Tužilac je istakao da Sud ne treba da prihvati iskaz svjedoka Hurić Zevdža, koji je izjavio da su oteti putnici iz voza ubijeni na ušću rijeke Rzav u Drinu, kao ni iskaz svjedoka Alomerović Šefka, koji je istakao da je 7 lica, nasilno odvedenih iz voza, ubijeno 8 dana nakon otmice; a ostalih 12-13 lica 11 dana poslije otmice. Takođe, ne treba prihvati iskaz svjedoka Petrović Duška, u dijelu gdje je izjavio da je 7 otetih putnika ubijeno na brani Hidroelektrane kod Višegrada. Iskaze ovih svjedoka u naznačenom dijelu, po navodima tužioca, ne treba prihvati, jer nijesu potvrđeni ostalim izvedenim dokazima.

Zamjenik višeg tužioca je izjavio da je u potpunosti dokazano da je optuženi izvršio krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1 Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije na način bliže opisan u optužnici. Optuženi je svojim postupcima kršio pravila međunarodnog prava navedena u optužnici, kojima je stavljeno u zaštitu civilno stanovništvo, odnosno osobe koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima i zabranjeno ubijanje civilnog stanovništva. „Optuženi je umišljajno postupao kršeći pravila međunarodnog prava i to za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini između Srba, Hrvata i Muslimana“.

Na kraju je tužilac istakao da traži od Suda da se prilikom odmjeravanja kazne okrivljenom uzmu u obzir sve okolnosti iz člana 41. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, a posebno društvena opasnost ovog djela, njegove posljedice, jer je u konkretnom slučaju stradalo 20 putnika-civila, nedužnih građana, samo zato što su pripadnici druge nacije.

Punomoćnici oštećenih porodica, advokati: Murić Velija iz Rožaja; Todorović Dragoljub i Burić Milan iz

Presuda

Beograda i advokat Sava Popović iz Podgorice, u toku glavnog pretresa, iznijeli su niz konstruktivnih predloga za dopunu dokaznog postupka i pomogli Sudu da izvede što više relevantih dokaza i rasvijetli ovu krivično-pravnu stvar. U završnoj riječi pridružili su se krivičnom gonjenju višeg tužioca, a imovinsko pravni zahjev će ostvarivati u parnici.

Okrivljeni Ranislavljević Nebojša dao je različite odbrane u prethodnom postupku i na glavnom pretresu. U prethodnom popstupku priznao je izvršenje krivičnog djela, a na glavnom pretresu to priznanje je opovrgao i izjavio da nije izvršio krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

Na prvom ispitivanju kod istražnog sudije 22.10.1996. godine, izjavio je da je živio i radio u Despotovcu sve do izbjijanja rata u Hrvatskoj. Kada je počeo rat u Hrvatskoj, pošao je kao dobrovoljac na to ratište, gdje je ostao nešto više od godinu dana. Iz Hrvatske se vratio 27.12.1992. godine. Po dolasku u Despotovac razgovarao je sa više svojih poznanika u vezi rata u Bosni. Oni su bili raspoloženi da kao dobrovoljci podu na to ratište. Dana 14.01.1993. godine, pošao je kod svog oca koji živi u Beogradu. U Beogradu se sreo sa jednom djevojkom koja se zvala Dragana. Nju je upoznao ranije dok je boravio u Hrvatskoj. Ona mu je predložila da podu kao ratni dobrovoljci u Višegrad, što je on prihvatio. Nakon toga pozvao je svoje zemljake iz Despotovca da dodu u Beograd. Došli su: Obradović Dragi zv.Drakče, Obradović Nebojša zv. Djed, Milošević Radiša zv.Hans, Petrović Dušan zv.Plastični, Slava zv.Fašista i jedno lice po imenu Dica. Prije polaska u Bosnu otisao je u Udruženje Srba iz BiH gdje je dobio dokument za besplatnu vožnju. Na poleđini tog dokumenta upisano je bilo ime komandanta Višegradske brigade potpukovnika Dragičevića Luke. Njima se tada pridružila jedna djevojka koja se zvala Rada, kao i Jovičić

231

Otmica u Štrpcima

Mićo koji je imao dva nadimka: Crni i Splićo. Iz Beograda su pošli vozom za Užice 15.01.1993. godine, oko 23 časa. Iz Užica nastavili su put ka Višegradu autobusom. Na graničnom prelazu između Srbije i Republike Srpske policija je zaustavila autobus i naredila da iz njega izađu svi dobrovoljci. Kazali su im da dobrovoljci ne mogu da idu kod Lukić Milana. Dragana je izašla da bi sredila njihov prelazak preko granice. On je tada pokazao policiji dokument na kome je pisalo da su oni upućeni u Višegradsку brigadu kod potpukovnika Dragičević Luke. Nakon toga policija je dozvolila da nastave put.

Kada su došli u Višegrad, zaduženi su oružjem i opremonom. U Višegradi su postojale dvije brigade: Višegradska brigada, čiji je komandant bio Dragičević Luka i Goraždanska brigada, sastavljena od izbjeglica iz Goražda, kojom je komandovao Mitrašinović Damjan. On i ostali dobrovoljci iz Despotovca postali su borci Višegradske brigade i ušli u sastav Interventne čete. Komandir te čete je bio Indić Boban iz Višegrada. Jedinica je bila smještena u Okolištu, iznad Višegrada, u zgradu gdje se ranije nalazila bolnica. Istog dana kada je došao u Višegrad, video je u prolazu Lukić Milana, ali se tada sa njim nije upoznao. Dragana mu je kazala da je Lukić Milan „strah i trepet“ u Višegradi i da je taj grad očistio od Muslimana. Po njegovom saznanju Lukić Milan je jedno vrijeme imao svoju jedinicu koja se zvala „Osvetnik“, ali je kasnije ona priključena regularnoj vojsci i to Interventnoj četi. Nakon toga Lukić više njom nije komandovao, već jedno lice iz Višegrada koje se zvalo Mijo. Nekoliko dana po dolasku u Višegrad, Lukić Milan je pozvao kod sebe na slavu sve dobrovoljce. Na taj poziv odazvali su se: optuženi, Jovičić Mićo-Crni i djevojka Rada. Došli su u kuću kod Lukić Milana, upoznali se sa njim i nakon 15 do 20 minuta otišli iz kuće. Dana 24.02.1993. godine, otputovao je u Srbiju zajedno sa Jovičić Mićom i Obradović Dragim.

232

Presuda

U Višegrad se vratio sa Jovičić Mićom 27.02.1993. godine, oko 8-9 časova. Odmah po dolasku pošli su u kasarnu u Okolište sa namjerom da spavaju, jer su bili umorni. Prije ulaska u kasarnu primijetio je jednu grupu vojnika kod kuhinje. U toj grupi su bili i vojnici Tanović Rade iz Goražda, Drekalo Ranko zvani Četnik, dva brata Poluge, Mijo, komandir grupe „Osvetnik“ i lice sa nadimkom Pukovnik. Među tim licima video je svog komandira Indić Bobana i Lukić Milana. Kada su im prišli na oko 20 metara, Indić mu je rekao: „Idete i Vi sa nama u akciju“. Optuženi je to shvatio kao naređenje. Prišao je i rukovao se sa Lukićem. Pitao je Lukića da li trebaju puške, jer je video da su sva ta lica bila naoružana. Imali su zelene maskirne uniforme. Lukić je nosio šubaru, a ostali kako-koju kapu. Niko nije nosio kape fantomke. Pošto je uzeo pušku iz sobe, vratio se zajedno sa Jovičić Mićom i priključio se toj grupi vojnika. Video je da Lukić Milan razgovara sa potpukovnikom Mitrašinovićem i kada se vratio, kazao je da je sve u vezi kamiona završeno. Pošto su mu rekli da do polaska ima još jedan sat, on i Jovičić su pošli u kuhinju i jeli. Negdje između 10-11 časova došao je kamion, pa je njih oko dvadeset sjelo u kamion. Prešli su punkt Republike Srpske i ušli na teritoriju Srbije. Nakon što su prešli oko jedan kilometar, vozilo je zaustavljen. Lukić Milan je naredio vozaču da izade i sačeka 1 sat. On i Jovičić Mićo prešli su pozadi na vozilo, a naprijed su sjeli Lukić Milan, Indić Boban i Šekarić iz Goražda, koji je preuzeo da upravlja vozilom.

Vratili su se u Republiku Srpsku. Cerada na vozilu je bila spuštena tako da nije video kuda se sve kreću vozilom. Krenuli su putem prema Rudom, a kasnije su skrenuli sa glavnog puta. Put je bio loš, pa su zbog toga bili priguženi da jedno vrijeme izađu iz vozila da bi se ono lakše kretalo. Pješačeći čuo je da pojedini borci govore: „zakasnićemo“, „procicē“ i slično. Tada je shvatio da to

233

234***Otmica u Štrpcima***

nije uobičajena akcija. To su shvatili i Jovičić Mićo i Poluga Obrad. Njih trojica su se međusobno pogledali, ali ništa nijesu govorili. Dok su još pješačili saznao je da se radi o akciji u kojoj treba da napadnu voz, ali nije shvatio gdje treba izvršiti taj napad. Kasnije su ponovo nastavili kretanje istim vozilom. Došli su do jedne željezničke stanice. Nije vidio naziv te stanice. Vozilo u kojem su se oni nalazili parkirano je između zgrade stanice i pomoćne zgrade blizu pruge. Nije napuštao vozilo sve do samog dolaska voza. Na vozilu je bila spuštena cerada. Odmah po dolasku vozilo su napustili Indić Boban i Lukić Milan i pošli su u željezničku stanicu. Tačnije, prvo je pošao Lukić Milan i zadržao se oko 10-15 minuta, a kasnije su u pravcu stanične zgrade pošli zajedno Indić i Lukić. Prije dolaska voza Lukić Milan i Indić Boban dali su im raspored. Podijeljeni su u nekoliko manjih grupa. Svaka grupa je imala svog vođu. Za prve dvije grupe određeni su kao vođe Lukić Milan i Indić Boban, a za ostale grupe, ne sjeća se ko je određen. Određene su i grupe koje će paziti na voz. Pored voza određena su četiri lica, a iza voza dva lica. Ovoj dvojici lica, koja su bila određena iza voza, Indić i Lukić su naredili, ukoliko neko kreće da bježi iz voza, da pucaju u to lice. Optuženi je određen sa još trojicom lica pored voza. Njihov zadat�ak je bio da lica koja budu izvedena iz voza, odvedu do kamiona i predaju drugoj grupi koja je trebalo da pretrese privredna lica i smjesti ih u vozilo. Kada su čuli da voz ulazi u stanicu, izašli su iz kamiona. Optuženi je pretpostavio „da voz koči zato što smo mi tu“. U momentu kada je voz ulazio u stanicu, on se nalazio pored pruge i gledao u voz. U tom trenutku Lukić i Indić su se nalazili u staničnoj zgradici. Kada je voz stao, u njega je ušla grupa koja je za to bila određena. Za tom grupom ušao je i on, iako nije za to bio određen. Kada je Lukić Milan ušao u voz, kazao je da se radi o rutinskoj kontroli i da će lica, koja budu izvedena iz voza, biti vraćena u voz nakon provjere koja

Presuda

će se izvršiti putem kompjutera. Pošto je ušao u voz, odmah su mu predali jedno lice koje je odveo do njihovog vozila. To lice je išlo ispred njega. U ruci je držao pušku sa cijevi okrenutoj prema zemlji. Ne sjeća se izgleda tog lica. Ne zna tačno koliko je lica preuzeo od grupe koje su putnike izvodile iz voza. Svi izvedeni putnici su bili muškarci. Čitav ovaj događaj trajao oko 10-15 minuta. Svi putnici koji su izvedeni iz voza smješteni su na karoseriju kamiona do kabine. Naređeno im je bilo da se što više zbiju, pa su čak sjedjeli jedni drugima u krilu. Nije vidio da je bilo prema kojem od putnika upotrijebljena fizička sila prilikom sprovođenja od voza do kamiona i smještanja na karoseriju kamiona. Na vozilo je, po njegovoј procjeni, smješteno 19 putnika.

Nakon polaska voza iz stanice, on i ostala lica, učesnici ovog napada, ušli su u kamion i pošli u pravcu Višegrada. Ponovo su spustili ceradu tako da niko nije mogao da vidi šta se nalazi na karoseriji tog vozila. Usput je Lukić Milan preko radio stanice kontaktirao sa vojnicima na karoseriji. U jednom trenutku Lukić je pitao ova lica znaju li ko je on i odgovorio im da je on komandir „Osvetnika“. Poslije toga video je da su se lica koja su izveli iz voza „snuždila, sjedjeli su i čutali“. On je kasnije zaspao i probudio se kada su stigli u Višegrad. Video je da je već bio mrak.

Vozilom su nastavili i došli u jedno selo za koje je tada saznao da se zove Prelovo i u kojem do tada nije boravio. Svi su napustili teretno vozilo i ušli u fiskulturnu salu škole. Ispred sale je bilo upaljeno svjetlo, a u sali nije. Nije obratio pažnju na to da li ih je neko čekao kod škole, ali je kasnije primijetio jednog starijeg muškarca da je prošao kroz salu. Po ulasku u salu putnici iz voza su postrojeni uza zid sale. Jedan broj boraca odložio je oružje uz suprotni zid sale, pa je on ostao kod tog oružja. Lukić Milan i Indić Boban naredili su tim licima

235

Otmica u Štrpcima

da izvade iz džepova sve stvari i stave ispred sebe i da novac, nakit i satove odvoje od drugih stvari i ličnih dokumenata. Nakon toga Lukić i Indić su išli od jednog do drugog lica i sami ih pretresali. Lukić je kod jednog lica - studenta, koji je zadnji stajao u stroju pretresom našao još 200 DM, pa ga je zbog toga nekoliko puta ošamario. Nakon toga su njih dvojica ponovo išli od jednog do drugog lica i pitali ih za imena, a zatim davali srpska imena i srpski krst da poljube. Potom su, skoro svi oni počeli da udaraju ta lica i to pesnicama, a kada bi neko od njih pao, nastavljadi su da ih udaraju nogama. To je trajalo oko jedan sat. Niko od tih lica nije se odupirao, niti je to smio. Ne sjeća se da li je on tom prilikom udarao putnike, a prije misli da nije, već da je za to vrijeme stajao pored oružja. U jednom trenutku jedno lice, crnac, koga je Lukić zadnjeg izveo iz voza, i prilikom izvođenja poljubio govoreći: „Evo ga moj bratko“, izvadilo je iz torbe nevažeći jugoslovenski novac i kazao da tim novcem hoće da plati svoj život, čemu su se svi prisutni smijali. Taj crnac je znao srpski jezik. On je najmanje tučen od svih putnika. Lukić Milan je, i to on sam, tukao studenta kod kojeg je našao 200 DM. Pritom je govorio da oni imaju neraščišćene račune još iz Beograda. Udarao je to lice i nožem, ali mu je nanio samo lakše povrede. Sve je to trajalo dok Lukić Milan nije naredio da se prestane sa tim i da se nađe žica. Neko je našao žicu i donio do vozila. Oni su izveli putnike iz sale i više od pola njih je vezano žicom, ali ne zna da li su im ruke vezane spreda ili otpozadi.

Poslije toga sva lica iz voza su smještена na vozilo, a zatim su se smjestila i naoružana lica. Tim kamionom su se vratili oko kilometar u pravcu Višegrada. Vozilo je zaustavljeno u jednom selu gdje su sve kuće bile spaljene. Kamion je zaustavljen jedno 5-6 metara od jedne spaljene kuće u čijem prizemlju se nalazila garaža.

Presuda

Izašli su iz vozila, pa im je Lukić dao raspored za obezbeđenje. Kazao je, ukoliko neko od zarobljenih lica pokuša da bježi, da pucaju i ubijaju. On je dobio raspored na početku jednog voćnjaka, tako da su ta kuća i kamion bili udaljeni od njega po oko 5-6 metara. Lica koja su zarobili iskakala su iz kamiona u grupama od 5-6. Njih su prihvatali Lukić Milan i Indić Boban kao i 2-3 borca i odvodili ih do ulaza u garažu. U garažu su uvođena ta lica i sa njima su ulazili Lukić i Indić. Čuo je komandu: „Lezi dolje!“, a nakon toga prigušene pucnje i to onoliko pucnjeva koliko je tih lica uvedeno. Nije čuo nikakve jauke, krike ili slično. Niko ništa nije govorio. Na kraju su izvedene dvije grupe od po 5-6 lica. On je stajao na mjestu gdje i ranije. Puška mu je bila u ruci naslonjena na desno rame. Lukić i Indić su uveli prvu grupu u garažu, a druga grupa je ostala do samih ulaznih vrata. U jednom trenutku nije gledao u pravcu te grupe, tada je čuo pucanj sa svoje lijeve strane koja je takođe obezbeđivana. Okrenuo se i vidi da sa njegove strane koju je obezbeđivao bježi jedno lice. Odmah je skinuo pušku sa ramena i pucao u to lice koje je nakon toga palo. To lice je kazalo: „Jao, majko moja“. U tom trenutku Lukić Milan je izašao iz garaže i povišenim tonom pitao: „Ko je pucao?“ On je Lukiću odgovorio da je on pucao i pokazao na lice koje je kukalo. Tom licu je tada prišao Lukić i bajonetom ga preklao, pri čemu je kazao: „Tako se to radi“. Potom je Lukić prošao na suprotnu stranu gdje se, takođe, čuo pucanj, jer je i sa te strane bio pokušaj bjekstva, pa pretpostavlja da je i sa tim licem postupljeno na isti način kao i sa licem u koje je on pucao. Za to vrijeme preostali putnici su stajali ispred garaže, a prema njima su borci iz njegove grupe usmjerili bili oružje. Potom su Lukić i Indić uveli ta lica u garažu, nakon čega su se čuli prigušeni pucnji. Lukić i Indić su izašli iz kuće i naredili borcima da uđu u vozilo.

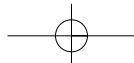

Otmica u Štrpcima

Vratili su se u selo koje su prethodno napustili. Ušli su u istu salu, tačnije u svlačionicu te sale. Tada je Lukić Milan izvadio novac i satove koji su oduzeti od otetih putnika i svim učesnicima podijelio po 100 DM, a ko nije imao sat, dao mu je i sat. Neki borci su iz oduzetih torbi putnika uzeli garderobu. On nije uzeo ništa od te garderobe. Sjeća se da je prethodno, prilikom oduzimanja stvari od otetih lica, Lukić Milan pravio spisak. Taj spisak je on zadržao kod sebe kao i jednu količinu čekova, ali ne zna da li su to bili bančini ili poštanski. Takođe, prilikom pretresa putnika video je da je Indić Boban od jednog putnika oduzeo skupoceni zlatai lanac koji je zadržao za sebe i to sakrio od drugih učesnika. Sjeća se, takođe, da je od jednog putnika na Željezničkoj stanici prilikom pretresa oduzet jedan pištolj CZ kalibra 7,65 mm. On je tražio od Lukić Milana da kupi taj pištolj i davao je 200 maraka, ali mu je Lukić odgovorio da je taj pištolj on prodao.

238

Pošto je Lukić Milan podijelio oduzete stvari, sjeli su u vozilo i pošli za Višegrad. Lukić ih je obavijestio da će stvari i tijela putnika ukloniti jedan stariji čovjek iz sela i baciti u Drinu koja je bila udaljena od kuće, gdje su zarobljena lica lišena života, 10-15 metara. Kada su došli kod novog mosta na Drini, Lukić ili Indić skrenuo im je pažnju da o ovome što se desilo nikome ne pričaju. U Višegrad su se vratili oko 23 časa. Te noći sa njima je bio i borac porijeklom iz Slovenije, koji je imao nadimak Pijani Slovenac. On je bio stručnjak za mine, ali sklon alkoholu. Kada su došli u kasarnu, on i Jovičić Mićo nisu ništa pričali dobrovoljcima iz njihove čete o tome šta se desilo te večeri. Njih dvojica su pošli u svoju spavaonu i spremali se za spavanje, kada je došao jedan dobrovoljac i tražio da oni podu i smire Slovenca. Pošao je tamo i video da je Slovenac pivan. Pričao je kako je dobio 100 DM i sat. Oteo mu je flašu sa rakijom i bacio. Slovenac je pošao u svoju spavaonu gdje je uzeo pušku

Presuda

i uperio je u njega. Borci iz njegove spavaonice spriječili su ga da puca. Nakon nekoliko dana pročitao je u novinama o napadu na voz. Baš tada je u sobu ušao Indić Boban, pa ga je on pitao: „Šta je ovo, Bobane?“. On mu je odgovorio: „Ne sjekiraj se, sve se desilo na teritoriji Republike Srpske“. O ovom događaju nije nikome pričao, pa ni svojoj supruzi. Sve što je iznio je istina. Moguće da sve u potpunosti nije opisao, zato što je pojedine detalje zaboravio za ove tri godine, a trudio se da što više o ovom događaju zaboravi.

Okrivljeni je ponovo ispitivan od strane istražnog sudije 01.11.1996. godine. Tom prilikom predložene su mu fotografije putnika Zeković Fevzije i dat opis garderobe koju je ovo lice imalo na sebi kritičnog dana. Okrivljeni je nakon toga izjavio da ne može da se sjeti da li je to lice bilo u grupi otetih putnika. Istakao je da u njegovom prisustvu niko nije lišen života kod Hidroelektrane „Višegrad“. Na trećem ispitivanju okrivljenog u prethodnom postupku, 08.11.1996. godine, bili su prisutni njegovi branioci advokati Krasić Goran i Jovanović Slaviša, oba iz Beograda. Okrivljenom su pokazane fotografije 13 lica koja su kritičnog dana nasilno odvedena iz voza, i to: Kapetanović Esada, Husović Rifata, Rastoder Jusufa, Softić Šeća, Bakije Fehima, Zeković Fevzije, Memović Fikreta, Hanić Muheđina, Babačić Ismeta, sa skicom nakita koje je ovo lice nosilo, Alomerović Adema, Kajević Nijazima, Čorić Rasima, Buzov Toma i pročitan opis garderobe i lična obilježja tih lica. Okrivljeni je nakon toga izjavio da ne prepoznaće nijedno od tih lica, niti se može sjetiti da je neko od tih lica bilo u grupi putnika nasilno odvedenih iz voza.

Na glavnom pretresu, 04.05.1998. godine, optuženi je izmijenio svoju odbranu iz prethodnog postupka. Prvi dio svog iskaza datog kod istražnog sudije 22.10.1996. godine, ponovio je i na glavnom pretresu sve do

240

Otmica u Štrpcima

prikaza svog povratka u Višegrad 27.02.1993. godine. Odbacio je u potpunosti dio ranije datog iskaza o svom učešću u nasilnom odvođenju putnika iz voza i njihovom ubistvu i izjavio da nije izvršio krivično djelo za koje je optužen. Tako je na glavnom pretresu istakao da je iz Despotovca došao u Višegrad dana 27.02.1993. godine, oko 15,30 časova zajedno sa Jovičić Mićom. Po dolasku u Višegrad pošli su u kasarnu, jer su bili umorni. Nakon određenog vremena otišao je u kuću svoje devojke Šimšić Milice, u Višegradi. Tog dana je vjerio Milicu i dao joj burmu. Tom činu su prisustvovali Miličina majka Šimšić Draga kao i jedno lice Pejović iz okoline Višegrada. Oko 21 čas vratio se u kasarnu, jer je bio umoran, pa je odmah legao i zaspao. Kasnije su ga probudili da bi umirio dobrovoljce koji su se vratili sa položaja gdje ih je on ostavio 24. ili 25. februara. Taj položaj se nalazio na Sjemeću. Dobrovoljci su pucali iz oružja, pa ih je on umirio i ponovo se vratio na spavanje. Sjutradan 28.02.1993. godine, primio je izvještaj o boravku svog odjeljenja na Sjemeću. Nakon desetak dana počelo se pričati u Višegradi o otmici putnika iz voza u Štrpcima. O tom događaju su pisale i novine. Pominjani su Muslimani, Crnogorci kao i Milan Lukić. Njemu ništa nije poznato u vezi tog događaja. Nikada nije dolazio u stanicu „Štrpci“, niti zna gdje se ona nalazi.

Nakon što se vratio u Višegrad, sa svojom jedinicom izvršio je više borbenih zadataka sve dok nije ranjen u Orahovcu kod Višegrada 24.03.1993. godine. Nakon toga liječio se duže vremena: prvo, u bolnici u Užicu, a potom u Beogradu. U Urgentnom centru u Beogradu zadržan je na liječenju 21 dan. Na lijevoj ruci nosio je gips 9 mjeseci.

Postao je invalid sa tjelesnim oštećenjem od 40%. Pošto je postao invalid, bavio se sitnom trgovinom da bi na taj način mogao da izdržava sebe i svoju porodicu. U

Presuda

međuvremenu se oženio Šimšić Milicom i dobio sina, koji je rođen 02.10.1994. godine. Sitnom trgovinom bavio se sve do 15.10.1996. godine, kada je kidnapovan. U septembru 1996. godine, Željko Marjanović iz Višegrada, koji je rodom iz okoline Bijelog Polja, ponudio se da mu doprema cigarete, kafu i drugu robu iz Crne Gore. On je to prihvatio, pa mu je Marjanović 3-4 puta isporučio robu. Zadnji put kada je trebalo da mu doneše robu, 01.10.1996. godine, Marjanović mu je pokazao potvrdu da mu je roba oduzeta na granici, pa mu istu više ne može isporučivati. Sa njim je tada bio Pavlović Ljubo, kako ga je on tada predstavio i kazao mu da će on od sada sa njim obavljati te poslove. Pavlović je rakao da on raspolaže velikim assortimanom robe, jer je jedini predstavnik „Benetona“ u Crnoj Gori. Tada su se dogovorili da mu on isporuči robu 15.10.1996. godine. Sa Pavlovićem je razgovarao telefonom 13. oktobra, pa su se dogovorili da mu on dotjera robu u jednu kafanu koja se nalazila oko 70 metara daleko od graničnog prelaza. Dana 15.10.1996. godine, oko 16,30 časova pošao je sa svojom suprugom i pašenogom Pejović Mitrom da preuzme robu. Pošli su vozilom „Zastava 128“ kojim je upravljao Pejović. Negdje na pola puta između Višegrada i Rudog kod jednog tunela vidio je pored puta Pavlović Ljuba. Zau stavili su vozilo, pa je on izašao iz vozila. Ljubo mu je kazao da je svoje vozilo ostavio naprijed 200 metara. Dogovorili su se da Pejović Mitar sa njegovom suprugom produže dalje, a oni su ostali na putu. Odmah je iza njegovih leđa prišlo jedno luksuzno vozilo. Otvorila su se zadnja vrata na tom vozilu, pa ga je jedno lice iz vozila uhvatilo rukama, a sa druge strane ga je uhvatio Pavlović i zatim ga nasilno ubacili u vozilo. Lice koje je sjedjelo pored vozača brzo mu je stavilo na nos vatu sa morfijumom. Kada su prešli granicu, sačekao ih je jedan džip, ali oni u to vozilo nijesu prelazili. Na očima je imao maramicu i ne zna gdje je kasnije odveden.

241

Otmica u Štrpcima

Nakon dva dana je saslušan. Prethodno je fizički maltretiran. Udaran je nogama u predjelu donjeg stomaka, a slomljena su mu i dva zuba odnosno jedan, koji je izvađen u ambulanti u Spužu. Pošto nije htio da potpiše izjavu koju su mu oni nudili da potpiše, rekli su mu da su mu kindapovali suprugu i dijete i da ih neće pustiti dok ne potpiše tu izjavu. Tražio je da vidi šta treba da potpiše, ali mu oni to nijesu dozvolili. Kasnije je potpisao tu izjavu. Nakon toga je doveden u Centar bezbjednosti u Bijelom Polju. Zadržan je skoro čitav dan u prostorijama tog Centra da bi kod istražnog sudije bio doveden između 20-21 čas. Kada je došao kod istražnog sudije, nije maltretiran. Naručena mu je čak i kafa. Čuo je jedino da je istražani sudija iz druge prostorije razgovarao sa nekim i da je kazao: „Znači, ako ne potpiše, da se vrati nazad“. On je na osnovu toga zaključio, ako ne prizna kod istražnog sudije, da će biti vraćen tamo gdje je psihički i fizički maltretiran. Istražni sudija je ispred sebe imao jedan materijal koji je čitao. Potpisao je izjavu da je izvršio krivično djelo, a da to nije uradio. Dok je bio kod policije, oni su njemu toliko ponavljali taj događaj da je on morao da ga nauči napamet.

242

Saslušavan je još dva puta kod istražnog sudije, ali nije osporio svoje prethodno dato priznanje, jer je smatrao da je bitno ono što će izjaviti na pretresu. Izjavio je da je poznavao Tanović Rada, Drekala Ranka, Šekarića, Polugu Obrada i njegovog brata i Pijanog Slovenca. Poznavao je Petrović Duška koji je iz Despotovca i sa njim se znao od 1984. godine. Oženjen je bio njegovom sestrom. Iz tog braka ima sina starog 12 godina. Nije u dobrim odnosima sa Petrovićem, jer je jednom prilikom svjedočio protiv njega u predmetu koji se vodio kod Vojnog suda u Beogradu, gdje je Petrović bio optužen zbog krađe puške.

Presuda

Optuženi je ostao pri svojoj odbrani koju je iznio na prvom glavnem pretresu i na kasnije održanim glavnim pretresima 07.02.2000. godine, 05.12.2000. godine, i 05.09.2002. godine. Pojasnio je da je prvi dio svog iskaza kod istražnog sudije, sve do opisa svog povratka u Višegrad 27.02.1993. godine, on iznosio, a da je dalji dio njegove odbrane istražni sudija diktirao iz nekog spisa kojeg je imao kod sebe. Iskaz je dao kod istražnog sudije u posebnom psihičkom stanju nakon torture koju je imao kod policije. Tada je bio prvi put kod istražnog sudije, pa je bio neuk i nije se protivio da potpiše takvu izjavu. Ponovo je istakao da nije izvršio kričivo djelo koje mu je stavljen na teret.

Branilac optuženog, advokat Krasić Goran iz Beograda, u završnoj riječi je izjavio da je postupak protiv okrivljenog Ranislavljević Nebojše iniciran na osnovu izjave koju je dao Petrović Duško iz Despotovca Centru bezbjednosti u Podgorici u junu 1996. godine. Ta izjava je objavljena u dnevnom listu „Monitor“ od 09.08.1996. godine. U tom članku pozvani su državni organi da preduzmu potrebne aktivnosti radi pronalaženja izvršilaca djela i izricanja kazne svim koju su taj zločin učinili. Poslije toga je uslijedila akcija Državne bezbjednosti Republike Crne Gore. Okrivljeni je kidnapovan na teritoriji Republike Srbije 15.10.1996. godine. Po lišenju slobode organi bezbjednosti su prema okrivljenom upotrijebili silu, prijetnje i ucjene. Na taj način su ga prisilili da prizna sve što su mu u razgovoru predočili. Okrivljeni je jedino od njih tražio da njegova porodica bude bezbjedna. Omogućeno mu je da obavi razgovor sa svojom suprugom. Nakon toga je okrivljeni doveden kod istražnog sudije 22.10.1996. godine; tako je četiri dana duže bio lišen slobode nego što Zakon dozvoljava. On ni tada nije znao šta je sa njegovom porodicom, a nije se pojavio ni advokat koji mu je obećan. Zaključio je da će biti vraćen na nepoznatu lokaciju gdje je do tada

243

Otmica u Štrpcima

boravio. Bio je realno uplašen za svoj život i život svoje porodice. To su razlozi što je okrivljeni potpisao izjavu pred istražnim sudijom kao i žalbu koju je napisao 25. oktobra 1996. godine u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu.

Branilac je dalje izjavio da Sud, u toku postupka, nije htio da provjeri ove navode odbrane optuženog i sasluša vještaka medicinske struke koji bi potvrdio da je okriviljeni zadobio tjelesne povrede, jer su mu dva zuba bila izbijena i povrijeđena usna duplja. Sud, takođe, nije htio da sasluša inspektora Centra bezbjednosti u Bijelom Polju, koji je lišio slobode okrivljenog, na okolnosti hapšenja okrivljenog i tretmana koji je on imao u pritvoru.

244

Postupak u ovom predmetu, po navodima branioca optuženog, je izuzetno dugo trajao; skoro da je nezabilježen slučaj u našoj sudskoj praksi. Glavni pretresi su zakazivani pred pojedine izbore koji su održavani u Cmoj Gori, a potom odlagani na duži vremenski rok. U toku postupka malo je činjenica koje su nepobitno utvrđene, a odnose na sam čin otmice. Nije sa sigurnošću utvrđeno: koliko je voz imao vagona, na kojem kolosjeku je voz zaustavljen, da li je za vrijeme stajanja voz pomjeran prije nego što je napustio stanicu, da li je u stanicu bilo jedno ili više teretnih vozila, da li su to bila vojna vozila i dr. Po navodima branioca optuženog, ovu akciju je mogao da organizuje bilo ko, jer se na stanicu Štrpc moglo doći i privatnim kamionom, a dokaza da su to bila vojna vozila nema. Ničim nije dokazano da je jedinica Vojske Republike Srpske imala bilo kakve veze sa ovim djelom, time ni okrivljeni. Saznanja o učešću optuženog u izvršenju krivičnog djela potiču od Petrović Duška i izjave potpisane od okrivljenog pred istražnim sudijom, a na tim dokazima se ne može zasnovati sudska odluka. Ne postoji nijedan dokaz o tome ko

Presuda

je izvršilac ovog djela. Okrivljeni nije bio pripadnik paravojne formacije, niti je učestvovao u bilo kakvima akcijama bilo koje formacije, osim jedinica Vojske Republike Srpske. Optuženi nije učestvovao u otmici putnika u stanici Štrpci, niti mu je poznata sudbina otetih putnika. U postupku je saslušano preko 70 lica i nijedan svjedok nije prepoznao okrivljenog kao izvršioca, niti je iko imao ikakva saznanja o tome da je okrivljeni učestvovao u organizaciji ili izvršenju djela koje mu se stavlja na teret. Na kraju, branilac optuženog u završnoj riječi je predložio da optuženog Sud, u nedostatku dokaza, osloboди optužbe i da ga pusti iz pritvora.

Optuženi Ranisavljević Nebojša u svojoj završnoj riječi, koju je svojeručno napisao i pročitao na glavnom pretresu, izjavio je da je čitav ovaj slučaj iskonstruisan. Kod organa Državne bezbjednosti Republike Crne Gore proveo je 8 dana gdje je, raznim torturama, prisiljavan da potpiše nešto što ni u snu ne bi pomislio, a kamoli uradio. Tada je to bilo pitanje života i smrti. Vjerovao je u nezavisnost i samostalnost sudstva i da će brzo dokazati svoju nevinost. Međutim, u tome se prevario. Od samog početka sredstva javnog informisanja, policija, sudski istražni organi i najviši državni funkcioneri označili su ga kao izvršioca ovog krivičnog djela. Međutim, u toku suđenja, koje je dugo trajalo, nije utvrđeno ništa što bi sa sigurnošću moglo njega dovesti u bilo kakvu vezu sa ovim krivičnim djelom. Nijedno od 70 saslušanih lica na glavnom pretresu nije ga prepoznalo kao jednog od otmičara ili makar putnika iz voza. Iskaz svjedoka Petrović Duška je kontradiktoran i mijenjan više puta u toku postupka, pa ga Sud ne može prihvati. Na kraju svoje završne riječi optuženi je istakao da u potpunosti prihvata odbranu svojih branilaca i traži da ga Sud osloboди krivice i pusti na slobodu. U dokaznom postupku na glavnom pretresu, Sud je izveo sljedeće dokaze: saslušani su u svojstvu svjedoka oštećeni: Kaje-

245

Otmica u Štrpcima

vić Šefkija, Hanić Zahir, Preljević Kaćo, Zeković Refka, Memović Atifa, Topuzović Ifeta, Hodžić Sabaheta, Alomerović Mevludin, Čorić Zejna, svi iz Prijepolja; Softić Etem, Husović Bahto, Bakija Elifa, Kapetanović Elizabeta, Ličina Adnan, svi iz Bijelog Polja; Rastoder Misim iz Berana, Zuličić Milka iz Sarajeva, Buzov Koviljka iz Beograda, Babačić Sahret iz Podgorice i Zupčević Sanija iz Danske.

Saslušana su lica koja su kritičnog dana bila u vozu i u stanici Štrpci: Tucović Vladimir, Grujićić Radenko, Udovčić Zoran, Šalipur Željko, Bukvić Goran i Radomirović Ljubiša, svi iz Užica; Ičegić Slobodan, Gazdić Miroslav, Vuković Goran, svi iz Priboja; Ješić Radojko, Golubović Periša, Pantović Zoran, Zindović Marinko, Ninčić Vuk, Dulović Milan, svi iz Prijepolja; Avdić Šefko i Sijarić Iso, oba iz Bijelog Polja; Bulatović Golub i Kočalo Branko, oba iz Podgorice; Plazinić Marko i Ignjatović Srećko, oba iz Čačka; Vranić Miroslav iz Subotice, Radoičić Željko iz Beograda, dr Hadija Mujević-Kurgaš iz Ulcinja, Milekić Zoran i Ostojić Bosiljka iz Bara. Saslušana su u svojstvu svjedoka i sljedeća lica: Obradović Nebojša, Milutinović Slavoljub, Milošević Radiša, Obradović Dragi, Petrović Duško, svi iz Despotovca; Hurić Zevdžo i Petrić Radojko, oba iz Prijepolja; Šuman Zaim i Ćujić Goran, oba iz Priboja; Ujčić Josip, Mandić Mitar, Stožinić Ljubomir, Janković Predrag, Urošević Milan, Stamenković Slobodan, Kecman Nenad, Jevrić Nebojša, Dragičević Luka i Mitrašinović Damjan, svi iz Beograda; Vujičić Pero iz Čačka, Kočan Fehim iz Podgorice, Starovlah Vasilije iz Mrčajevaca, Vujović Đordije iz Bara, dr Miraš Tomić iz Podgorice, Živanić Miroslav iz Užica, Tuba Momčilo iz Požarevca, oštećena Đečević Đurđina iz Bara i Alomerović Šefko iz Novog Pazara. Pročitani su iskazi sljedećih svjedoka: Indić Bobana, Jovičić Mića, Šekarić Miodraga, Mitrašinović Mija, Poluga Obrada, Poluga Novaka, Drekalo

Presuda

Ranka, Kusmik Rajka, Kovačević Mirka, Ostojić Mirka, Ranisavljević Milice, Šimšić Drage i Pejović Mitra, svi iz Višegrada; Topalović Gojka, iz Rudog, Miljković Ivana iz Niša i Ristovski Petra iz Beograda.

Pročitana je i izvršen uvid u sljedeću dokumentaciju: dopis ZIKS-a u Podgorici broj 02-2056/1 od 28.10.1996. godine, sa pismenom žalbom okriviljenog u rukopisu od 26.10.1996. godine, izvod iz zdravstvenog kartona optuženog od 18.03.2002. godine, sa zdravstvenim listom i izvještajem ljekara specijaliste od 15.03.2002. godine, otpusna lista na ime okriviljenog broj 3741/73 izdata od UKC u Beogradu, izvještaj ljekara na ime okriviljenog izdata u UKC Beograd od 06.09.1996. godine, izvještaj na ime okriviljenog UKC Beograd od 05.11.1993. godine, izvještaj ljekara na ime okriviljenog od UKC Beograd od 21.02.1995. godine, izvještaj ljekara izdatog od UKC Beograd od 03.06.1996. godine; dokumentaciju od Javno-željezničkog transportnog preduzeća „Beograd“ u Beogradu broj 27/2002 od 07.05.2002. godine i broj 27/02 od 11.06.2002. godine; izvještaj Osnovnog suda u Beogradu Su.br.22/202 od 04.02.2002. godine; izvještaj Centra bezbjednosti Bar broj 22-2147 od 13.05.2002. godine; dopise ZDP „Hidroelektrana na Drini“ u Višegradi broj 05-1285-02/01 od 17.12.2001. godine, broj 05-605/02 od 21.05.2002. godine i broj 01-686-01/02 od 04.06.2002. godine; pismo od Ministarstva pravde Republike Srpske broj 03/2-059-122/02 od 09.05.2002. godine; predmet Okružnog suda u Beogradu Ki.br.566/94; fotografije 16 lica koja su nasilno odvedena iz voza i kasnije ubijena, potvrdu Stanice Javne bezbjednosti u Rudom broj 16-4/02-29-935 od 05.11.1996. godine; zapisnik o prijemu usmene prijave Stanice Javne bezbjednosti u Rudom broj 11-4/02-230-RU-33/96 od 16.10.1996. godine; izvještaj JP Željeznice Cme Gore broj 01-01-5030 od 13.12.2001. godine; dopis Centra bezbjednosti u

247

Otmica u Štrpcima

Bijelom Polju broj 240/02-2641/2 od 04.03.2002. godine; zapisnike o uviđaju i rekonstrukciji događaja sačinjenim od strane predsjednika Vijeća od 01.04.2001. godine, 14.09.2001. godine i 13.05.2002. godine; pregledani video zapisi izvršenih uviđaja i rekonstrukcije uviđaja na licu mesta i izvršen je uvid u izvod iz kaznene evidencije za optuženog.

Nakon sprovedenog postupka i, na pretresu, izvedenih dokaza Sud je došao do sljedećeg **činjeničnog stanja**:

248

Optuženi Ranisavljević Nebojša, u januaru 1993. godine, tražio je lica u Despotovcu koja će zajedno sa njim poći u Bosnu i Hercegovinu i kao dobrovoljci uključiti se u sastav Vojske Republike Srpske. Pošto se prijavio jedan broj lica, optuženi je otpustovao u Beograd da bi obezbijedio potrebna dokumenta za odlazak dobrovoljaca u Bosnu i Hercegovinu. U Beogradu se našao sa djevojkom Draganom koju je upoznao ranije, dok je bio na ratištu u Slavoniji. Sa njom je pošao u Udruženje Srba iz Bosne i Hercegovine, koje se nalazilo na Terazijama, gdje je dobio potrebna dokumenta i besplatne karte za prevoz. Na njegov poziv u Beograd su došli dobrovoljci iz Despotovca: Obradović Dragi zvani Drakče, Obradović Nebojša zvani Djed, Milošević Radiša zvani Hans, Petrović Duško zvani Plastični, lice po imenu Slava zvani Fašista i lice sa nadimkom Dica. Ovoj grupi u Beogradu su se pridružili Jovičić Mićo iz Knina i jedna djevojka koja se zvala Rada. Dana 15. januara 1993. godine, oko 23 časa, pošli su vozom za Užice. Iz Užica su sjutradan izjutra nastavili dalje autobusom prema Višegradu. Kada su došli na granični prelaz-punkt između Republike Srbije i Republike Srpske, na kojem se nalazila policija Republike Srpske, zaustavljen je autobus. Policija je naredila da svi dobrovoljci, koji su krenuli u Višegrad kod Milana Lukića izadu iz autobrašta, jer ne mogu preći na teritoriju

Presuda

Republike Srpske. Nakon izvjesnog zadržavanja na tom punktu, ipak, su uspjeli da uđu na teritoriju Bosne i Hercegovine i dođu u Višegrad. Kada su došli u Višegrad, djevojka Dragana je preduzela određene aktivnosti oko njihovog smještaja. Prijavili su se Organu unutrašnjih poslova i Vojnom odsjeku gdje su dobili pozive za mobilizaciju.

U Višegradi su u to vrijeme postojale dvije brigade: Višegradska brigada i Goraždanska brigada. Komandant Višegradske brigade je bio potpukovnik Luka Dragičević. Ova Brigada je bila četnog sastava. U svom sastavu imala je Interventnu četu čiji komandir je bio Indić Boban iz Višegrada. U Brigadi su postojala dva dobrovoljačka voda koja su u borbenim dejstvima pripajana Interventnoj četi. Optuženi, sa ostalim dobrovoljcima iz Despotovca, postao je pripadnik jednog od ta dva dobrovoljačka voda. Vojnici su tim vodovima i odjeljenjima davali razna imena kao: „Osvetnik“, „Resavac“, „Skakavac“, „Garavi sokak“ i druga, ali to nijesu bili zvanični nazivi tih jedinica. Vojnici su između sebe za komandira jednog odjeljenja odredili optuženog. To odjeljenje se u počektu zvalo „Resavac“, a kasnije „Skakavac“. Višegradska brigada imala je zadatku da obezbjeđuje lijevu obalu rijeke Drine na liniji Sjemeć-Žepa i komunikaciju Višgrad-Rudo preko Sjemeća. Ova Brigada u svom sastavu nije imala teretna vozila. Pripadnici Interventne čete su bili i vojnici koje je optuženi pomenuo u svom iskazu: Mitrašinović Mijo, Poluga Obrad, Drekalo Ranko i lice pod nadimkom Pijani Slovenac. Lukić Milan, iz Višegrada, nije bio vojnik, niti je pripadao ijednoj od brigada koje su tada bile na teritoriji opštine Višegrad. Goraždanska brigada, čiji komandant je bio potpukovnik Mitrašinović Damjan, saставljena je bila većinom od boraca sa teritorije opštine Goražde. Ta Brigada je u početku bila smještena na Vardištu, kod Višegrada, da bi kasnije bila izmještena u Gradine, u rejonu Sjemećkog polja. To je bila laka pješadijska

249

250***Otmica u Štrpcima***

brigada vezana za planinska dejstva. Zona njene odgovornosti je bila, takođe, lijeva obala Drine. Ova jedinica u svom sastavu je imala različita teretna vozila. Najviše je bilo vozila marke „Tam“ tip 110 i 150. Ova vozila su imala na karoserijama cerade sivomaslinaste boje. U veće vozilo „Tam-150“ moglo je da se smjesti 32 do 40, a izuzetno i do 50 vojnika.

Na desnoj obali Drine, u to vrijeme, nijesu izvođena borbena dejstva. Na toj teritoriji postojale su jedino posadne čete sastavljene od starijih ljudi sa tog terena. Zadatak im je bio da paze da ne bi došlo do ubacivanja neprijateljske vojske na tu teritoriju. Tako je i u selu Prelovu, u zgradbi škole, bila smještena komanda jedne posadne čete, i to njen pozadinski dio. U školi je spremana hrana za vojsku. Vojno-operativni dio nalazio se u selu Rujšta, oko 20 kilometara od Višegrada. U Višegradu su funkcionali civilni organi vlasti. Višegradska brigada učestvovala je u borbenim dejstvima van zone svoje odgovornosti, i to na teritoriji opštine Rudo. Njena dejstva su započela 21.01.1993. godine i trajala 5 do 6 dana. Na tu teritoriju bio je upućen dio Interventne čete da bi pomogao Ruđanskoj brigadi u odbrani Rudog. Sa tom jedinicom bio je optuženi kao i drugi dobrovoljci iz Despotovca, a njome je komandovao Indić Boban iz Višegrada.

Optuženi Ranislavljević Nebojša je dana 24.02.1993. godine, otputovao za Despotovac zajedno sa Obradović Dragim i Jovičić Mićom. U Despotovcu je ostao Obradović Dragi, a u Višegrad su se vratili optuženi i Jovičić Mićo.

U Višegrad su došli 27.02.1993. godine, negdje između 8-9 časova. Pošli su u kasarnu u Okolište. U krugu kasarne vidjeli su jednu grupu vojnika u kojoj je bio komandir Interventne čete Indić Boban. Okrivljenom

Presuda

se obratio Indić i kazao mu: „Idete i Vi sa nama u akciju!“ Među tim vojnicima optuženi je vidio i Milana Lučića, pa je prišao i pozdravio se sa njim. Pošao je u svoju spavaonu gdje je uzeo oružje i potom se sa Jovičić Mićom priključio toj grupi. Kasnije je došlo jedno teretno motorno vozilo marke „Tam-150“, koje je na sebi imalo ceradu sivomaslinaste boje. U to vozilo je ušlo oko 20 naoružanih lica. Ta lica su bila naoružana polu-atomatskim ili automatskim puškama, a neka su imala još hekler, pištolj, nož ili bombe. Neki su imali radio stanice. Obućeni su bili u različitu odjeću, s tim što je najviše njih imalo šarene maskirne uniforme. Imali su različite kape: šubare, šajkače ili crne pletene kape. Dio tih lica je bio uredno obrijan i ošišan, a jedan broj njih imao je dužu kosu i bradu. Pošto su se naoružana lica smjestila u vozilu, napustili su kasarnu. Poslije izvjesnog vremena prošli su vozilom punkt Republike Srpske i ušli na teritoriju Republike Srbije. Nakon što su prešli oko 1 kilometar, vozilo je zaustavljeno. Lukić Milan je tada naredio licu koje je upravljalo vozilom da izade vani i da sačeka oko 1 sat. Tada su optuženi i Jovičić Mićo prešli na karoseriju vozila, a naprijed su sjeli Lukić Milan i Indić Boban. Vozilo je preuzeo na upravljanje jedno lice iz Goražda koje se prezivalo Šekarić.

Poslije toga su se vratili u Republiku Srpsku. Cerada na vozilu je bila spuštena. Krenuli su putem od Dobruna prema Rudom, pa kada su došli u mjesto Štrpcu, skrenuli su na sporedni put koji vodi prema Željezničkoj stanici. Taj put je dužine 2,1 kilometar i najvećim dijelom je makadamski, sa zemljano-šljunčanom podlogom. Od Štrbacu put prolazi pored desne obale rijeke Uvca 400-500 metara. Nakon toga put je u velikom usponu sve do 200-300 metara prije Željezničke stanice. Od jedne oštре lijeve krivine put je u blagom usponu sve do stanice. Na jednom dijelu od oko 300-400 metara put je sa izraženim poduznim usponom od oko 15 stepeni. Na tom dijelu

Otmica u Štrpcima

puta, zbog velikog uspona, otežano je bilo kretanje teretnog motornog vozila. Zbog toga što se vozilo teško kretalo tim putem, optuženi i ostala naoružana lica, koja su se nalazila u vozilu, morali su da izadu i da se kreću pješice. Dok su se kretali pješice, optuženi je čuo od pojedinih lica iz njegove grupe da su govorili: „zakasnićemo, proćiće“ i slično. Shvatio je da oni treba da napadnu voz, ali nije saznao gdje treba da se to uradi. Nakon izvjesnog vremena optuženi kao i ostala lica, koja su pješačila, ponovo su ušli u teretno vozilo i njim dalje nastavili put sve do Željezničke stanice.

Željeznička stanica „Štrpci“ nalazi se na teritoriji Bosne i Hercegovine, odnosno Republike Srpske. Pruga preko te teritorije prolazi u dužini od 9.827 metara. ŽTP „Beograd“ u Beogradu vlasnik je staničnih zgrada i tog dijela pruge. Osoblje koje radi u toj stanicici, radnici su tog preduzeća. Željeznička stanica nalazi se između dva tunela koji su udaljeni jedan od drugog 589 metara. Na stanicici postoje tri kolosjeka. Između drugog i trećeg kolosjeka nalazi se peron dužine 145 metara. Stanična zgrada i druge zgrade nalaze se sa desne strane pruge gledano u pravcu Priboja. Stanična zgrada je veličine 10 x 7,8 metara. U njoj su: prostorija za otpravnike vozova i čekaonica. Prednji dio zgrade prema pruzi je u staklu. Sa prednje i dvije bočne strane ove zgrade nalaze se natpisi stanice „Štrpci“, ispisani cirilicom i latinicom. Ova zgrada je udaljena od prvog kolosjeka 6 metara. Sa lijeve strane stanične zgrade gledano u pravcu pruge na udaljenosti od 6,70 metara nalazi se pomoćna zgrada za smještaj ogrijeva. Sa desne strane stanične zgrade na udaljenosti od 3 metra nalazi se zgrada za pružne radnike i elektro-napajanje. Ta zgrada je dimenzije 15,20 x 10 metara i udaljena je od prvog kolosjeka 7,20 metara. Od ove zgrade desno prema tunelu na udaljenosti od 40 metara nalazi se pomoćna zgrada dimenzije 12,80 x 8 metara. Ova zgrada je udaljena od prvog kolosjeka 4

Presuda

metra, a od tunela 25,3 metra. Između ove zgrade i zgrade za pružne radnike je parkiralište auta. Sa lijeve strane stanice, gledano u smjeru Priboja, nalazi se potporni betonski zid, a potom brdo. Sa desne strane stanice, gledano u istom smjeru, nalazi se ograda od metalnih cijevi koja počinje približno naspram skretnica, a završava se iza pomoćne zgrade. Ova ograda je dužine oko 300 metara. Ispod te ograde teren je vrlo strm sve do pristupnog puta. Na pruzi, u tunelu, prije stanice iz smjera od Užica, nalazi se stub sa električnom signalizacijom. Prije stanične zgrade na pruzi se nalaze dvije ukrsnice. Prva ukrsnica se nalazi na prvom kolosjeku i udaljena je od zgrade Željezničke stanice 291 metar. Druga ukrsnica se nalazi na trećem kolosjeku i udaljena je od stanične zgrade 248 metara.

Naoružana grupa lica je došla, putem iza pomoćne zgrade, vozilom na parkiralište kod Željezničke stanice nešto poslije 15 časova. Vozilo je okrenuto i zaustavljeno iza pomoćne zgrade. Jedan broj naoružanih lica je pošlo u staničnu zgradu da bi se raspitali kada treba da stigne brzi voz broj 671 koji je saobraćao na relaciji Beograd - Bar. Kada su ušli u staničnu zgradu, u njoj se nalazio otpravnik vozova Ičegić Slobodan. Legitimisali su otpravnika vozova, a nakon toga ga pitali kada treba da stigne voz u stanicu. On im je odgovorio da voz kasni oko 60 minuta. Da bi to provjerio, otpravnik je pozvao Dispečerski centar u Požegi, odakle su ga obavijestili da voz kasni 120 minuta. Otpravniku voza naoružana lica su naredila da voz zaustavi, jer taj voz po redu vožnje ne staje u toj staniци. Kazali su mu da se u vozu nalaze dezerteri i šverceri oružjem. Kada je otpravnik video da je voz prošao Jablanicu i da treba brzo da stigne u stanicu Štrpcu, pitao je šta treba da radi. Naoružana lica su mu naredila da dozvoli ulazak voza u stanicu, ali da ne smije da izađe. Tada je otpravnik uključio signal, koji se nalazio u tunelu prije stanice, time je obavijestio maši-

Otmica u Štrpcima

novođu da nema izlaz iz stanice. Kada je u taj tunel ušao brzi voz 671 i kada je mašinovođa Radoičić Željko vidoj upaljeni signal, počeo je da koči i zaustavio je voz tako što je lokomotiva prošla staničnu zgradu i zaustavila se prednjim dijelom u blizini pomoćne zgrade. Voz je ušao na drugi kolosjek i zadnji dio voza je ostao na skretnici trećeg kolosjeka. Voz je zaustavljen u stanici u 15,58 časova.

Dolazak voza u stanicu najveći broj naoružanih lica sačekao je u vozilu. Po planu su podijeljeni u više manjih grupa. Tako su određene grupe koje će ući u voz, grupe pored i pozadi voza, kao i grupa pored teretnog vozila koje će nasilno izvedene putnike iz voza pretresati i ukrcavati na vozilo. Optuženi je, sa još tri lica, određen pored voza da prihvata izvedene putnike i da ih sprovodi do teretnog vozila. Kada je ova naoružana grupa čula da voz koči i ulazi u stanicu, brzo su izašli iz teretnog vozila i rasporedili se na prvom kolosjeku na međusobnom rastojanju 10 do 15 metara. Kada je voz stao, mašinovođa Radojičić Željko i njegov pomoćnik Tucović Vladimir pokušali su da izađu iz lokomotive da bi se informisali zbog čega je voz zaustavljen. Vidjeli su uzbudjenog opravnika vozova Ičegić Slobodana bez kape na glavi, koju su obavezni da nose opravnici vozova. Naoružana lica nijesu im dozvolila da izađu iz lokomotive.

U voz su ušle naoružane grupe koje su za to bile određene. Sa jednom grupom ušao je i optuženi iako za to nije bio određen. Odmah po ulasku u voz optuženi je preuzeo jednog putnika i sproveo ga do teretnog vozila. Naoružana lica u vozu počela su da legitimišu putnike, i to samo muškarce i da pojedine od njih izvode iz voza. Pri tom su objašnjavali da će se ti putnici vratiti nakon izvršene kompjuterske kontrole. Druga od tih naoružanih lica nijesu objašnjavala ništa putnicima, već

Presuda

su se dosta grubo ponašala prilikom predstavljanja i izvođenja putnika iz voza. Neki od naoružanih lica predstavili su se kao policija Vojske Republike Srpske, neki kao četnici, a neki se uopšte nijesu predstavljali. Pojedine putnike prije legitimisanja pitali su koju slavu slave, da bi na taj način utvrdili njihovu vjersku pripadnost.

Putnici su sprovedeni tako što su predavani od jednog do drugog naoružanog lica koja su bila raspoređena pored voza na rastojanju od 10 do 15 metara. Dio putnika je sproveden tako što su čitavim prostorom praćeni od strane tih naoružanih lica. Prilikom sprovođenja jedan broj putnika nije pružao otpor, ali se manji broj tome suprotstavlja. Tako se lice crnac nije opiralo. Dok je sproveden, nosio je preko ruke sako, a u ruci veći kofer. Naoružano lice, koje je išlo pored njega, tapšalo ga je rukom po ramenu i smijalo se. Putnik Kajević Nijazim pružao je otpor naoružanim licima. Uhvatio se bio rukama za vrata vagona i nije htio da izade, pa su ga naoružana lica nasilno odvojila od vagona i sprovela do teretnog vozila.

U vozu su se službeno nalazili konduktori Plazinić Marko, Gruičić Radenko i Ignjatović Srećko i pratioci voza policijaci Udovičić Zoran i Vranić Miroslav. U patrolnom listu, koji su kod sebe imali policijaci, bilo je zapisano da se u stanici Goleš i Štrpcia omogući pripadnicima Vojske Republike Srpske da mogu vršiti legitimisanje putnika i skidati sa voza lica srpske nacionalnosti vojne obveznike Vojske Republike Srpske.

Iz voza je izvedeno 20 putnika, i to: Kapetanović Esad, Ličina Iljaz, Bakija Fehim, Softić Šećo, Husović Rifet, svi iz Bijelog Polja; Čorić Rasim, Memović Fikret, Zeković Fevzija, Kajević Nijazim, svi iz Prijepolja; Alomerović Adem, Hanić Muhedin, Preljević Safet, Topuzović

Otmica u Štrpcima

Džafer, svi iz Brodareva; Đečević Senad iz Bara, Rastoder Jusuf iz Berana, Babačić Ismet iz Podgorice, Buzov Tomo iz Beograda, Zupčević Halil iz Trebinja, Zuličić Zvjezdan iz Sarajeva i jedno lice crnac, čiji identitet nije utvrđen. Ova lica su bila različitog starosnog doba. Najstariji među izvedenim putnicima je bio Alomerović Adem iz Prijepolja, koji je imao 57 godina, a najmlađi su bili Đečević Senad, iz Bara, 17 godina i Kapetanović Esad, iz Bijelog Polja, 18 godina. Svih 20 putnika naoružana lica su odvela do teretnog vozila marke „Tam-150“ koje se nalazilo na parkiralištu-putu iza pomoćne zgrade.

Kada je svih 20 putnika smješteno na teretno vozilo, sva naoružana lica brzo su se povukla sa platoa stanice prema teretnom vozilu. Jedno naoružano lice, prolazeći pored stanične zgrade, reklo je otpravniku da može pustiti voz iz stanice. Otpravnik je tada telefonom obavijestio svoje prepostavljene u Priboju i Požegi. Takođe je obavijestio Organe unutrašnjih poslova u Užicu. Iz Dispečerskog centra u Požegi, nakon što se lice sa kojim je on razgovarao sa nekim konsultovalo, kazalo mu je da može da pusti voz da ode iz stanice. Tada je otpravnik zatražio od mašinovođe Radoičića da pomjeri voz malo naprijed da bi oslobođio skretnicu i tako omogućio da prvo prođe voz koji je čekao na ulazu kod tunela od Priboja. To je mašinovođa i uradio. Prvo je kroz stanicu prošao voz iz Priboja prema Užicu, a potom je brzi voz 671 nastavio dalje put prema Priboju u 16,23 časa.

Grupa naoružanih lica, među njima i optuženi, ušli su u teretno vozilo i napustili Željezničku stanicu. Putnici iz voza smješteni su u prednji dio karoserije. Naređeno im je bilo da se što više zbiju jedan uz drugoga, pa su tako, čak neki od njih, jedan drugom sjedjeli u krilu. Vozilom su pošli u pravcu Višegrada. Na vozilu je bila spuštena cerada. Usput je Milan Lukić sa naoružanim

256

Presuda

licima razgovarao radio stanicom. Preko te stanice je obavijestio putnike da je on Milan Lukić, komandir „Osvetnika“. Nakon toga putnici su se snuždili. Ništa nijesu govorili. Kada su došli u Višegrad, bila je noć. Nijesu se zadržavali u gradu već su produžili putem desnom obalom Drine oko 9,5 kilometara sve do sela Prelovo.

Kada su došli u to selo, skrenuli su sa asvaltnog puta lijevo, prešli još oko 200 metara i zaustavili vozilo kod Osnovne škole „Đurić Želimir-Željo“.

Na lijevoj strani Škole nalazi se fiskulturna sala, koja je hodnikom povezana sa školom. U fiskulturnu salu može se ući iz zgrade škole kroz široki hodnik ili direktno iz dvorišta škole. Na ulazu iz dvorišta škole nalaze se drvena vrata iznad kojih je sa desne strane sijalica.

Putnici iz voza su izvedeni iz teretnog vozila i uvedeni u fiskulturnu salu kroz ulaz iz dvorišta škole. Prije nego što su ušli u fiskulturnu salu, prošli su kroz jednu prostoriju dimenzije 7x4 metra koja je, najverovatnije, učenicima služila kao svlačionica. Iz te prostorije ulazi se na druga vrata u fiskulturnu salu. Sala je veličine 22 x 11 metara. Patos je od parketa. Na plafonu je neonsko svjetlo. U sali se nalaze sprave za vježbanje. Putnici su postrojeni uz jedan zid sale, a uz suprotni zid dio naoružanih lica je odložio svoje oružje. Naređeno je putnicima da izvade sve stvari i stave ispred sebe. Poslijе toga su putnici pojedinačno pretresani od strane Lukić Milana i Indić Bobana. Kod studenta Hanić Muhe-dina pronađeno je pretresom 200 DM, zbog toga ga je Lukić Milan više puta ošamario. Crnac je nudio nevažeći jugoslovenski novac da otkupi svoj život, zbog čega su se naoružana lica smijala. Te godine je u Jugoslaviji bila hiperinflacija. Nakon toga putnici iz voza su fizički mali-tretirani. Udarani su rukama po glavi i tijelu, a kada bi

Otmica u Štrpcima

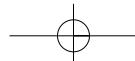
neko od njih pao, udaran je nogama. Sve je to trajalo dok Lukic Milan nije naredio da se prestane sa tim i nađe žica. Putnike su vezali žicom, a zatim ih uveli u isto teretno vozilo. Iz škole su se svi vozilom vratili prema Višegradu oko 3,4 kilometra do sela Mušići.

Kada su došli u to selo, vozilo je skrenulo desno sporednim putem i zaustavilo se ispred jedne spaljene kuće. Pristupni put ka spaljenoj kući je dugačak oko 30, a širok oko 3 metra. Završava se ispod kuće na udaljenosti od 8,80 metara od njene najbliže strane, a dalje produžava kao pješačka staza do Drine. Vozilo je zaustaljeno na tom pristupnom putu.

Spaljena kuća je veličine 8,10 x 7 metara i sastoji se od prizemlja i sprata. Krov je spaljen, ostao je samo dimnjak. Ulagna vrata u prizemlju su veličine 2 x 1,40 metra. U prizemlju su: tri prostorije, hodnik i kupatilo. Na sprat kuće vode posebne, spoljne stepenice. Kuća je udaljena od asvaltnog puta 8,50, a od Drine oko 45 metara. Iza kuće se nalazi jedna pomoćna zgrada na udaljenosti od 8,30 metara. U neposrednoj blizini ove kuće nema drugih objekata. Kuća se nalazi u voćnjaku koji se prostire od asvaltnog puta, pa skoro sve do Drine. Zemljište je u blagom padu od asvaltnog puta do Drine. S druge strane od kuće, preko asvaltnog puta, nalazi se više kuća, takođe spaljenih.

258

Kada je vozilo zaustavljeno, naoružana lica su raspoređena u tom voćnjaku pored vozila i kuće da bi spriječila eventualno bjekstvo nasilno odvedenih putnika iz voza. Optuženi je dobio raspored da stražari na samom početku tog voćnjaka, tako da je stajao na prostoru između asvaltnog puta i pristupnog puta koji vodi ka spaljenoj kući. Vozilo se nalazilo optuženom sa njegove lijeve strane, a kuća sa desne strane gledano od raskrsnice puteva.

Presuda

Putnici su, kako je to detaljno objasnio optuženi, iz voza izvođeni u grupama od 5-6, dovođeni do te kuće, uvođeni u njeno prizemlje i tu svi ubijeni, osim dva putnika koji su pokušali da pobegnu, ali su ubijeni u voćnjaku pored kuće. Jedno od ta dva lica pokušalo je bještvo na stranu koju je obezbjeđivao optuženi. Kada ga je primijetio da bježi, optuženi je pucao u to lice i ono je palo na zemlju i jaukalo. Kod tog lica je potom prišao Lukić Milan i zaklao ga bajonetom.

Pošto su ubijeni svi putnici iz voza, naoružana grupa se vratila u selo Prelovo. Ušli su ponovo u fiskulturnu salu, odnosno prostoriju ispred sale, najverovatnije svlačionicu, gdje je Lukić Milan svim naoružanim licima podijelio po 100,00 DM, a ko nije imao, dao mu je i sat. Lukić je zadržao spisak koji je napravio o oduzeticim stvarima kao i čekove koji su pripadali putniku Kapetanović Esadu. Takođe je zadržao i pištolj CZ kalibra 7,65 mm koji je pripadao putniku Memović Fikretu. Indić Boban je zadržao za sebe skupocjeni zlatni lanac koji je bio vlasništvo putnika Babačić Ismeta. Lukić Milan je obavijestio naoružanu grupu da će robu i leševe ubijenih putnika baciti jedno starije lice u Drinu, koja teče u blizini kuće gdje su ubijeni putnici. Skrenuta im je pažnja da u vezi ovog događaja ništa nikom ne pričaju.

Oko 23 časa vratili su se vozilom u Višegrad. Optuženi i Jovičić Mićo pošli su u svoju kasarnu. Te noći optuženi je morao da interveniše i umiri lice sa nadimkom Pijani Slovenac. On je te noći učestvovao u akciji sa optuženim i pričao je vojnicima da mu je Lukić Milan dao 100,00 DM i sat.

Nakon nekoliko dana optuženi je vidio da u novinama piše o događaju koji se desio u Štrpcima. U vezi toga je pitao Indić Bobana, koji mu je kazao da se ništa ne sekri-

Otmica u Štrpcima

ra, jer se to desilo na teritoriji Republike Srpske. Optuženi je poslije ovog događaja boravio u Višegradu sve dok nije ranjen 24.03.1993. godine. Poslije ranjavanja bio je na liječenju u Užicu i Beogradu. Prestao je da bude pripadnik Višegradske brigade 01.08.1993. godine.

Do ovakog činjeničnog stanja Sud je došao na osnovu iskaza optuženog datog u prethodnom postupku u kojem je detaljno opisao predmetno krivično djelo i svoje učešće u njegovom izvršenju i na osnovu izvedenih dokaza: iskaza saslušanih svjedoka, uviđaja na licu mjesta na Željezničkoj stanici Štrpc i u selima Prelovu i Mušići i dokumentacije koju je Sud pribavio.

Dolazak optuženog kao dobrovoljca u Višegrad, njegovo uključivanje u Višegradsку brigadu i boravak u toj opštini, potvrđen je od strane lica koja su sa njim došla u Višegrad iz Despotovca i od lica koja su se u to vrijeme nalazila u Višegradu.

Svjedoci Milošević Radiša, Milutinović Slavoljub, Obradović Nebojša i Obradović Dragi, svi iz Despotovca, potvrdili su navode optuženog da su zajedno sa njim kao dobrovoljci, u januaru 1993. godine, došli u Višegrad. Prije toga optuženi je skupljao dobrovoljce u Despotovcu za odlazak u Bosnu i Hercegovinu, pa su se oni prijavili. Sa njima je iz Beograda pošao Jovičić Mićo i još dvije djevojke. Kada su došli u Višegrad, prijavili su se u organ unutrašnjih poslova i Vojni odsjek gdje su dobili pozive za mobilizaciju. Nakon toga su pošli u Okolište, postali pripadnici Višegradske brigade i to Interventne čete. Njihovo odjeljenje zvalo se „Skakavac“, a komandir je bio optuženi. Optuženi je spavao u posebnoj spavaoni sa Jovičić Mićom. Odmah po dolasku učestvovali su u borbenim dejstvima koja su izvođena na području Rudog 21.01.1993. godine. Ništa

Presuda

im nije poznato u vezi predmetnog događaja. Svjedok Obradović Dragi oputovao je iz Višegrada 25.02.1993. godine zajedno sa optuženim i Jovičić Mićom. Pošli su prvo u Beograd, a potom u Despotovac. On je ostao u Despotovcu, a optuženi i Jovičić su se vratili u Višegrad.

Svjedok Dragičević Luka, u 1993. godini nalazio se u Višegradi i bio je komandant Višegradske brigade. Komanda Brigade je bila smještena u Okolištu, na lijevoj obali Drine, u zgradu gdje se i ranije nalazila vojska. Brigada je imala zadatku da obezbeđuje lijevu obalu Drine na liniji Sjemeć-Žepa i komunikaciju Višegradske Rogatica preko Sjemeća. Jedino je u to vrijeme van zone svoje odgovornosti, dio Višegradske brigade bio upućen u opština Rudo kao ispomoć Ruđanskoj brigadi dana 21.01.1993. godine. Ta jedinica je ostala na području Rudog 5 do 6 dana. Brigada je imala oko 1.500 vojnika. Bila je četnog sastava. U okviru Brigade postojala je Interventna četa, čiji komandir je bio Indić Boban. U Brigadi su postojala i dva dobrovoljačka voda koji su u borbenim dejstvima pripajani Interventnoj četi. Optuženi Ranislavljević Nebojša bio je pripadnik jednog od dva dobrovoljačka voda. Pripadnici Višegradske brigade su bili i vojnici: Mitrašinovi Mijo, Poluga Obrad, Drekalo Ranko, Jovičić Mićo. U Brigadi je bilo više dobrovoljaca, a najviše iz Srbije. Milan Lukić, iz Višegrada, nije bio vojnik, pa nije pripadao ni jednoj brigadi. Na desnoj obali Drine, gdje se nalazi Višegrad, nije bilo borbenih dejstava. U gradu su radili lokalni organi vlasti. U ostalim mjestima-selima postojale su posadne čete, sastavljene od starijih Ijudi sa tog terena, koje su čuvale da se na taj teren ne ubaci neprijateljska vojska. U selu Prelovo, u školi, bila je komanda posadne čete i to njen pozadinski dio gdje je spremana hrana za vojsku. Njegova Brigada nije imala teretna vozila, već je ta vozila imala Goraždanska brigada. To su većinom bila vozila „Tam“ tip 110 i 150 u koja je moglo da se smjesti

261

Otmica u Štrpcima

od 20 do 50 vojnika. Kretanje svih pripradnika Brigade nije se moglo stalno kontrolisati. Borci su često dobijali slobodne dane za posjetu svojoj rodbini, kupanje kao i za druge slobodne aktivnosti. Brigade je bila slabo opremljena, pa su zato borci nosili različite uniforme. Vojnici su većinom bili naoružani poluautomatskim ili automatskim puškama. O predmetnom krivičnom djelu ništa mu nije poznato.

Svjedok Tuba Momčilo je bio komandant Rudanske brigade u februaru 1993. godine. Prethodno je komandant te Brigade bio Petrić Mihailo koji je napustio Rudo 27.01.1993. godine. Njegova Brigade nije obezbjeđivala teren prema Republici Srbiji, već su taj teren pokrivali civilni organi vlasti. Tako ni teren Željezničke stanice „Štrpci“ nije bio u zoni odgovornosti Rudanske brigade, niti je vojska boravila na tom terenu. Veća vojna akcija na području Rudog je započela 21.01.1993. godine, i trajala je 5-6 dana. Jedna jedinica iz Višegrada bila je upućena da pomogne u tim borbenim dejstvima. Ta borbena grupa je bila sastavljena od odvažnijih boraca. U vezi samog događaja koji se desio u stanici Štrpci 27.02.1993. godine, ništa mu nije poznato, niti su u toj akciji učestvovali pripadnici Rudanske brigade.

Svjedok Topalović Gojko iz Rudog bio je predsjednik opštine u Rudom sedam godina, od 1990. do 1997. godine. Za vrijeme oružanih sukoba u Bosni i Hercegovini, u Rudom su radili civilni organi vlasti koji su se brinuli o bezbjednosti građana na području opštine. Vojne jedinice su imale svoje posebne zadatke vezane za borbenaa dejstva. Željezničke stanice „Štrpci“ i „Carevo polje“ i pruga u dužini preko 9 kilometara su na teritoriji opštine Rudo. Prije 1993. godine vozovi se nijesu zaustavljali na tim stanicama, najverovatnije iz bezbjednosnih razloga. Na pritisak građana išao je u Beograd i obezbijedio da vozovi ponovo staju u tim stanicama, pa su građani

Presuda

Rudog mogli da se prevoze vozom. Na tom području nijesu se izvodila borbena dejstva i zbog toga taj teren nije posebno obezbjeđivan. O zaustavljanju voza u stanicama Štrpcima i nasilnom odvođenju jednog broja putnika iz voza, obaviješten je tek sjutradan. Nakon što je obaviješten o tom događaju tražio je od milicije u Rudom da se izvrši uviđaj i prikupe potrebna obaveštenja. Milicija je izvršila uviđaj i zapisnik proslijedila Centru javne bezbjednosti u Srbinju. Upoznao se sa sadržinom tog zapisnika. U njemu je konstatovano da su nepoznata lica, 27.02.1993. godine, nasilno zaustavila voz u stanicama Štrpcima i odvela jedan broj putnika u nepoznatom pravcu. Taj predmet je tretiran kao predmet sa NN izvršiocima. Više detalja nije bilo navedeno u tom zapisniku. Nakon dva dana u Rudo je došao pomoćnik ministra pravde iz Beograda i interesovao se za ovaj slučaj. On je prenio ministru što mu je bilo poznato u vezi ovog događaja i obećao da će o svemu što bude novo saznao obavijestiti Ministarstvo. Međutim, o ovom događaju ništa više nije saznao. Poznato mu je da je u januaru 1993. godine na podmjeru Rudog boravila Interventna četa iz Višegrada sa kojom je bio Indić Boban. Ta se četa zvala „Garavi sokak“ i pružila je pomoć u izvođenju borbenih dejstava u mjestu Strmice prema Goraždu.

Događaj na Željezničkoj stanicama Štrpcima, kada je zaustavljen voz i nasilno odvedeno 20 putnika iz voza, opisala su i lica koja su se tada nalazila službeno u Željezničkoj stanicama: opravnik vozova i čistač skretnica; lica koja su se u vozu nalazila službeno kao konduktori i pratioci voza i putnici iz voza koji su saslušani u svojstvu svjedoka.

Svjedok Ičegić Slobodan je dana 27.02.1993. godine, radio u stanicama Štrpcima kao opravnik vozova. Sjedio je u svojoj prostoriji i slušao vijesti Radio Beograda koje počinju sa emitovanjem u 15 časova. U tom trenutku u njegovu prostoriju ušao je veći broj lica u maskirnim i

263

Otmica u Štrpcima

plavim uniformama. Svi oni su bili naoružani automatskim oružjem, pištoljima i bombama. Neka od tih lica imala su radio-stanice. Kada su ušli, pitali su ga kako se zove, pa kad im je on odgovorio nešto su posumnjali i zatražili mu ličnu kartu. Pošto nije imao ličnu kartu, pokazao je besplatnu voznu kartu koja je glasila na njegovo ime. Sa njim je najviše komuniciralo jedno mlađe plavo lice, nižeg rasta i dosta debelo. To lice ga je pitalo kada treba da stigne voz. On mu je odgovorio da voz kasni 60 minuta. Radi provjere pozvao je Dispečerski centar u Požegi odakle su ga obavijestili da voz kasni 120 minuta. Naoružana lica su mu naredila da zaustavi voz i da o tome ne smije nikog da obavijesti. Rekli su mu da se u vozu nalaze šverceri oružja i deserteri. Udaljili su ga od radnog stola, pa je sjedio pored jedne peći.

264

Pošto je voz pošao iz Jablanice prema Štrpcima, pitao je šta da radi. Kazali su mu da voz može da uđe u stanicu, ali da ne smije da izade. Plavi vojnik mu je zaprijetio: „Ti si moj ako voz prođe“. Tada je prišao stolu i otvorio ulaz u stanicu. Voz je ušao u stanicu i zaustavio se tako da je lokomotiva prošla njegovu kancelariju za oko 20 metara. Zadnji dio voza ostao je na skretnici. Naoružana lica su bila raspoređena pored voza na rastojanju jedan od drugog 10-15 metara. Jedna grupa naoružanih lica je ušla u voz. Iz voza su izvođeni putnici koje su naoružana lica sprovodila prema pomoćnoj zgradbi. Putnici su prosleđivani od jednog do drugog vojnika. Neki su išli bez opiranja, a neki su se opirali. Među odvedenim putnicima bio je svoje kolege Memović Fikreta i Softić Šeća. Odveden je i jedan crnac koji je bio dosta krupan u bijeloj košulji, sa kaputom preko ruke i jednim većim koferom u ruci.

Kada je završeno sa izvođenjem putnika iz voza, naoružana lica su pošla prema pomoćnoj zgradbi. Na

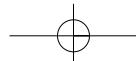
Presuda

stanici je nastupila mukla tišina. Putnici više nijesu bili na prozorima voza. Jedno od naoružanih lica kada je naišlo pored njega, reklo mu je da može da pusti voz. Tada je on zatražio od mašinovođe da pomjeri voz malo naprijed da bi oslobođio skretnicu. Pošto je mašinovođa to uradio, prošao je voz za Beograd, a zatim je brzi voz 671 napustio stanicu i pošao u pravcu Priboja. Kada je izašao iz stanice, video je da jedno teretno vojno vozilo sa ceradom sivomaslinaste boje odlazi od pomoćne zgrade putem prema Štrpcima. Odmah je u vezi ovog događaja obavijestio organ Ministarstva unutrašnjih poslova u Užicu i Dispečerski centar u Požegi. Kasnije je izvršen uviđaj na licu mjesta.

Svjedok Ljiljanović Miljan radio je kao čistač skretnica na pruzi Priboj-Štrpc. Dana 27.02.1993. godine, u poslijepodnevnim časovima došao je u stanicu Štrpc. Prvo je očistio skretnice prema Užicu, a potom pošao da očisti skretnice prema Priboju. Očistio je skretnicu koja se nalazila iza tunela prema Priboju oko 500-600 metara. Nakon toga vratio se u stanicu. Kada je ušao u tunel, video je da je voz zaustavljen u stanicu. Pošao je pored lokomotive ka staničnoj zgradi. U jednom trenutku ispred njega je izašlo jedno naoružano lice u maskirnoj uniformi i kapom spuštenom sve do očiju.

265

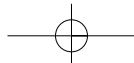
Kazalo mu je: „stoj“, i naredilo mu da se vrati nazad. Pokušao je da objasni tom licu da on radi na pruzi, ali mu to nije pomoglo, pa je morao da se vrati nazad. Tom prilikom se prepao toliko da mu je ispala iz ruku kanta sa uljem za podmazivanje pruge. Kada se vratio, ušao je u lokomotivu kod mašinovođe i njegovog pomoćnika. Oni su mu tada kazali da najverovatajte vojska hvata dezterere i da su to i ranije radili. Nije izlazio iz lokomotive, te tako ne zna šta se dešavalо na platou Željezničke stanice. Tim vozom se kasnije prevezao do Priboja.

Otmica u Štrpcima

Svjedok Radoičić Željko preuzeo je brzi voz 671 u Užicu i upravljao njim kao mašinovođa. Sa njim je u kabini bio pomoćnik Tucović Vladimir. Voz je imao 8 do 10 vagona. Prije stanice Štrpci u tunelu je video upaljen žuti signal, znak da mu je zatvoren izlaz iz stanice. Brzi i poslovni vozovi nijesu stajali u toj stanici. Zbog upaljenog signala morao je zaustaviti voz. Zaustavio je lokomotivu naspram prostorije otpravnika vozova, a moguće da je naprijed prošao 7 do 8 metara. Htio je da se raspita zbog čega je voz zaustavljen. Pokušao je da izade iz voza, ali mu to nijesu dozvolila lica u vojničkim uniformama. Jedno lice ih je legitimisalo. Video je na platou stanice veći broj naoružanih lica u raznovrsnim uniformama. Primjetio je otpravnika vozova Ičegić Slobodana, koji je bio uzbuden i bez kape na glavi. Iz lokomotive je video kako naoružana lica neke putnike sprovode iz voza prema jednom većem teretnom vozilu sa ceradom. Ta lica je video iz profila tako da njihov izgled nije mogao da opiše. Nije video da li su ta lica ulazila u teretno vojno vozilo, jer mu je pogled zaklanjala pomoćna zgrada iza koje se nalazilo to vozilo. Kasnije je otpravnik od njega tražio da pomjeri voz naprijed i oslobodi skretnicu kako bi mogao da prođe voz iz Priboja prema Užicu. To je on i uradio, nakon čega je prošao voz prema Užicu, a on dalje nastavio prema Priboju. Voz je bio zaustavljen u stanici Štrpcu u vremenu od 15,58 do 16,23 časa, što je on zapisao u svom protokolu.

Svjedok Tucović Vladimir izjavio je kao Radoičić Željko. Pojasnio je da teretno vojno vozilo koje se nalazilo na parkiralištu Željezničke stanice u vojsci je nazivano „Tip-150“. Primjetio je da jedan broj izvedenih putnika sa sobom nosi torbe. Među tim putnicima zapazio je jednog crnca koji je bio visok oko 185 cm. Njega je jedno naoružano lice usput tapšalo rukom po ramenu i smijalo se.

Presuda

Konduktori Gruičić Radenko, Plazinić Marko i Ignjatović Srećko vidjeli su, nakon što je voz zaustavljen, veći broj naoružanih lica u različitim uniformama kako stoje pored voza na prvom kolosjeku. Voz je zaustavljen na drugom kolosjeku.

Gruičić Radenko izašao je iz voza i htio da vidi zbog čega je voz stao. Čim je izašao iz voza, sačekalo ga je jedno naoružano lice i prislonilo mu cijev heklera na grudi. Pitalo ga je koju slavu slavi. Prepao se toliko da su mu se noge bile „oduzele“. Zbog toga nije se sjetio svoje slave pa je kazao da slavi Božić. To lice mu je pregledalo ličnu kartu i naredilo da se vrati u voz. Vratio se u voz i više se nije pomjerao sa svog mjesta u službenom kupeu. Od straha, tog dana mu je kosa posijedjela.

Plazinić Marko se u momentu zaustavljanja voza nalazio između poštanskog i prvog vagona. U voz je ušlo pet lica u maskirnim uniformama. Prvi koji je ušao bio je mršav i crn, visok sa šubarom na glavi i heklerom u ruci. Ostala lica su imala automatske puške, a na glavama crne pletene kape. Prvo od tih lica kazalo mu je: „Pomoz bog“, a on im je odgovorio: „Bog ti pomogao, ništa ti nikao ne mogao“. Ta lica su prošla hodnikom i srela se sa patrolom milicije. Kasnije je izašao iz voza i pio vodu u prostoriji otpravnika vozova. U toj prostoriji je vidio otpravnika i još tri lica u vojničkim uniformama. Kada se vraćao u voz, video je kolegu Memović Fikreta kako u pratnji jednog naoružanog lica ide ka pomoćnoj zgradbi, gdje se nalazilo jedno teretno vojno vozilo.

Ignjatović Srećko, u momentu kada je voz stao, nalazio se u vagonu gdje je bio bife. Jedno naoružano lice prošlo je hodnikom. Iz hodnika je video da naoružana lica odvode neke putnike iz voza prema staničnoj zgradbi. Među tim putnicima su bili Kajević Nijazim, otpravnik vozova iz Prijepolja, koji je imao nadimak Fića. Kajević

Otmica u Štrpcima

je pružao otpor naoružanim licima. Uhvatio se bio rukama za šipku na vratima vagona, pa su ga naoružana lica na silu odgurala prema staničnoj zgradbi. Nakon toga iz hodnika je ušao u svoj kupe i sa tog mjeseta se više nije pomjerao sve dok voz nije napustio stanicu.

Patrolu policije, koja je obezbjeđivala voz, sačinjavali su policajci: Udovčić Zoran kao vođa patrole i Vranić Miroslav. U voz su ušli u Užicu. Njihov zadatok je bio da održavaju red u vozlu, legitimisu putnike i sprečavaju vršenje krivičnih djela u vozlu.

Udovčić Zoran je izjavio da je na polasku iz Užica dobio patrolni list u kojem su bili navedeni posebni podaci. Sadržina patrolnog lista predstavljala je službenu tajnu. U tom listu je pisalo da se u stanicama Štrpci i Goleš omogući organima Vojske Republike Srpske da mogu vršiti legitimisanje putnika i skidati sa voza lica srpske nacionalnosti, koja su vojni obveznici Vojske Republike Srpske. On se sa kolegom Vranićem nalazio u hodniku, negdje po sredini voza, kada je voz počeo naglo da koči i potom se zaustavio. Primijetio je kroz prozor veći broj naoružanih lica u različitim uniformama koji su se brzo rasporedili oko voza. Jedna grupa je pošla prema prednjem, a druga ka zadnjem dijelu voza. Tada je kazao Vraniću da podje prema prednjem, a on će poći prema zadnjem dijelu voza da vidi šta traže naoružana lica u vozu. Kada je došao kod zadnjeg vagona, u vagon se pelo pet lica u maskirnim uniformama. Neka od tih lica su imala šubare, a neka šajkače. Većina od njih imala je brade. Pitao je ta lica šta oni hoće u vozlu, a jedno mu je odgovorilo: „Dosta ste vi radili, sada ćemo mi da radiamo“, i rukom ga gurnulo u stranu, i tako su ušli u voz. Kasnije, na njegovo insistiranje, odgovorili su mu da traže svoje „skitnice“. Tada je on pomislio da oni traže dezertere. I ranije je bilo slučajeva da je policija ulazila u voz i tražila svoje vojne obveznike. Ta grupa je kroz voz

Presuda

išla ispred njega. Od putnika su tražili lične karte na pregled. Nekim putnicima su govorili da ponesu svoje stvari i da izadu iz voza radi kontrole. Kada su ti putnici izlazili iz voza, tamo su ih čekala druga naoružana lica koja nijesu ništa govorila, već tim putnicima oružjem pokazivala da idu prema pomoćnoj zgradi gdje se nalazilo jedno teretno vozilo. On je pomislio da odvode vojne obveznike Vojske Republike Srpske. Iz 4 do 5 vagona odvedeno je 8-9 putnika. Kada su napustili voz, jedan od njih mu je kazao da će mu trebati pasoš kada sljedeći put bude ovuda prolazio. Od voza su u trku otišli prema staničnoj zgradi. Nakon toga on se vidio sa kolegom Vranićem koji mu je kazao da su iz voza odvedeni jedan crnac i otpravnik vozova iz Prijepolja. Kada je voz krenuo, video je jedno teretno vojno vozilo sa sivomaslinastom ceradom pored pomoćne zgrade. U svom izvještaju je napisao da je iz voza izvedeno 20 ili 21 putnik.

Svjedok Vranić Miroslav potvrdio je navode svjedoka Udovčić Zorana u vezi sadržine patrolnog lista i načina zaustavljanja voza u stanici Štrpcia. Kada je pošao prema zadnjem dijelu voza, srelo se sa tri naoružana lica. Pošto su se pozdravili, uperili su oružje u njega i tražili da on ispred njih ide kroz voz. Video je da naoružana lica izvode iz voza lice po imenu Šećo, pa je on intervenisao da ga puste, ali naorožana lica nisu htjela to da urade. Istakao je da je od ovog dana psihički dosta oslabio i da i sada prima sredstva za umirenje. Zbog toga i ne može da se sjeti svih detalja vezanih za ovaj događaj.

Saslušano je 20 svjedoka putnika iz brzog voza 671, koji je zaustavljen u stanici Štrpcia. Najveći broj njih je saslušan po proteku 6 do 9 godina od događaja. Zato su svi ovi svjedoci izjavili da se ne mogu sjetiti svih detalja vezanih za događaj, zbog proteka vremena i psihičkog stanja u kojem su se nalazili. Ono čega su se sjetili, izni-

269

Otmica u Štrpcima

jeli su na saslušanju. Voz je imao 8 do 13 putničkih vagona, što nije tačno utvrđeno, a skoro svi vagoni su bili puni putnika.

Oštećena Zupčević Sanija nalazila se u vozu sa svojim suprugom Halilom i dvoje maloljetne djece. Putovali su vozom iz Beograda za Bijelo Polje. Nalazili su se u vagonu, negdje, po sredini voza. U tom kupeu bile su još dvije žene i jedan muškarac. Po izlasku iz jednog tunela voz je počeo da koči, a nakon toga se zaustavio. U taj kupe ušla su dva lica u maskirnim uniformama. Jedan od njih je bio visok, mlad, lijep, bijelog tena. Na glavi je imao crnu pletenu kapu. Imao je poluautomatsku pušku i nož ispod koljena. I sada da vidi to lice prepoznaće bi ga. Drugo lice je bio nižeg rasta, širokog lica, sa manjom bradom. Tražili su dokumenta na pregled. Halil je dao njihova dokumenta koja su se nalazila kod njega. Nakon što su pregledali dokumenta, kazali su Halilu da treba da pode sa njima radi dodatne kontrole. Halil je pošao bez protivljenja. Tada su putnici u njenom kupeu prokomentarisali da su se pojavili šverceri oružja i dezerteri, te da se zbog toga, vjerovatno, vrši kontrola. Kada joj je vraćena lična karta, vidjela je da je to Halilova, a ne njena, pa je pošla za tim licima da zamijeni lične karte. Sustigla je ta lica kod izlaznih vrata i zamijenila lične karte. Kroz prozor voza vidjela je kako se nekoliko izvedenih putnika kreće ka zgradi Željezničke stanice, a pored njih idu lica u maskirnim uniformama. Zapazila je jednog mlađeg putnika srednjeg rasta u kožnoj jakni koji se odupirao naoružanim licima dok su ga sprovodili prema staničnoj zgradbi. Sa svog mjesta nije mogla da vidi gdje dalje idu ta lica. Takođe je zapazila jednog putnika koji je sproveden kroz hodnik voza. Bio je starosti oko 50 godina. Na sebi je imao mantil, a u ruci akt tašnu braon boje. Na platou stanice vidjela je 15 lica u maskirnim uniformama, među kojim je zapazila jedno lice srednjeg rasta sa dužom bradom i kosom.

Presuda

Svjedoci Avdić Šefko i Sijarić Iso putovali su zajedno sa Ličina Iljazom vozom iz Beograda za Bijelo Polje. Sjedjeli su u istom kupeu. Kada je zaustavljen voz, Ličina Iljaz je izašao u hodnik da vidi da li mu tu стоји brašno koje je dobio od preduzeća. Na vrata njihovog kupea došlo je jedno lice u vojničkoj uniformi i tražilo lične karte na pregled. Dok je to lice još pregledalo njihova lična dokumenta, hodnikom je sprovedeno jedno starije lice koje se tome odupiralo. Neko je nagazio na nogu lice koje je njima pregledalo lične karte, pa se to lice naljutilo bacilo ličnu kartu Avdić Šefka i pošlo za tim licem koje je sprovedeno hodnikom voza. Vidjeli su da je Ličina Iljaz pokušao da uđe u kupe, ali mu to nijesu dozvolila naoružana lica. Kasnije ga više nijesu vidjeli u vozu.

Svjedoci Kočalo Branko i Bulatović Golub ušli su u voz u Užicu zajedno sa Babačić Ismetom. Kada je zaustavljen voz, u njihov kupe ušla su dva naoružana lica u maskirnim uniformama. Izgledali su uredno. Nijesu imali bradu, niti dužu kosu. Tražili su na pregled lične karte. Pregledali su njima lične karte kao i ostalim putnicima u kupeu. Kada su pregledali ličnu kartu Babačić Ismetu, kazali su mu da on mora da podje sa njima radi kompjuterske provjere podataka. Babačić se tome nije protivio, već je pošao sa tim licima. Prije nego što je izašao iz kupea, pitao je ta lica da li treba da ponese stvari. Oni su mu odgovorili da stvari ne treba da nosi. Svjedok Kočalo Branko je bio da se putnici iz voza odvode prema jednom teretnom vozilu iza stanične zgrade i da putnici ulaze u to vozilo.

Pantović Zoran pošao je brzim vozom iz Požege prema Prijepolju. U Užicu u voz su ušla tri mladića iz Crne Gore. Za jednog od njih je kasnije saznao da se zvao Babačić Ismet. Kada je voz zaustavljen u Štrpcima, u njegov kupe su ušla dva lica u maskirnim uniformama. Bila su srednjeg

Otmica u Štrpcima

rasta, bez brade, brkova i duže kose. Zatražili su lične karte na pregled. Samo jednom putniku iz njegovog kupea, i to Babačiću, kazali su da izađe iz kupea. Pored voza je bio više lica u različitim uniformama. Neka od tih lica su imala crne kape, a neka su bila bez kape. Zapazio je jedno lice koje je imalo izuzetno dugu bradu. Putnike iz voza naoružana lica su sprovodila prema jednoj maloj zgradi koja se nalazila u blizini tunela. Pošto je voz pošao, otišao je u dotični kupe gdje je jedna žena plakala. U tom kupeu nalazila se jedna žena iz Trebinja čiji je muž odveden. Sa njom je bilo dvoje djece.

Svjedok Milikić Goran ušao je u voz u Požegi zajedno sa Đečević Senadom iz Bara. Čim je voz pošao, Senad je zaspao. U Štrpcima, u njegov kupe je ušao jedan mlađi čovjek u maskirnoj uniformi sa oružjem. Bio je srednjeg rasta i beretkom na glavi. Tražio je od putnika lične karte na pregled. Kasnije se tom licu pridružilo još jedno lice u maskirnoj uniformi. Pošto su pregledali lične karte putnicima, probudili su Senada. Pitali su ga kako se zove, pa kada je on odgovorio, rekli su mu da izađe iz kupea. Senad je izašao bez protivljenja. Tada se on usprotivio što odvode Senada iz voza, pa su mu oni zaprijetili i kazali: „Hoćeš i ti metak“. Kroz prozor je bio vidljivo kako Senada sprovode naoružana lica prema staničnoj zgradi.

Svjedok Zindović Marinko putovao je vozom iz Beograda za Brodarevo. Sjedio je u jednom kupeu u pretposlednjem vagonu voza. Kada je voz zaustavljen, u njegov kupe ušla su dva lica u vojničkim uniformama. Imali su duže brade i kose. Pregledali su lične karte putnika. Iz njegovog kupea nije odveden nijedan putnik. Iz drugog kupea naoružana lica su izvela Preljević Safeta i sprovela ga prema zgradi Željezničke stanice.

Svjedok Ninčić Vuk ušao je u voz u Užicu. Sjedio je u kupeu zajedno sa Zeković Fevzjom. Ostali putnici u

Presuda

tom kupeu su bile žene. Kada je voz zaustavljen, u njegov kupe je ušlo jedno lice u maskirnoj uniformi visine oko 175 cm, sa dužom bradom. Prvo je njemu pregledalo ličnu kartu. Ženama nije tražilo lične karte na pregled. Nakon što je to lice pregledalo ličnu kartu Zeković Fevziji, reklo mu je da podje sa njim radi kontrole. Fevzija se tome nije odupirao, izašao je iz kupea i ponio sa sobom akt tašnu.

Svjedok Ristovski Petar putovao je vozom iz Beograda za Brodarevo sa još trojicom svojih kolega iz preduzeća „Planum“. U stanici Štrpcu u njegov kupe ušla su tri lica u vojničkim maskirnim uniformama i uredno su izgledala. Tražili su od putnika lične karte na pregled. Iz voza su izveli Topuzović Džafera iz Brodareva i još jednog radnika preduzeća „Planum“ za kojeg misli da je iz Bijelog Polja. Pored voza je video Alomerović Adema iz Brodareva.

273

Svjedok Ostojić Bosiljka pošla je vozom iz Beograda za Bar. Sjedjela je u jednom kupeu zajedno sa još četiri žene. Kupe se nalazio u prvom vagonu, odmah iza vagona za robu. Kada je zaustavljen voz, u njen kupe su ušla tri lica u vojničkim uniformama. To nijesu bile uniforme Vojske Jugoslavije. Najviše lice od njih trojice je imalo bradu. Jedno lice je imalo na glavi šubar sa kokardom. Predstavili su se kao četnička kontrola. Od njih nijesu tražili lične karte, već su produžili hodnikom kroz voz. Vidjela je kroz prozor da naoružana lica sprovode dva mlada lica, skoro dječake. Po opisu koji je kasnije dobila za Đečević Senada, zaključila je da je on bio jedan od te dvojice dječaka odvedenih iz voza.

Svjedoci Gazdić Miroslav, Vuković Goran, Šalipur Željko, Bukvić Goran, Radomirović Ljubiša, Golubović Periša i Ješić Radojko radili su u 1993. godini kao policijski u Odjeljenju Unutrašnjih poslova u Užicu. Pošto su nji-

Otmica u Štrpcima

hove porodice živjele u Priboju često su, poslije završenog posla, putovali za Priboj. Tako su i dana 27.02.1993. godine, nakon završenog posla, poslije 15 časova, ušli u brzi voz 671 da bi se njime prevezli do Priboja. Kada je voz zaustavljen u stanici Štrpc, vidjeli su da je kroz voz prošao jedan broj lica u maskirnim uniformama koji su se uz put nekim od njih javili. Nijesu obraćali pažnju šta se dešava na platou stanice. Jedino je policajac Vuković Goran izjavio da je ispred stanične zgrade video 5 do 10 lica u maskirnim uniformama koji su bili okrenuti prema vozu, a na leđima su imali oružje. Video je da je jedan broj putnika izveden iz voza. Među tim putnicima prepoznao je Zeković Fevziju iz Prijepolja. Tek u Priboju većina njih je saznalo da je tog dana iz voza odveden veći broj putnika, a drugi su se u vezi toga informisali kasnije.

274

Dr Hadija Mujević-Kurgaš nalazila se u kupeu zajedno sa tri muškarca i dvije žene. Kada je voz zaustavljen, u njen kupe su ušla tri lica u maskirnim uniformama. Jedan od tih lica je bio visok sa bradom, a ostala dvojica su bila nižeg rasta. Tražili su na pregled dokumenta samo od muškaraca. Pošto su pregledali dokumenta, napustili su kupe. Vidjela je kroz prozor da se jedan stariji čovjek suprotstavlja licima u maskirnim uniformama koja su ga sporvodila i pri tom su ga udarala kundakom.

Svjedok Dulović Milan nalazio se u vozlu koji je zaustavljen u stanici Štrpc. Kada je voz zaustavljen, u njegov kupe su ušla tri ili četiri naoružana lica u maskirnim uniformama. Na glavama su imala crne pletene kape. Jedno od njih je imalo manju bradu. Tražili su od putnika na pregled lične karte. Pošto su pregledali lične karte, napustili su kupe. On je stajao u hodniku i video je da nikо od putnika iz tog vagona nije odveden. To je bio vjerovatno pretposlednji vagon u vozlu. Nakon toga

Presuda

brzo se vratio u kupe i nije mu poznato šta se dešavalo na platou Željezničke stanice.

Svjedok Kočan Fehim je radio u preduzeću „Planum“ u Beogradu zajedno sa Rastoder Jusufom, Bakija Fehimom i Topuzović Džaferom. Dana 27.02.1993. godine, pošli su svi skupa na Željezničku stanicu Beograd da bi se vozom prevezli i došli svojim kućama. Njega je tada zamolio Rastoder Jusuf da on ostane u Beogradu i podigne plate za njih. On je to prihvatio i nije sa njima tog dana pošao vozom. Nakon dva dana došao je u kuću Rastoder Jusufa i donio njegovu platu. Tada su ga obavijestili da je Jusuf sa svojim kolegama iz preduzeća nasilno odveden iz voza.

Optuženi je u prethodnom postupku detaljno opisao izgled mjesta izvršenja krivičnog djela, i to: stanicu Štrpcu i sela Prelovo i Mušići. Njegov iskaz je potvrđen uviđajem na licu mesta.

275

Iz zapisnika o uviđaju od 02.04.2001. godine, sačinjenog od predsjednika Vijeća ovog Suda se vidi da se mjesto Štrpcu nalazi na asvaltnom putu Višegrad-Rudo, i udaljeno je od Višegrada 30 kilometara. Na putu od Šrbaca prema Višegradi na 18 kilometara nalazi se mjesto Dobrun. U Dobrunu se nalazi raskrsnica puteva gdje se odvaja magistralni put prema Užicu, na kojem se u blizini te raskrsnice nalazi granični prelaz.

Iz Šrbaca desno, gledano u pravcu Višegrada, odvaja se makadamski put koji vodi do stanice Štrpcu u dužini 2,1 kilometar. Put je asfaltiran samo kroz naselje, a u ostalom dijelu je vrlo lošeg kvaliteta, sa zemljano-šljunčanom podlogom. Od Šrbaca prema Željezničkoj stanciji 400-500 metara put prolazi terenom pored desne obale rijeke Uvac i bez većih je uspona. Put je dalje u velikom usponu sve do 200-300 metara prije stanice. Na tom mjestu nalazi se oštra lijeva krivina,

Otmica u Štrpcima

nakon koje se završava veliki uspon, pa put blagim usponom, prolazeći iza jedne pomoćne zgrade i završava se na parkingu Željezničke stanice. U jednom dijelu oko 300-400 metara put je u velikom podužnom usponu od oko 15 stepeni. Ovim putem je veoma otežano kretanje motornih vozila zbog velikog uspona i lošeg kvaliteta puta.

Stanica Štrpci nalazi se između dva tunela koji su udaljeni jedan od drugog 589 metara. U stanicu se nalaze tri kolosjeka. Između drugog i trećeg kolosjeka je peron dužine 145 metara. Sa lijeve strane pruge, gledano od Užica prema Priboju, nalazi se potporni zid, a potom brdo. Sa desne strane se nalazi metalna ograda visine 1,2 metra, koja je postavljena samom ivicom platoa stanice u dužini oko 300 metara. Ova ograda se završava iza pomoćne zgrade do pristupnog puta. Na platou stanice, sa desne strane pruge, gledano od Užica prema Priboju, nalaze se četiri stanična objekta. Glavna stanična zgrada udaljena je od tunela prema Priboju 103 metra a od tunela prema Užicu 486 metara. Glavna stanična zgrada je veličine 10 x 7,80 metara i udaljena je od prvog kolosjeka 6 metara. U ovoj zgradi nalaze se dvije prostorije: prostorija za otpravnike vozova i čekaonica za putnike. Prednji dio prostorije za otpravnike vozova je u staklu. Sa prednje i dvije bočne strane ove zgrade nalaze se natpisi „Štrpci“ ispisani cirilicom i latinicom. Od ove zgrade lijevo gledano prema pruzi na udaljenosti od 6,7 metara nalazi se pomoćna zgrada za smještaj uglja, a sa desne strane na udaljenosti od 3 metra nalazi se zgrada za pružne radnike i napajanje električnom energijom. Ona je veličine 15,2 x 10 metara i na njoj sa prednje strane prema pruzi nalazi se sat. Ova zgrada je udaljena od prvog kolosjeka 7,20 metara. Od nje, desno 40 metara nalazi se pomoćna zgrada veličine 12,8 x 8 metara. Između ove dvije zgrade je parkiralište za auta. Pomoćna zgrada je udaljena od prvog kolosjeka 4 metra a od

Presuda

tunela 24,5 metara. Na pruzi prema Užicu nalaze se dvije skretnice i to na prvom i trećem kolosjeku. Prva skretnica je udaljena od glavne stanične zgrade 291 metar, a druga 248 metara.

Iz zapisnika o uviđaju od 24.09.2001. godine, sačinjenog od strane predsjednika Vijeća ovog Suda se vidi da se selo Prelovo nalazi sa desne strane Drine, nizvodno od Višegrada 9,5 kilometara. Od Višegrada do sela vodi asfaltni put. Sa asfaltnog puta se u selu lijevo odvaja makadamski put dužine oko 200 metara do Osnovne škole „Đurić Želimir-Željo“. Škola ima prizemlje i sprat. Sa lijeve strane škole, gledano prema njenom ulazu, nalazi se fiskulturna sala. Zgrada škole je povezana sa ovom salom hodnikom dužine 18,8 metara a širine 3,1 metar. Iz ovog hodnika u salu se ulazi kroz široka dvokrilna vrata. U salu se može ući i iz dvorišta na vrata koja se nalaze sa iste strane sa koje se nalazi i glavni ulaz u školu. Ispred tih vrata pristupna staza je cementirana. Vrata su jednokrilna i iznad njih sa desne strane nalazi se fasung za sijalicu. Po ulasku kroz ova vrata, prvo se ulazi u jednu pomoćnu prostoriju dimenzije 7 x 4 metra. Iz ove prostorije kroz druga vrata ulazi se u fiskulturnu salu koja je veličine 22 x 11 metara. U sali se nalazi jedan broj sprava za vježbanje. Na jednom zidu se nalazi tabla sa košem. Na patosu je parket. Na plafonu neonsko osvetljenje.

Selo Mušići nalazi se 3,4 kilometara od Prelova prema Višegradu. Kroz selo prolazi asfaltni put. U selu je veći broj kuća spaljen. Ispod puta sa desne strane, gledano u pravcu Višegrada, na udaljenosti od 8,5 metara nalazi se jedna spaljena kuća. Ta kuća se nalazi u voćnjaku koji se prostire od asfaltnog puta, pa skoro do Drine, koja protiče ispod tog voćnjaka. Sa asfaltnog puta prema toj kući vodi sporedni put, koji je samo u početnom dijelu od oko 4 metra asfaltiran, a potom je dalje zemljani. Ovaj put je širine oko 3 metra i završava se nakon 30 metara ispod

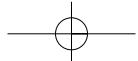

Otmica u Štrpcima

spaljene kuće na udaljenosti 8,8 metara od lijeve ivice kuće, gledano od raskrsnice sa puta prema kući. Ovaj put dalje nastavlja kao pješačka staza sve do Drine. Kuća je veličine 8,10 x 7 metara i sastoji se od prizemlja i sprata. U prizemlju postoje tri sobe, hodnik i kupatilo. Na prizemlju postoje ulazna vrata veličine 2 x 1,4 metra i nalaze se na strani kuće okrenutoj prema raskrsnici asvaltnog i pristupnog puta. U vrijeme vršenja uviđaja djelimično je izvršeno renoviranje prizemnog stana. Postavljeni su prozori na stanu, a pripremljena su i unutrašnja vrata za postavljanje na unutrašnjim prostorijama. Iz kupatila je skinuta sva vodovodna instalacija. Zidovi na prostorijama su na više mesta naknadno zamaltani. Na zidovima sobe, koja se nalazi prema Drini desno, nekim oštrim predmetom i flomasterom ispisano je više imena. Jasno su se mogla pročitati sljedeća: Boban, Branko, Boča, Brane i Nebojša. Na spratu kuće isti je raspored prostorija, kao u prizemlju, ali ni na jednoj prostoriji nema vrata i prozora. Do ovog sprata vode spoljne stepenice. Krov je sagorio tako da je ostao samo dimnjak. Ispred kuće, u voćnjaku, nalazi se betonirana česma za vodu, a pozadi kuće pomoćna prostorija. U neposrednoj blizini ove kuće nema drugih objekata. Od pristupnog puta prema Drini voćnjak se prostire u dužini oko 40 metara, a od ivice voćnjaka do desne obale Drine je oko 15 metara. Primjetno je da u slučajevima većeg vodostaja rijeke, voda dolazi skoro do ispod samog voćnjaka.

278

Predstavnici oštećenih porodica, koji su saslušani u toku postupka u svojstvu svjedoka, nijesu se kritičnog dana nalazili u vozu, osim oštećene Zupčević Sanije, ali su potvrdili da su članovi njihovih porodica, 27. februara 1993. godine, putovali brzim vozom broj 671, koji je saobraćao na liniji Beograd - Bar i da su nasilno odvedeni iz voza u stanici Štrpc. Jedino nije saslušan predstavnik oštećene porodice lica crnca, pošto nije utvrđeno o kojoj se oštećenoj porodici radi.

Presuda

Memović Atifa iz Brodareva izjavila je da je njen muž Memović Fikret, radio kao otpovnik vozova u Prijepolju. Pošao je bio u Beograd da podigne novac iz banke da bi kupio vozilo. Pretposatavlja da je od vrednijih stvari, kada je odveden iz voza, imao 5.000 DM i sat „Seiko“.

Buzov Koviljka potvrdila je da je dana 27.02.1993. godine, njen suprug Buzov Tomo, kapetan I klase u penziji, pošao iz Beograda vozom za Podgoricu. Htio je da posjeti njihovog sina Darka, koji je služio vojni rok u Podgorici. Tog dana javio se njoj sa Željezničke stanice u Beogradu i kazao joj da voz kasni. Bio je u dilemi da li da se vrati u stan i sačeka voz ili da voz sačeka na Željezničkoj stanici. Na kraju je odlučio da ostane na stanici i sačeka voz. Kada je voz došao u stanicu, tim vozom je pošao za Podgoricu. Iz tog voza je nasilno odveden u stanici Štrpcia. Kod sebe nije imao vrednijih stvari osim jednog starog sata.

279

Oštećena Čorić Zejna istakla je da je njen suprug Čorić Rasim radio u fabrici „Lenka“ u Prijepolju. Dana 26.02.1993. godine, pošao je u Beograd da bi podigao novac iz banke za kupovinu placa. Sjutradan je pošao iz Beograda brzim vozom da se vrati kući. Tog dana je nasilno odveden iz voza u stanici Štrpcia.

Kajević Šefkija je izjavio da je njegov brat Kajević Nijaz radio u Pošti u Priboru. Pošao je dana 25.02.1993. godine, u Valjevo, a potom u Beograd. Iz Beograda se javio telefonom 27.02.1993. godine i kazao mu da će toga dana doći brzim vozom. Nijaz je na sebi od vrednijih stvari imao kožnu jaknu „meklaud“ žute boje, zlatni lančić i burmu.

Oštećeni Alomerović Mevludin rekao je da njegov otac Alomerović Adem radio kao vozač u preduzeću „Polim-

Otmica u Štrpcima

lje trans“ u Prijepolju. Nalazio se jedno vrijeme u bolnici u Beogradu. Kritičnog dana vraćao se kući brzim vozom iz Beograda za Brodarevo. Kod sebe je imao od vrednijih stvari sat „Seiko“.

Oštećeni Hanić Zahir izjavio je da je njegov sin Hanić Muhedin studirao u Beogradu a istovremeno i radio. Javio mu se telefonom da će doći kući u petak. Ne zna zašto je izmijenio svoju odluku i krenuo kući brzim vozom u subotu 27.02.1993. godine. Pročitao je u novinama da je iz voza u Štrpcima odveden i njegov sin Muhedin.

Oštećeni Ličina Adnan saopštio je da je njegov otac Ličina Iljaz radio u Beogradu u preduzeću „Ratko Mitrović“. Dana 26.02.1993. godine, oputovao je iz Bijelog Polja za Beograd da bi podigao platu. Sjutradan je brzim vozom krenuo iz Beograda da se vrati kući. Tog dana je odведен iz voza.

280

Oštećeni Softić Etem je izjavio da je njegov brat Softić Šećo radio u Beogradu u ŽGP „Izgradnja“. Dana 27.02.1993. godine, pošao je brzim vozom iz Beograda da se vrati svojoj kući koja se nalazi u Bijelom Polju. Međutim, kući se nije vratio, jer je tog dana nasilno odведен iz voza. Kod sebe od vrijednih stvari je imao burmu i prepostavlja pištolj marke CZ.

Oštećeni Husović Bahto potvrdio je da je njegov brat Husović Rifat pošao u Beograd 26.02.1993. godine, da bi sredio vizu. Predao je pare za vizu i obavijestio ga sjutradan da je pošao brzim vozom kući iz Beograda u 10 časova. Iz tog voza je nasilno odведен u stanici Štrpc. Od vrijednih stvari kod sebe je imao sat „Seiko“ i zlatnu burmu.

Oštećena Kapetanović Elizabeta, istakla je da je njen brat Kapetanović Esad radio u preduzeću „Rad“ u Beogradu.

Presuda

Platu je primao u čekovima. Dana 27.02.1993. godine, Esad je odveden iz voza u Štrpcima. Od njega su oduzeti čekovi koji su nakon nekoliko mjeseci realizovani. Zbog toga se javio minus na njegovom tekućem računu koji su oni u početku morali da pokrivaju. Kasnije, kada se doznalo da je Esad nasilno odveden iz voza, nije više traženo da oni i dalje pokrivaju njegov minusni saldo. Nije joj poznato da li su to bili bančini ili poštanski čekovi. Kasnije je njena majka išla da se raspita u vezi toga u Užice, ali nije mogla dobiti bilo kakve informacije.

Oštećeni Rastoder Misim kazao je da je njegov otac Rastoder Jusuf radio u preduzeću „Planum“ u Beogradu. Povremeno je dolazio u svoje selo Savin Bor. Dana 27.02.1993. godine, pošao je iz Beograda vozom za Bijelo Polje. U stanici Štrpci nasilno je odveden iz voza. Njegov kolega iz preduzeća Kočan Fehim zadržavao ga je da ostane još dva-tri dana i da se zajedno vrate kući, što Jusuf nije prihvatio. Od vrednijih stvari Jusuf je kod sebe imao sat „Omkron“.

Oštećena Bakija Elifa izjavila je da je njen suprug Bakija Fehim radio u preduzeću „Planum“ u Beogradu. Svakog mjeseca je dolazio kući. Trebalо je da se vrati kući u subotu 27.02.1993. godine. Pošto nije došao kući, pozvala je njegovo preduzeće u Beogradu, gdje su je obavijestili da je Fehim pošao vozom za Bijelo Polje.

Oštećeni Preljević Kaćo rekao je da je njegov sin Preljević Safet radio u Beogradu na podzemnoj stanici kod Vukovog spomenika. Sa njim je razgovarao 26.02.1993. godine, pa mu je Safet kazao da će sutradan doći kući brzim vozom.

Oštećena Topuzović Ifeta saopštila je da je njen suprug Topuzović Džafer radio u preduzeću „Planum“ i povremeno dolazio kući u Brodarevo. Duže vremena je njena

Otmica u Štrpcima

porodica skrivala od nje da je Džafer nasilno odveden iz voza.

Oštećena Zeković Refika je istakla daje njen suprug Zeković Fevzija ušao u voz u Užicu s namjerom da se preveze do Prijepolja. Sa njim je bio u vozu Ninčić Vuk iz Prijepolja, koji je bio prisutan kada je Fevzija nasilno odveden iz voza.

Oštećeni Babačić Sahret izjavio je da je njegov brat Babačić Ismet pošao iz Podgorice 26.02.1993. godine, u Užice, da bi nabavio robu za svoju prodavnici. Sjutradan 27.02.1993. godine, oko 19,30 časova u njihov stan je došao Bulatović Golub koji ga je obavijestio da je njegov brat Ismet odveden iz brzog voza u Štrpcima od strane policije i vojske radi provjere dokumentacije i da će vjerovatno sljedećim vozom doći kući. Golub je tada donio Ismetovu akt tašnu. Od vrednijih stvari Ismet je kod sebe imao zlatni prsten sa crnim kamenom, zlatnu burmu, zlatni lanac „Kartier“ sa zlatnim priveskom u obliku savijenog pantera i jaknu od prevrnute kože marke „Rufol“ koja je koštala 2.000 DM.

282

Oštećena Zuličić Milka potvrdila je da je njen sin Zuličić Zvezdan pošao iz Novog Sada za Beograd autobusom u 8 časova. Iz Beograda je trebalo da se preveze vozom do Nikšića da bi posjetio svoju rodbinu. Kada je došao u Beograd javio se telefonom i kazao da voz kasni 120 minuta i da će tim brzim vozom poći. Njen sin je na sebi imao farmerke bež boje, zimsku jaknu bež boje, cipele zimske žutosmeđe boje, košulju crvenocrnu i sivi džemper.

Oštećena Đečević Đurđina izjavila je da je njen sin Đečević Senad 26.02.1993. godine, pošao iz Bara za Kraljevo da bi završio neki posao. Senad je trebalo sjutradan da se vrati u Bar brzim vozom u 18,30 časova.

Presuda

Pošto se nije vratio sazna je da je nasilno odveden iz voza. Nakon nekoliko dana njen brat Vujović Đordđije otišao je u Višegrad i razgovarao sa Milanom Lukićem, ali nije uspio da pronađe njenog sina. Senad je, najvjerojatnije, kod sebe tog dana imao 2.000 DM.

Nakon što je dana 27.02.1993. godine, u stanici Štrpci protivpravno lišeno slobode 20 lica, o čemu je šira javnost brzo obaviještena, više subjekata preduzelo je određene radnje u cilju pronalaženja i oslobođanja tih lica.

U ŽTP-u „Beograd“ preduzete su bile određene radnje i prije ovog događaja radi sprečavanja zaustavljanja njihovih vozova i odvođenja putnika iz njih. Iz pismene dokumentacije ŽTP „Beograd“ u Beogradu, broj 27/02 od 07.05.2002. godine i 11.06.2002. godine, se vidi da je ovo preuzeće vlasnik stanične zgrade u Štrpcima i dijela pruge koja prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu, odnosno Republiku Srpsku u dužini od 9.827 metara.

Direktor Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu ŽTP-a „Beograd“ strogoo poverljvom informacijom broj 4/1.93 od 01.02.1993. godine, obavijestio je svog generalnog direktora da je dana 28.01.1993. godine, obaviješten od šefa Sekcije saobraćajno-transportnih poslova u Užicu Živanića da će pripadnici Srpske vojske opštine Rudo izvršiti zaustavljanje voza i odvođenje putnika na dijelu pruge Beograd - Bar koja prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu, vjerovatno u ukrsnici Štrpcu ili stajalištu Goleš. U informaciji je naglašeno da je u vezi ovog saznanja informisan naruči stručni kolegijum preuzeća, održan sastanak sa predstavnicima milicije i Službe državne bezbjednosti Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije. Obavljen je razgovor sa pomoćnikom ministra odbrane Republike Srbije generalom Kuzmanovićem. Nakon toga u ovom preuzeću sačinjena je strogoo povjerljiva informacija o

Otmica u Štrpcima

aktivnostima ŽTP-a „Beograd“ na sagledavanju bezbjednosne situacije na pruzi Užice - Gostun i saradnji sa organima Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i Vojskom Jugoslavije. U informaciji stoji da je na sastanku održanom 02.02.1993. godine, u organu Ministarstva unutrašnjih poslova u Užicu, između ostalog, zaključeno: „Potvrđuje se informacija o nameri odvođenja putnika iz voza i dodaje se da je to strateška operacija Srpske vojske radi stvaranja uslova za razmenu zarobljenika i mrtvih. Zaključeno je da bi ovakav postupak Srpske vojske bio neprihvatljiv iz više razloga. Ova rešenja treba tražiti u dubini bosanskohercegovačke teritorije, stav je MUP-a iz Užica“. Na sastanku Ministarstva odbrane u Vladi Republike Srbije iskazana je zabrinutost ŽTP-a „Beograd“ za bezbjednost putnika i vozova. U informaciji je navedeno: „Sa strane ŽTP-a zahtevano je da Ministarstvo odbrane Republike Srbije preko Vojske Jugoslavije izvrši pritisak na Vojsku srpsku iz Bosne radi odustajanja od ove namere, jer to može imati kontraefekat. Ukažali smo da je dužnost svake države, a to znači i nas željezničara da štiti svoje putnike bez obzira što ovaj deo pruge prolazi kroz teritoriju gde prestaje naša nadležnost“.

Međutim, i pored svih tih aktivnosti u februaru 1993. godine, zaustavljena su tri voza u stanici Štrpci. U informaciji ovog preduzeća, strogo poverljivo broj 5/1-93 od 01.03.1993. godine, je saopšteno da je 12.02.1993. godine, izvršeno prinudno zadržavanje dva voza u stanici Štrpci. Iz voza broj 3600 odvedena su tri putnika, a iz voza 3601 šest putnika i dva lica koja su čekala na stanici da se prevezu vozom. U informaciji je takođe naznačeno da je dana 27.02.1993. godine, prisilno zaustavljen voz broj 671 i da je iz voza izvedeno 24 putnika. Iz dokumentacije, koju je dostavio Sektor za pravne poslove ŽTP Beograd, broj 285/02-305 od 10.06.2002. godine, se vidi da su odmah nakon prisilnog zaustavljanja voza u stanici Štrpci, otpravnik vozova i sva tri

Presuda

konduktora, 01.03.1993. godine, svojeručno napisali kratke izvještaje o zaustavljanju voza u stanici Štrpcia i odvođenju putnika. Takođe su milicioneri, koji su obezbeđivali voz, dali vrlo kratke izjave. Procjena ova dva policajca je bila da su iz voza izvedena 23 putnika, pa su ti podaci korišćeni prilikom sačinjavanja informacije ovog preduzeća. Policajac Vranić Miroslav potvrdio je da su u njegovom prisustvu naoružana lica legitimisala jedno lice koje je bilo hrvatske nacionalnosti i da su ga potom izveli iz voza. Nijedna druga aktivnost, osim gore navedenih, nijesu preduzete u ŽTP-u „Beograd“. Ovaj događaj, po internim propisima ovog preduzeća, nije tretiran kao vanredni događaj.

Svjedok Živanić Miroslav potvrdio je navode iz pisane dokumentacije njegovog preduzeća. Izjavio je da je u 1993. godini, radio kao šef Sekcije za saobraćajno transportne poslove u Užicu. Početkom 1993. godine, pojačana su ratna dejstva na području opštine Rudo preko čije teritorije prolazi dio pruge ŽTO „Beograd“ u dužini preko 9 kilometara. Do njega su počele da dolaze glasine da može doći do ometanja željezničkog saobraćaja, miniranja pruge, postavljanje eksplozivnih naprava u vozovima i odvođenja putnika iz vozova na toj teritoriji. Zbog toga je obavijestio prepostavljene u Beogradu radi preduzimanja odgovarajućih mjera za što bezbjednije odvijanje saobraćaja.

285

Svjedok Mandić Mitar, koji je u to vrijeme bio direktor Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu, na osnovu tog izvještaja sačinio je povjerljivu informaciju generalnom direktoru ŽTP-a Beograd i preuzeo potrebne aktivnosti radi zaštite putnika i objekata na pruzi.

Ostali saslušani svjedoci, koji su u 1993. godini radili u ŽTP „Beograd“ na rukovodećim mjestima, i to: Ujčić Josip, Stožinić Ljubomir, Janković Predrag, Urošević

Otmica u Štrpcima

Milan, Stamenković Slobodan i Kecman Nenad, izjavili su da im ništa nije poznato u vezi predmetnog krivičnog djela, niti mogu da saopštite više od onog što je napisano u dostavljenoj dokumentaciji njihovog preduzeća.

Svjedoci Vujović Đordije, Čujić Goran i Jevrić Nebojša, početkom marta 1993. godine, boravili su u Višegradu interesujući se za sudbinu nasilno odvedenih putnika.

Vujović Đordije čim je saznao da je iz voza odведен njegov sestrić Đečević Senad, preduzeo je odmah određene radnje radi pronalaženja i oslobađanja svog sestrića. Povezao se sa nekim ljudima iz Priboja, koji su mu omogućili da može poći u Višegrad. Početkom marta sa Čujić Goranom iz Priboja, pošao je u Višegrad. Na mostu na Drini čekao ga je Milan Lukić. Lukić je visok oko 190 cm, normalno razvijen, bez brade i brkova. Na sebi je imao maskirnu uniformu kakvu nose vojnici UNPROFOR-a ili NATO-a. Na glavi je imao crnu šubaru. Sa njim su bila tri-četiri njegova pratioca u maskirnim uniformama i sa crnim šubarama. Pošto su se pozdravili sa Milanom Lukićem, on ih je pozvao da podu sa njim u njegovu kancelariju. Pošli su sa mosta. Ispred njih se kretao Lukić vozilom „Pasat karavan“ plave boje. Ušli su u zgradu na jednom užvišenju. Tamo su u jednoj prostoriji zatekli novinara „Duge“ Jevrić Nebojšu. Ispred te zgrade bilo je više lica u vojnim uniformama. Obavio je razgovor sa Milanom Lukićem. Lukić mu je kazao da on nema nikakve veze sa tim događajem, ali da je čuo o otmici putnika iz voza i da je to uradila jedinica „Garavi sokak“ iz Višegrada. Nije mu rekao ko su pripadnici te jedinice. Obećao mu je, ukoliko nešto više sazna o tom događaju, da će mu javiti najkasnije sjutradan do 16 časova. Nakon toga vratio se u Priboj sa Čujić Goranom. Pošto se Milan Lukić nije javljaо, kako je obećao, vratio se u Bar. Nastavio je i nakon toga da traži sestrića, sve

Presuda

dok nije predsjednik Republike Crne Gore, u to vrijeme Momir Bulatović, poslao njegovoj sestri telegram saučešća.

Ćujić Goran je bio predsjednik Srpske narodne obnove u Priboju. Nakon što je izvršeno nasilno odvođenje putnika iz voza u stanici Štrpc, njemu se javljao veći broj članova oštećenih porodica tražeći od njega da im pomogne oko pronalaženja njihovih rođaka. Htjeli su da uspostave kontakt sa vojnim vlastima u Višegradi i Milanom Lukićem. Međutim, on nije smio da ih povede u Višegrad zato što su bili Muslimani. Pošao je jedino sa Vujović Đordijem iz Bara u Višegrad kod Milana Lukića. Nije razgovarao sa Milanom Lukićem, niti je prisustvovao razgovoru koji je vođen između Milana Lukića i Vujović Đordđia. Nakon što su njih dvojica razgovarali, vratili su se u Priboj. Usput mu je Vujović kazao da postoji nada da će ga Lukić u vezi otmice informisati. Za vrijeme svog boravka u Višegradi, kao ni kasnije, nije saznao ništa konkretno u vezi predmetnog događaja.

Jevrić Nebojša kao novinar NIP „Duga“ boravio je u Višegradi početkom marta 1993. godine. Prikupljao je podatke za reportažu koju je mislio da napiše o otmici putnika iz voza u Štrpcima. Međutim, nije uspio da prikupi bilo koji podatak u vezi otmice putnika, jer je uvijek nailazio na „zid čutanja“ kada bi se predstavio kao novinar. Nije kontaktirao sa Milanom Lukićem. U to vrijeme u Višegradi je boravilo jedno lice iz Bara koje je tražilo svog sestrića.

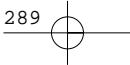
U opštini Prijepolje u martu 1993. godine organizovano je više sastanaka i drugih aktivnosti u cilju pronalaženja nasilno odvedenih putnika iz voza, među kojima je bilo i 8 lica sa područja te opštine.

288

Otmica u Štrpcima

Svjedok Petrić Radojko, koji je u to vrijeme bio predsjednik opštine Prijepolje, nakon što je saznao da je 8 lica iz njegove opštine nasilno odvedeno iz voza u stanici Štrpc, organizovao je sastank 02.03.1993. godine na kojem je razmotreno to pitanje. Na tom sastanku bili su prisutni predstavnici političkih partija, predstavnici vjerskih organizacija u Prijepolju i jedan broj članova oštećenih porodica. Hurić Zevdžo prisustvovao je tom sastanku u svojstvu predsjednika Stranke demokratske akcije. On je istovremeno bio član Odbora za koordinaciju sa državnim organima, koji su sačinjavali ugledniji Ijudi muslimanske nacionalnosti iz Prijepolja. Sastanku je prisustvovao i Starovlah Vasilije protonamjesnik Srpske pravoslavne crkve u Prijepolju. Sastanku su prisustvovali i potpredsjednik Vlade Republike Srbije Zoran Andđelković i ministar pravde Tomislav Ilić. Dogovorene su mjere i aktivnosti koje treba preduzeti radi pronalaženja nasilno odvedenih putnika iz voza. Na tom sastanku bilo je predloga da sveštenik Starovlah Vasilije, koji je ranije duže vremena radio u Višegradu, pode u Višegrad i pokuša da što više sazna o sudbini otetih putnika. U Prijepolju je, 15.03.1993. godine, boravio tadašnji predsjednik Republike Srbije Slobodan Milošević. On je tom prilikom obećao da će se preduzeti sve potrebne mjere da se pronađu nasilno odvedeni putnici iz voza. Sve te aktivnosti nijesu dale rezultate, niti se saznalo šta se desilo kasnije sa licima koja su nasilno odvedena iz voza.

Svjedok Starovlah Vasilije izjavio je da je ubrzo nakon sastanka, koji je održan u Prijepolju kod predsjednika opštine Petrić Radojka pošao svojim vozilom u Višegrad. Htio je da se raspita o sudbini putnika koji su odvedeni iz voza. Kada je došao u Višegrad, prvo je pošao u komandu vojske. U komandi su mu kazali da im nije ništa poznato o otmici putnika iz voza u Štrpcima. Kazali su mu da pode i da se u vezi toga raspita u Stanici Javne bezbjed-

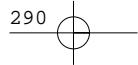
Presuda

nosti u Višegradu. Pri tom ga je jedno lice u komandi vojske savjetovalo da se on bavi svojim poslom pošto je ratno stanje. Potom je pošao u Stanicu Javne bezbjednosti u Višegradu, gdje je dobio isti odgovor. Vratio se u Prijeopolje i obavijestio oštećene porodice da nije uspio da bilo šta sazna o sudbini odvedenih putnika.

Iskazi gore imenovanih svjedoka bili su jasni, logični i uvjerljivi, pa ih je Sud prihvatio kao istinite. Svi ovi svjedoci nastojali su da svojim iskazima pomognu Sudu da se u potpunosti rasvijetli krivično-pravni događaj. Njihovi iskazi se ne razlikuju u prikazivanju bitnih činjenica. Međutim, veliki protek vremena od predmetnog događaja do vremena kada su ova lica saslušana, doveo je do toga da jedan broj svjedoka nije mogao da precizno odgovori na sva postavljena pitanja od strane Suda. Logično je da svaki svjedok različito zapaža i prikazuje kritični događaj, jer sve to zavisi od njegovog trenutnog psihičkog stanja i trenutne usmjerenošt pažnje. Najveći broj svjedoka, koji se kritičnog dana nalazio u stanicici Štrpcu, bio je u posebnom psihičkom stanju izazvanom načinom izvršenja djela. Izazvani strah je uticao na njihovu percepciju događaja i kasnije na mogućnost reprodukcije tog događaja. No, u bitnim, odlučnim detaljima njihovi iskazi se podudaraju, jedan drugog dopunjaju, nadovezuju se i uklapaju u cjelokupnu kronologiju događanja kritičnog dana na stanici.

Iskazi gore navedenih svjedoka nijesu u suprotnosti u pogledu bitnih činjenica sa iskazom optuženog, datom u prethodnom postupku. Naprotiv, oni se u bitnome slažu i potvrđeni su drugim dokazima iznesenim na glavnem pretresu.

Sud je posebno cijenio, ali nije prihvatio iskaze jednog broja svjedoka u dijelu gdje ti iskazi nijesu potvrđeni izvedenim dokazima koje je Sud prihvatio kao istinite.

Otmica u Štrpcima

To su iskazi svjedoka: Petrović Duška, Mitrašinović Damjana, Alomerović Šefka i Hurić Zevdža, kao i iskazi svjedoka iz Višegrada koje je optuženi imenovao kao saučesnike u izvršenju predmetnog krivičnog djela. Neki od ovih iskaza su iskonstruisani i netačni. Dio svjedoka nije učestvovao u kritičnom događaju, već su njihova saznanja posredna, uglavnom priča šta su čuli od nekoga. Svjedoci koje je optuženi označio kao saučesnike nijesu se izjasnili o bitnim činjenicama, jer bi se u tom slučaju izložili krivičnom gonjenju.

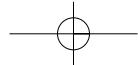
Petrović Duško je jedini saslušani svjedok koji je, u toku postupka, izjavio da mu je poznato da je optuženi, sa još jednim brojem lica, učestvovao u predmetnom krivičnom događaju i da je lično prisustvovao ubistvu sedam lica na mostu Hidroelektrane kod Višegrada, koja su nasilno odvedena iz voza.

290

U završnoj riječi zastupnik javne optužbe i punomoćniči oštećenih porodica istakli su da iskaz ovog svjedoka Sud treba da prihvati, jer se njim potvrđuje postojanje predmetnog krivičnog djela i krivičnopravna odgovornost optuženog.

Svjedok Petrović Duško saslušan je više puta u toku postupka i o bitnim činjenicama dao je različite iskaze.

Na saslušanju kod istražnog sudije 11.03.1997. godine, izjavio je da je od 01.08.1991. godine, kao dobrovoljac bio na više ratišta u Slavoniji. U Višgrad je došao kao dobrovoljac sredinom januara 1993. godine. Dobrovoljačka jedinica je bila pod komandom regularne Vojske Republike Srpske. Komandir te dobrovoljačke jedinice bio je okrivljeni Ranislavljević Nebojša. Okrivljenog poznaje još od malena, jer su iz istog mjesta. Okrivljeni je bio u braku sa njegovom sestrom Jadrankom, ali su brak razveli prije njegovog odlaska na ratište.

Presuda

Jednog dana, dok je bio u Višegradu, pozvao ga je Milan Lukić da dođe kod njega. Odazvao se pozivu i pošao u njegovu kancelariju, koja se nalazila u Višegradu. U kancelariji, pored Milana Lukića, bili su još: okriviljeni Ranisavljević Nebojša, Indić Boban i dobrovoljac po nadimku Crni. Lukić ga je pitao, da li će da učestvuje u akciji zaustavljanja voza i oduzimanja stvari i novca od putnika u vozu. Odbio je tu ponudu, iako su on i ostali dobrovoljci tada bili bez cigareta, pića, uniformi i druge opreme. Otišao je u kasarnu sa namjerom da spava. Međutim, tada je dobio naređenje da sa ostalim dobrovoljcima podje na teren i obezbijedi dostavljanje hrane jedinicama. Pošao je na teren gdje se zadržao 2 dana. Sa terena je više puta pokušavao da radio-vezom dobije optuženog, ali u tome nije uspio.

Sa terena se vratio 27.02.1993. godine, između 18 i 19 časova. Odmah je pošao na Autobusku stanicu da bi sačekao autobus iz Užica i od putnika kupio cigarete i piće. Prolazeći pored kancelarije Milana Lukića, primjetio je optuženog i dobrovoljca Crnog. Optuženi mu je kazao da su završili posao i da podje sa njima da vidi šta su uradili. Pošli su pješice u pravcu Hidroelektrane. Nakon 200-300 metara stigao ih je vozilom marke „golf“ Indić Boban. Dok su se vozili u pravcu Hidroelektrane, optuženi, Indić i Crni su međusobno razgovarali. Iz tog razgovora zaključio je da su oni iz voza Beograd – Bar nasilno odveli 21 putnika. U jednom trenutku oni su se među sobom pitali šta da rade sa dva crnca koji su bili među tim putnicima. Indić je zaustavio vozilo na samoj brani. Na udaljenosti od oko 4 metra od zaustavljenog vozila stajala je grupa muškaraca starosti od 20-40 godina u civilnim odijelima. Sa jedne i sa druge strane te civile obezbeđivali su vojnici Lukićeve paravojne formacije. Odmah po izlasku iz vozila dobrovoljac Crni je prošao naprijed, napravio par koraka u pravcu sedam civilnih lica, koja su stajala, i ispalio rafal metaka u njih.

291

Otmica u Štrpcima

Svih tih sedam lica je palo niz branu u Drinu. Pitao je Crnog zašto je to uradio. On mu ništa nije odgovorio, već se samo nasmijao.

Nakon toga se odmah pješice vratio u Višegrad. Iste noći optuženi mu je dao jedne cipele, pantalone i jedan sat. Kazao mu je da su to stvari koje je oduzeo od otetih putnika. Optuženi mu je ispričao da su od putnika oduzeli sve vrednije stvari, zlato i novac. Cipele je koristio, a sat je prodao u Požarevcu. Sjutradan 28.02.1993. godine, protjeran je iz Višegrada po nalogu Milana Lukića.

Poslije mjesec dana vratio se u Višegrad, gdje je boravio vrlo kratko vrijeme. Tom prilikom vratio je optuženom pantalone koje mu je on bio dao.

292

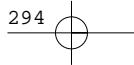
Na ovom saslušanju istražni sudija je svjedoku Petrović Dušku pokazao 15 fotografija lica koja su kritičnog dana nasilno odvedena iz voza u Štrpcima. Svjedok je nakon pregledanih fotografija sa sigurnošću tvrdio da je prepoznao lica koja su ubijena na brani, i to: Hanić Muhedin, Rastoder Jusufa, Alomerović Adema i Kapetanović Esada. Izjavio je, ali nije bio siguran, da su na brani ubijeni putnici Buzov Tomo, Bakija Fehim i Softić Šećo, ali da za njih nije siguran.

Na glavnom pretresu 06.05.1998. godine, svjedok Petrović Duško je u prvom dijelu dopunio, a u drugom dijelu izmijenio svoj iskaz koji je dao u prethodnom postupku.

Dopunio je svoj iskaz detaljnije opisujući svoj odlazak iz Despotovca i dolazak u Višegrad. Izjavio je da je optuženi Ranislavljević Nebojša skupljao dobrovoljce u Despotovcu za odlazak na ratište u Bosnu i Hercegovinu. Prijavio se jedan broj lica među kojima je bio i on. Zna da su se prijavili pored njega još i: Obradović Dragi,

Presuda

Milošević Radiša zv. Hans, lice po imenu Slava zv. Fašista, kao i još lica čijih imena se sada ne sjeća. Došli su u Beograd i poslije Srpske nove godine, 15. ili 16. januara 1996. godine, oko 22 časa pošli vozom za Užice. Iz Užica su sjutradan izjutra autobusom pošli u Višegrad. Kada su došli u Višegrad, javili su se u komandu Brigade, gdje je sa svim dobrovoljcima obavljen razgovor. Nakon toga su primljeni u Brigadu. Trebalo je da se uključe u Interventnu četu koja je imala povremena dejstva, ali to nijesu prihvatili, pa se formirala posebna jedinica. U početku se ta jedinica zvala „Resavci“, a potom „Skakavci“. Učestvovao je sa tom jedinicom u borbenim dejstvima na teritoriji opštine Rudo. Djelomično je izmijenio svoj raniji iskaz, gdje je opisao susret sa optuženim dana 27.02.1993. godine, nakon što se vratio sa položaja, kao i sam događaj na Hidroelektrani. Na glavnom pretresu je izjavio da je, kada je kritičnog dana došao sa Sjemeća u Višegrad, oko 22 časa, pošao na Autobusku stanicu da bi kupio cigarete i alkohol. Pored kancelarije Milana Lukića video je optuženog i dobrovoljca Crnog. Okrivljeni je imao veliku plavu torbu i kada je on došao kod njega, odmah je iz te torbe izvadio jedne pantalone zelene boje, jedne kožne cipele plitke i dao mu te stvari. Iz džepa je izvadio sat „Roleks“ koji mu je dao. Ništa mu tada optuženi i Crni nijesu pričali o njihovoj akciji, za to nijesu imali ni vremena, jer je našao sa vozilom Indić Boban i odmah su pošli ka Hidroelektrani. U vozilu se nije vodio nikakav razgovor. Na branu su došli sa lijeve strane gledano u smjeru toka rijeke Drine. Kada su došli kod donjeg dijela brane, video je tada na dijelu brane iznad Drine sedam lica u civilnim odijelima koja su stajala pored jedne ogradi, odnosno na betonskom zidu. Udaljeni od njih 5-6 metara nalazili su se Lukićevi ljudi koji su bili naoružani. Ta lica nigdje nijesu mogla da pobjegnu. Ispred njih je proticala Drina. Indić Boban je zaustavio vozilo 3-4 metra daleko od tih lica. Brana je bila osvijetljena. Čim je

Otmica u Štrpcima

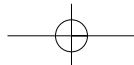
zaustavljeno vozilo, Crni je pošao 1-2 metra prema tim licima i ispalio rafal iz automatske puške, nakon čega su oni pali u Drinu. Pitao je Crnog zašto je to uradio, a on se samo nasmijao i ništa nije odgovorio.

Poslije toga se pješice vratio u Višegrad. Došao je u kasarnu gdje je dobrovoljac Crni ispričao da su oni izvršili prepad na voz u Štrpcima i da je iz voza odveden 20 ili 21 putnik. Hvalio se da je jednog putnika zaklao nožem i on mu je vidio krvav nož. Borci iz njegove jedinice su se bunili zašto ih je odveo na položaj i sklonio, tako da nijesu mogli da idu u tu akciju i ostvare neku korist. Kasnije su mu ti borci bili zahvalni što nijesu išli u tu akciju. Sjutradan u 8 časova je protjeran iz Višegrada od strane Milana Lukića i optuženog, vjerovatno zbog toga što nije htio da učestvuje u njihovoј akciji.

294

Na ovom glavnom pretresu, na insistiranje Suda da svjedok detaljnije opiše događaj na brani-mostu Hidroelektrane, svjedok je izjavio da je Crni, nakon što je vozilo zaustavljeno, prešao 10-15 koraka da bi došao do lica koja su se nalazila na mostu brane. Svjedok je izjavio da je Crni morao prethodno da siđe niz 3-4 stepenice, da uđe na kapiju ograde i dođe do tih lica. On je prvi išao za Crnim na rastojanju od 1 metra. Crni se zaustavio na udaljenosti metar-dva od tih lica, ispalio rafal metaka u njih i oni su pali u Drinu. Ta lica nijesu bila vezana. On je posmatrao ta lica više dok im je prilazio i tada ih je više zapazio nego kada je stao uz Crnog, jer je Crni odmah počeо da puca. Sve je to trajalo minut-dva od izlaska Crnog iz vozila do momenta ispaljenja rafala u ta lica.

Svjedoku su na glavnom pretresu pokazane fotografije 16 lica nasilno odvedenih iz voza. Među njima je bila samo jedna nova fotografija koju on nije vidoio kada je

Presuda

saslušan u prethodnom postupku, i to fotografija Zulčević Zvezdana. Na pretresu je sa sigurnošću prepoznao da su na mostu Hidroelektrane kritičnog dana ubijeni Buzov Toma, Husović Rifat, Hanić Muhedin i Ličina Iljaz.

Svjedok je izjavio da je nekoliko dana prije 27.02.1993. godine, u Višegradu video Šešelj Vojislava, predsjednika Srpske radikalne stranke, u društvu sa Milanom Lukićem. Milan Lukić je, nekoliko dana prije dolaska Šešelja u Višegrad, iz grada u nekom luksuznom automobilu iznio jednu količinu automatskog oružja i pištolja. To oružje je vratio u Višegrad kada je došao Šešelj, da bi tako prikazao da je to oružje poklonio Šešelj borcima. Kada se kasnije vratio u Višegrad, čuo je od dobrovoljca Crnog da je Šešelj dao pare da se izvede akcija u Štrpcima. Svjedok se izjasnio u vezi razlike u njegovom iskazu u prethodnom postupku i na glavnem pretresu, posebno vezano za prikaz svojeg susreta sa optuženim, odlaska na most Hidroelektrane, događaja na samoj Hidroelektrani, kao i u vezi prepoznavanja lica sa fotografija koja su nasilno odvedena iz voza kritičnog dana, pa je izjavio da je tačno ono što je kazao na glavnem pretresu.

Na glavnom pretresu 25.12.2001. godine, svjedok Petrović Duško je pojasnio da se mjesto, gdje su stajali putnici na brani, nalazilo na desnoj ivici mosta gledano u smjeru toka rijeke Drine. Do tog mosta iz Višegrada vodi makadamski put. Koliko je mogao zapaziti, putnici su stajali oko pola metra daleko od ivice brane-mosta. Nakon što su pogodjena, ta lica su pala u Drinu, a dozvoljava i mogućnost daje jedan broj njih pao na ivicu brane. Izjavio je da je 15.02.2001. godine, doživio saobraćajnu nezgodu, zadobio teške tjelesne povrede i bio na bolovanju oko 9 mjeseci. Tek prije mjesec dana počeo je da ide bez štaka i to vrio otežano, pa se zbog

Otmica u Štrpcima

toga nije mogao ranije odazvati na pozive Suda da prisustvuje pretresu, kao ni rekonstrukciji događaja na brani Hidroelektrane kod Višegrada.

Na rekonstrukciji događaja u Višgradu i Hidroelektrani Petrović Duško je ponovio svoj iskaz sa glavnog pretresa sve do opisa njegovog dolaska kod Hidroelektrane. Tako je izjavio da je iz Višegrada od jedne zgrade gdje se nalazila kancelarija Lukić Milana pošao vozilom zajedno sa optuženim Indić Bobanom i Crnim. Prije starog mosta na Drini skrenuli su sa vozilom lijevo na sporedni put koji vodi prema Hidroelektrani. Taj put je dužine oko 1,5 kilometara. Njime su došli do jedne žičane kapije u blizini Hidroelektrane. Od te kapije nije se moglo dalje ići vozilom, pa je zbog toga vozilo zaustavljeno kod nje. Izali su iz vozila, prošli kroz tu kapiju, spustili se niz 3-4 stepenice, a zatim pošli dalje pješice putem prema mostu Hidroelektrane. Dok je išao tim putem, vidio je da na ivici mosta stoji sedam lica. Nakon što su prešli 100 metara, došli su do lijeve ivice mosta gledano u pravcu Hidroelektrane. Kada su došli kod mosta, skrenuli su desno na most i prešli 4-5 metara dok nijesu došli naspram lica koja su se nalazila na mostu. Ta lica su stajala jedno pored drugoga na betonskoj ogradi. Bili su okrenuti ka Hidroelektrani. Nijesu bili vezani. Kada je Crni došao naspram njih na udaljenosti od nekoliko metara, odmah je u njih ispalio rafal iz automatske puške nakon čega su ta lica pala u Drinu koja protiče ispod mosta. Moguće da je neko od tih lica palo naprijed na trotoar mosta, ali se toga sada ne sjeća. Po izjavi ovog svjedoka lice mesta na samom mostu je neizmijenjeno u odnosu na vrijeme kada se desio predmetni događaj osim što nije postojala metalna ograda na betonskom zidu mosta, koja sada postoji. Na pristupnom putu metalna kapija je postojala na udaljenosti od oko 100 metara od mosta i na tom mjestu se nalazilo nekoliko stepenica tako da pristupni put nije bio u istom nivou kao što je prilikom

Presuda

rekonstrukcije događaja. Ta kapija je pomjerena nizvodno i pored nje se nalazi hangar koji nije postojao u vrijeme kada se desio predmetni događaj.

Dio iskaza ovog svjedoka, u kojem je opisao svoj dolazak u Višegrad sa drugim dobrovoljcima iz Despotovca i svoj raspored u Višegradsku brigadu, potvrđen je drugim izvedenim dokazima u postupku. Međutim, dio iskaza u kojem je svjedok Petrović prikazao svoj susret i boravak sa optuženim u Višogradu 27.02.1993. godine, i svoje prisustvo ubistvu sedam odvedenih putnika iz voza, na mostu Hidroelektrane, mijenjao je više puta u toku postupka.

U prethodnom postupku svjedok Petrović Duško je izjavio da se sa terena vratio u kasarnu 27.02.1993. godine, negdje između 18-19 časova i da je nakon toga odmah pošao na autobusku stanicu. Kada je došao kod stanice, video je optuženog da je stajao sa Crnim ispred kancelarije Lukića Milana, koja se nalazi u blizini autobuske stanice. Optuženi mu je odmah kazao da su završili posao i da podje sa njima da vidi šta su radili. Dok su išli vozilom prema Hidroelektrani, na osnovu razgovora koji je vođen između optuženog, Indić Bobana i Crnog, zaključio je da su oni iz voza, koji je saobraćao na liniji Beograd - Bar, odveli 21 putnika, među kojim su bila i dva crnca. Na pretresu je istakao da se sa položaja vratio oko 22 časa i kada je video optuženog na stanicu, nije mu ništa pričao, jer za to nije imao ni vremena, pošto je odmah vozilom naišao Indić Boban. U vozilu se nije vodio bilo kakav razgovor u vezi otmice putnika.

Dolazak kod Hidroelektrane Petrović Duško je različito opisao u toku postupka. U prethodnom postupku je izjavio da su vozilom došli putem na samu branu tj. most i da su odvedeni putnici iz voza bili udaljeni od

Otmica u Štrpcima

zaustavljenog vozila 3 do 4 metra. Na rekonstrukciji događaja je izjavio da je na pristupnom putu prema brani i mostu postojala žičana kapija, zbog koje se nije moglo dalje ići vozilom. Zbog toga su od kapije nastavili da idu pješice oko 100 metara dok nijesu došli do mosta gdje se nalazila grupa lica iz voza.

O samom mjestu, gdje su po navodima ovog svjedoka, stajala lica na mostu koja su kasnije ubijena, svjedok Petrović je dao različite iskaze. U prethodnom postupku izjavio je da su ta lica stajala na ivici brane. Na pretresu je prvo izjavio da su ta lica stajala pored ograda mosta, odnosno na jednom zidu. Kasnije, na drugom glavnom pretresu, izjavio je da su ta lica stajala oko pola metra daleko od ivice mosta. Na rekonstrukciji događaja svjedok je istakao da su ta lica stajala na betonskoj ogradi mosta koja je visine 60 cm, a širine 30 cm. Na toj ogradi u vrijeme rekonstrukcije događaja se nalazila metalna konstrukcija visine 35 cm.

298

U prethodnom postupku svjedok Petrović Duško je izjavio da se od Hidroelektrane vratio sam pješice u kasarnu. Te noći optuženi mu je dao jedne pantalone, cipele i sat i kazao mu da su oni te noći od odvedenih putnika iz voza oduzeli sve vrednije stvari. Na pretresu je izmijenio ovaj dio iskaza, pa je izjavio da mu je ove stvari optuženi dao ispred kancelarije Milana Lukića. Te stvari je izvadio iz jedne velike putne torbe koju je imao u rukama. Jedino mu je sat marke „Roleks“ dao iz džepa. U kasarni o otmici putnika nije pričao optuženi, već dobrovoljac Crni, koji je ispričao da su oni izvršili prepad na voz u Štrpcima i da su iz voza odveli 20 ili 21 putnika. Crni se hvalio da je on zaklao jednog putnika. Vidio je kod Crnog krvav nož.

Svjedok Petrović Duško izjavio je da je lica, koja su ubijena na mostu Hidroelektrane, zapazio više dok je

Presuda

njima prilazio, nego kada se nalazio ispred njih na mostu, jer je Crni odmah počeo da puca u njih i oni su nakon toga pali u rijeku Drinu. Izjavio je da su to bila mlađa lica starosti od 20 do 40 godina. U prethodnom postupku, nakon što je pregledao fotografije 15 lica koja su nasilno odvedena iz voza, sa sigurnošću je tvrdio da su među ubijenim licima bili: Hanić Muhedin, Rastoder Jusuf, Alomerović Adem i Kapetanović Esad. Iz podataka u spisima predmeta se vidi da je Alomerović Adem bio star 57 godina, a Rastoder Jusuf 54 godine. Na pretresu je izmijenio iskaz, pa je sa sigurnošću tvrdio da su na mostu Hidroelektrane, pored Hanić Muhedina, koga je i ranije pomenuo, ubijeni Buzov Tomo i Husović Rifat.

Radi provjere iskaza ovog svjedoka o događaju na mostu Hidroelektrane, izvedeni su sledeći dokazi: pročitan je izvještaj od ZDP „Hidroelektrana na Drini“ u Višegradi broj 05-605/02 od 21.05.2002. godine i 01-685-01/02 od 04.06.2002. godine, saslušan je svjedok Mirko Ostojić iz Višegrada, kao i izvršena rekonstrukcija događaja u Višegradi i Hidroelektrani uz prisustvo svjedoka Petrović Duška.

299

Iz izvještaja ZDP „Hidroelektrane na Drini“ u Višegradi dostavljenog od strane direktora tog preduzeća Marijanović Milovana se vidi da na brani i mostu Hidrocentre ništa nije mijenjano od 1990. godine. Jedino je na pristupnom putu sa desne strane rijeke Drine pomjerena kapija nizvodno od mosta i postavljena na mjestu gdje se sada nalazi. Pored nje je napravljen novi hangar. Ta kapija je bila udaljena od mosta 127,3 metra, a pomjerena je sa tog mjesta nizvodno za 216,50 metara.

Svjedok Ostojić Mirko izjavio je da u ZDP „Hidroelektrana na Drini“ radi od 1976. godine. Dok je Hidroelektrana bila u izgradnji, radio je kao šef

300

Otmica u Štrpcima

građevinskog nadzora. Hidroelektrana je puštena u rad 25.11.1989. godine, i od tada u tom preduzeću radi na mjestu šefa sektora za investicije i razvoj. Zbog toga mu je dobro poznato koji su sve radovi izvedeni na Hidroelektrani do njenog puštanja u rad i kasnije. Nakon što je Hidroelektrana puštena u rad, nikakvi građevinski radovi više, na tom prostoru, nijesu izvedeni, osim što je kapija na pristupnom putu ka Hidroelektrani, koji se nalazi sa desne strane Drine, pomjerena nizvodno. Ona se ranije nalazila na udaljenosti od 127,30 metara od mosta na ispustima vode iz brane, odnosno mosta preko evakuacionih organa. Pomjerena je sa ranijih mjesta za 216,50 metara, tako da je sada udaljena od mosta 343,80 metara. Na mjestu gdje se ranije nalazila kapija nijesu postojale stepenice i nivo pristupnog puta nije mijenjan. Sa desne strane Drine, od mosta nizvodno prema kapiji, postoji ograda koja se tu nalazi od dana puštanja Hidroelektrane u rad. Takođe, na mostu preko evakuacionih organa ništa nije mijenjano od 1989. godine. Sredinom mosta nalaze se šine za remontni kran. Sa obje strane mosta nalazi se ograda napravljena u donjem dijelu od betona, a u gornjem dijelu od metalne konstrukcije. Betonski dio ograde je dimenzije 60 x 30 cm, a metalna konstrukcija visine 35 cm.

Svjedok Ostojić Mirko je izjavio da je u vrijeme oružanih sukoba u Bosni i Hercegovini takođe radio u Hidroelektrani. Ne sjeća se gdje se nalazio 27.02.1993. godine. Hidrocentralu za to vrijeme čuvala je vojska i policija i u njen krug nije mogao ući niko bez posebne dozvole. Nije mu poznato da je u njenom krugu ubijeno bilo koje lice, a to nije bilo ni moguće uraditi zbog obezbjeđenja koje se tu nalazilo.

Sud je prihvatio iskaz ovog svjedoka kao jasan i ubjedljiv. Iskazom ovog svjedoka potvrđuje se i val-

Presuda

janost dostavljenog pismenog izvještaja od Uprave Hidroelektrane

Iz zapisnika o rekonstrukciji događaja na licu mesta se vidi da se ispod brane nalazi most na ispustima vode iz brane tako da od mosta Drina nastavlja dalje svoj tok. Most je širine 11,90 metara. Sa obje njegove strane nalazi se ograda koja je u donjem dijelu sagrađena od betona 60 x 30 cm, a u gornjem dijelu od metalne konstrukcije visine 35 cm. Od mosta na desnoj strani Drine nalazi se pristupni put koji je u istom nivou i nema stepenica. Prema rijeci Drini je metalna ograda visine 1,20 metara.

Utvrđeno je da se događaj na mostu Hidroelektrane nije mogao desiti onako kako je to opisao ovaj svjedok. Na betonskom zidu koji je širine svega 30 cm nalazila se metalna konstrukcija visine 35 cm te na toj ogradi nisu mogla stajati lica za koja je ovaj svjedok tvrdio da su stajala prije nego što su ubijena. Navodi svjedoka Petrović Duška nijesu potvrđeni ni iskazom optuženog iz prethodnog postupka, jer je optuženi izjavio da je kritičnog dana kada se vratio u Višegrad, negdje oko 23 časa, odmah pošao u kasarnu. Izjavio je da su lica koja su nasilno izvedena iz voza ubijena u selu za koje je sud utvrdio da se zove Mušići, a da u njegovom prisustvu nijedno lice nije lišeno života kod Hidroelektrane.

Na osnovu istaknutih razloga, iskaz svjedoka Petrović Duška nije prihvaćen, jer je iskonstruisan i netačan i nije potvrđen izvedenim dokazima na pretresu.

Svjedok Mitrašinović Damjan je istakao da je bio komandant Goraždanske brigade u Višegradi u 1993. godini. Ta Brigada je bila sastavljena većinom od izbjeglica iz Goražda. Brigada je u početku bila smještena u Vardištu, kod Višegrada, a kasnije izmještena u Brad-

301

Otmica u Štrpcima

inu, u rejon Sjemećkog polja. To je bila laka pješadijska brigada vezana za planinska dejstva. Ona je izvodila borbena dejstva na lijevoj obali Drine. Brigada je raspolagala većim brojem teretnih vozila, a najviše vozilima „Tam“ tip 110 i 150. Ta vozila su imala cerade sivomaslinaste boje. Vozilo „Tam“-110 ima dvije osovine i u njega može da se smjesti 18 do 20 vojnika sa svom opremom. Vozilo „Tam“-150 ima tri osovine i veću karoseriju, gdje je moglo da se smjesti i do 40 vojnika. Poznaje Milana Lukića i nekoliko puta za to vrijeme viđao ga je u Višegrad. On nije bio pripadnik njegove Brigade. Nije davao njemu ili bilo kome drugome van njegove Brigade teretna vozila na upotrebu. O događaju u Štrpcima saznao je iz sredstava javnog informisanja.

Sud nije prihvatio iskaz svjedoka Mitrašinović Damjana u dijelu gdje je izjavio da kritičnog dana naoružana grupa nije koristila vozilo Goraždanske brigade. Ostalim izvedenim dokazima je utvrđeno da je u Višegradu samo Goraždanska brigada imala vozilo marke „Tam“-150, kakvo je koristila naoružana grupa prilikom izvršenja krivičnog djela. Po ocjeni Suda vozilo je dato na upotrebu, ali za neku drugu svrhu. To se zaključuje na osnovu toga što je naoružana grupa tim vozilom u početku pošla u drugom smjeru, u njemu prešla policijski punkt na granici sa Republikom Srbijom i jedno vrijeme kretala se teritorijom Republike Srbije. Pošto su prešli oko jedan kilometar, kako je to izjavio optuženi, vozača tog vozila, koji je vjerovatno bio pripadnik Goraždanske brigade, izbacili su iz vozila da ne bi vidio i znao gdje će naoružana grupa tim vozilom da se kreće i šta će da uradi. Optuženi je izjavio da je neposredno prije nego što je naoružana grupa krenula iz Višegrada prema stanici Štrpci, video da je Milan Lukić razgovarao sa svjedokom Mitrašinović Damjanom i kada se Milan Lukić vratio, kazao je da je sve završio oko vozila.

Presuda

Svjedok Hurić Zevdžo izjavio da je istog dana, kada se desila otmica, obaviješten u Prijepolju. S obzirom da je među tim licima bio znatan broj iz opštine Prijepolje, od nekoliko viđenijih muslimana u Prijepolju formiran je odbor za koordinaciju aktivnosti sa državnim organima. On je, kao profesor matematike i predsjednik Stranke demokratske akcije u Prijepolju, postao član tog odbora. Zadatak odbora je bio da pruži određenu pomoć oštećenim porodicama i da prikuplja podatke u vezi otmice putnika i dostavlja ih državnim organima. Potvrdio je navode svjedoka Petrić Radojka da je o ovom pitanju održano više sastanaka u Prijepolju i Beogradu kojim je i on prisustvovao.

Hurić Zevdžo je, dalje, kazao da je on došao do saznanja od nekog lica, koje mu je te podatke prenijelo telefonom, da su odvedeni putnici iz voza ubijeni u kanjonu rijeke Rzav. Prethodno su natjerani da sami sebi iskopaju rake i zatim su ubijeni. To lice, kako je on ocijenio, iskreno mu je prenijelo podatke i kazalo mu da nema potrebe više preduzimati aktivnosti radi pronalaženja otetih putnika. To je bilo poslije boravka predsjednika Republike Srbije Milošević Slobodana u Prijepolju 15.03.1993. godine.

Ovaj dio iskaza svjedoka Sud nije prihvatio. Na pretresu sam svjedok je izjavio da ove podatke prvi put iznosi, pa nema opravdanja zašto ranije nije obavijestio državne organe, a oštećene porodice posebno, jer je bio član odbora koji se bavio prikupljanjem podataka o otetim putnicima. Osim toga, izvedenim dokazima na glavnom pretresu, nesumnjivo je utvrđeno da su nasilno odvedeni putnici iz voza, ubijeni istog dana kada su i odvedeni, ali na drugoj lokaciji, u selu Mušići.

Svjedok Alomerović Šefko predsjednik Helsinškog komiteta za ljudska prava Sandžaka 27.02.1993. godine,

Otmica u Štrpcima

nalazio se u Beogradu. Negdje između 9 i 10 časova pošao je na Željezničku stanicu, gdje je bio pozvan da pomogne jednoj grupi izbjeglica iz Trebinja oko njihovog smještaja u Beogradu. Na stanicu je saznao da se u vozu koji treba da pove za Bar nalaze Alomerović Adem i Zupčević Halil sa porodicom. Tog dana, oko 16,15 časova jedna žena, aktivista Komiteta iz Pribroja, obavijestila ga je da je zaustavljen voz u Štrpcima i da je iz voza odvedeno 40 Muslimana. Od tada on i članovi njegovog Komiteta uložili su veliki trud radi prikupljanja podataka o predmetnom događaju kao i pružanju određene pomoći oštećenim porodicama. Pri tom se izlagao i određenim opasnostima boraveći na teritoriji Višegrada u vrijeme oružanih sukoba u Bosne i Hercegovine. Zahvaljujući pomoći i ovog Komiteta utvrđen je tačan broj nasilno odvedenih lica iz voza u stanicu Štrpci. O tome su obaviješteni nadležni državni organi. Sud nije prihvatio dio iskaza ovog svjedoka u kojem je opisao boravak u Višegradi nasilno odvedenih lica iz voza, niti tvrdnje o vremenu i mjestu njihovog ubistva. Svjedok Alomerović Šefko je izjavio da je na osnovu provedenih istraživanja utvrdio da su oteti putnici iz voza, po dovođenju u Višgrad, zatvoreni u prostorije Stanice Javne bezbjednosti. Traženo je da se ta lica razmijene za četiri borca Republike Srpske, među kojima je bio i Mićo Obradović, rezervni kapetan I klase. Kada je to odbijeno, 05.03.1993. godine, sedam putnika je ubijeno na brani Hidroelektrane kod Višegrada. Na taj način otmičari su upozorili da će ubiti i ostala lica ako se ne udovolji njihovom zahtjevu. Nakon 8-9 dana ubijeno je preostalih 11 putnika u prizemlju jedne kuće u selu Sasi kod Višegrada. Jedno lice, koje je odmah po dovođenju u Višgrad, nasilno mobilisano u Vojsku Republike Srpske, ubijeno je prije 05.03.1993. godine. Ovaj zaključak svjedok je izveo na osnovu kazivanja jednog broja lica iz Višegrada čija imena nije naveo na glavnom pretresu iz razloga što kod nas ne postoji Institut

Presuda

zaštićenog svjedoka, pa bi ova lica, u slučaju njihovog otkrivanja, imala velike probleme.

Ovaj dio iskaza svjedoka Alomerović Šefka Sud nije privatio, jer nije potvrđen ostalim izvedenim dokazima. Naprotiv, u postupku je utvrđeno da su svi putnici, koji su nasilno odvedeni iz voza, ubijeni istog dana naveče u selu Mušići kod Višegrada, kako je to optuženi detaljno prikazao u svom iskazu u prethodnom postupku i potvrđeno dokazima na pretresu.

Optuženi je u prethodnom postupku imenovao jedan broj lica iz Višegrada koja su zajedno sa njim učestvovala u izvršenju predmetnog krivičnog djela. Najveći broj tih lica je sashišan od strane predsjednika Vijeća Osnovnog suda, u Osnovnom суду u Višgradu, a njihovi iskazi pročitani na glavnem pretresu. Ta lica su potvrdila da su u februaru 1993. godine bila pripadnici Višegradske brigade, ali da se nijesu 27.02.1993. godine nalazila na Željezničkoj stanici Štrpcu, već na drugom mjestu. Izjavili su da nikada nijesu boravili u toj stanici.

Svjedoci Indić Boban, Drekalo Ranko, Šekarić Miodrag i Poluga Obrad izjavili su da su bili pripadnici Interventne čete u sastavu Višegradske brigade. Komandir te čete je bio Indić Boban. Sa svojom jedinicom, od sredine februara 1993. godine, pa do 10-15. marta 1993. godine, nalazili su se na položaju Sjemeća i Polja daleko od Višegrada oko 25 kilometara. Dok su još bili na tom položaju, preko sredstava javnog informisanja, saznali su da je u stanici Štrpcu zaustavljen voz i odveden jedan broj putnika. Optuženog su upoznali kada je ranjen u martu 1993. godine.

Svjedok Mitrašinović Mijo istakao je da je bio pripadnik Interventne čete i to komandir drugog voda. U februaru 1993. godine, 10-15 dana, bio je u Beogradu, gdje mu je

Otmica u Štrpcima

živjela porodica. Dok se još nalazio u Beogradu saznao je o događaju koji se desio u Štrpcima. Optuženog je upoznao tek u martu 1993. godine.

Svjedok Poluga Novak izjavio je da je bio pripadnik Interventne čete. Često je odsustvovao iz čete i boravio kod svoje kuće. Ne sjeća se 27.02.1993. godine, ali sigurno nije bio u stanici Štrpci. Optuženog poznaje i zna da je bio komandir voda „Skakavac“.

Svjedok Jovičić Mićo potvrdio je navode optuženog iz predhodnog postupka u vezi njihovog zajedničkog dolaska i boravka u Višegradu sve do njihovog povratka u Višegrad 27.02.1993. godine. Izjavio je da je sredinom januara 1993. godine, zajedno sa optuženim i još jednim brojem dobrovoljaca iz Despotovca, došao u Višegrad. Postali su pripadnici Interventne čete kojom je komandovao Indić Boban. Komandir jednog odjeljenja je bio okriviljeni, a on njegov zamjenik. Sa optuženim je u januaru boravio na slavi u kući Milana Lukića. Takođe je sa optuženim učestvovao u borbenim dejstvima na području opštine Rudo u januaru 1993. godine. Dana 24. ili 25.02.1993. godine, pošao je sa optuženim iz Višegrada u Beograd. Sa njima je tada pošao i Obradović Dragi zvani Dragče koji je ostao u Despotovcu, a on i optuženi se vratili u Višegrad 27.02.1993. godine oko 13 časova. Pošto su došli u Višegrad, posli su u kasarnu u Okolište. U Okolištu ga je pitao jedan borac da li će on da ide u Sjemeć, gdje se formirala jurišna brigada. On je odgovorio da hoće. Nakon toga uzeo je pušku iz spavaone i pošao u Sjemeć, koji je udaljen od Višegrada 25 kilometara. Optuženi je ostao u kasarni i kazao mu da hoće da ide kod svoje djevoke u Višegrad. Naveče se vratio u kasarnu. Pošto je popio veću količinu alkohola, odmah je pošao u svoju spavaonu, gdje su spavali samo on i optuženi. Optuženog tada nije zatekao u spavaoni. Brzo nakon toga je zaspao. Sjutradan se već počelo pričati po Višegradu o tome da je zaustav-

Presuda

ljen voz u Štrpcima i da je iz voza odveden jedan broj putnika. Nikada nije boravio na brani Hidroelektrane. Pročitao je u novinama da njega tereti Petrović Duško, sa kojim je zajedno došao u Višegrad, da je on ubio sedam lica na brani, što nije tačno, već je izmišljeno od ovog sjvedoka.

Protiv Lukić Milana iz Višegrada vođena je istraga zbog krivičnog djela iz člana 63, stav 5, u vezi stava 1 Krivičnog zakona Republike Srbije, što se vidi uvidom u spise predmeta Okružnog suda u Beogradu Ki.br.566/94. Izvršen je uvid u ovaj predmet na glavnom pretresu.

Istražni sudija Okružnog suda u Beogradu bio je donio rješenje o sprovođenju istrage protiv Lukić Milana iz Višegrada Ki.br.566/94 od 06.04.1994. godine, zbog osnovane sumnje da je dana 27.02.1993. godine, oko 15 časova, u Željezničkoj stanici Štrpci, bivša Bosna i Hercegovina, sa grupom od 30 NN lica protivpravno oduzeo slobodu kretanja licima, koja su navedena i u izreci ove presude, osim što nijesu bila navedena imena Ličina Iljaza iz Bijelog Polja i lica crnca, „...tako što su nakon ulaska u voz na relaciji Beograd-Bar u stanici Štrpe, blokirali voz, izdali naredbu otpravniku voza da voz iz stanice ne smije krenuti dok oni to ne dozvole, zatim su uz prijetnju oružjem skinuli sa voza navedena lica i kamionom ih odveli u nepoznatom pravcu, nakon čega se ovim licima gubi svaki trag te se osnovano zaključuje da su ova lica usled protivpravnog lišenja slobode, izgubila život, čime bi učinio krivično delo protivpravnog lišenja slobode iz člana 63 stav 5 u vezi stava 1 Krivični zakon Republike Srbije“.

U toku istrage saslušan je okrivljeni Lukić Milan koji nije priznao da je izvršio djelo koje mu je bilo stavljeno na teret. Izjavio je da je bio pripadnik Vojske Republike Srpske i da je krajem februara 1993. godine bio na ratištu u selu Rujišta, daleko oko 50 kilometara od granice

Otmica u Štrpcima

prema Republici Srbiji. Nikada nije boravio u stanici Štrpci. U ovom predmetu saslušana su tri svjedoka, i to: otpravnik vozova Ičegić Slobodan i pratioci voza policijski: Udovčić Zoran i Vranić Miroslav. Ovi svjedoci nijesu među naoružanim licima u stanici Štrpcu prepoznali okrivljenog Lukić Milana. Nakon toga Vijeće Okružnog suda u Beogradu, svojim rješenjem Kv.br.554/94 od 27.04.1994. godine, na osnovu člana 171 stav 1 tačka 4 Zakona o krivičnom postupku obustavilo je istragu protiv Lukić Milana i ukinulo mu pritvor. To rješenje je potvrđeno rješenjem Vrhovnog suda Srbije Kž.br.II-406/94 od 24.05.1994. godine.

Gore imenovana lica iz Višegrada nijesu potvrdila navode optuženog, iz prethodnog postupka, da su zajedno sa njim učestvovali u predmetnom događaju, jer bi priznanjem te činjenice izložili sebe krivičnom gonjenju odnosno krivičnoj odgovornosti.

308

Optuženi je u prethodnom postupku detaljno opisao predmetni krivični događaj. Dao je opis lica mesta na tri različite lokacije koje su međusobno udaljene oko 40 kilometara: stanicu Štrpcu u opštini Rudo i sela Prelovo i Mušići u opštini Višegrad. Detaljno je prikazao preduzete radnje od strane naoružane grupe i sebe lično, na tim lokacijama. Tako detaljan opis i navođenje najsitnijih detalja moglo je da iznese samo lice koje je stvarno u kritičnom vremenu boravilo na tom prostoru. Optuženi je iznio mogućnost da nije sve prikazao, zato što je proteklo tri godine od tog događaja, a trudio se da taj događaj što više zaboravi.

Iskaz optuženog, u kojem je priznao izvršenje predmetnog krivičnog djela, potvrđen je na pretresu izvedenim dokazima kako u pogledu bitnih činjenica tako i u pogledu najsitnijih detalja koje je optuženi iznio u svom iskazu:

Presuda

- Optuženi je objasnio da je sa naoružanom grupom lica, kada su napustili Višegrad, vozilom prešao policijski punkt na granici sa Republikom Srbijom. Pošto su prošli oko jedan kilometar, vozač tog kamiona je primoran da napusti vozilo i ostane na tom mjestu. Nakon što je upravljanje vozilom preuzele lice iz grupe, vratili su se na teritoriju Republike Srpske. Pošto je cerada na vozilu bila spuštena optuženi je izjavio da nije vidio kuda se sve vozilom kreću, ali da zna da su jedno vrijeme išli putem prema Rudom. Sa tog puta su skrenuli na jedan vrio loš makadamski put. Na pojedinim djelovima tog puta morali su da izlaze iz vozila i da se kreću pješice da bi teretno vozilo moglo lakše da se kreće.

Ovi navodi optuženog potvrđeni su uviđajem na licu mjesta. Iz zapisnika o uviđaju od 02.04.2001. godine se vidi da se mjesto Štrpci nalazi na asvaltnom putu Višegrad-Rudo udaljeno od Višegrada 30 kilometara. Na putu od Štrbacca prema Višegradi na 18 kilometara nalazi se mjesto Dobrun, u čijoj blizini je granični prelaz prema Srbiji. Naoružana grupa lica, nakon što se vratila sa teritorije Srbije u selo Dobrun, produžila je asvaltnim putem do Štrbacca. Kada su došli u mjesto Štrpci, skrenuli su na sporedni i jedini put kojim se vozilom moglo doći do stanice Štrpci. Put je makadamski u dosta lošem stanju. U većem dijelu put je u usponu pri čemu je u prvom dijelu sa blagim usponom, a u nastavku na dužini od oko 300-400 metara izuzetno je izražen poduznji uspon od oko 15 stepeni, tako da su na tom dijelu puta optuženi i ostali članovi naoružane grupe morali da izađu iz vozila i da se kreću pješice, da bi vozilo moglo da prođe taj dio puta.

- Optuženi je objasnio da je vozilo, kada su došli na Željezničku stanicu, parkirano na prostoru između stanične zgrade i pomoćne zgrade blizu pruge.

310

Otmica u Štrpcima

Iz zapisnika o uviđaju od 02.04.2001. godine se vidi da su tačni ovi navodi optuženog. Između staničnih zgrada i pomoćne zgrade u stanici Štrpci nalazi se parking prostor veličine 40 x 18,60 metara. Optuženi nije objasnio u kom položaju je vozilo zaustavljeno. Izvedenim dokazima na pretresu je utvrđeno da je to vozilo okrenuto na tom prostoru i da je parkirano iza pomoćne zgrade na putu koji vodi prema Štrpcima. Zadnji dio vozila bio je okrenut prema staničnim zgradama. Naoružana grupa je tako postavila vozilo da bi lakše u njega uvodili putnike iz voza i da bi kasnije mogli brže da napuste stanicu.

- Prema izjavi optuženog, po dolasku na plato Željezničke stanice nekoliko naoružanih lica je pošlo u staničnu zgradu. Prije toga, dok su išli pješice makadamskim putem prema stanici, jedan broj lica iz naoružane grupe izrazio je bojazan da će zakasniti i da će voz proći.

Ovi navodi optuženog potvrđeni su od stane svjedoka Ičegić Slobodana, koji se u to vrijeme nalazio u staničnoj zgradbi na dužnosti otpovjednika vozova. Ovaj svjedok je izjavio da je u njegovu kancelariju poslje 15 časova ušla naoružana grupa lica koja ga je pitala kada voz treba da stigne u stanicu. On im je prvo odgovorio da voz kasni 60 minuta, a nakon izvršene provjere, utvrdio je da je taj voz kasni 120 minuta. Prema tome, opravdana je bila bojazan naoružanih lica da mogu zakasniti i da neće zateći voz u stanicu. Da se voz kretao po redu vožnje, bez kašnjenja, naoružana lica ne bi zatekla voz u stanicu, jer bi on prije njihovog dolaska prošao stanicu. Zbog kašnjenja voza 120 minuta, naoružana lica su čekala dolazak voza u stanicu 40 do 50 minuta. Došli su u stanicu poslje 15 časova, a voz je zaustavljen u stanicu u 15,58 časova.

Presuda

- Optuženi je zapazio da je voz pri ulasku u stanicu kočio. To su potvrdili svjedoci Udovčić Zoran i Vranić Miroslav, koji su izjavili da je voz, prije nego što se zaustavio u stanicu, naglo kočio.

- Naoružana grupa, po prethodno napravljenom planu, podijeljena je u više manjih grupa i svaka je imala svoj posebni zadatok, kako je to objasnio optuženi. Određene su grupe koje će ući u voz, grupe pored voza kao i grupa pored teretnog vozila. Kada je voz zaustavljen u stanicu, svaka grupa je izvršavala svoj dio zadatka. Najveći broj svjedoka koji su se nalazili u vozu potvrdili su ove navode optuženog. Vidjeli su veći broj naoružanih lica sa desne stane voza raspoređenih na međusobnom rastojanju od 10 do 15 metara. Svjedoci Udovčić Zoran i Vranić Miroslav potvrdili su da su dvije grupe naoružanih lica ušle u voz, i to jedna u prednji dio voza, a druga u zadnji dio voza.

311

- Optuženi, kako je sam izjavio, nije bio određen da ulazi u voz, već da prihvata izvedene putnike iz voza i da ih sprovodi do teretnog vozila. Međutim, i on je sa jednom grupom ušao u voz. Čuo je kada je Milan Lukić kazao putnicima u vozu da će odvedeni putnici biti vraćeni nakon kompjuterske kontrole. Ove navode optuženog potvrdili su svjedoci Kočalo Branko i Bulatović Golub. Izjavili su da su, prilikom izvođenja iz njihovog kupea Babačić Ismeta, naoružana lica objasnila da on mora da podje sa njima radi kompjuterske provjere podataka.

- Optuženi nije dao lični opis izvedenih putnika iz voza, ali je skoro tačno odredio njihov broj. Kazao je da je po njegovoj procjeni iz voza odvedeno 19 putnika, a Sud je utvrdio da je iz voza izvedeno 20 putnika.

- Tvrđnja optuženog da su oni kod Željezničke stanice došli jednim vojnim vozilom, koje je imalo ceradu, i da

312

Otmica u Štrpcima

su se u to vozilo smjestila sva naoružana lica i odvedeni putnici iz voza, potvrđena je izvedenim dokazima. Najveći broj saslušanih službenih lica i putnika iz voza vidjeli su kod pomoćne zgrade samo jedno teretno vojno vozilo sa ceradom sivomaslinaste boje. To su potvrdili mašinovođa i njegov pomoćnik koji su bili i najbliži pomoćnoj zgradbi, jer je lokomotiva zaustavljena blizu te zgrade. Radojičić Željko je izjavio da je bio jedno veće vojno vozilo marke „Tam“ sa ceradom iza pomoćne zgrade. Svjedok Tucović Vladimir je istakao da je to vozilo u vojski poznato kao vozilo „Tip 150“. Svjedoci Dragičević Luka i Mitrašinović Damjan su potvrdili da je Goraždanska brigada imala vojna teretna vozila marke „Tam-150“ koja su imala cerade sivomaslinaste boje. U to vozilo je moglo da se smjesti, da sjedne, do 40 vojnika, a u nuždi i do 50. Optuženi je izjavio da je naoružana grupa brojala oko 20 lica, što znači da se u to vozilo moglo smjestiti još i 20 putnika iz voza. Pri tom su putnici iz voza, kako je to opisao optuženi, bili zbijeni jedan uz drugoga, pa su neki od njih sjedjeli jedan drugome u krilu.

- Konstataciju optuženog da je sve brzo završeno i da se voz u stanici zadržao svega 10-15 minuta, potvrdio je veći broj svjedoka. Tačno zadržavanje voza u stanici utvrđeno je na osnovu iskaza svjedoka, mašinovode Radojičić Željka, koji je u svoju službenu knjigu upisao da je voz zadržan 25 minuta. Za to vrijeme izvršeno je ne samo odvođenje putnika, već su i službena lica preduzela određene radnje. Otpravnik vozova o ovom događaju obavijestio je svoje pretpostavljene u Priboru i Požegi, kao i Sekretarijat unutrašnjih poslova u Užicu. Iz Dispečerskog centra u Požegi otpravniku je naređeno da propusti voz. Prvo je brzi voz 671 pomjerjen naprijed da bi oslobođio skretnicu na trećem kolosjeku, za prolazak kroz stanicu voza koji je išao u pravcu Beograda. Tek poslije toga je brzi voz 671 napustio stanicu.

Presuda

- Naoružana grupa, kako je to tvrdio optuženi, imala je radio-stanice. Ove navode optuženog potvrdili su svjedoci Udovčić Zoran i Ičegić Slobodan. Svjedok Udovčić Zoran vidio je kod naoružanih lica, koja su bila u vozu, radio-stanice, ali ih nijesu koristili. Ičegić Slobodan je izjavio da su naoružana lica, koja su ušla u njegovu prostoriju, imala radio-stanice „Toki voki“. Kada su razgovarala preko radio-stanica, ta lica su izlazila vani iz njegove prostorije da on ne bi čuo njihov razgovor.

- Optuženi je izjavio da se naoružana grupa vozilom vratila iz stanice Štrpcu u Višegrad. Usput je zaspao i probudio se u Višegradu. Vidio je da je već bila noć. Vozilom su produžili do sela Prelovo, u kojem on do tada nije boravio. Došli su kod jedne škole. Izašli su svi iz vozila i ušli u fiskulturnu salu škole. Ispred vrata te sale bilo je upaljeno svjetlo, a u sali nije. Sala je imala svlačionicu u kojoj su kasnije podijelili oduzete stvari od putnika iz voza.

313

Uviđajem na licu mesta potvrđeni su ovi navodi optuženog. Iz zapisnika o uviđaju, od 24.09.2001. godine, se vidi da od Višegrada, desnom stranom rijeke Drine, prolazi asvaltni put kojim se dolazi do sela Prelovo. To selo je udaljeno od Višegrada 9,5 kilometara. U selu se nalazi Osnovna škola „Đurić Želimir-Željo“ sa fiskulturnom salom. Prilikom uviđaja utvrđeno je da, iznad ulaznih vrata u salu, postoji fasung za sijalicu. Optuženi je u svom iskazu rekao da se tu nalazila sijalica koja je bila upaljena kada su oni došli ispred sale. Takođe su potvrđeni navodi optuženog da se pored sale nalazi jedna prostorija, koja je najverovatnije služila kao svlačionica, u koju se ulazi na ista vrata kao i u salu. Sve to potvrđuje da je optuženi boravio u ovom objektu. Kada se naoružana grupa lica vratila iz sela Mušića, u toj prostoriji je podijelila novac i druge stvari oduzete od ubijenih putnika iz voza.

Otmica u Štrpcima

- Događaj u fiskulturnoj sali optuženi je detaljno opisao. Izjavio je da je Lukić Milan, prilikom naknadnog pretresa, kod jednog lica, studenta, pronašao 200 DM, zbog toga ga je više puta ošamario. Lukić je kazao da se sa tim licem poznaje još iz Beograda i da imaju neke nerušišćene račune. Izvedenim dokazima na glavnom pretresu potvrđeno je da se među odvedenim putnicima iz voza nalazilo i jedno lice koje je bilo student. Oštećeni Hanić Zahir je izjavio da je njegov sin Hanić Muheđin studirao i radio u Beogradu u vrijeme kada se desio ovaj kritični događaj.

- Optuženi je kazao da je u fiskulturnoj sali lice crnac nudilo nevažeći jugoslovenski novac da bi njim otkupio svoj život. Taj crnac je zadnji, kako je to objasnio optuženi, izведен iz voza. Prilikom njegovog izvođenja iz voza sa njim se šalio Lukić Milan govoreći: „Evo ga moj bratko“ i pri tom ga poljubio.

Iskaz optuženog da je među odvedenim putnicima iz voza bio jedan crnac i način na koji je to lice sprovedeno do teretnog vozila, potvrđeno je izvedenim dokazima na glavnom pretresu. Svedok Ičegić Slobodan je izjavio da je iz voza izведен jedan crnac koji je bio dosta krupan. Imao je na sebi bijelu košulju. Kaput je nosio preko ruke, a u ruci veći kofer. Svjedok Tucović Vladimir je, takođe, zapazio da je pored voza sprovedeno jedno lice crnac u pravcu teretnog vozila. To lice je bilo visoko oko 185 cm. Lice u vojnoj uniformi koje je sprovodilo Crnca tapkalo ga je rukom po ramenu i pri tom se smijalo. U 1993. godini u Saveznoj Republici Jugoslaviji je bila hiperinflacija, tako da je u toj godini dinar bio skoro svakodnevno obezbređivan.

- Optuženi je rekao da je Lukić Milan za sebe zadržao čekove koji su oduzeti od lica iz voza, ali ne zna da li su to bili bančini ili poštanski čekovi. Oštećena

Presuda

Kapetanović Elizabeta je potvrdila da je njen brat Kapetanović Esad primao platu u čekovima i da su mu ti čekovi oduzeti i kasnije nakon nekoliko mjeseci realizovani.

- Prilikom oduzimanja stvari od putnika iz voza u fiskulturnoj sali, kako je to optuženi izjavio, Indić Boban je od jednog putnika oduzeo skupoceni zlatni lanac i zadržao ga za sebe. Iz iskaza oštećenog Babačić Sahreta se vidi da je njegov brat Babačić Ismet kod sebe imao više vrednih stvari, među kojima i zlatni lanac marke „Kartier“ sa zlatnim priveskom u obliku savijenog pantera. Lanac je bio posebne izrade sa većim i manjim alkama. Iskazom ovog svjedoka potvrđeni su navodi optuženog da je od putnika Babačić Ismeta oduzet zlatni lanac koji je imao kod sebe.

- Optuženi je izjavio da je Lukić Milan u svlačionici sale svim članovima naoružane grupe dao po 100 DM, kao i sat onim koji ga nijesu imali. Izvedenim dokazima utvrđeno je da su pojedina lica koja su nasilno odvedena iz voza kod sebe imala veće sume novca, i to nje mačke marke, i da je navjeći broj njih imao ručne časovnike.

Oštećena Memović Atifa potvrdila je da je njen muž Memović Fikret pošao bio u Beograd da podigne novac za kupovinu vozila i pretpostavlja da je kod sebe imao oko 5.000,00 DM. Oštećena Čorić Zejna je izjavila da je njen muž Čorić Rasim išao u Beograd da podigne novac iz banke za kupovinu placa. Oštećena Đečević Đordina je izjavila da je njen sin Đečević Senad kod sebe najvjerovatnije imao 2.000,00 DM.

- Optuženi je izjavio da je od jednog putnika iz voza prilikom pretresa na Željezničkoj stanici oduzet pištolj marke CZ kal.7,65 mm i da je on kasnije Lukić Milanu

315

Otmica u Štrpcima

davao 200 DM za taj pištolj. Međutim, Lukić mu je rekao da je taj pištolj prodao.

Oštećeni Softić Etem je potvrdio da je njegov brat Softić Šefko imao pištolj marke CZ koji je najverovatnije imao kod sebe i da mu je taj pištolj oduzet od strane naoružanih lica koja su ga nasilno odvela iz voza.

- Jedan broj naoružanih lica, kako je to izjavio optuženi, iz torbi odvedenih putnika uzeo je za sebe garderobu. Ovi navodi optuženog potvrđeni su izvedenim dokazima na glavnom pretresu.

Svjedoci Tucović Vladimir, Ninčić Vuk i Ičegić Slobodan potvrdili su da je jedan broj putnika koji je izведен iz voza sa sobom nosio putne torbe.

316

U prethodnom postupku optuženi je izjavio da, kada su odvedeni putnici iz voza, izvedeni iz fiskulturne sale, vezani su žicom i uvedeni u teretno vozilo, gdje su ušla i sva naoružana lica. Vozilom su se iz Prelova vratili prema Višegradi oko 1 kilometar do jednog sela gdje su sve kuće bile spaljene. On je vido 5 do 6 spaljenih kuća. Vozilo je zaustavljeno oko 5-6 metara daleko od jedne spaljene kuće u čijem prizemlju se nalazila garaža. Kuća se nalazila u jednom voćnjaku, a ispod te kuće 10 do 15 metara proticala je rijeka Drina. U toj kući i njenom dvorištu ubijena su sva lica koja su nasilno izvedena iz voza. Jedno starije lice iz sela bilo je zaduženo da njihove leševe baci u Drinu.

Iz zapisnika o uviđaju, od 24.09.2001. godine, se vidi da je, na putu od Prelova prema Višegradi, prvo mjesto pored asvaltnog puta selo Mušići. Put prolazi kroz to selo, a kuće se nalaze sa obje strane puta. I u vrijeme vršenja uviđaja najveći broj kuća u ovom selu je spaljen, a samo neke su obnovljene i osposobljene za stanovanje.

Presuda

Sa desne strane, ispod puta, gledano u pravcu Višegrađa, nalazi se jedna spaljena kuća koja, po svom izgledu i lokaciji, odgovara kući koju je optuženi opisao u prethodnom postupku. Spaljena kuća se sastoji od prizemlja i sprata. Krov je u potpunosti sagorio, ostao je samo dimnjak. Udaljena je od puta 8,50 metara. Oko nje je voćnjak, a ispod protiče Drina. U neposrednoj blizini, ispod puta, nema drugih kuća. Naspram nje, sa druge strane asvaltnog puta, nalazi se grupica spaljenih kuća. Na ovom prostoru ne postoji nijedna druga spaljena kuća, u voćnjaku i u neposrednoj blizini Drine. Prema ovoj spaljenoj kući, sa asvaltnog puta odvaja se pristupni put kroz voćnjak, širine 3 metra i dužine oko 30 metara. Završava se ispod spaljene kuće. Na tom završnom dijelu put je udaljen od lijeve strane kuće 8,8 metara gledano sa asvaltnog puta. Polazeći od opisa ovog mjesta i kuće, koji je dao optuženi u prethodnom postupku, Sud je zaključio da je teretno vozilo zaustavljeno na tom pristupnom putu. Optuženi je izjavio da je vozilo zaustavljeno u blizini spaljene kuće na udaljenosti 5 do 6 metara. On je dobio raspored za stražu na početku voćnjaka, što znači da je stajao u blizini asvaltnog puta. Po procjeni optuženog vozilo i kuća bili su daleko od njega od po 5 do 6 metara. Pošto je optuženi stajao na početku voćnjaka teretno vozilo mu se nalazilo sa lijeve strane, a kuća sa desne strane.

Optuženi je detaljno u prethodnom postupku opisao na koji način su ubijena lica nasilno odvedena iz voza. Objasnio je da je navjeći broj tih lica ubijen u prizemlju spaljene kuće, a da su dva lica koja su pokušala da pobegnu ubijena u voćnjaku u neposrednoj blizini kuće. Optuženi je objasnio da je, dok je stražario, čuo pucanj sa svoje lijeve strane, koju stranu su, takođe, obezbeđivala naoružana lica. To je prostor ispod kuće i vozila prema Drini. Pretpostavlja da je na tu stranu pokušalo da pobegne neko lice iz grupe koja je bila dovedena u

Otmica u Štrpcima

blizini vrata kuće. Nakon toga je vidio da od kuće, sa njegove desne strane, bježi jedno lice. Odmah je skinuo pušku sa ramena, pucao u to lice i ono je palo na zemlju. Nakon toga Lukić Milan je prišao tom licu, kako je to objasnio optuženi, i zaklao ga bajonetom. Poslije toga je prešao i na suprotnu stranu, gdje se takođe čuo pucanj, pa pretpostavlja da je tako postupio i sa drugim licem koje je pokušalo da pobegne.

Opis lica mjesta koje je dao optuženi, potvrđen je kao tačan uviđajem na licu mjesta. Na putu od sela Prelovo prema Višegradu postoji spaljeno selo za koje je utvrđeno da se zove Mušići. Optuženi je opisao lice mjesta kako ga je on zapazio noću pri slaboj vidljivosti, boravku u do tada nepoznatom mjestu i bez približavanja objektima koje opisuje. Zbog toga nije mogao tačno opisati sve objekte, njihov izgled i odrediti rastojanja između pojedinih objekata. Zato su mu široka vrata na prizemlju spaljene kuće izgledala kao vrata garaže, rastojanje od kuće do Drine i između dva sela, Prelovo i Mušići, kraće nego što stvarno jeste. Uviđaj na licu mjesta vršen je danju pri dnevnoj vidljivosti, a rastojanje između pojedinih objekata utvrđeno je tačno pomoću instrumenata.

Uviđajem na licu mjesta potvređeni su navodi optuženog da na putu Prelovo-Višegrad postoji spaljeno selo Mušići koje odgovara opisu sela koje je optuženi dao u prethodnom postupku. Takođe je potvrđeno da su na tom prostoru mogle biti preduzete sve radnje od naoružane grupe lica i optuženog, kako je to optuženi prikazao u prethodnom postupku.

Optuženi je izjavio da su sva lica nasilno odvedena iz voza ubijena u tom selu, po njegovoj procjeni ubijeno je 19 lica. Ta lica nije imenovao jer ih nije poznavao. U svom iskazu pomenuo je samo dva lica: crnca i studenata. Prvoga je zapazio zbog boje kože, a drugoga, jer ga

Presuda

je Lukić Milan najviše maltretirao, zbog neraščišćenih računa iz Beograda.

Tvrđnja tužioca da je ubijeno 20 lica imenovanih u optužnici je potvrđena izvedenim dokazima na glavnom pretresu. Saslušani svjedoci su među odvedenim putnicima prepoznali 11 lica koja su odranije lično poznavali, i to: Memović Fikreta, Softić Šeća, Zupčević Halila, Ličina Iljaza, Babačić Ismeta, Đečević Senada, Preljević Safeta, Topuzović Džafera, Alomerović Adema, Zeković Fevziju i Kajević Nijazima.

Svjedoci Ičegić Slobodan i Tucović Vladimir vidjeli su kada je iz voza odведен putnik crnac kojega lično nisu poznavali.

Da je i ostalih 8 lica navedenih u izreci ove presude, takođe, odvedeno iz voza, potvrdili su ostali saslušani svjedoci.

319

Svjedok Ostojić Bosiljka potvrdila je da su iz voza odvedena dva vrlo mlada lica, skoro da su bili dječaci. Utvrđeno je da su dva najmlađa putnika bili Đečević Senad, star 17 godina, kojega je prepoznao svjedok Milikić Zoran i Kapetanović Esad, star 18 godina. Oštećena Kapetanović Elizabeta izjavila je da se kritičnog dana u vozu nalazio njen brat Esad i da su od njega oduzeti čekovi, koji su, nakon nekoliko mjeseci, realizovani. Optuženi je u prethodnom postupku potvrdio da je Milan Lukić zadržao za sebe čekove koji su oduzeti od putnika.

Svjedok Kočan Fehim je izjavio da je toga dana na brzi voz u Beogradu ispratio svoje kolege iz preduzeća „Planum“: Rastoder Jusufa iz Berana, Bakija Fehima iz Bijelog Polja i Topuzović Džafera iz Brodareva i da oni nijesu došli svojim kućama gdje su bili pošli iz Beograda.

Otmica u Štrpcima

Svedok Ristovski Petar potvrdio je da su se sa njim u vozu kritičnog dana nalazila tri radnika preduzeća „Planum“ u kojem je i on radio. Vidio je sa mjesta, gdje je sjedio u vozu, da su iz voza izvedeni njegove kolege: Topuzović Džafer i kolega iz Bijelog Polja, što znači Bakija Fehim. Na osnovu iskaza ova dva svjedoka, utvrđeno je da je kritičnog dana iz voza nasilno odveden i Rastoder Jusuf iz Berana.

Svjedok Buzov Koviljka potvrdila je da je njen suprug Buzov Tomo, koji je po nacionalnosti Hrvat, bio u brzom vozu koji je prisilno zaustavljen u Štrpcima. Svjedok Vranić Miroslav potvrdio je da je iz voza nasilno odvedeno jedno lice koje je bilo Hrvat.

Oštećena Ćorić Zejna je posvjedočila da je iz voza odveden njen suprug Ćorić Rasim.

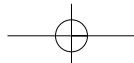
320

Oštećena Zuličić Milka potvrdila da je iz voza odveden njen sin Zuličić Zvjezdan. Tog dana on se njoj javio iz Beograda i kazao da brzi voz kojim će da putuje prema Podgorici kasni, ali da će tim vozom otputovati.

Oštećeni Husović Bahto izjavio je da se kritičnog dana njemu javio iz Beograda brat Rifat i kazao mu da je pošao brzim vozom iz Beograda, koji je kasnije prisilno zaustavljen u stanici Štrpci.

Oštećeni Hanić Zahir je potvrdio da je iz voza odveden njegov sin Muhedin, koji je studirao i radio u Beogradu. Optuženi Ranislavljević Nebojša, u svom iskazu u prethodnom postupku, potvrdio je da je među nasilno odvedenim licima iz voza bilo jedno lice student iz Beograda.

Navodi iz optužnice da je svih 20 nasilno odvedenih lica iz voza ubijeno istog dana u selu Mušići, potvrdio je

Presuda

optuženi u svom iskazu u prethodnom postupku, gdje je detaljno opisao na koji način je to urađeno.

Prilikom vršenja uviđaja 24.09.2001. godine, u selu Mušići nijesu pronađeni nikakvi tragovi ubijenih putnika, jer su leševi, kako je to objasnio optuženi, bačeni u rijeku Drinu.

Sud je sa posebnom pažnjom cijenio odbranu optuženog sa glavnog pretresa, kada je izjavio da nije izvršio krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Time je opovrgao svoje priznanje dato u prethodnom postupku. Izvedeni su dokazi koje je optuženi predložio da bi potvrdio navode svoje odbrane, a detaljno su analizirani izvedeni dokazi vezano za odbranu optuženog sa glavnog pretresa.

Na glavnom pretresu optuženi je izjavio da se u vrijeme izvršenja krivičnog djela nalazio na drugom mjestu, a ne na mjestu njegovog izvršenja. Dana 27.02.1993. godine, oko 15,30 časova, vratio se iz Despotovca u Višegrad. Sa njim je došao i dobrovoljac Jovičić Mićo. Kada su došli u Višegrad, odmah su pošli u kasarnu, jer su bili umorni. Nakon određenog vremena on je pošao u kuću svoje djevojke Šimšić Milice, koja se nalazila u višegradskom naselju Donje Kalate. Tog dana je u toj kući isprosio Milicu i dao joj burmu. Činu prosidbe prisustvovala je Miličina majka Šimšić Draga kao i jedno lice Pejović. Oko 21 čas vratio se u kasarnu. Pošto je bio umoran, legao je i odmah zaspao. Kasnije, u toku noći probudili su ga da bi umirio dobrovoljce koji su se vratili sa položaja gdje ih je on ostavio 24. ili 25. februara 1993. godine. Umirio je dobrovoljce koji su pucali iz oružja i ponovo se vratio na spavanje. Nakon desetak dana čuo je da se priča po Višegradu o otmici putnika iz voza u Štrpcima. O tom događaju pisale su i novine. Pominjani su kao mogući izvršioci otmice Muslimani, Cmogorci, pa i Milan Lukić.

321

Otmica u Štrpcima

Radi provjere ovih navoda odbrane optuženog, saslušani su svjedoci Ranisavljević Milica, Šimšić Draga i Pejović Mitar.

Svjedok Ranisavljević Milica izjavila je da je u marta 1993. godine, u Višegradi upoznala optuženog Ranisavljević Nebojušu. Ona je tada bila učenica prvog razreda srednje škole. Nakon 5 do 6 dana od njihovog upoznavanja optuženi je ranjen u lijevu ruku. Poslije toga nosio je na toj ruci fiksatore. U aprilu 1993. godine, optuženi je njoj u jednoj poslastičarnici u Višegradi dao burmu i tako je isprosio. To je bila zlatna izrezbarena burma. Kasnije, 19.04.1993. godine, udala se za optuženog. Tog dana je sa optuženim otputovala iz Višegrada u Despotovac. U Višegrad su se vratili nakon mjesec ili dva. Kada su došli u Višegrad, tek tada je njena majka Šimšić Draga upoznala optuženog. Ne sjeća se tačno gdje je to bilo, ali misli da je to bilo u njihovoј kući u naselju Donje Kalate. Sa optuženim je pošla u Despotovac, gdje su živjeli godinu dana. Nakon toga, ponovo su se vratili u Višegrad s namjerom da tu ostanu trajno da žive. Bili su skupa u braku sve do 15. oktobra 1996. godine, kada je optuženi nestao iz Višegrada. Iz braka sa optuženim ima sina Stefana, starog sedam godina. Ponovo se udala 2001. godine.

Svjedok Ranisavljević Milica istakla je da je preko televizije saznala o izvršenoj otmici putnika iz voza u stanicu Štrpci. U to vrijeme ona nije poznavala optuženog. Upoznala ga je tek kasnije, kako je izjavila, u marta mjesecu te godine. Optuženi joj nikada nije pričao o otmici putnika u Štrpcima, niti je njoj poznato da je optuženi učestvovao u toj otmici.

Svjedok Šimšić Draga istakla je da živi u Višegradi u naselju Donje Kalate. Kada su u aprilu 1992. godine započeli oružani sukobi u Bosni i Hercegovini izbjegla je

Presuda

sa porodicom u selo Pečenice, koje se nalazi na granici sa Srbijom. Sa njom je izbjegla i njena čerka Milica. Kasnije se Milica, koja je bila učenica, vratila u Višegrad, kod svog strica Šimšić Draga, da bi išla u školu. Dok je još bila u selu, saznaла је да se njena čerka Milica udala za optuženog Ranisavljević Nebojšu, kojega nije poznavala. Zbog toga je došla u Višegrad. Milica joј je objasnila da je uzela prsten od optuženog i da se udala. Ona se tada ljutila na Milicu zato što je bila maloljetna i nedozrela za brak. Međutim, ona je bila uporna da ostane sa optuženim. Tog dana ona u Višegradu nije vidjela optuženog. Upoznala ga je tek kasnije kada se sa Milicom vratio iz Despotovca. Njih dvoje su zajedno živjeli u Višegradu, u jednoj kući koju im je dala Opština, sve dok optuženi nije pritvoren. Milica sada živi kod nje sa maloljetnim sinom Stefanom. Zaključila je novi brak 2001. godine sa Ćaćić Jadrankom iz Rogatice.

Svjedok Pejović Mitar izjavio je da nije prisustvovao vjeridbi svoje svastike Ranisavljević Milice u februaru 1993. godine u Višegradu. Optuženog Ranisavljević Nebojšu upoznaо је tek kasnije kada se on sa Milicom vratio iz Despotovca u Višegrad. Tada su oni već bili zaključili brak.

Iskazi ovih svjedoka bili su jasni i ubedljivi, pa im je Sud povjerovao. Odbrana optuženog pokazala se kao neosnovana. Optuženi se 27.02.1993. godine u poslijepodnevnim časovima nije nalazio u Višegradu i vjerio svoju buduću suprugu Šimšić Milicu, kako je to tvrdio na glavnom pretresu, već je sa naoružanom grupom lica u to vrijeme izvršio predmetno krivično djelo.

Optuženi je u svojoj odbrani istakao da je za vrijeme, dok je bio u pritvoru u Centru bezbjednosti u Bijelom Polju priznaо da je izvršio krivično djelo. Priznanje je dao pod fizičkom i psihičkom prinudom organa bezb-

323

Otmica u Štrpcima

jednosti. Pri tom saslušanju slomljena su mu dva zuba i povrijedjena usna duplja.

Radi provjere ovih navoda optuženog, saslušan je dr Miraš Tomić i izvršen uvid u medicinsku dokumentaciju Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Podgorici.

Svjedok Tomić dr Miraš načelnik zdravstvene službe Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Podgorici istakao je da je on lično pregledao optuženog Ranislavljevića Nebojšu, kada se prvi put javio radi ukazivanja ljekarske pomoći 25.10.1996. godine. Optuženi se žalio da je 4-5 dana prije pregleda mokrio krvavu mokraću i da je imao povišenu temperaturu. Tom prilikom optuženi je skinuo odjeću sa sebe radi pregleda kompletног njegovog tijela. Na tijelu optuženog nije našao bilo kakve povrede koje bi upućivale na upotrebu fizičke sile prema njemu. Pregledao je glavu i usnu duplju optuženog. Nije utvrdio da optuženi ima povrijedjene zube, izvađen zub kao ni povrede usne duplje. Jedino je konstatovao deformaciju lijevog ramena i lijeve nadlaktice od ranjavanja. U dijagnozi je naveo da je optuženi imao naglu upalu mokraćne bešike i da je imao bronhitis. U kartonu je konstatovao da optuženi ima deformitet lijevog ramena i nadlaktice, nastao od ranjavanja vatrenim oružjem. Za vrijeme boravka u Istražnom zatvoru u Spužu, optuženi se često javljaо radi ukazivanja ljekarske pomoći. Od oboljenja su dominirali bronhitis i bolovi lijeve nadlaktice. Dolazilo je često do upale kosti i do curenja gnoja na tom dijelu ruke. Zbog toga je optuženi često previjan i liječen. Svjedok je izjavio da se optuženi žalio da je fizički maltretiran od policije prilikom saslušanja, a nije objašnjavaо kako je to rađeno. Ne sjećа se da li mu je to optuženi govorio prilikom prvog pregleda ili kasnije kod drugih pregleda. Međutim, na pregledu on nije kod optuženog zapazio bilo kakve tragove od upotrebe fizičke sile prema njemu.

324

Presuda

Optuženi se stomatologu javio prvi put zbog bolesti zuba 09.04.1997. godine.

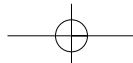
Iz izvoda zdravstvenog kartona za optuženog od 18.03.2002. godine, kao i zdravstvenog lista optuženog vidi se da se optuženi, u zdravstvenoj ambulanti Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu, radi ukazivanja medicinske pomoći javlja više puta. Prvi put se javio 25.10.1996. godine, a potom 08.11.1996. godine i 13.12.1996. godine. U 1997. godini optuženi se javlja radi ukazivanja medicinske pomoći svakog mjeseca u toj godini. Zbog problema sa Zubima optuženi se prvi put javio na pregled 09.04.1997. godine, što je navedeno u kartonu. Konstatovano je da je optuženi imao Zubobolju i upućen je u stomatološku ambulantu. Pored Zubobolje konstatovano je da je imao karijes zuba i to gornje lijeve šestice. Takođe se 14.04.1997. godine javlja na pregled zbog otoka lica sa lijeve strane, zbog čega je upućen u stomatološku ambulantu. U kartonu nije upisano da je optuženi ranije liječen u stomatološkoj ambulanti.

325

Iskaz svjedoka Tomić dr Miraša je bio jasan i ubedljiv. Svi navodi ovog svjedoka potvrđeni su uvidom u medicinsku dokumantaciju Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Podgorici.

Izvedenim dokazima nije potvrđena odbrana optuženog da je u pritvoru kod organa Centra bezbjednosti u Bijelom Polju fizički povrijeđen. Naprotiv, pregledom optuženog u zdravstvenoj ambulanti Istražnog zatvora u Spužu konstatovano je da optuženi nema bilo kakvih povreda na tijelu.

Optuženi je, na glavnom pretresu i u završnoj riječi, istakao da se na njegovom iskazu datom kod organa Centra bezbjednosti u Bijelom Polju, ne može zasnovati sudska odluka.

326

Otmica u Štrpcima

Zapisnici Centra bezbjednosti u Bijelom Polju, koji sadrže izjave okrivljenog date tom organu dok se kod njega nalazio u pritvoru, nijesu korišćene na glavnem pretresu.

Na prvom glavnom pretresu, 07.05.1998. godine, sudeće Vijeće ovog Suda donijelo je rješenje kojim su izdvojeni iz spisa predmeta zapisnici o izjavama optuženog datim u Centru bezbjednosti Bijelo Polje 19. i 20.10.1996. godine, i naloženo da se ovi zapisnici posebno čuvaju van spisa ovog predmeta.

Optuženi je, na glavnom pretresu, osporio valjanost zapisnika o njegovom saslušanju, sačinjenog kod istražnog sudije ovog Suda 22.10.1996. godine. Istakao je da je prvi dio tog zapisnika sačinjen na osnovu njegovog kazivanja, tako da taj dio iskaza priznaje za svoj. Međutim, drugi dio zapisnika, u kojem je opisan predmetni krivični događaj, nije tačan. Taj dio zapisnika sačinio je sam istražni sudija diktirajući taj dio zapisnika, iz nekog spisa koji je imao kod sebe.

Ovi navodi odbrane optuženog su negirani izvedenim dokazima na glavnom pretresu.

Na glavnom pretresu optuženi nije izjavio da ga je istražni sudija, prilikom saslušanja, prisiljavao kako će iznijeti svoju odbranu. Naprotiv, on je i kasnije, nakon dva dana, sam potvrdio istinitost baš tog dijela zapisnika, koji je osporio na glavnom pretresu.

Nakon što je optuženi ispitani kod istražnog sudije, uručeno mu je rješenje o sprovodenju istrage. U rješenju o sprovodenju istrage bilo je, između ostalog, navedeno da je optuženi, kao komandir odreda „Skakavac“, bio jedan od organizatora izvršenja predmetnog krivičnog djela i da je tom prilikom ubio jednog putnika iz

Presuda

voza. Optuženi je izjavio žalbu na to rješenje. Žalbu je svojeručno napisao. U žalbi je, između ostalog, naveo: „Kao prvo priznao sam sve, ali nemojte da mi stavljate na teret da sam ovog putnika ubio – ja jesam rekao da sam pucao u njega i da je on pao i da je posle jaukao i zvao majku u pomoć. Kadaje Milan Lukić izašao iz kuće, pitao je ko je pucao, ja sam mu rekao da sam ja pucao i pokazao u pravcu ovog ranjenog putnika. On mu je prišao i nožem, to jest, vojničkim bajonetom (48) preklao grkljan i rekao tako se to radi. Što tvrdim i da se nisam sa njima dogovarao u vezi te otmice. Da sam tog jutra stigao iz Srbije, te i posedujem dokument da sam bio kući od 24.11.1993. do 27.11.1993. godine, i da su me pokupili da idem u tu akciju. Kao što sam rekao da sam saznao na pola puta gde idemo. Ali pošto sam znao već ko vodi akciju tu nema odustajanja“.

Kasnije, optuženi je još dva puta ispitan od strane istražnog sudije.

327

Na ispitivanju 01.11.1996. godine istražni sudija je predložio optuženom fotografiju Fevzije Zekovića radi prepoznavanja i dao opis njegove garderobe. Optuženi je tom prilikom izjavio: „Predočene su mi fotografije Fevzije Zekovića, pa ističem da ne mogu da se sjetim da li je to lice bilo u ovoj grupi otetih putnika“.

Ispitivanju okrivljenog kod istražnog sudije 08.11.1996. godine, prisustvovali su njegovi branioci advokati Krasić Goran i Jovanović Slaviša, oba iz Beograda. Pošto su optuženom, od strane istražnog sudije, pokazane fotografije 13 lica, koja su nasilno odvedena iz voza u Štrpcima, optuženi je izjavio: „Danas su mi predočene fotografije Kapetanović Esada, Husović Rifata, Rastoder Jusufa, Softić Šeća, Bakije Fehima, Zeković Fevzije, Memović Fikreta, Hanić Muhedina, Babačić Ismeta sa skicom nakita koje je ovo lice nosilo, Alomerović

Otmica u Štrpcima

Adema, Kajević Nijazima, Čorić Rasima, Buzov Toma i pročitan je opis garderobe i lični opis tih lica, pa izjavljujem da ne prepoznajem nijedno od tih lica, niti se mogu sjetiti da je neko od tih lica bio u grupi putnika nasilno izvedenih iz voza”.

Na glavnom pretresu optuženi je istakao da se, prilikom sačinjavanja ova dva zapisnika kod istražnog sudije, izjasnio da ta lica uopšte nije vidi, a ne da se ne sjeća tih lica.

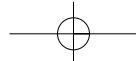
Iz prikazanog se vidi da je odbrana optuženog neosnovana i da su sva tri zapisnika o njegovom ispitivanju kod istražnog sudije, sačinjena onako kako je to optuženi iznio u slobodnom kazivanju, bez bilo kakvog pritiska. Iskaz optuženog od 22.10.1996. godine predstavlja jednu logičku cjelinu gdje je hronološki optuženi opisao svoj dolazak u Višegrad i način izvršenja predmetnog krivičnog djela.

328

U svojoj, odbrani optuženi je istakao da, u toku glavnog pretresa, nijedno od saslušanih lica nije potvrdilo da se on nalazio sa naoružanom grupom lica u stanici Štrpci. Tako su potvrdili navode njegove odbrane da on nije izvršio krivično djelo za koje je optužen.

Stanovište ovog Suda je da je ova odbrana optuženog neosnovana. U prethodnom postupku optuženi je detaljno opisao predmetni krivični događaj i svoje učešće u njemu. Nakon što je podignuta optužnica i optuženi se upoznao sa dokazima, koji su izvedeni u toku istrage, odlučio je da izmijeni svoju odboranu i da negira izvršenje krivičnog djela.

Iz optužnice i iz spisa istrage, saznao je da su u istrazi saslušana samo tri svjedoka. Ičegić Slobodan je izjavio da bi mogao prepoznati samo jedno naoružano lice sred-

Presuda

njeg rasta, debelo, plavo, sa plavom kosom, koje je sa njim najviše kontaktiralo u prostoriji opravnika vozova. Svjedok Udovčić Zoran u toku istrage se izjasnio da ne zna da li bi nekog od učesnika ove akcije prepoznao. Pretpostavlja da bi to bilo vrlo teško. Prepoznavanje bi možda mogao izvršiti kada bi uslovi bili isti, to jest, kada bi ta lica imala iste uniforme, kape, brade, frizure. Ova dva svjedoka nijesu dala lični opis optuženog. Na osnovu ovih iskaza, optuženi je zaključio da ga neće moći, na glavnem pretresu, prepoznati ni, eventualno, novi svjedoci, nakon proteka više od 5 godina.

Poznato mu je bilo da je iskaz svjedoka Petrović Duška iskonstruisan i da se na njemu neće moći zasnovati sudска odluka. U slučaju da budu saslušana lica koja je on imenovao u toku istrage, da su učestvovala sa njim u izvršenju predmetnog krivičnog djela, pretpostavio je da ona neće potvrditi njegove navode, jer bi time izložili sebe krivičnoj odgovornosti. Drugih očevidaca izvršenja ovog krivičnog djela nije bilo. Zbog toga je optuženi izmijenio svoju odbranu iz prethodnog postupka i na glavnem pretresu izjavio da nije izvršio krivično djelo za koje je optužen. Izmislio je svoj alibi, a pokušao da obezvrijedi svoje priznanje dato u prethodnom postupku, ističući da je dato pod prinudom.

Tačno je da nijedno lice saslušano na glavnom pretresu nije posvjedočilo da je prepoznalo optuženog u naoružanoj grupi lica koja se nalazila u stanci Štrpcia. Jedan broj saslušanih svjedoka je bio izričit da među naoružanim licima koja su oni zapazili nije bio optuženi, a to je slučaj samo sa svjedocima koji su se nalazili u vozu i bili legitimisani od strane naoružanih lica. Dio svjedoka je izjavio da se o prepoznavanju optuženog ne mogu izjasniti. Nekoliko svjedoka nije moglo uopšte da se izjasni o izgledu bilo kojeg naoružanog lica. Jedino je svjedok Zupčević Sanija, čiji

Otmica u Štrpcima

je muž Halil odveden iz voza, izjavila da bi mogla i sada prepoznati jedno uniformisano lice koje je ušlo u njen kupe i tražilo od njih legitimacije. To „lice je bilo visokog rasta, mlad, lijep, bijelog tena, na glavi je imao kapu, pletenu crnu“.

Međutim, neprepoznavanje optuženog od strane svjedoka koji su se kritičnog dana nalazili u stanici Štrpci, nikako ne znači da se optuženi nije stvarno nalazio u grupi naoružanih lica u toj stanci. Naprotiv, on se tu nalazio, kako je to sam opisao u prethodnom postupku, a to je potvrđeno drugim dokazima izvedenim na glavnom pretresu.

Putnici koji su se nalazili u vozu nijesu bili u mogućnosti da vide sva naoružana lica u stanici Štrpci, jer je dio naoružanih lica bio raspoređen pored voza skoro čitavom njegovom dužinom, a dio njih je bio u vozu ili u prostoriji otpravnika vozova. Svjedoci su mogli detaljnije da zapaze ona naoružana lica koja su ulazila u kupe voza, legitimisala putnike i bila u neposrednom kontaktu sa njima. Od ostalih naoružanih lica putnici su mogli da vide samo ona pored svog vagona. Optuženi je vrlo kratko bio u vozu, kako je sam izjavio i nije legitimisao putnike. Odmah po njegovom ulasku u voz, naoružana lica su mu predala jednog putnika kojeg je sproveo do kamiona. Prema tome, optuženi nije bio u dužem kontaktu sa svjedocima koji su se nalazili u vozu i na Željezničkoj stanici. Nije legitimisao putnike u vozu, niti je ulazio u prostorije otpravnika vozova. Lica koja je sprovodio i sa kojima je bio duže u kontaktu, ubijena su istog dana.

Naoružana grupa lica koja se nalazila u stanici imala je različite vojne uniforme i to najviše šarene maskirne. Imali su različite kape. Neki su imali dužu kosu i bradu. Optuženi nije imao drukčiju odjeću, niti je imao neke

Presuda

osobite karakteristike da bi u toj grupi mogao biti posebno zapažen od putnika ili službenih lica na stanicu. Svjedoci, koji su se nalazili u stanici Štrpcu, bili su u posebnom psihičkom stanju. Koliki je psihički stres putnika i službenog osoblja bio, ilustruju tri slučaja službenih lica, kojima je prijetila najmanja opasnost: konduktor Gruičić Radenko nije znao da kaže svoju slavu i tog dana je posijedio; čistač skretnica Ljiljanović Miljanu od straha ispada iz ruku kanta sa uljem za podmazivanje šina; milicijonar pratilac voza Vranić Miroslav doživljava šok čije su posljedice vidljive i na glavnom pretresu, poslije više godina. Najveći broj i ostalih svjedoka je izjavio da su bili u stanju straha, zbog događaja koji se tada dešavao. Kako očekivati od ugroženih putnika da uočavaju i pamte likove i da su se sreli sa njima, a ne na udaljenosti, kakav je bi položaj optuženog. Sve je to uticalo na moć njihove percepcije tog događaja, posebno detalja. Pored toga mogućnosti reprodukcije su umanjene zbog dužeg proteka vremena.

331

Prema tome, saslušana lica na glavnom pretresu nijesu ni mogla potvrditi da su vidjeli optuženog u grupi naoružanih lica u stanici Štrpcu. Optuženog su u sudnicu vidjeli nakon dugog proteka vremena, kada je bio u civilnom odijelu, obrijan, kratke kose i bez kape.

Odbojna optuženog je neosnovana, jer nije potvrđena izvedenim dokazima, već naprotiv, opovrgнута, па као takvu Sud nije prihvatio, jer je usmjerena na izbjegавње krivičне odgovornosti. Optuženi je predložio да се у dopuni dokaznog postupка pozове и sasluša vještak medicinske struke, који би се изјаснио у вези тјесних повреда, navodno задобијених прilikom boravka у притвору, да се sasluša operativni radnik Centra bezbjednosti u Bijelom Polju на околности како је он лишен слободе и какав је био третман према њему док је био у притвору код тог органа.

Otmica u Štrpcima

Sud nije prihvatio predlog optuženog za izvođenje novih dokaza, jer se izvođenjem predloženih dokaza ne bi udopunilo činjenično stanje.

Svjedok Tomić dr Miraš je prvi pregledao optuženog u istražnom zatvoru i nije našao da optuženi ima bilo kakve povrede na svom tijelu, niti su te povrede konstatovane u medicinskoj dokumentaciji.

Saslušanje operativnog radnika Centra bezbjednosti u Bijelom Polju, nije od značaja za odlučivanje u ovoj krivično-pravnoj stvari, a ovo iz razloga što je dokazano da optuženi u pritvoru nije fizički i psihički maltretiran i što su njegove izjave date organima Centra bezbjednosti u Bijelom Polju izdvojene iz spisa ovog predmeta i nijesu korišćene u toku postupka.

332

Na osnovu rezultata cjelokupnog postupka, gdje je svaki izvedeni dokaz posebno cijenjen i svi dokazi u cjelini, uz provjeru navoda odbrane optuženog, Sud je našao da je optuženi Ranislavljević Nebojša izvršio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, na način bliže opisan u izreci ove presude, i da je za isto djelo kriv i krivično-pravno odgovoran.

Naime, optuženi je, kako je to sam izjavio, dobrovoljno pristao da bude član naoružane grupe i da se stavi pod komandu Milana Lukića iz Višegrada. Dok je išao putem sa tom grupom prema Željezničkoj stanici saznao je da grupa treba da napadne voz. Na platou Željezničke stanice u Štrpcima upoznao se sa planom naoružane grupe. Tada je dobio konkretne zadatke koje on treba da izvrši. Te zadatke je prihvatio i bezpogovorno izvršavao. Bio je svjestan da su u Bosni i Hercegovini u toku oružani sukobi između Srba, Muslimana i Hrvata i da on kao vojnik Višegradske brigade aktivno učestvuje u tom

Presuda

sukobu. Znao je da voz treba prisilno zaustaviti u stanicu, iz voza izvesti civilna lica muslimanske i hrvatske nacionalnosti, radi njihovog ubistva. Kao vojniku i licu koje je ranije služilo redovni vojni rok u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, poznato mu je bilo da te radnje predstavljaju tešku povredu pravila međunarodnog rataog prava prema civilnom stanovništvu za vrijeme oružanih sukoba, pa prema tome i sukoba koji je bio u toku u Bosni i Hercegovini. Optuženi sa takvom svijesti preduzima one radnje za koje je bio zadužen i aktivno učestvuje u izvršenju ovog krivičnog djela. Prilikom izvođenja putnika iz voza, iste prihvata i sprovodi do teretnog vozila, a u selu Mušići stražari i pazi da ne bi pobjegao neko od nasilno odvedenih lica iz voza. Kada je jedno lice pokušalo da pobjegne odmah je u to lice pucao i tako spriječio njegovo bjekstvo. To lice je pogodjeno palo na zemlju, kojem je kasnije prišao Lukić Milan i zaklao bajonetom. Znači, da je on kao pripadnik naoružane grupe pod komandom Lukić Milana iz Višegrada, učestvovao u odvođenju iz voza civilnih lica a zatim i u ubijanju tih nedužnih civilnih lica.

Na osnovu svega izloženog proizilazi da je optuženi bio svjestan svih bitnih elemenata ovog krivičnog djela i htio je njegovo izvršenje, tako da je ovo krivično djelo izvršio sa direktnim umišljajem.

Prilikom odlučivanja o vrsti i visini kazne optuženom, Sud je uzeo u obzir sve okolnosti iz člana 41. Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije a koje utiču na to da li će kazna biti manja ili veća, pa mu je kao otežavajuće okolnosti uzeo u obzir, teške posljedice nastale izvršenjem ovog krivičnog djela - smrt 20 nedužnih lica kao i same okolnosti pod kojima je djelo izvršeno, odvođenje putnika izvršeno na perfidan način, i to većinom građana države koja nije bila obuhvaćena oružanim sukobom, dok mu je kao olakšavajuće okol-

Otmica u Štrpcima

nosti uzeo to što je optuženi mlad čovjek i otac dvoje djece, smatrajući da će se sa kaznom zatvora u trajanju od 15 godina postići svrha kažnjavanja iz člana 33. Kričnog zakona Savezne Republike Jugoslavije.

Optuženi je obavezan da na ime troškova krivičnog postupka plati 9.493,42 eura. Troškovi se odnose: na troškove advokata, branioca optuženog po službenoj dužnosti 6.479,72 eura, troškove lica saslušanih u svojstvu svjedoka 2.363,42 eura i troškovi uviđaja rekonstrukcije događaja na licu mjesta i reprodukcije video snimaka na glavnom pretresu 650,00 eura.

Optuženi je dužan da na ime paušala plati 300,00 eura koji je odmjerен s obzirom na trajanje krivičnog postupka imovnog stanja optuženog.

Oštećene porodice su upućene na parnicu radi ostvarivanja imovinsko-pravnog zahtjeva.

Sa gore iznesenih razloga odlučeno je kao u izreci presude.

334

VIŠI SUD U BIJELOM POLJU
Dana, 09.09.2002. godine

Zapisničar,

Vesna Knežević

PREDSJEDNIK
SUDA-VIJEĆA

dr Vukoman Golubović

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema pismenog otpravka Vrhovnom суду Republike Crne Gore, a preko ovog suda.

Indeks imena

Adžić, Ratko, ministar unutrašnjih poslova Republike Srpske (1993) **205**

Alohoodžić, Mujo, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**

Alomerović, Adem, iz Brodareva, otet iz voza **3, 176, 213, 221, 239, 255, 273, 279, 292, 299, 304, 319, 328**

Alomerović, Mevludin, iz Prijepolja, svedok na sudu **246, 279**

Alomerović, Smail, iz Prijepolja, brat otetog Adema **144**

Alomerović, Šefko, iz Novog Pazara, predsjednik Helsinškog komiteta za ljudska prava u Sandžaku, svedok na sudu **17, 27, 52, 246, 290, 303-305**

Aljošević, Nusret, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić **31, 190**

Aljić, Meho, iz Bikavca, vlasnik kuće u kojoj su, prema navodima haške optužnice, Milan Lukić, Sredoje Lukić I Mitar Vasiljević spalili oko 70 bosanskih Muslimana **189**

Anđelković, Zoran, potpredsednik Vlade Republike Srbije **147, 288**

Arbur, Luiz, Glavni tužilac Haškog tribunala (1998) **194**

Avdić, Šefko, iz Bijelog Polja, putnik voza 671, svedok na sudu **149, 246, 271**

Babačić, Ismet, iz Podgorice, otet iz voza **3, 74, 173, 176, 213, 221, 239, 259, 271, 282, 311, 315, 319, 327**

Babačić, Sahret, iz Podgorice, brat otetog Ismeta, svedok na sudu **246, 282, 315**

Bajramović, Mustafa, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče 198 kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**

Bakija, Elifa, iz Bijelog Polja, supruga otetog Fehima, svedok na sudu **246, 281**

Bakija, Fehim, iz Bijelog Polja, otet iz voza **3, 74, 173, 175, 213, 221, 239, 255, 275, 281, 292, 319, 320, 327**

Bakić, Nebojša, pomoćnik generalnog direktora ŽTO Beograd u vreme otmice **105**

Otmica u Štrpcima

Begović, Ramiz, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**

Bektaš, Nedžad, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić 31, **190**

Berba, Ramo, iz Sjeverina, nestao u avgustu 1992. godine **196**

Bjelak, Latif, muslimanske nacionalnosti, zaposlen u ŽTP pre otmice **111**

Borojević (ime nepoznato), zamenik komandanta korpusa VJ u vreme otmice **114**

Božović, Savić, istražni sudija Okružnog suda u Užicu u predmetu Milana Lukića za ubistvo Stanimira Pecikoze **204**

Brajanac, Ifet, pomoćnik šefa deonice Prijepolje **113**

Bugarin, Mirko, inspektor, OUP Priboj **142**

Bukvić, Goran, policajac Odjeljenja Unutrašnjih poslova Užice, svedok na suđu **138-139, 246, 273**

Bulatović, Golub, iz Podgorice, putnik voza, svedok na suđu **158, 246, 271, 282, 311**

Bulatović, Jagoš, sudija-porotnik, član Vijeća Višeg suda u Bijelom Polju **76, 220**

Bulatović, Momir, predsednik Crne Gore (1992) **197, 199, 204, 287**

Buljubašić, Ferid, komandant divizije Goraždanske brigade Armije BiH **90**

Bungur (ime nepoznato), Zlatijino dete, iz Bukovice, kidnapovano 15. februara 1993. godine **200**

Bungur (ime nepoznato), Zlatijino drugo dete, iz Bukovice, kidnapovano 15. februara 1993. godine **200**

Bungur, Almasa, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993. godine **200**

Bungur, Devla, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993. godine **200**

Bungur, Lamka, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993. godine **200**

Bungur, Latif, iz Bukovice, ubijen 15. februara 1993. godine prilikom otmice njegove supruge Devle **200**

Bungur, Mamko, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993. godine **200**

Bungur, Osmo, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993. godine **200**

Indeks imena

- Bungur, Ramiza**, iz Bukovice, kidnapovana 16. februara 1993.
godine **200**
- Bungur, Sevda**, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993.
godine **200**
- Bungur, Vezira**, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993.
godine **200**
- Bungur, Zlatija**, iz Bukovice, kidnapovana 15. februara 1993.
godine **200**
- Burić, Milan**, advokat, punomoćnik oštećenih porodica **76, 86, 220, 230**
- Burzan, Dragiša**, predsednik Komisije Skupštine Crne Gore za prikupljanje informacija o otmici putnika iz voza 671 u Štrpcima **44, 125, 154, 158, 165, 179, 211**
- Buzov, Darko**, sin otetog Tome, 1993. godine na odsluženju vojnog roka u Podgorici, **215**
- Buzov, Koviljka**, iz Beograda, supruga otetog Tome, svedok na sudu **149, 246, 279, 320**
- Buzov, Toma**, iz Beograda, otet iz voza **3, 74, 176, 213, 239, 255, 279, 292, 295, 299, 320, 328**

337

- Cerović, Slobodan**, komandant brigade VRS nadređene Goraždanskoj, Ruđanskoj i Višegradskoj u vreme otmice **45, 54**
- Crnac**, (ime i prezime nepoznati), otet iz voza **3, 11, 15, 69, 137, 148, 178, 222, 255-256, 264, 266, 269, 307, 314, 318, 319**
- Crnogorac** (ime i prezime nepoznato), pripadnik vojne jedinice pod komandom Milana Lukića **17, 18, 191**
- Cvijetić, Nenad**, radnik MUP Srbije, SM Prijepolje, putnik voza, svedok otmice **147**

Čančar, Mušan, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić **31, 190**

Ćačić, Jadranko, iz Rogatice, suprug Ranislavljevićeve bivše supruge Milice **323**

Otmica u Štrpcima

- Ćapin, Svetozar**, zaposlen u ŽTP u vreme otmice **106**
Ćatović, Sabahudin, kidnapovan 21. oktobra 1992. godine **198**
Ćatović, Ramahudin, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**
Ćosić, Dobrica, predsednik SR Jugoslavije (1992- 1993) **46, 52, 169, 197-198, 201**
Ćorić, Rasim, iz Prijepolja, otet iz voza **3, 74, 145, 176, 213, 239, 255, 315, 320, 328**
Ćorić, Zejna, iz Prijepolja, supruga otetog Rasima, svedok na sudu **245, 279, 315, 320**
Ćorić, Nedžad, iz Prijepolja, brat otetog Rasima **145**
Ćujić, Goran, predsjednik Srpske narodne obnove za Priboj i Zlatiborski okrug, svedok na sudu **24, 53, 157, 246, 286-287**

338

- Dautović, Murfeta**, iz Priboja, svedok otmice **139**
Dica, (ime i prezime nepoznati) dobrovoljac iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **61, 231, 248**
Dimitrijević, B., predstavnik Službe državne bezbednosti za region Užice **110**
Dragana, (nepoznatog prezimena), iz Beograda, zvana "medicinska sestra", prebacivala dobrovoljce iz Beograda u Višegrad **23, 28, 60 - 62, 232, 248-249**
Dragičević, Luka, potpukovnik, komandant Višegradske brigade VRS, svedok na sudu **25, 45, 51, 61-62, 76, 151, 231-232, 246, 249, 261, 312**
Dragičević, Dragutin, iz Višegrada, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade **26, 86, 198**
Dogandžić (ime nepoznato), inspektor u SUP Užice **42**
Drekalo Ranko, zvani Četnik, komandir voda Interventne čete Višegradske brigade VRS **16, 31, 64, 77, 233, 242, 246, 249, 261, 305**
Drkenda, Hilmo, iz Bukovice, umro od povreda koje su mu naneli pripadnici VJ **196**
Dulović Milan, iz Prijepolja, putnik voza, svedok na sudu **144, 151, 246, 274**

Indeks imena

Durković, dr Dragoslav, pomoćnik generalnog direktora u vreme
otmice **105**

Đečević, Đurdina, iz Bara, majka otetog Senada, svedok na sudu
246, 282, 315

Đečević, Senad, iz Bara, oteti putnik **3, 24, 54, 74, 158, 173, 175,**
213, 221, 256, 272-273, 282, 286, 315-316

Đorđević, Dragan, inspektor, OUP Prijepolje **141**

Đukanović, Milo, predsednik Crne Gore (1993) **205**

Džihić, Admir, iz Pribroja, putnik u autobusu na liniji Sjeverin-Pribroje,
svedok otmice **198**

Džihić, Esad, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u
selu Mioče **198**

Filipović, Zoran, iz Seljašnice, nastavnik, svedok otmice **144**

339

Galičić, Radoslav, direktor ŽTP Sektora u vreme otmice **105**

Gazdić, Miroslav, policajac Odjeljenja Unutrašnjih poslova Užice,
svedok na sudu **131, 246, 273**,

Gerasimović, Dobrivoje, istražni sudija Okružnog suda u Beogradu
(1994) **40 – 41, 210**

Gibović, Idriz, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u
selu Mioče **198**

Golubović dr Vukoman, predsjednik Višeg suda u Bijelom Polju i
predsjednik sudskog Vijeća **16, 31, 76, 91-92, 220**

Golubović, Periša, pripadnik MUP Srbije, SM Prijepolje, putnik
voza, svedok na sudu **147, 246, 273**,

Goran (ime i prezime nepoznato), identifikovan kao Rom, pripadnik
vojne jedinice pod komandoma Milana Lukića **16**,

Grubač, Momčilo, Savezni ministar za ljudska prava u vreme vlade
Milana Panića (1992) **49, 197**

Grujičić, Radenko, konduktér, svedok na sudu **140, 143, 214, 246,**
255, 267, 331,

Otmica u Štrpcima

Hadžić, Muzafer, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**
Halilović, Sefer, komandant Armije BiH (1993) **50, 114**
Hanić, Muhedin, iz Brodareva, otet iz voza **3, 74, 143, 176, 213, 239, 255, 257, 280, 292, 295, 299, 314, 320, 327**
Hanić, Zahir, iz Prijepolja, otac otetog Muhedina, svedok na sudu **91, 143, 246, 280, 314, 320**
Hodžić, Medredin, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**
Hodžić, Sabaheta, iz Prijepolja, sestra otetog Fevzije, svedok na sudu **147, 246**
Hurić, Zevđo, predsjednik Stranke demokratske akcije u Prijepolju i član Odbora za koordinaciju aktivnosti sa državnim organima (1993), svedok na sudu **230, 246, 288, 290, 303**
Husović, Bahto, iz Bijelog Polja, brat otetog Rifata, svedok na sudu **246, 280, 320**
Husović, Rifat, iz Bijelog Polja, otet iz voza **3, 74, 173, 175, 213, 221, 239, 255, 280, 295, 299, 320, 327**

340

Ičegić, Slobodan, otpovnik vozova u stanici Štrpci **10, 11, 13, 54, 129, 130, 207, 214, 224, 246, 253-254, 263, 310, 313-314, 316, 319, 328**
Ignjatović, Srećko, konduktor iz Užica **140, 148, 214, 246, 255, 267**
Ilić Tomislav, ministar pravde u Vladi Republike Srbije u vreme otmice **288**
Ilija (prezime nepoznato), putnik voza, svedok otmice **149**
Indić, Boban, komandir Interventne čete Višegradske brigade VRS **7, 10, 15, 16, 27, 28, 30, 31, 64-73, 77-78, 232-238, 246, 249-251, 257, 259, 261, 263, 291-293, 296, 305, 315**
Inić-Drecun, Milena, Okružni javni tužilac u Beogradu (1994) **38**

Jablan, Sava, poslanik Skupštine Crne Gore (1993) **212**
Janković, Predrag, zamenik ŽTP Sektora za STP, svedok na sudu **127, 246, 285**

Indeks imena

Javorac, Mira, putnik u autobusu na liniji Sjeverin-Priboj, svedok otmice 22. oktobra 1992. godine **199**

Jejina, Izet, radnik u ŽTP, šef deonice, muslimanske nacionalnosti **100, 111**

Ješić, Radojko, iz Prijepolja, policajac Odjeljenja Unutrašnjih poslova Užice, svedok na sudu **54, 246, 273**

Jevrić, Nebojša, iz Beograda, svedok na sudu, novinar "Duge" **24, 53, 246, 286-287**

Joksimović, Branislav, istražni sudija u predmetu Ranisavljević **45, 58, 73, 75**

Jovanović, Slaviša, advokat, branilac optuženog **9, 76, 88, 220, 239, 327**

Jovičić, Mićo, zvani Crni ili Splico, dobrovoljac, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **18, 19, 28, 29, 31, 44, 64 - 66, 77, 157, 231-234, 238, 246, 248, 250-251, 260-261, 291, 293-298, 321**

Jović, Mirko, predsednik Srpske narodne obnove u čijem sastavu je delovala vojna formacija "Beli orlovi" **25**

Juka (prezime nepoznato), iz Berana **173**

341

Kajević Nijazim, zvani Fića, iz Prijepolja, otet iz voza **3, 74, 178, 213, 221, 239, 255, 267, 279, 319, 328**

Kajević Šefko, iz Prijepolja, brat otetog Nijazima, svedok na sudu **89-91, 141-142, 246, 279**

Kamberović, Himzo, čuvar pruge na donici Brodarevo (1993) **113**

Kapetanović Elizabeta, iz Bijelog Polja, sestra otetog Esada, sveok na sudu **246, 280, 315, 319**

Kapetanović Esad, iz Bijelog Polja, otet iz voza **3, 74, 173, 175, 213, 221, 239, 280, 292, 299, 315, 319, 327**

Karadžić, Radovan, predsednik Republike Srpske (1992) **199, 203-204**

Kecman, Nenad, pomoćnim direktoru ŽTP Sektora za STP, svedok na sudu **127, 246, 286**

Kerić, Đorđe, komandir policije užičkog regiona u vreme otmice **48, 108**

Kertes, Mihalj **169**

Kijanović, Drago, putnik voza, **147**

Otmica u Štrpcima

Kitić, Ilija, putnik u autobusu na liniji Sjeverin-Priboj, svedok otmice 22. oktobra 1992. godine **199**

Klikovac, Uroš, savezni ministar pravde **211**

Knežević, Vesna, zapisničar u Višem sudu u Bijelom Polju **76, 91, 220**

Kočalo, Branko, zvani Bađo, iz Podgorice, svedok na sudu **158, 246, 271, 311**

Kočan, Fehim, iz Podgorice, radnik preduzeća "Planum", svedok na sudu **246, 275, 319**

Koldžić, Mevluda, kidnapovana 22. oktobra 1993 iz autobusa u selu Mioče **198**

Koljević, Nikola, član Predsedništva Republike Srpske (1993) **203**

Konatar, Radoslav, sudija, član Vijeća Višeg suda u Bijelom Polju **76**

Kovačević, Mirko, komandir voda Interventne čete VRS **77, 247**

Kovačević, Siniša, zvani Petronije, pripadnik vojne jedinice pod komandom Milana Lukića **83**

Korić, Hajra, iz Višegrada, prema navodima haške optužnice ubio je Milan Lukić **193**

Krajišnik, Momčilo, predsednik Skupštine Republike Srpske (1993) **204**

Krasić, Goran, advokat, branilac optuženog **9, 76, 88, 220, 239, 327**

Krsmanović, Oliver, iz Višegrada, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade **26**

Kuburović, Dragica, advokat iz Prijepolja, oštećeni je navode kao svedoka otmice **143, 147**

Kulić (ime nepoznato), pripadnik vojne jedinice pod komandom Milana Lukića **65, 83**

Kusmik, Rajko, svedok čiji je iskaz pročitan na sudu **247**

Kuzmanović, general, pomoćnik ministra odbrane Republike Srbije u vreme otmice **46, 107, 283**

Lekić, Milan **178**

Ličina Adnan, iz Bijelog Polja, sin otetog Ilijaza, svedok na sudu **246, 280,**

Ličina, Ilijaz, iz Bijelog Polja, otet iz voza **3, 74, 175, 213, 221, 259, 271, 280, 295, 307, 319,**

Indeks imena

Lilić, Zoran, predsednik SR Jugoslavije (1992-96) **36 -37, 160, 169, 206**

Lukić, Milan, komandir Interventne čete Višegradske brigade VRS **5, 7, 15, 17, 18, 21 - 32, 36 - 39, 43 - 44, 53, 61-73, 77, 83, 87, 138, 169, 171-172, 180, 183-194, 198, 203, 206-211, 222, 227, 229, 232-240, 249-251, 256-259, 283, 286-287, 291-295, 297-298, 302, 307, 311, 314, 315-316, 318-319, 321, 327, 332-333**

Lukić, Sredoje, optužen pred Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju za zločine protiv čovečnosti i kršenje zakona i običaja rata, u bekstvu **7, 22 - 23, 31, 180, 183-194**

Ljiljanić, Miljan, čistač skretnica na pruzi Priboj-Štrpc **140, 214, 265, 331**

Maleski, Petar **143-144**

Mandal, Alija, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**

Mandić, Mirar, direktor ŽTP Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu, svedok na sudu **46, 98, 105, 106, 108, 114, 124, 246, 285**

Maksimović (ime nepoznato), zamenik generalnog direktora ŽTP Beograd **125**

Marijanović, Milovan, direktor ZDP „Hidroelektrane na Drini“ u Višegradu, sveok na sudu **19, 21, 299**

Marjanović, Željko, iz Višegrada, Ranisavljeviću donosio robu za preprodaju iz Crne Gore **241**

Marsenić, Milutin, iz Berana, putnik voza, svedok otmice **150**

Martinović, Ivica, vojnik na odsluženju vojnog roka **157, 214**

Mastilović, Dragan, zvani Čaruga, komandant VRS **200**

Matić, Milorad, direktor ŽTP Sektora za građevinske poslove (2002) **93**

Matović, Vladimir, savetnik predsednika SRJ Dobrice Ćosića **52, 197-198,**

Mazalica, Milan, iz Priboja **157**

Mazovjecki, Tadeuš, specijalni izvestilac Komesara UN za ljudska prava za bivšu Jugoslaviju **216**

343

Otmica u Štrpcima

- Memišević, Ibrisim**, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić 31, **190**
- Memović, Atifa**, iz Prijepolja, supruga otetog Fikreta, svedok na sudu **246, 279, 315**
- Memović, Fikret**, iz Prijepolja, otet iz voza **3, 54, 74, 130, 141, 176, 210, 213, 221, 239, 259, 264, 279, 315, 319, 327**
- Memović, Šaban**, iz Prijepolja, brat otetog Fikreta **146**
- Mijo** (prezime nepoznato), pripadnik Interventne čete VRS **232-233**
- Miladinović, Milojka**, zapisničar, Viši sud u Bijelom Polju **58**
- Milikić, Zoran (Goran)**, iz Bara, putnik voza 671, svedok na sudu **54, 246, 272, 319**
- Milićević, Zoran**, direktor ŽTP Sektora u vreme otmice **105**
- Milošević, Radiša**, zvani Hans, dobrovoljac iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **60, 79, 231, 246, 248, 260, 293**
- Milošević, Slobodan**, predsednik Republike Srbije (1993) **202, 204, 288, 303**
- Milutinović, Slavoljub**, iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **246, 260**
- Miljković, Ivan**, iz Niša, svedok na sudu **247**
- Minić, Milomir**, generalni direktor ŽTP Beograd u vreme otmice **121**
- Minjević, Mirko**, sudija-porotnik, član Vijeća Višeg suda u Bijelom Polju **76, 220**
- Mitrašinović, Damjan**, komandant Goraždanske brigade VRS, svedok na sudu **45, 52, 65, 79, 232, 246, 249, 290, 301-302**
- Mitrašinović, Mijo**, vojnik, Drugi vod Interventne čete Višegradske brigade VRS **63, 77, 246, 249, 261, 305**
- Mladić, Ratko**, komandant VRS **85, 91**
- Mujević-Kurgaš, dr Hadija**, iz Ulcinja, putnik voza, svedok na sudu **246, 274**
- Mujezinović, Šaćir**, radnik ŽTO Beograd, šef deonice **100, 118**
- Mujović, Hasan**, iz Sjeverina, nestao u aprilu 1993. godine **152-153, 196**
- Mulina, Vuko**, organizator u železničkom čvoru Užice **102, 108, 114**
- Murić, Velija**, advokat, punomoćnik oštećenih porodica **76, 82 - 85, 91, 220, 230**

Indeks imena

Momir (prezime nepoznato), pripadnik vojne jedinice pod komandom Milana Lukića **26**

Nešković, Dragoljub, konduktér, **140-141, 214**

Ninčić, Vuk, iz Prijepolja, putnik voza, svedok na sudu **145, 246, 272, 282**

Novak, Manfred, član radne grupe UN za pravdu nestale **215-217**

Obradović, Dragi, zvani Drakče, dobrovoljac iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **60, 64, 79, 231-232, 246, 248, 250, 260-261, 292**

Obradović, Mićo, rezervni kapetan I klase, pripadnik Viešegradske brigade VRS **84, 90, 304**

Obradović, Nebojša, zvani Djed, dobrovoljac iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **60, 79, 231, 246, 248, 260**

Ojdanić, Dragoljub, komandant korpusa Vojske Jugoslavije sa sedištem u Užicu (1993) **48, 114, 116**

Omeragić, Avdo, iz Višegrada, vlasnik kuće u kojoj je spaljeno 59 bosanskih Muslimana **187**

Opančina, Ljiljana, iz Prijepolja, putnik voza, svedok otmice **149**

Osmanagić, Hamed, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić **31, 190**

Ostojić, Bosiljka, iz Bara, putnik voza 671, svedok na sudu **54, 246, 273, 319**

Ostojić, Mirko, šef Sektora za investicije i razvoj ZDP „Hidroelektrane na Drini“ u Višegradi, svedok na sudu **20, 21, 23, 247, 299-300**

Pandurović, Vinko, komandant Višegradske brigade do 26.10. 1992. godine **82, 86-87**

Panić, Milan, Savezni premijer (1992) **197**

Pantović, Zoran, iz Prijepolja, putnik voza, svedok na sudu **145, 246, 271**

345

Otmica u Štrpcima

- Pavlović, Ljubo**, lice koje je izvelo Ranisavljevićevu otmicu **241**
- Pecikoza, Sead**, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**
- Pecikoza, Stanimir**, iz Višegrada, ubijen u noći 20-21. juna 1992. godine **200, 207**
- Pejović, Mitar**, iz okoline Višegrada, pašenog optuženog Ranisavljevića **240, 247, 322-323**
- Pejaković, Nikola**, ministar za unutrašnje poslove u vlasti Crne Gore (1992) **155, 204**
- Petković, Dragan**, VD tužilac Republike Srbije (1993) **154**
- Petrić, Boško**, načelnik SUP-a Užice (1993) **46, 108**
- Petrić, Mihailo**, komandant Ruđanske brigade VRS do januara 1993. godine **45, 51, 262**
- Petrić, Radojko**, predsednik opštine Prijepolje u vreme otmice, svedok na sudu **49, 151, 246, 288, 303**
- Petrović, Dušan**, zvani Plastični, dobrovoljac iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **16, 18, 19, 20, 21, 23, 28, 61, 79, 224, 227-231, 242, 243-246, 248, 290, 292, 295, 297, 299, 301, 307, 329**
- Petrović, Jadranka**, sestra Petrović Dušana **290**
- Pijani Slovenac**, (ime i prezime nepoznato), dobrovoljac porijeklom iz Slovenije, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **71, 238, 242, 249**
- Plazinić, Marko**, konduktér ŽTO Beograd **138, 141, 214, 246, 255, 267**
- Polimac, Dino**, putnik voza **140**
- Polimac, Mustafa** **152-153**
- Polimac, Nuredin**, putnik voza, svedok otmice **132**
- Polimac, Nuro**, putnik voza **142**
- Poluga, Novak**, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **31, 64, 242, 246, 249**
- Poluga, Obrad**, komandir voda Interventne čete Višegradske brigade VRS **31, 64, 234, 242, 246, 249, 261, 305**
- Popović, Milić**, predsednik opštine Priboj u vreme otmice **144**
- Popović, Sava**, advokat FHP-a, punomoćnik oštećenih porodica **76, 86, 220, 231**
- Popović, Slobodan**, radnik MUP-a Crne Gore **157**

Indeks imena

Potić, Zoran, direktor ŽTP Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu **96**
Preljević, Kačo, iz Prijepolja, otac otetog Safeta, svedok na sudu **246, 281**
Preljević, Safet, iz Brodareva, otet iz voza **3, 74, 143, 176, 213, 221, 255, 272, 281, 319**
Protić, Ilija, iz Ivangrada, putnik voza, svedok otmice **150**
Pukovnik, (ime i prezime nepoznati), pripadnik VRS **64, 233**
Puzović, Zoran, direktor ŽTP Sektora za organizaciju vuče i TKP (2002) **94**

Rada, (prezime nepoznato), devojka koja je iz Beograda pošla sa dobrovoljcima u Višegrad **28, 61, 231, 248**

Radoičić, Željko, mašinovođa, svedok na sudu **132-133, 214, 246, 254, 266, 312**

Radomirović, Ljubiša, policajac Odjeljenja Unutrašnjih poslova Užice, svedok na sudu **131-132, 137, 246, 273**

Radović, Milan, javni tužilac, Viši sud u Bijelom Polju **58**

Radulović, Blagoje, sudija-porotnik, član Vijeća Višeg suda u Bijelom Polju **76, 220**

Raičević, Radoje, specijalac MUP-a Srbije **158**

Ranisavljević, Milica, svedok čiji je iskaz pročitan na sudu **247, 322, 322, 323**

Ranisavljević, Nebojša, optuženi, dobrovoljac iz Despotovca, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade VRS **3 - 9, 11-14, 19 - 20, 23, 27 - 31, 33, 36 - 37, 44, 58, 60-74, 77, 80, 85, 89, 157, 220, 223, 231, 248, 250, 261, 290-291, 320, 322-324, 332**

Ranisavljević, Stefan, sin Milice Šimšić i Nenada Ranisavljevića **322**

Rakić, Dragoslav, istražni sudija Okružnog suda u Beogradu (1994) **38, 40, 172**

Raspopović, Beli, policajac, MUP Crne Gore **35**

Rastoder, Jusuf, iz Berana, otet iz voza **3, 74, 173, 175, 213, 221, 239, 256, 275, 281, 292, 299, 319-320, 327**

Rastoder, Misim, iz Berana, sin otetog Jusufa, svedok na sudu **246, 281**

347

Otmica u Štrpcima

Ristovski Petar, iz Beograda, putnik voza 671, svedok na sudu **144, 247, 273, 320,**
Rosić, Slobodan, generalni direktor ŽTP-a 2002. godine **92,**

Sajtarević, Hajrudin, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**

Savić, Mija 83,

Savović, Margit, Savezna ministarka za ljudska prava (1996) **195, 207**

Sijarić Iso, iz Bijelog Polja, putnik voza 671, svedok na sudu, **246, 271,**

Sikirić, Miloš, šef stanice Priboj (1993) **114**

Simić, Milosav, admiral VJ **197**

Simović, Vojko, iz Priboja, svedok otmice **140**

Slatina, Nusret, pružni poslovoda u Priboju (1993) **114, 118**

Slava (prezime nepoznato) zvani Fašista, dobrovoljac iz Despotovca **61, 231, 248, 293**

Softić Etem, iz Bijelog Polja, brat otetog Šeća, svedok na sudu **246, 280, 316**

Softić, Mithad, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**

Softić, Šećo, iz Bijelog Polja, otet iz voza **3, 74, 173, 213, 221, 239, 256, 264, 280, 292, 316, 319, 327**

Sokolović, Zoran, ministar unutrašnjih poslova Srbije (1992) **49, 197, 202**

Spajić, Milan, iz Pribija, svedok otmice **140**

Stakić, Radomir, putnik voza, svedok otmice **146**

Stamatovski, M, direktor ŽTP Sektora za STP (2002), **128**

Stamenković, Slobodan, direktor ŽTP Sektora, svedok na sudu **105, 127, 246, 286**

Stanković, Momčilo, direktor ŽTP Sektora u vreme otmice **105, 106**

Starovlah, Vasilije, protonamjesnik SPC u Prijepolju, sveok na sudu **49, 53, 84, 151, 246, 288**

Stožinić, Ljubomir, zamenik generalnog direktora ŽTP u vreme otmice, svedok na sudu **105, 127, 246, 285**

Indeks imena

- Šainović, Nikola**, predsednik Vlade Srbije (1993) **49, 202**
Šalipur, Željko, policajac Odjeljenja Unutrašnjih poslova Užice, svedok na sudu, **138-139, 246, 273**
Šebo, Mehmed, kidnapovan 22. oktobra 1992. godine iz autobusa u selu Mioče **198**
Šekarić, Miodrag, iz Goražda, pripadnik Interventne čete Višegradske brigade, svedok na sudu **31, 65, 233, 242, 252, 305**
Šešelj, Vojislav, predsjednik Srpske radikalne stranke **80, 295**
Šević, Đorđe, dobrovoljac iz Rume, pripadnik vojne jedinice pod komandom Milana Lukića **26**
Šimšić, Dragica, majka Ranisavljevićeve bivše supruge Milice **240, 247, 321-322**
Šimšić, Milica, djevojka i kasnije supruga Nenada Ranisavljevića **240-241, 321, 323**
Šuman, Zaim, iz Pribroja, svedok na sudu **246**
Šušović, Vlado, Državni tužilac Crne Gore (1993) **206**

349

- Tadić, Drago**, zaposlen u ŽTP u vreme otmice **106, 108, 114**
Tahtović, Džahid, iz Prijepolja, vozač **144**
Tanović Rade, iz Goražda, komandant Interventne čete Višegradske brigade VRS posle Bobana Indića **31, 76, 233, 242**
Terpalovac, Adem, šef ETD deonice u Priboru **112**
Todorović, Dragoljub, advokat FHP-a, punomoćnik oštećenih porodica **220, 230**
Tojne, van Dongen, član Radne grupe UN za prinudno nestale **215**
Tomić, dr Miraš, načelnik zdravstvene službe Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u Podgorici, svedok na sudu **34, 246, 324-325, 332**
Topalović, Gojko, predsjednik opštine Rudo 1990-1997. godine, svedok na sudu **27, 247, 262**
Topuzović, Džafer, iz Brodareva, otet iz voza **3, 74, 143-144, 176, 213, 221, 255, 273, 275, 281, 319-320**
Topuzović Ifeta, iz Prijepolja, supruga otetog Džafera, svedok na sudu **143, 246, 281**
Trifković, Goran, iz Pribroja **157,**

Otmica u Štrpcima

Triković, Milan, iz Pribaja **157**

Tuba, Momčilo, iz Požarevca, komandant Ruđanske brigade VRS u februaru 1993. godine, svedok na sudu **45, 246, 262**

Tucović, Vladimir, pomoćnik mašinovođe voza, svedok na sudu **11, 137, 214, 246, 254, 266, 312, 316**

Tumbul, Bahto, radnik ŽTP, šef deonice u Brodarevu **100, 118**

Tvrtković, Lutvo, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić **31, 190**

Udovčić, Zoran, policajac, pratilac voza, svedok na sudu **131, 133, 135, 207, 210, 214, 224, 246, 255, 268, 308, 311, 313, 329**

Udovičić, Miloje, iz Pribaja **199**

Ugljanin, Sulejman, predsednik SDA u Srbiji **112**

Ujčić, Josip, šef ŽTP Odeljenja za saobraćajne poslove, svedok na sudu **127, 246, 285**

Urošević, Milan, direktor ŽTP Sektora za STP, svedok na sudu **127, 246, 285**

Vasiljević, Mitar, iz Višegrada, osuđen pred Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju za zločine protiv čovečnosti i povrede zakona i običaja rata **7, 17, 18, 23, 180, 183-187**

Velagić, Sabahudin, bosanski Musliman, koga je prema navodima haške optužnice ubio Milan Lukić **31, 190**

Veličković, Milosav, zamjenik višeg tužioca u Bijelom Polju, **76, 220, 229**

Veljović, Ljubiša, iz Banjaluke **143**

Vilotić, Beli, putnik u autobusu na liniji Sjeverin-Priboj, svedok otmice 22. oktobra 1992. godine **199**

Vojinović, Aleksandar, direktor ŽTP Sektora u vreme otmice **105, 106**

Vojinović, David, pomoćnik generalnog direktora ŽTP u vreme otmice **105**

Vranić Miroslav, policajac, pratilac voza **131, 133, 135-136, 207-208, 210, 214, 246, 255, 268, 285, 308, 311, 320, 331,**

Indeks imena

Vujanović, Filip, ministar za unutrašnje poslove u vladu Crne Gore (1996) **44, 155**
Vujičić Pero, iz Čačka, svedok na sudu **246**
Vujović Đordije, iz Bara, ujak otetog Đečević Senada, svedok na sudu **24, 25, 53, 104, 246, 283, 286**
Vukadinović (ime nepoznato), iz Podgorice, svedok otmice **158**
Vuković, Goran, policajac Odjeljenja Unutrašnjih poslova Užice **131-132, 138, 246**

Zeković, Alma, čerka otetog Fevzije **143**
Zeković, Fevzija, iz Prijepolja, otet iz voza **3, 74, 145-146, 151, 176, 213, 221, 238, 255, 272-273, 282, 319, 327**
Zeković, Refka, iz Prijepolja, supruga otetog Fevzije, svedeok na sudu **246, 282**
Zindović, Kaćo, iz Prijepolja, svedok otmoce **143**
Zindović, Marinko, iz Prijepolja, putnik voza, svedok na sudu **143, 152, 246, 272**
Zuličić, Milka, iz Sarajeva, majka otetog Zvjezdana, svedok na sudu **10, 149, 158, 246, 282, 320**
Zuličić, Zvjezdan, iz Sarajeva, otet iz voza **3, 10, 149, 176, 213, 221, 255, 282, 320**
Zulović (ime nepoznato), radnik ŽTP-a u stanici Priboj (1993) **118**
Zupčević, Halil, iz Trebinja, otet iz voza **3, 32, 33, 74, 175, 221, 256, 270, 304, 319**
Zupčević, Sanija, iz Danske, svedok na sudu **32, 33, 141-142, 246, 270, 329**

351

Živanić, Miroslav, šef Sekcije saobraćajno-transportnih poslova u Užicu, svedok na sudu **46, 114, 246, 285**
Živanović, Milenko, komandant Drinskog korpusa VRS i predpostavljeni Luki Dragičeviću **87, 283**

Sadržaj:

Otmica u Štrpcima

Analiza suđenja za ratni zločin.
Dragoljub Todorović

3

Dokumenta

57

Spisi Višeg suda u Bijelom Polju K-5/98:

Zapisnik o ispitivanju okrivljenog Nebojše Ranisavljevića pred istražnim sudijom u Bijelom Polju od 22. oktobra 1996; 58

Izreka Rešenja o sprovođenju istrage protiv Nebojše Ranisavljevića i dr. Ki-31/96 od 22. oktobra 1996; 73

Iskaz Luke Dragičevića u svojstvu svedoka pred Višim sudom u Bijelom Polju na glavnom pretresu od 19. februara 2002. 76

Strogo poverljiv materijal ŽTPa o otmici u Štrpcima dostavljen Višem sudu u Bijelom Polju:

Dopis generalnog direktora ŽTP Beograd Slobodana Rosića br. 27/02 od 7. maja 2002. godine; 92

Izveštaj direktora sektora za građevinske poslove Milorada Matića br.65/2002-15 od 6. marta 2002; 93

Izveštaj direktora Sektora za organizaciju vuče i TKP Zorana Puzovića br.16/2002-205 od 8. marta 2002; 94

Izveštaj direktora Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu Zorana Potića str.pov. br.4/02 od 7. marta 2002; 95

Dokumenta

Poverljiva informacija direktora Sektora za odbrambene
pripreme i zaštitu Mitra Mandića str.pov. br. 4/1-93 od 1.
februara 1993; 97

Procena političko-bezbednosne situacije u železničkom čvoru
Užice koju je potpisao Vuko Mulina; 99

Strogo poverljiva informacija o aktivnostima ŽTP Beograda na
sagledavanju bezbednosne situacije na pruzi Užice-Gostun;
saradnja sa organima MUPa Srbije i Vojskom Jugoslavije; 103

Informacija o zadržavanju vozova i odvođenju putnika u ukrsnici
Štrpcii; 120

Izveštaj direktora Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu
Mitra Mandića u vezi sa zahtevom Komisije skupštine Crne Gore
br. 22/2-94 od 10. februara 1994; 122

Dopis predsednika Komisije skupštine Crne Gore Dragiše
Burzana br.02-137/1 od 27. februara 1993; 125

Izveštaj direktora Sektora za STP M. Stamatovskog br.284 -4/02
od 8. marat 2002. 126

**Dokumenti Komisije za prikupljanje informacija o
otmici putnika iz voza 671 izvršene u Štrpcima 27.
februara 1993. koju je formirala Skupština Crne
Gore:**

Izveštaj Komisije skupštine Crne Gore o rezultatima uvida u
dokumentaciju o otmici u Štrpcima u posjedu Javnog državnog
tužioca Republike Srbije od 13. novembra 1995; 129

Pismo predsednika Komisije ministru unutrašnjih poslova Crne
Gore Filipu Vučanoviću od 31. januara 1996; 155

Kratak izveštaj o dosadašnjim saznanjima, problemima u radu i predlog za donošenje zaključaka i odluka predsednika Komisije Dragiše Burzana od 31. januara 1996; 159

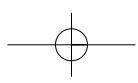
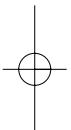
Izveštaj o prikupljenim informacijama i radu Komisije od 14. juna 1996. 166

**Optužnica protiv Milana Lukića pred haškim
Tribunalom br. IT-98-32-I.** 180

**Reprint izveštaja Fonda za humanitarno pravo,
POD LUPOM br. 22, maj 1996. godine** 195

**Presuda Višeg suda u Bijelom polju,
9. septembar 2002** 219

Indeks imena 335

Izdavač:
Fond za humanitarno pravo

Za izdavača:
Nataša Kandić

Grafičko oblikovanje:
Dejana i Todor Cvetković

Štampa:
Publikum

Tiraž:
500

Beograd, 2003

Copyright © 2003 Fond za humanitarno pravo

ISBN 86-82599-40-6

CIP-Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

341.49(497.1)(093.2)

OTMICA u Štrpcima : analiza sudenja za
ratni zločin : činjenice, pravna pitanja i
političke implikacije. - Beograd : Fond za
humanitarno pravo, 2003 (Beograd :
Publikum). - 338 str. ; 24 cm.

Tiraž 500.

ISBN 86-82599-40-6

a) Отмица у Штрпцима 1993 - Судски процеси
- Документи
COBISS-ID 104400140

